تا چند کنی سیر در این کشور دل را
پیدا نمی‌شود آن غمزه غارتگر دل را

ای شاه غم ما تو امی آویزش دل هست
آویزه گوشش تو کنی گوهر دل را

تیری تو که بود همره و همسیر عزیمت
مژگان چو بیابان نکنایم در دل را

چون پیر معان رطل گران داد همی گفت
زنهار که ارکف ندهد این لنگر دل را

تا باد ستم آرام در این دیر متواند
در هم مشکن این همه مال و پر دل را

وا دمن دل هوشیاری چو هوا دی
مالم صرح از چور تو خاکستر دل را

یک فال ازین سو حتی خوب بیامد
صد بار کشودم هوس دفتر دل را

مرطاق صفا آیینه او رو بدل آرد
نیسند اگر ساده رخان جوهر دل را

واقف زدر دل بمرادی نرسیدیم
خوش وقت حریفی که بگل در دل را

ارپیش گذری نکنی دلها
می آید از تو بوی دلها

دلها در جستوی تو گمراه
جا بها در جستوی دلها

دلها حول مند آزار زدیت
ای طوطی آرزوی دلها

دلها همه را نظر بسویت
گاهی نظری نسوی دلها

دلها در تو رو نهاده
نکتای دری سروی دلها

دلها در با وهوی جستوقت
عاقل تو ربا وهوی دلها

دلها متوس که جو گرمت شد
تارک شد هم تو هوی دلها

چارا سها تا شدی معتاده
ستور تو بچار سوی دلها

تا کید بگیر ملک گردید
از سر دو لکشوی دلها

گل شد همه کوتیوس بیت | ار کوی تو آمدی دلسا

واقف شد و تنگ دلم ما
در کوی دی ار ملوی دلسا

رحم بر عالم داری گریه می آید مرا | یک دل صد رحم کاری گریه می آید مرا
شب همه شب در سوالیدن دارم چو شمع | دامن ار یاری گریه می آید مرا
صد عمری آمد گستاخ و مستی هتور | آن هم دایم ملگاری گریه می آید مرا
یاری آید دلم را در قرار اورد دست | حسرت گوهر قراری گریه می آید مرا
ار تو گاهی گر نگاهی می نمایم التماس | تعاطل می گذاری گریه می آید مرا
آمدیم بر سر کوی تان بر خاک ریخت | شد بدل حیرت سواری گریه می آید مرا
یار ما اغیار گردید آشنا بیگانه بس | دشمن شد دوستداری گریه می آید مرا
گریه ام مردم داری خود نیست دیگر کسی | ریگه شد بی اعتباری گریه می آید مرا
رفته ام در دوری جانان بسی تر مبتلا | نیست مردن اختیاری گریه می آید مرا
نا میسم هجر کار است دمبدم تا مدام | نیست طاقت شد واری گریه می آید مرا
بارها گفتی که خواهم آمد اری بیا | چند ما شم انتظاری گریه می آید مرا
حرف ما مس کمر آن بیوفا این همه | می کند احسان شماری گریه می آید مرا
نیم آن دارم که نامد دلبر خود سخت | در شب امید واری گریه می آید مرا
همچو طفلان نیست دامان طاقت ما بگیر | گر نیام تهاگذاری گریه می آید مرا
تو ریام مار مستی من دانش بوی کباب | همچو پروانی مداری گریه می آید مرا

ر سوا دل تنگ شد واقف تا کی | تا کی این بیقراری گریه می آید مرا

سبک رو مد گران رو ماه میروں آ
لسان مالہ رز بمیہ جاہ بیروں آ

ترا نہ نقل و مئی و صل میبر سد صلا
روا مگاہ عسم آب و دانہ بیروں آ

فتادہ است بہم جنگ صف مدہ است
تو مرد کار نہ ار میانہ میروں آ

اگر حما در رین طلسم حسانی
نصوت و چنگ و صدای جیانہ میروں آ

مہار کا نہ گر صنع کرد صحرا را
پی نظارہ این کار ماہ بیروں آ

عریف قافلہ ار دیار عیب رسید
نسیم لالہ و گل عار ماہ میروں آ

فسون مجو دیت مس ترا نہ بلسل
رحو لیتس را ار اثر این ترا نہ بیروں آ

مگر نصیب تو گردد قبول و اقبس
مایں امید یکی را ستیانہ بیروں آ

بیا گذار رفیق تو گر چہ سایہ بود
یگانہ در طلب آں یگانہ بیروں آ

زماد صبح بہ آمد رسچہ گل واقف
تو ہم رخود رسیم ماہ بیروں آ

روان تشنہ مس روانی را
چہ تواں کرد ما توانی را

ار می گوی لی ادب دل ما
نکند گوش لس ترانی را

تو می دل سوی ار تو می گیرد
چکنم گرمی نوانی را

ایفلک گر تو مہربان شدہ
مہربان کس مس فلانی را

ربط ما می یکدگر دادند
در ار ل عشق و مدگانی را

در مذاق سان لب نیرس
تلخ کرد آب زندگانی را

ر تو روشن کہ شمع ای شمع
ہمچو پروانہ جان فشانی را

نگمد لرد مرا لشکوہ کس
می کنم شکر بی زبانی را

همه دانی دلی میدانی ... مادمس، تم همه مالی
شکنی گر کنم ترت لیک ... میروم می برم گرانی را
مستعاری نگرده پیرستدم ... رائگان با ختم دوانی ما
تا تسویر آن پری پرداخت ... رنگ از رو برید مانی را

روشناسان رمز عشق و محبت
لشناسند ستاد ماسوا را

غم من دست و گریبان شدی ای پرسی چرا ... چاک چیان سوی دامان شدی ای پرسی چرا
پرسی ای همدم مرا احوال ناپرسیدنت ... زانیت مشکل مرگ آسان شدی ای پرسی چرا
گفتمت ای کز دل ما رفته آتش داد تو ... سرد پا مال حزان شدی ای پرسی چرا
در دیار دل که اقلیم تو و داهی لی معیه ... غم مسافر ورد سلطان شدی ای پرسی چرا
ما و من یک دو در میش اریم آما دو تو ... این زمان نی خانه ویران شدی ای پرسی چرا
دفتر دل رجمت ارشیراره ای سید دهی ... گفته او راقم پریشان شدی ای پرسی چرا

کلبه واقف کز مشرب خانه بود و هست این زمان
یوسف من بیت احزان شدی ای پرسی چرا

تا گرفته است غم عشق گریبان ما را ... می قدمت دل از دیده مدامان ما را
صحت در معرکه گیرد ز سریران ما را ... کی فرا پوشش شود کلمه احسان ما را
جمع بوده است مگر خاطرش از عقده زلف ... زلفت آموزه ز که سیکرد پریشان ما را
پرده برداشتی ای مادر ما این چه حجست ... که کند غیر تو مشق ستم احسان ما را
زحمت تیغ کشیدن مکند دست کسی ... می تو این کشت بیک جنبش مژگان ما را

بیتابی موجب دلجمعی ما بود ای دوا — یک نفس راحت نمی‌کرد پریشان ما را
تا در این میکده هم طالع صبح آمده ایم — کرد بر سوای همان چاک گریبان ما را
تنگدل ساخته ما را کمر تنگ کسی — یک دل مور ندارد ملک سلیمان ما را
ما اگر جوار دو حسرا هم شماریم عبث — نگذارید بهر طور عزیزان ما را
آه از این قطره خونی که دلش نامیدند — داد از گریه بی صرفه طوفان ما را
از هوس ما نگس خوان کسی کی گردیم — هست چون ما نگس عبرت الوان ما را

ما ز این دیده خونبار پریشان واقف
زلف او کرد چنین بی سر و سامان ما را

جا ما که گذارد جا میکند مرا — اورا چه غم مهر و وفا میکند مرا
گفتم که مده راز بما گفت که ما کیستم — این طرفه که سودای خدا میکند مرا
گر عیب دست ای ناصح بیهوده چشم — جای که رشک رنگ حنا می کند مرا
جا در چه جان دشمن دو قاتل شود — نازش چه اگر شیوه جفا میکند مرا
دست از علاج من مکش ای چارهٔ امید — من زنده ام که درد دوا میکند مرا
دشنام دان حریم بجای رسیده است — کاشته نسیم صبا میکند مرا
یکدم که نیست یار و شوم ایمن از بلا — بودن میان خوف رها میکند مرا

من سیر بسر کنم هوا دیگر و کنش
واقف مپرس از و که چرا می کند مرا

ای کرده حوصله فراق تو ام در جگر بیا
استادگی در آمدن ای سیمبر نیست — عمر است همچو آب روان در گذر بیا

ارشادی وصال تو مردیم ناگہاں — جاناں ترا کہ گفت چنین بیحد بیا
گفتی کہ عاقبت اثرت خواہم آمدن — زاں پیشتر کہ عمر من آید بسر بیا
ای آفتاب حسن ز خورشید کم نۂ — گر شام رفتی از نظر من بصد بیا
رین پیش تاب کوہ و فراقم نماندہ است — موی شدم ز ہجر تو ای ہوش کر بیا
گاہی قدم بجانۂ چشمم تواں گذاشت — باز ہست روز و شب ہوای تو در بیا
غافل ز سوز سینہ ام انکار می کنی — تا باورت شود دو قدم پیشتر بیا
خواہی وداع را رہ ہجران دریغ داشت — جان می کند ز درد تو عزم سفر بیا
جاناں ز حسرت لب بیچون عقیق تو — آتش فتادہ است مرا در جگر بیا
تا را محبت پدرے با تو دادہ اند — حوصلہ بے تکلفانہ بیا ای پسر بیا

واقف بدرد دوری جاناں بمیرد آں
وقت ست وقت مرہم ای لوحہ گر بیا

آنکہ ایں دل حوالہ کرد مرا — ہمدم آوارہ حالہ کرد مرا
دور می آں جوان بیک ہمت — پیر صد ساله کرد مرا
بس رد دل گرفتہ اردبر تو — می تواں استمالہ کرد مرا
سرو مستقیم شبی بہ ما ہے — بہ ملاہم حوالہ کرد مرا
بہ گہے التماس ارزانی کردم — بہ تغافل حوالہ کرد مرا
داغہا از دلم ربس کہ شگفت — روکش ماہ لالہ کرد مرا
شوخ نیکیتہ ساقی دارم — مست از یک پیالہ کرد مرا
حملت دل فسردگی واقف — آب مانند شالہ کرد مرا

ای دل نهفته دار غم یار خویش را
بر خاطر کسی منگس بار خویش را

یارب چه آدمی که ز دست تو آسمان
صد بار بر زمین زده دستار خویش را

افتاده گیر و قدر عزیزان همان در آب
ای گریه دامکن سر طومار خویش را

آتش هوای دهر من سازگار نیست
یارب کجا برم دل بیمار خویش را

از نالهای شعله فشان عندلیب ما
گلریز کرده غنچه منقار خویش را

با تا مرا بسیج بساید فزود خشم
بایست بافت قدر خریدار خویش را

گل را گر آشیانه ما بار خاطر است
آتش زنیم مشت خس و خار خویش را

مرد دلیران چه چشم توان است کیں گروه
بر باد میدهند هوادار خویش را

واقف گرفته ایم که تو کیں سخن مده
از حون نویس حال دل زار خویش را

تا حون بیاض نیست مارا
دل نیست دماغ نست مارا

ای ناله معذریم از تو
گر گریه دماغ نیست مارا

یک لخت جگر چو لاله
بی تهره دماغ نیست مارا

ار ما احوال دل چه پرسی
بگذار دماغ نیست مارا

واقف شبها ز پرتو داغ
حاجب بچراغ نیست مارا

شوخی ز نظر گذشت مارا
تیری ار جگر گذشت مارا

ای گریه دمادم اقت
کم شام و سحر گذشت مارا

از گریه ما چه پرسی
این آب ز سر گذشت مارا

چون بلا زهر ستمگاری ... باد آه جگر گشته ما را
تشنه ها را سیل گریه چون کشد ... اکثر سحر گذشت ما را
وسال دل رسیده چون کشد ... عمری بسر گذشت ما را

چون ستمگار عمر واقف ... ما دیده و دیگر گذشت بما را

ای رقیبان بحد بسد مگویید مرا ... پی دل گم شده ام آه مجویید مرا
گل دیوانگیم رشته زجاک محزون ... هوس عشق اگر هست مبویید مرا
ناصحان روی شما از همه سو نامه ... مانع از دیدن آن روی نگویید مرا
دوچه جوش گفت رقیبی بگمان کیش ... که تمنا همه خامی کس اگویید مرا
کار من مار گذارید مانگر مشکل ... هم نشینان زپی مرگ متویید مرا

آگه از درد بان گر یار شدم ... بعد ازین واقف بسر یگویید مرا

تا مهر وفا سجاست مارا ... این جور و جفا سر است مارا
مارا ز مدان شکایتی هست ... خوبان گله از تمامت مارا
فریاد که بگذاه میندی ... بر مدعی راست است مارا
گل بر سر ما میتوان رد ... تا خار در هش بپاست مارا
فرسوده شدیم ای ذریعا ... آسوده عدا نخواست مارا
مرد از طبیب دست از با ... این درد دوا نخواست مارا
در بیلوی غیر کرد یکسا ... از تو کله سجاست مارا

در عهدهٔ ما چها کشیدیں — زاں عهد که ما و است مارا

واقف گل داغ عشق چوں شمع
سامان نما ماست مارا

گفتم کسی رود دل استاد عیب را — نشنید از عدد ریچه گویم لعیب را
تکل گل شگفته بتد دلم از دوں مالهٔ اش — از من هزار عشق رسد صد لعیب را
لمل گرمته حو نفس از نسیم باغ — آں سو مرد لتور سپاد در عریب را
باب لطار ۂ تو کما دارد آدے — لیو شنیده دار روی ملائک فریب را
در هجر بیقرارم و در وصل مضطرب — یارب علاج چیست من شکیب را
قمری و سرو دست مدامان داده اند — در باغ چوں گذر فتد آں حامه زیب را

واقف خیال قابض ارواح میکند
خونگران درد محبت طبیب را

از شکلش باچه می پرسی من دلگیر را — خنده می آید بحالم صفحه تصویر را
تا من از سودای چشمت نامه سیاه کرده ام — مهر نادانی شمارم حلقهٔ زنجیر را
بس که بی آرامی از دشت خلائق دیده ام — خار پیراهن شناسم خار و اسگیر را
چیست امروز اسر شور از لعب تیر یار — بی شکر نتوان گری خوردم لطعلی شیر را
لقد جان دادم تهای در دمی ساقی ندید — کیمیا گر کی فروشد پیش کس اکسیر را
امتیاز ما نمیزند آن شوخ بر گیسو گره — قفل حاجت نیست ورنه خانه زنجیر را
ناوک ماری که دیدم دیگر است و در بیست — گر بکشش حسن آرد آهوی تصویر را
واقف از سیاهی ستادی کم فتاده — گر نگاه افتد بحالم چشم آن رهگیر را

دور دور ره دوری آن پری رخسار میکشد
یاد آی رقیب ... نی میکشد زار

غریب و عمدهٔ آن بیوفا و بیدل من
که عیار تست و طناز و ستمگار میکشد

نگار کشتن ما را ز تست بهر چه نگاری
تو همچنین ای ملک طابع مان میکشد

تو در ره وصال آن پری رخ ای دل غافل
شب هجران بیداد می کدامی میکشد زارا

بمیرد آنکه خوبان کشتن عاشق بین دهر
قیامت بین که ارمغانی میکشد زارا

تو مارا در عطا تا قتل کشتن گمان کردی
همین باشد ولی این رمگمانی میکشد زارا

فلک آسمان کجا بود این قصه معلوم است
که گردون بر سم میهمانی میکشد زارا

علیرا کو بیدل این کرتیب بیان میتوانی
بیبری یاد ایام جوانی میکشد زارا

در آن محفل که همچون شمع بزمش گرم گفتار است
همین قسمت که داغ بیزبانی میکشد زارا

تملق بس که دارد طبع مارا در لبان واعظ
گهی از لطف و گاه از سرگرانی میکشد زارا

سری با شوخ شمشیر آزمائی کرده ام پیدا
ز بهر زخم خوردن اشتهائی کرده ام پیدا

بحمد الله دل مارا آشنائی کرده ام پیدا
بلای درد پیدا دردی دوائی کرده ام پیدا

بسان ماه و مهر است مشتمل سوز و گداز ما
رسن طاقل همانی کیمیائی کرده ام پیدا

بغیر از گوشهٔ چشم تو ما را میست منظورم
اگر در گوشه ای چشمی دوائی کرده ام پیدا

درین گلشن بدست آورده ام سنجوانی را
سزای موسم پیری حنائی کرده ام پیدا

دل تاریک دارم سرمه دار ای بهر شوخی
کجا دیدی سعی شوخی میرائی کرده ام پیدا

شمندار تا بیاد سرمه روشن چشم تاریکم
پس از سرگشتگیها ما کپائی کرده ام پیدا

شنیدم بار آتش پاره آتش میبرد در بر
ازین امید لفت و لوریائی کرده ام پیدا

اگر آنم دل است آشوب ما نیست — که من از جذب عشقش آه بالائی کرده ام پیدا
سماعم فاضل ار یاد نوای آئینه رو کرد — نخود مازم که وقتی با صفائی کرده ام پیدا
فغان از بس بصوت مسلسل و قمری می ماند — ازین مالم باطرب جدائی کرده ام پیدا
خوشم از نالهٔ اش سازد سرودم خوش می آید — زبهر می دل از طرب عنائی کرده ام پیدا

مدارم هیچ غم واقف اگر می برگ گردیدم
باین شادم که همچون می نوائی کرده ام پیدا

تا کی غم فراق ستمگار کشد مرا — شادی وصل کو که گلستان کند مرا
ساقی بیار باده که مستان کند مرا — وز توبه نگرده پشیمان کند مرا
ساقی چو دور تست بگردان پیاله — کاشفته دل ز گردش دوران کند مرا
بیمار کرده درد دل بس طبیب را — عیسی کجاست کو درمان کند مرا
اغیار را بلطف نوازی ز بهر چیست — مستان نگر بشیوهٔ پنهان کند مرا
یارب مرا بناله عذاری دوچار کن — کز جلوه چو آئینه حیران کند مرا
از داغ دل که گرمی چشم او بدا مد — ترسم که مشعل تنکدان کند مرا
یارب تو هم بلطف چو آمادگی دهی — تنکدار سیل حادثه ویران کند مرا
ترسم گدر بمیکدهٔ از نارسائی — گردون بخاکدان تو یکسان کند مرا
گویا مراد دل گه بیوسته نیستی — هر جا که ماتمیست پریشان کند مرا

واقف فریب خورده بتعبیر کی بسنت
آشفته کاکلی که پریشان کند مرا

چشم نمیدهد بست ازین مردم ریا دلا — خانهٔ دیوان نهادم نام دیوانخانه را

از فراق همسوایان تسلی من ز قفس — از نظر ایماء راحت چون اشک آه را
مرهم و مدست دل تا پیچ او را دیده است — شور او را فزون می شود داغ بود دیوانه را
حوصله دارد دلی کجا بار دوم تسخیر تیغ — می توان کردن تماشا جوهر پروانه را
دست از اصلاح احوال پریشانم مکش — ربط با موی سر مجنون ساشد شانه را
در جهان بودی که عرض نیاز و دیرانی نداشت — مدرسیل گریه می کردم نخجیر خانه را
دام حالوس و احرام گرفتن در حشر — کرد وصال شمع مانع میشود پروانه را
کس که چشم کار او در هر زمین و زمان است — قصد مسجد کرد کعبه گم کرده میخانه را

ساقیا می بین کرگمان غم واقف مارا
خورد م از چشمش مریز گریه پیمانه را

مار آد تسلی مده این دل نگران را — گر گریه من هم حسرانی ست جان را
ای دل را دل نام تو دیوانه بسا دند — بدنام کس سلسله زلف بتان را
از محفل خوبان نتوان کرد برونم — داغم من دل سوختهٔ لاله ستان را
سرو ش چو رفتار در آید بلب جو — رفتار فراموش شود آب روان را
کرده ست من عمر ده را تا ده پیری — فرمان کجا ان تو کنم این دل و جان را
پیچان گسل افتاده ای شوخ و گره — پیوند بزلف تو کنم رشتهٔ جان را
احرای دل خویش تدبیر کنم جمع — تسخیر اره توان کرد براق حرمان را

واقف زدهان تنگ یار چه پرسی
از ما میسج حرف میان را

در نظر چون سایه تمنای آید را — سر بیای یار سودن یاد ی آید را

مرد و کام تلخ او شیرین بسازد وصل یار — گریه‌ها کندن فرهاد می‌آید مرا
بیست در طبعم قبول تهمتی چون طفل اشک — رحم بر دل چون بدون استاد می‌آید مرا
ای همم آوران وداع سندلیسه‌ها کنید — بوی گل از زمانه صیاد می‌آید مرا

تر شد واقف لب تشنه‌ش ز خون خشک من
ستم از ما کامی جلاد می‌آید مرا

من که فکر دهست ساخته دلگیر مرا — نتواند کسی از غنچه تصویر مرا
نیست همچون من دیوانه بیابان گردی — چشم ترسم رساند حلقه زنجیر مرا
بردار خدمت من نرم تو رشتی چون شمع — گشتی ای شوخ ندانم چه تقصیر مرا
ساغر از دست چو هر کس بدهم یکباره — که دریں راه نهیں گشته قلقلگیر مرا
شمع افتد ز رباں صبح چو روشن گردد — جلوهٔ یار برآورد ز تقشیر مرا

من دیوانه سر باده ندارم واقف
چکنم سلسله جنبان جنون زنجیر مرا

دیده تا باشد قدم مرجادهٔ سودا مرا — نرساند یکنفس زنجیر سر از پا مرا
میتوانی نور نظر یارا نگه شمع افروختم — خانه تاریک است همچون چشم نابینا مرا
طاقت خود دار یم ار ما نگهبانها نماند — گر پرد چشم من همچون تهی از جا مرا
حیف شمع این جماعتیاں دم آخر نداد — شور بختی تشنه لب میدارد از دریا مرا
گرد راهم را نشاندار گریه‌ها دامن فشان — شوی چشم که گردآوارهٔ صحرا مرا
شکر میں چشمه سار فقر چون گویم کریں — خورده‌ام آبی که دل سنگ سازد مینا مرا

سخت میلرزم بخود واقف ازیں سنگین دلان — طبع نازک در خطر اندلعت چون مینا مرا

اگر یاران گرساند چو ما یک دیده یاران را
کند دست تو تا تاراج سد لوای گیسوان را

لب پاران چو دواق نوش کند لعل میگون را
ز اندیشه بگیرد او ابیع مرجان را

کو مسیحی که چیند اکند تعریف تو بر یک
که دیگر بر سر کار آورد تصحیف تو یوں را

نگاه من ز اس جان تنگست در چشم
دل موری تصور میکند ملک سلیمان را

ب دوخ ، مرا از سر لطف
صبا لے یار می آرد مژدهای پریشان را

اگر خوشت دست تا نیه بسر عهد او راست
کر میداند سوادی میست چشم پاسبان را

چه گس تا من پدیدن سر آنگشتا نیما
تو دل لے یار دق دلگرانی خوش نگاهان را

سر آواز کی چون من سزاوار بهکس واقف
که پای حصه ام در جواب می بیند یاران را

گر جاک آستانت بخشد این سرمایه
عالم بخود رستادی چه پیرین سراپا

ما یار صحبت ما مشکل کسی گزارد
من پاپی تا سر دل او دل شکن سراپا

تیغ است صرع من صبح نه دم
سو رگذار باشد در تعریف سراپا

یارب چه یار بهارم ما او چه یار ما
من ساده و سلیم لو کمر دن سراپا

هر سو کر رسیدم از لحت تا دم
دیدم رای ساده بیت الحزن سراپا

تا دیده سر سال ما معی آشنائی
تو ان شمار چه خامه صد من سخن سراپا

یک سر خامه تر بی چون قامتش ندیدم
صد بار گشته ماتم در هر چمن سراپا

دل در السد حراحت شد جای آشنائی
زلفی که هست واقف مشک ختن سراپا

کردم ز ارای خود سیر از یار جلیش را
تا کو گویم یابد اکنون سال از زندگیش را

عاشقی می مرده با معشوق میگفت اشکمی — سر بسر راه تو میجویم مزار خویش را
کردم از خود رو بر قیبان تا ترا روکش شوم — بی حرارت کی گذارد کس بازار خویش را
مست ایزد را که من سرفهم اهل روزگار — ساخته صرف محبت روزگار خویش را
محکم اساس باد صرصر محتاج تحریک تو نیست — ماش تا من خود مریزم برگ و بار خویش را
گرد شوم ها کف دستم حنائی شد محبت — داده ام از دست دامان نگار خویش را
عیب چندان الفتی با این تن خاکی مرا — سد هم رسوا نمود مشت سار خویش را
در خیال او دو خویش میگذارم روز و شب — می سرم ریسان بسر لیل و نهار خویش را
حیلها ساز د چون سیماب هر گشتش — هر کجا یابد جوان بیقرار خویش را
گر فگندم کار را تقدیر نتوان عیب کرد — خون دانم هر کسی تاثیر کار خویش را
لسکه وقت آمدن خود را دلاسا میکنم — میکنم در محفل او انتظار خویش را

واقف است گریه میکرد از خیال کوی یار — چون عزیزی کو سیاه آمد دیار خویش را

همچو بیدردان نگل چیدن هوس باشد مرا — داغ سودم شمع سان تا دسترس باشد مرا
کی در آزادی سرم ذوق اسیری را دهد — گر بودم شنوی چین دل در قفس باشد مرا
ناله او همچنان باشد بپایان کوه شوق — دل گرفتار قفس آهش چو جرس باشد مرا
طرز مالیدن دیم مرغ گلستان را بیاد — یک دو روزی در قفس گر همقفس باشد مرا

تا امد واقف نحو اهم تشنه شد نیکر که من — خون دوم از تیغش دم آبی که کس باشد مرا

نسوجم رو بیاری بخت برگردیده گیا — نظر پوشیدنی دارم طالع خوابیده گیا

تمامم از سخن‌های تو نومیدی همی‌آید — سرشت گردم ز اوراق دلم گر دیده گوید
بهر خدمت طرف بیاضی ز بیم تیغ اگر آید — سخن‌ها می‌گوئی چه شد رمیده گویا
بخوش آمد رستاوی در من حول اندیشه — تو گلگون از برای قتل من کوشیده گویا
سریر اسرار الشکوی بآن سان سر کردم — شنیده گفت تو خواب پریشان دیده گویا
تو آهی محوں کجا بیند بیدار بخت خویش — ازین دیوانه تر لیلی و مجنون شنیده گویا
چه واقع شد که یار از ما تو گوشش میگرد — تسلی ایدل مکدر بی محل نالیده گویا
سودی پیش ازین هرگز نبالیدی همی هیهات — بگوی او دلا اشتب محوں عطیده گویا

ز کردار علاوس واقف تر ادل مردمی بیهم
چنین دانم که درس عشق را نشنیده گویا

بپیچید آن چشم سحر آفرین را — بپیچید آن مه عقل دین را
اگر جانان سوی دلها مدد داد — بپیچید آن عابث متین را
چو بیند در آئینه دیده مید — بپیچید آن دلبر شرنگین را
کسی دود از آتش گل نمیدید — تماشا کنید آن خط عنبرین را
بپشت سمند آمد آن جا به گلگون — عجب آتش افتاد در دامن زین را
بمان کف سوار بیان بیست سوار — بنگر ای رسیده لوم شاهین را
ز نگرین گریه ای یاد دوستان — کجم کو چه باغ است آستین را
چو بر بیدلان نگذرد یار گوید — بپندید آن آه گیرنده این را
مرا گشته و میرود تا دو صد آن — بحوم بگیرید آن نازنین را
بس بیرحم گردیده دل گردیده — بگردید این خصم بیسلو نشین را

شنیدم رمز کردی شکوه جامی
ندارم رهان تا کم شکایت را

بحور بزمی ام آمد حیر مقدم
همی خواستم ارجداس همیرا

اگر میکشی مایدار لطف کشش
سرت گردم از کف مبنه کس را

ترا آفریدند شیرین ترا جان
ترش میکنی ناپسندی چنین را

بجان لو محال طوفان دیگر
بس از چشم بردا شتم آستین را

بدیوانگی تا کسم نام روشن
ترا شنیدم از سگ طفلان نگین را

مرا سحاک در سجده کردیم واقف
نشاندیم بر تخت نقش جبین را

ورد مندار کوچه دلداری ایم ما
آه کردار التجا یاری ایم ما

عشق ما عاقبت ز دام او بیقدرت
یار کم میخواهد و بسیاری ایم ما

در سر ما عشق تنور مستی معمور است
پای کوبان تا چپای دلبری ایم ما

رحمی بتیغ جفا از کوی جانان میرسم
گل بسر دایم از گلزاری ایم ما

نیست واقف همزبان در محفل کسی
شمع میلرزد چو در گفتاری ایم ما

نیست مدی دلکار رنگ آمیز پر نور را
حاجت رقص چرا باشد چراغ طور را

حسن چون نشاها بر کرسی ناز گردد نشست
عشق کریم وار بازی میکند منصور را

سازعشرت کی دهد آواز آن بی دلربا
تا کی خواهی زدن مطرب بحث طنبور را

در دیار عاشقی هنگامه عشق ست گرم
سرد بازار نیست آنجا مرهم کافور را

پیر مردان می آورد از شوق پرواز فنا
عقل اگر داری بچشم کم مبین مور را

پرسری ملاکی سلامت همه سود و داع معشوقی — همچو موسی می بسد و پروانه شمع طلبد را
خواستم آب لقا تیغش بسود قصد رسید — صاحب جوهر کند تردیک راه دور را
حال ملک دل چه پرسی چو پری کرد یک لشکر — لعل شکرخای تو اب این کشور معمور را

میدهم از کلک عنان اشک کو آهو برد
ضبط عنان کرد و واقف گرد شهر شور را

وفا داری نمادم تا بدار د وحشی را — عنایت باید روی لطف مردم دامن را
رسن تان پیروت روی نگردان شیدا — که در بلای کسوف دلی هست گرفتار را
مابین تقرب شاید سرگذشت من تو گفتن — خدایا راز که افتد حاجت اظهار چو من را
دلم در آتش افگندی دمی ار عمر بیسرم — میاد ابلته دامن تری کسانش را
خدا پیرش دهاس سالک خوب می آید — لطف چنین می آیدم قابل عنایش بار
عنان را خود نگهدار و مگر دعا سوار آن — چو من سیاست و پای و رچو تو سلطان رکابش را
دل چون چاک نجوانی ندهد رخصت ما کرد — نداند چیست حال بیدلان کسوی چو تو بتش را
تسودی مرد حشت از تقاضای الوری — ز رس هوست تر گان ملک میاد ملک تاب را

مستور فکر تعمیر دل حیران من واقف
لعل خسرو تسوان کرد آباد ویرانش را

ملک دل همه ویران گرد بیدا دس سیا — تره ستد احوال این اقلیم بادس سیا
قصد لشکر میکند دل کنار ملک تست — بادشاه من سیا مشکن سپاه دس سیا
زار من چه لکن هر دم لاله زده مرو — راست سوی سدبهر ز کج کلاه دس سیا
تو دلمیدیم که حون من تو خواهی دیخت — میکشد تو بیدیم اسیر نگاه دس سیا

کشتیم اگر بدرگه دلدار جای نیست — ور برائی دیدن حال ما وفا سیا
تیغ ستم بزن بگلوی ما که هیچ کس — می نگذرد بخون بیتو ظالم از نگاه من سیا
این مرا میسزد آن آیم زانش میرمد — دیدی داره تلاش اشک آه من سیا
طرفه حرفیست این که زلف یار میگوید مرا — ار بلا گر میگریزی در پناه من سیا

بارها واقف نصیحت کرد و آخر بر سیاه دلبرا
او بکمارش نگفتی داد خواه من سیا

ره بگ زهی رهگذر فصل خزان دایم ما — چند دریں ره سر بسیار نگران دایم ما
این تامل نی ز خود داریست در قربان شدن — چشم ایمائی باران امر و فرمان دایم ما
حرف ما هر چند از دیوانگی بی ربط شد — شکوه زلف مسلسل بر زبان دایم ما
میدهد آزار مو چون ما سیاه از لوی مشک — تا کی سودای زلف او بجان دایم ما
هر چه باد اباد تا آن زلف سودا میکشیم — سر بسر سودا و سر تا سر زیان دایم ما
همچو آن شمعی که میگرید و پریشان تا سحر — هر سحر سوز دل چندین فزان دایم ما

دفتر احوال ما را ربط با شیرازه نیست
لیکن واقف ما در اوراق پریشان دایم ما

یار سر گرد و بیوفائی را — پس سر گردد آشنائی را
جان بس ناحق دل میرین — تو چه دانی گره گشائی را
هیچ خسیری ندیدم از قدرم — تا نکردم کاسه گدائی را
میکند از عود رخس امروز — مات من دعوی جدائی را
با شکست عهد مدد دوست — خواهد معروض سر میسائی را

در دیاری که دوا دست ز دوا می شوید
بهر بیچارگی درد آشنائی را

من و آن آستان که از خاک درش
بهر دوای همه سائلی را

یکدم ای طبع همدل همزبان شو
سر حدا کن ز تن حدا بها را

رفت واقف دگر نخواهی یافت
همچنین عاشقی فدائی را

در قفس مرغ گلستان یاد می آید مرا
گاه گاهی از نسیم یاد سے آید مرا

آنقدر رنجیده چشم من ز دوری روی دوست
دست می سایم بر شمس یاد می آید مرا

رحم نیت رفته و آزار دوست اما هنوز
هیچ با من کرد سودی یاد می آید مرا

ناله جیره دارد گاهم لسان تار سان
هر گران تا من بدل زن یاد می آید مرا

من که نا سازست با من هیچ کس نالد چرا
ناشدم گر همدم شیرین یاد سے آید مرا

نیست واقف حال بیت الحزن گو بیدم
هر گه از گم گشته من یاد می آید مرا

در سحن ساری زنی هر گی چو هم دانیم ما
سیم و زر مانند هر کس در قدم دانیم ما

در طریق عشق از ما کس نیفتاده هم پیش
مدتی ره سبقت از قدمش قدم دانیم ما

تخم امیدی دریغ مدرس پریشان کرده ایم
چشم ز دیدن ار تو امی امر کریم دانیم ما

قامت ما خم شد از پیری ولی در سر هنوز
همچنان سودای زلف خم بخم دانیم ما

لطف ما با هم میار و رئیس بیطاقتم
خود بده انصاف کی تاب ستم دانیم ما

آنقدر یادی که راهم گشته مالوشود
آرزو راں عامه بیشکیں رقم دانیم ما

گفت واقف تنگ سان ما هم دراین بیابان
زندگی دانیم تا در سایه هم دانیم ما

گر بود قاتل همه محبوب لطف ما — ای حرف ترسا ملیلی لست ما
دیدیم کتف خانه بهتاد و دو ملت — جیزار سحن عشق لست مذهب ما
چون کو بکست همت سخت ما — این لود سرانی دل راحت طلب ما
ما بحث صبحت کردن نمیدیم — آن رو رسیا اگه شود روز و شب ما
آن سنگدل نمیدیم که چون صبح دستیم — تو سر بکند جامه دریدن باجاب ما
گستاخ از نیست کران پنجه مرگان — سر پنگ بخورد و بهشتی بی ادب ما

واقف رود رفت و ملقی بکرافت
دیوانه پی پاوسر بوالعجب ما

اهجران ست و سازگاری ما — ای وصل تراچه کار ما ما
یکبار لشد دو چار آن ماه — در کوچه انتظار ما ما
ای همصبه که میدهی بهسله — ما را نفسی گذار ما ما
ارد و ستیت شد دشمن — دیوانه و هوستیار ما ما
تقصیر بکرد و رد و کشت — دیدی که چه کرد یار با ما
رفتیم و کسی برفت همراه — حسرتا یه ازین دیار ما ما

ارد و لت راستی ست واقف
کهبار بنے رود گار ما ما

بیرون گشتم ز سینه دل مگشیده را — تسکین و هم رگرنه بایس حیله بیده را
از قحط مردمی چه عجب گر بعهد ما — در گریه التفاتی نماند دو دیده را
چون حکم تست حکم چکیدن نمیدهم — سیه روی تو اشک گرگان رسیده را

گیرد سحاب گر ز می ناب بحر را — ننماید عسل کس بین دل شکر گزیده را
قدر آورد بزلف پریشان دلبران — نگذاشت هیچ عاطر یک آفریده را
نادر کجاست آنچه ز زلف تو میکشم — زنهار جز بتیس خواب پریشان مدیده را
فکر دگر کنیم که در بیتیس دلبران — قدری نمانده هوس دل فریب دیده را
تا کی بسر آید مژده وصلی نمی رسد — تا راحتی رسد دل محنت کشیده را

واقف ز حسرت تو مدد آرمیدگان — آرام نیست این دل بی جو دیده را

نرگس کجاست بیتوران دور و شب را — کز غم گرفته جان در تنم راه لب را
صبا اگر ترا با ز بر مدد رحالم — الا فتال نسمات ز با و صبا را
جز ار سیوا ئی بدارم که دارم — رحمت مگر ساره مرگ طرب را
قتا کل مرا مام محبوس نهاده — مگو میدد آن شوخ لیلی نسب را

رام جویش ا مران شمع واقف — که پروا ندارم من ما رم ادب را

ا ران لعل مسیحا دم سر حرفی ما لکتا — مرا وی در مدانست و ز ا ران التفا ت ما
یا و نصیحت عاشقان مران ا گر نرسد — چرا ایگانه هستیی ما ا رست و با لکتا
ا ران لطفی که دارد گل بپیرا هن نگنجد — تو هم روزی در آ در گلستن و ببند قبا کشا
ز پهلوی دل تنگم ملالی است بیقرا ر — بیا جا با میرا ین همچو را ما جویش نا کشا

گدای تست واقف صدقه ا نعا م دیگر کن — تو کا ر بسته کشا ای بنده مشکل کشا ما کن

عیبِ دل دیدنِ من در تو نمی‌آید مرا
حیدهٔ گل در نظر جلوه‌گری می‌آید مرا

اتهامی کہ ہمہ بار دعا می‌طلبم
میروت دیگری را دعوی باید مرا

لست من با تو و با تست دلم چون واقف
خنده می‌آید ترا چون نگری می‌آید مرا

ہمچو آن شخصی کہ با سحر معتقد دیو امد را
سیکنم واقف گمان دل ہر چہ فرماید مرا

کرد میگفت چنان عشق رسن بازان را
کہ عاندہ است بمن معرفتِ ایشان را

آہ کاں چشم سیہ دل چو کمان باز کرد
ہدفِ تیر جفا کرد وفا کیشان را

من ترا ارزو دل وہان بندۂ نیک امیتم
مستعد از چو من چیزے بدامد ایشان را

حیف از اں کاں ملاحت کہ نمکدان دارد
عمر در سیر گی زلف جگر ریشان را

واقف از حسن تو نگر شدہ آشفتہ دلی
مر کجائے نمکے جوید دل ریشان را

ای ہلال ار شوق رخت داغ دیدہ
گلہا ز رشک روئے تو در خون طپیدہ

در احوال چیست کہ ما ریدہ مس
گریبان دامنت چو گریبان دریدہ

چشم تو ما دو می‌ست کہ از سر نمی‌رسد
گر دیدہ امد بام تو از خود رسیدہ

مژگان یار دیدم و دستم دو بیں شد
من ہاں گرفتہ آں صف مژگان کشیدہ

گردد کم ز دولت عشق تو خویش را
تو عاشقاں چہ کار ز دولت رسیدہ

پروانمی کنی تو دلِ عالمے بسوز
دلہا را سر و تیو چہ عقرب گزیدہ

در چشم غیر روی مہ جو انتظار
آئیں مردمی چہ ستد ای دزدیدہ

از بہر آنکہ کشتہ و ارمانیتی
واقف طپیدہ ایم بسی تا تپیدہ

ردیف با و چهره

سوختم تا آن رخ تابان برآمد از نقاب
گرمی تا مد روان گیتی چو از مهر آفتاب

دامنم گر گرفت آلوده در رهم متراب
چون عکس آینه پاک نمودم پیروان آب

خار گردد مردمان هر سوی محمل بار مشک
گر تنی پی می امدم او گشت سنجواب

سیل باشکم در سرا مش بند در گرد یعقوب است
پیشم تر سند در کوی طلب ار پیچان

ماه من گرم سفر شد آه سوزش چون کنم
بر سیگر دد رای حاظر کس آفتاب

آن کمان ابرو اگر بیدم کرد از رخ چیست
میکشد تیر از برای من ترکش اختاب

گر بر آرم سر ز جیبش نگسلد رابط عجب
وصل گوهر کی سر دارد شته و قعر آب

در معرض چیز چشم خود م تا گلو در آب
دریاب پیش از انکه زبانم بر فرود آب

راز محبت بس او فاش تا بسته است
از عصه بس در آتشم از شرم او در آب

یا د مقام خرده جاهای گم شده
خاک بهست اگر نگم خاک نشود در آب

می آید آشنای تنی مهر هم کلام
باید بشتا فت شده مردار کوه در آب

در مرغ عیش بی تو رطوفان گریه ام
استاده است شیشه می تا گلو در آب

گفتی که واقف از پی شوق رو شتاب
ورم دلیل دست توای شعله جو در آب

ای ما لطافت عرق تو گلاب آب
با انتباه لب نور محبت ستر بیار

در راه عشق وقف نمودیم هوش و دین
گر دیم ما سبیل برای تتوان آب

در وادی که کشته عکر عمم سحاک | ار رحم بیتو دل موج سراب آب
در کلشن زمانه مم حرمی محوے | یک سبزه هم نخورده دیجا نخواب آب
ای شیخ شارحانه زین یاکتیه | سگرد دار فراق بچشم بکاب آب
ای سرو نیاله بوسه بپای تومی رسد | ار رشک ساحت حانه ار احراب آب

واقف چه مشرب ست هوا ارعشق را
هردم سرای گریه خود چون سحاب آب

س مردم دمی کسدم یاد یا نصیب | گاهی نکرد سرح مراسا دیا نصیب
حاک درش که سرمه ارباب بینش ست | در چشم میر میکشدش ما دیا نصیب
آن سلح گل که حوش سارش حوان ماست | گلدسته با لعیر فرستا دیا نصیب
به میکشد ناز رقص آرا دمی کسد | مردیم ار تعافل صیا دیا نصیب
ما صد هزار سعی مرا از لعاق نیست | وصل تو اتفاق بیفتا دیا نصیب
ایما که می کسد ر تو دل دیگران سود | یک قطره حون ایں همه بیدا دیا نصیب
همه بتد ز لطف تو چندین دل حراب | ویرانه کرم نشد آبا دیا نصیب
شیرین ر شکر لب او کام دیگران | ما تلخ و تلخ کامی فرها دیا نصیب
لعلان اشک در پی بیسوائی مس ما | حاصل ستد ایں تیشه راولا دیا نصیب

در مانده ستد بیچ دخم زلف دلبران
واقف نکوچه غلط افتا دیا نصیب

یا حوان دست دس اگر بیتمه بر دلت | سختی افگنده دانم که تقصیر از آب
بند عاصیت حاک قناعت معلوم | کیمیا گر فگند نسوا الکسیر از آب

سحر بوی تو بشنیدم ز بادت
ما پیمان را شکستی و ایمن بودی گلگون را آب

حال من بینی چنان در بحر آبی است کز
عکس من محو در آئینه چو تصویر در آب

من و دریوزه همت ز دکانی دگر است
دست و ما مستی نگه و ما ست نه شمشیر و نه آب

چشم گریان من این بس که در او دایره ساخت
میکند آتش رخسار تو تاثیر در آب

اگر از سر گذر اشک تو حافظ
سر سودا ستی نکرده حق تقدیر در آب

مرا سر آن شوخ کشاده جراحت
حدا گر بگذرد خاطر بهاء خراحت

اگرچه در حسن افتاده ای صد شکر
چو دیگران نیم از سر آب داده خراحت

ز سر جان تو مرهم چها میگذرد
ز رشک آئینه آنجم ز دست تا خراحت

ز دام چون صیاد تدبیر معلوم
کزی شود قصد آبادان آسیا خرابت

مگر گوش جهان را نالهٔ زار
صبا حال تو گوید دلش تراه خرابت

چه وقت عافیت ای همت آنان
کز اشک ریزی و آقصه بهوا نرابت

چه باشد ار دیده ز دیدار دیدنی نصیب
گوش جان آواز روح افزا شنیدنی نصیب

نیست در کوی وفا ار گریه چشم حاصلی
میکنم در خاک تحقیق ار رسیدنی نصیب

مدح تصویرم چه پرسی ز رد میر تم
از قفس کمتر دم و از فیض پرستیدنی نصیب

همچو هم از ازل گشته ام سرو نصیب
همچو من نیست دین شکفته کس اندر نصیب

کیمیا نیست دل من نکند دولت ما
آه صد آه ازین آئینه نگردد نصیب

حرفم درد مرا نیست نصیبی کز
کز مرا هست غم و درد پرورد

از ازل هر بتان گشته نصیبم واقف
چه تواں کرد بحسبیه که خدا کرد نصیب

ردیف تای فوقانی

ترا در آیینه ما خویشتن سر و کار است
مرا ز حیرت این حال در مدار است

تسی بخواب ما گوش یار را دیدم
بصور چشم من از حسرتش گهر بار است

بیا بدیده من جلوه کن بهر صورت
که هیچ آئینه این جا بدون دیدار است

مصاف گه دیگاه من بخلوت صم
دل است و آن هم از دولت تو بیمار است

شکسته ایم دل کوچه استخوان یک سر
کجا رفیت سگ آواره ما خریدار است

بهیگناهی طفل سرشک من بخشای
چه شد که چشم سیه روی من گنهکار است

فلک بقصد دلم تیر در کمان دارد
همین ستاره او سوی یار دیگر است

دلم چه الحور خوش رزشک جان پیکان
که تشنه مارک او بوسه گاه سوفار است

نفس بسینه گرفته چون مک سگم
بیا که زندگیم نیز سخت دشوار است

چگویمت سبب دل گرفتگی واقف
دو روز شد که دلارام من دل آزار است

دیدار یار ازلف بامی مرا بس است
زان هر حسبیب تحلی عامی مرا بس است

حشر مرا چه القیامت فگنده
از سرو قامتی تو خرامی مرا بس است

گو نخت آنکه نامه لویسی بنام من
یاد آوری اگر نه پیامی مرا بس است

از هر قصیده من کمند احتیاج نیست
ای زلف یار حلقه دامی مرا بس است

است نام حویش کم نقش در نگین | لیعی که از وصال به نامی مرا بس است

باید مرا ز عیش سودا مساد
واقف ریاد مدح همایی مرا بس است

درمان الت کردی میست | که در تحویل سودی میست
پیش او ار علوی سودگان | حامی مرسل سپهدی میست
بر درت مدحای مدوحا است | در سر پای مدحه مدی میست
گرچه مارا امیر کرده سرلف | گر و نش نیز ای کسدی میست
یا مت بر جاد ای شکسته بدست | هیچو زلفت شکسته بندی میست
گوشه گیر پد گو مر حیر | کر دین گوشه حامی دیدی میست
حس سخ گویم گو یا | در دهان تو نو تحمدی میست
تا بینی مرا جواد سود | چون من او را یار مدی میست
در و طاقت دس مایه موست | بر میش زین دا تستم بچه دی نمیست

هم چو مسور دمهرس واقف
که در بن دا حق پسندی میست

دلیا ایم شهر بانا مسارک ست | بیروان کشیم رحت که صر لمسارک ست
موی زلف مار بحان بیع می کند | ای دل مدر دستانه که سود لمبارک ست
در قتل ما مصالقه حان چه حاحت است | مارا مسارک است ستمگر امسارک ست
در چشم من لتیبی و کردی تنگ حلق | بیروان مرو در دیده من جا مسارک ست
ترمی زدی که تا دم پیری کمن لند | دست لوای حوان چه قدر ها مسارک ست

یار عزیز با منست عمر دوباره میرسد
یوسف خریدیم و لیک بی بها مبارک است

عریان تنان عشق ز خاک حرم دوست
در سر اگر کنند سراپا مبارک است

شوم ست دیدن در آینه ی روزگار
واقف گدائی در دولتسا مبارک است

نمیدانم از تو کدام آفت ملاست کمتر است
در آنکه دل ببرد یا در آنکه دل نبیند

نمیدانم طلسمی کرده حسنت بر دل و جانم
وگرنه آرزوی وصل او کی راست میخیزد

هزار شیوه دلداری انچه بایستی
تمام هست ولیکن همین نه هست که هست

گدا تمام تو دعوی دل توانائی دل
دگر مرا تو چه دعوی چه احتیاج گواست که نیست

ز قامت تو قیاس نمودگی است که نیست
ز نقطه نیست بعهد تو گوشه خالی

نظر تو کسی کاسه امید لبی
نگاه لطف تو حال این گدا ست که نیست

هر که می نگرم واقف از هوس راه ست
در بن زمانه مگر عشق کیمیا ست که نیست

زاهد اگر بسجده صد ساله میرود
ما را بسجده اگر نه بستان حریر هست

افتاده چو دوست صد تمنا تنگ میدهد
ای سلسله سویدای دل دیوانه مرحبا ست

صنائع چکسی سرمه ارباب نظر را
ای باد غبار در جانانه عزیز است

آنجا که تو ئی دیده و دل دیده تمنا ست
در صحبت تو شیشه و پیمانه عزیز است

هر شام رواج دل خود جمع فزودم
این سوخته را خاطر پروانه عزیز است

واقف چه کشی دعوت من مست محمد
مگذار مرا گوشه میخانه عزیز است

یار رحمی بحال ما مید است — گر دل درد آشنا مید است
در دل را علاج میکردم — مرض الموت گر دوا مید است
دل مهمید ما ردش میرفت — چشمی ار دوا مرقفا مید است
یاد روی کرا کمان ابرو — گوشهٔ عاطفی ما مید است
میشکفت این دل گرفته چو گل — جیس دهر گر هوا مید است
عم ستنگ آمد ار دل تنگم — کاش غمخوارم تعما مید است
یاره کی کردی ار معادل من — یار گر یارا وفا مید است
دل بکوی تو میکند جولای — کاشکی این شکسته پا مید است
میرسیدی بما دمی آهسته — عشق گر طالع ما مید است
رحم بر رحم داغ مرداغ است — دلم ای کاش نیک ملا مید است

ساحتی نا امید واقف را
سر تو سکیر امید ما مید است

ایست کز تیغ تیز ستم آخته است — ایست کز کار همه ساخته این است
ایست کز ما حیل ادا دختر ما ر — تر کاره تاراج دلم تاخته این است
ایست که بی ساخته عاشق کده ماست — دار ما ز نمایه سیر داخته این است
ایست که ار لشته صدان یک ریز — ستوری بدل و جان من انداخته این است
ایست که از شکر کش خوبان جهان است — دار قامت رعنا علم افراخته این است
ایست که حول سیکند ار حسن تر کمان — تمشیر بچنین سیر انداخته این است
ایست کز ار جاه بردن نامه یکبار — صد جامه بهر کوچه مر انداخته این است

ایست که واقف بحریداری و عشق
صبر و دل و دین در سر کاریست

محض هوست دهان تو گر چیزی نیست
زان میان پیر گرفتیم چیزی نیست

ای دل سوخته جان را که بهم پیوندد
غیر یک مالهٔ محرومی اگر چیزی نیست

ای فلک بر دل ما سنگ دلان امید مدار
که در این شیشه بجز خون جگر چیزی نیست

ما بهادست هوس در کمر یار زدم
هیچ در دست بجا دگر چیزی نیست

عشق شیرین پسران تنگدلی عاشق را
ارچه چیز است دهان لوا گر چیزی نیست

در ره عصر کس ایدل که اگر یار این است
گر نه هیچست دواه بسحر چیزی نیست

کارم ارداست شد ای وای بدستم اکنون
غیر خاکی که بران کرد بسر چیزی نیست

ای که پرسی که کجا ست دل سودا زدهات
ارهم کوچهٔ زلف تو مگر چیزی نیست

نا ز ارزوی تو اختر طالع چه کشد
تا ز دی چشم بهم هیچ ستر چیزی نیست

ارسائی مصرو ستیدبر درد کشان
هر کجا صعب حریفیست هنر چیزی نیست

از سودم همه مهمای جهان را واقف
ارعم دوری احباب شر چیزی نیست

دلم را مارا رمهر و وفا سوخت
محب کمر عهد وفا سوخت

همیدم در سینه مس بود و لیکن
همیدم چه شد جون کشت پاسوخت

مکس جور و جفا چند اکه خواهی
ما بینما مس نخواهم ارتو واسوخت

مدل پیرایه سر آن آتشم هست
که همچون تمع در دستم حصا سوخت

بیوسم تا کی آن دست و پارا
مراجون لرتش ما رو تک عاشوخت

سلامی تر بر آتشم آب — مرا آتشوخ کافر احسوخت
دلم در آتش حوت سرد دم — سپند من عجب دیدا سوخت
الهی در جدائی آتش است — گواه دل بر اعدا جا بر اعدا سوخت
مرو زان چهره در کف تیغ بر — خدا را مدعا کز اکست گر اسوخت
قیامت شد چو کردی جلوه یا رم — وه وا لدکی خلق سدا سوخت
مرا در رشک و جان آتش زدی — رواع لودل دیر کجا سوخت
مدامم ای تپ عشق بیچه کردی است — کز ارنام تو تا بیز دا سوخت

ار دیدا سوختی واقف چه کردی
بحکم عشق می باید ترا سوخت

دل دیوانه ای ارم رفته ز دستم — خوں شد ز چشم تر دم رفته ز دستم
ما یکه مه ار سر راهش سایی — قسمت سین که تا کرم رفته ز دستم
آن ماه سیم تن که نشانم ز دیده است — ما مد اشک ار نشانه رفته ز دستم
ار سر کوی لف تو م ساخت سر — ار شام تا بحیس حرم رفته ز دستم
سر رشته حیات ز کف چنان بدو شد — حر گیا می ای ارم رفته ز دستم

واقف کشید دیدا و نگی مرا
هوش ار سر هوای پیرم رفته ز دستم

عمر گریزپا نه همیں تمعان لست — حان تیچو سایه همرو سر دوان لست
در حاک و خوں طپیده ز تیر تو عا لمے — حیدر ین هزار عاده حراب ارکمان لست
حان میدهد لا ار حان سر سر دلم — بر سید دانت ار متاع وکان لست

عود مای نسیم دستور جیوں ما طرہ سنبل
اسانہ لو قصہ تو داستان تست

از دیگراں شکایت نی مہری فلک
مارا شکاست از دل نامہربان تست

دل را زمس حریص بود گردش زمانہ
اکنوں کہ ما زریم کہ مہر و زمان تست

رد حرف سوزناک تو آتش بجان من
واقف زاں شعلہ بگذرد ہاں تست

حساں مرا غم و درد فراق یار گرفت
کہ دل ز پہلوی من طاقت کنار گرفت

شنیدہ بہت تنگ مجال من کسے بہا
رلس کہ عرصہ تمام تنگ و کنار گرفت

تگفت سبز بہار امید مجوم
رآب دیدہ من گریہ بیدار گرفت

دگر بہ آمدہ دل را سر بہبود ام
کہ مار دیدہ در سر گریہای زار گرفت

دگر بہ حت اطفال اشک ان بخشد
مرا کہ خاطر زاری روزگار گرفت

گرفت مار دلم را تو سر بصحرا داد
بکار او چ نیاید پی چہ کار گرفت

سپرد کنہ ہی بیمنش خدا دا مد
رخود رسیدہ دل من کجا قرار گرفت

ہلاک گریہ ی دائم مختم واقف
کہ تمام مرگ در اجمع سر مزار گرفت

چوں پیکر تمام غزل عاشقانہ بیت
آتش فروختست و گرین بادہ بیت

عمر بہت مارنالہ کہ خود ذوق می کنم
نتوانستم چیک کدام دچہا بیت

در دشت است اہل سر سبک عنان
نی سعی دستدم زدن تا ریا بیت

نی فکر می سوزش کہ فکرت عیب است
کس را چہ اطلاع کہ فکر رسا بیت

مکتای پند و حال سر مدار جویش
مرجع دل است صدر تو لیں دام دوا بیت

افسون چشم جادوی او بسته حواس ما — است کشیدن عمر ما رسانیست
بیگ شکر شده است زشیرینیت دهان — دیریم کر شود دین کار جانیست
مسل چو عشق گل رود آتش بجان تو — دل است بیخبار و حس آشنا نیست
گر چشم او سیاه ترا سحر میکند — حاقی بحوم کرده مژگان آشنا نیست

واقف مبارا مدد تکلیف ما دگر
بر رخ سرای تو شکستن بجا نیست

هیچ راهی بیچو راه کوی جانان دور نیست — گر رهرو چون اشک راه جان بسپارد دیر نیست
دیر می آید سیما بر سر راه تو دوم — گر کند دور مژگان تو دران دور نیست
گرد ما در دل ریگ روی آبی چشم — رهگذر ساری قدم بار راه چندان دور نیست
گر حسنم بود که خار ما پای خود بدل کنم — ایچو گل یک لحظه دستم ار گریبان دور نیست
میسوزم از غصه چون گرد جان و دل فریب — ماه خود شو تو چشمی چون نگهداران دور نیست
از سر لطف تو ام جمعیت خاطر نماند — گر دل من یکدم ایس گر پریشان دور نیست

بیتوان ره داشت واقف ماز جانان هرگز
گر کشد سیمی دل از پیکان جانان دور نیست

سر حلقه رندان تو بسته است — دشمن بلقای تو سوگند است
از سینه دلم همره تیر تو بر آمد — ران خسته دلی که بپیکان تو بسته است
چون لعل تو شاید چو ان کت گوهر را — با قامت هم رنگ یکران تو بسته است
مشکل علم کن که شود مشکل آسان — این کار بیک لطف نمایان تو بسته است
چون سایه روم در قدم سرو روانت — دامان مرا شوق دامان تو بسته است

ای مرهم نصد رنگ غم و غصهٔ من — چشم طمع از رحمت الوان تو بسته است
مارا همه امید کتانش ز تو تست — در سرو ما مهر چه دهقان تو بسته است
هرگز نکند یاد گلستان ارم را — هر بلبل اسیری که بدامان تو بسته است
ماریزهٔ الماس الهی است دلش کار — زخمی که ز لب شکر نمکدان تو بسته است
چون صبحه بایم نفس واپسین ارچه — امید کتادی ز گریبان تو بسته است

واقف به کمی شکوه ز یاران زلف کم دار
تسبیر ارهٔ اوراق پریشان تو بسته است

تیر غمت کار گر افتاده است — زخمه مرا در جگر افتاده است
چون ستم ایجاد همه یک بهاست — کار بهبودی کمر افتاده است
چون نگذارم که مرا هیچ شمع — عبرت رهش بسر افتاده است
غم نتواند که کند پایدار — مسکن دل محتقر افتاده است
ای نفسِ واپسی که هستی امید — گرد رهِ بیکسان پدر افتاده است
گرچه ز ارمغده مدارد دریغ — اوز عدم ایجراف شکوه است
تا نظرم بر رهِ او فتاده — سیم چو اشک از نظر افتاده است
نالست از حده و نمک بر جگر — شور نکوی جگر افتاده است
سوخت دلی دود ز در برخاست — واقف ما اینقدر افتاده است

گلهٔ اشک گرم عمانی مرا بس است — شوق نکوی دوست رسانی مرا بس است
تیر ز مژگان ارچه بمن تشنه است — تیری ز دست سخت کمانی مرا بس است
حکم بگیر ای فلک از تخت فرود — یکدم ازین تخت علیه دهانی مرا بس است

ای دل بدرکس ای فلک پیر کهنه ام
تا سر دل شکستگی حیرتش کنم
حسرت گدازی مرو جهان صورتیست
کم بهره تو توک سنانی مرا بس است
بسیار تارک است دماغ قناعتم
ای دور دیده گرانی مرا بس است
تا کی تتبع هوس نغمه ها کنم
ارجان جمع موجه نانی مرا بس است
ای یار لطف همسایگان گداشتم

واقف معاش گدایان دل رسته ام
از باغ دهر سرو روانی مرا بس است

در جمع رندی دگل چون شعله بر میان گرفت
سر وار پشک قدت چون شمع کاهیدن گرفت
خواستم کز کوچه دیوانگی سیر دل روم
چون قدم سر داشتم زنجیر تا لیدن گرفت
همچو مژگان تر لیده سود یاد در دشت
دید تا مجنون مرا جون مید گریبان گرفت
در گلستان رفتی وبا این همه آزادگی
چون سلامان صوت خیال تو گریبان گرفت
رد بردی یار ما آئینه در حیرت مرا
همچو جوهر مو بمو برخویش چیدن گرفت
شب که رخسار دل افروز ترا پروانه شد
شمع را گفتم چشت بر گرد تو گردیدن گرفت

رو بهادم تا تسخیر عقل از دست خویش
از در و دیوار واقف اشک باریدن گرفت

دلبر انداز رسیدن گرد است — دل من سا پلیدن گرد است
دیده عمش گریه کن ای دیده کاین — خون خود الطر چکیدن گرد است
چشم شوخ تو صد جا به فرزات — سینه از سر مژه بریدن گرد است
هر که آن چاک گریبان دیده است — پیرهن وقف دریدن گرد است
تا شه دلدار و کس سودا نیم — حلقش آغاز رسیدن گرد است
عمر با در پی آهو نگهان — دل من عشق رسیدن گرد است

بهر بوسیدن پالیز واقف
سر و هم میل چمیدن گرد است

یار بد جو کهه حیین رد و رفت — سر سه مهر تیغ کین رد و رفت
تیر بلای که داشت در ترکش — همه را مردل حزین زد و رفت
حامه دریی که داغ عام او دشتش — مر حیاع من آستین رد و رفت
گفتمش عقده دلم بکشای — گره از ما ز جبین رد و رفت
حال و دل عرض کردمش که مرو — گشت پای من آن نازین رد و رفت
حرص یک جهان امید مرا — سرق ما رخوی آتشین رد و رفت
آه از رفتش چه می پرسی — که ره صبر و عقل و دین رد و رفت

سجده های سیاز واقف را
مار او جمله سر زمین رد و رفت

آن آستانه حامت مارا نگه بدشت — بیگانه گشت و شرم و حیا را نگه بدشت
لیبار گل سحاک حما کستنگان بگشت — آن تنوع حرمت تهدارا نگه بدشت

زنگاری است بس که بتر دلبهای ما
آئینه بود بار صفا را نگاه داشت

از رشک حال او کمر داکش فتوه را
سوزد ز ان سپند که خار انگاه داشت

تیر کلاه تا حت سمره او بهر عارتم
طالم عنان رحش حفا را نگاه داشت

تا آنکه بود دلگر صبرم گران چو کوه
آمد چو سیل هیچ تو آنرا نگاه داشت

ز ان سنگدل بدو بوسه گدایانه خواستم
دشنام داد حق دعا را نگاه داشت

در بزم عیش گر بپرستار می کسی
چشم تو آبروی حیا را نگاه داشت

واقف ز درد هیچ تو گر دید میوا
نالید آنقدر که نوا را نگاه داشت

وصف لعل تو گفتنم هوس است
گر بهر چید سفتنم هوس است

می دوم همچو گل گریبان را
که دوزد ری شکفتنم هوس است

حمزه عارو ب کرده ام کمتیم
خار راه تو رفتنم هوس است

هوسی هست در دل حانا
آن هوس تا تو گفتنم هوس است

سر جالیس نیم مگر میرم
میتوحاستا که حفتنم هوس است

واقف از دلبران نیم لیکن
دل بحای نهفتنم هوس است

دل زد سوداورلف کسی حاگرفته است
خلعل وطن بگوشه بسودا گرفته است

هوش قامتی بچشم ترم حاگرفته است
سروی بحمت ریاب جوبا گرفته است

طفلی است کز هوای تو دیوانه گشته است
اشکم که راه دامن صحرا گرفته است

دل را دستم آن مژه های دراز دست
امروز گر گذاشته فردا گرفته است

صبح اگر توقع سلامت کسی ز ما هست — چشمش سر و تیغ دل ما گرفته است
ز همتی که از لطف افگنده ام در او سخن — چون خوش ستوی رگ گریه که در نیا گرفته است
ز لعل جان لقا لبم ایک سخن امید — لعلش مگر سبق ز مسیحا گرفته است
دارد کمر ان قدر عناشکایتے — آهم سپر که راه عالم بالا گرفته است

واقف ز ما بپرس که چون گلیم
دستم عصار گردون مینا گرفته است

رحمت بدل فگار من میست — افسوس که یار یار من میست
در باغ چو گل عذار من نیست — گل را چکنم نگار من میست
روزی که بآن کشتم کمانش — در ماروی اقتدار من میست
یارم گل گل شگفته گویا — آگاه ز خار خار من میست
در عشق نصیحتم مگویید — این کار دل است کار من نیست
دیدم آن زلف را مکرر — آشفته چو روزگار من میست
آشفته که نمی کند روزش — حیران ز شب انتظار من میست
دل بود چو دیده داغ دارد — مرتاقت که این نگار من میست
هر چند که گل بباغ زیباست — زیبا چو رخ نگار من میست
رعنا مست بجای خویشتن هرد — رعنا چون قد یار من میست
خود دست ده اشک من چه پیمان — این لعل بما اختیار من میست
آنکس که دل من از میان برد — یار یست که در کنار من نیست
یک لاله بکوه و دشت واقف
همچون دل داغدار من میست

و دیدهٔ حسود بر آن جان نگاه داشت
هوش ما و دل که نیست سوی نگاه داشت

سودا کمی ندارد کاین کی معامله
ما را تمام عمر پریشان نگاه داشت

ایمان اگر ره سلامت نمی‌جست
دل دادو گر ارم او جان نگاه داشت

تشریف حیات هستم کز تن مناب
در در مرا بآلت درمان نگاه داشت

در انتظار می بر طرف ستد بس ولی
عشق آبروی دیدهٔ گریان نگاه داشت

ما او چگونه در صف محشر شود دو چار
دل را کسی کجا ن صف مژگان نگاه داشت

چشمی سیه کنم دو سر قم تمام عمر
واعم رسن که حق نمکدان نگاه داشت

یارم رسید تا رگ جودا کشید دل
ارحد ب بالتا کلک میکان نگاه داشت

ای گریه هر کجا که دلت میکند بر و
زین بیت ترجمان تو سوزان نگاه داشت

قربان آن نگاه که با من بهم رسید
سر رشتهٔ عنایت پنهان نگاه داشت

مرد است یار این دل صد پاره را رفا
وا لطف همچو گل گریبان نگاه داشت

پایم رسن سوی گهری گرفت خو
تو امش نگوشه دامان نگاه داشت

دل را که بود دق اسیری ز عمر ها
مژگان گرفت و مرگس حیران نگاه داشت

واقف ز رشک در دل یار عمر بها
دزدیدا ز دل خود و در جان نگاه داشت

یار استوره ز گار نکدا است
گفتیم دمی گذار نکدا است

در عشق تو ما ختم دل و دین
چیزی نمی ماند نگفت ا است

ناکار ستدیم زان که ما را
عشق و هیچ کار نگدا است

دیوار ستدم ازان خط سبز
پیوستم لسان مار نگدا است

گفتم نفسے قرار گیرم — لیکن دل بیقرار نگذاشت
رفتم که درد دل نگویم — این دیدهٔ اشکبار نگذاشت
یارے بسرم رسید ناگاه — دستی بدلم زهار نگذاشت

واقف بس کن که اضطرابت
آرام در این دیار نگذاشت

دل دوش گدای سرابی شد و رفت — در یوزه گر لطف نگاهی شد و رفت
چون سرمه سیاه کرد این سوخته جان — سرمایه دار چشم سیاهی شد و رفت
گفتم بگدایان در دوست کمر کیست — بنشست باین طایفه شاهی شد و رفت
از سجده و حسن تو سنگر متوان شد — گر مهر رحمت آمد ماهی شد و رفت
از پیش تو اثبات کند دعوی دردم — آه اثر آلود گواهی شد و رفت
تا سر باین سوخته جان نثار نکرد — دود دل من سر سیاهی شد و رفت
اقامتش از جلوه گری کوتاست — صد کوه تحمل پکاهی شد و رفت
شد ماهل هوس آن سادگی طفل — چندانکه رخط نامه سیاهی شد و رفت
عاشق گله بس چو رسم پرده مرانگیخت — هر مو بتنم مدتگاهی شد و رفت
زد آبلهٔ اشکم که سحاب در او بخت — از تخم غم هر گیاهی شد و رفت

واقف گر عمری بدرش خاک نشین باید
در مانده باحوال تباهی شد و رفت

ترا هر گز غم بیماریم نیست — چه غم چون اثر درد زاریم نیست
مرا زان دست و خنجر شکوه رفت — کز آن تیغ جراحت کاریم نیست

رود م پروانه‌سان خود را بآن شمع — به سازم طاقت خود را بآن شمع
بگی دیوانهٔ حسرت پسندم — بطفلان نادرق صحبت دارم نیست
سیاهی گرچه مشغولم کند کس — که دیگر طاقت سیکارم نیست
سرشت ران چو شمع از با نشستم — که دیگر تاب هدمتکارم نیست
نسیم بید و جو هم شعله چون شمع — هوائی چیره در سرتا پایم نیست

مس کن ستم دیده ای واقف
که چون چشم تان هشیارم نیست

که کار سنان دل گوارست او دست — که مک دلخراشی پیر طبیارست او دست
اگر دکلهٔ من پگذاری ای جان دارد — که روی مادسوی پشتم بدیوارست او دست
ز دست شکوه گردم ای جیدر معذور — که دل دیش دیگرتون سینه آزارست او دست
بدیدار آرزو استیم با امید هم — چرا روزم سیه چون شب تا یارست او دست
صفای گلرخی از حون رقیبان چهره رنگم — مرا اگریه خونی سرکارست او دست
همان ستر که اکنون ست مداوا طبیب ازمن — که هر رگ در تن خبیث یارست او دست
توام ست نوازش میکنی سر بیدادی — که این مسکین خاک آزارست او دست

تو واقف دل بدست خود بلا کردن آخر
خنک بر بلا اکنون گرفتارست او دست

ز چون دل در سم عشقت کس ایمان نمی‌ماند — سر کنتم نعمه در دی که سم آوازی ماند
بهر ره پا نهی ، ل سخت ملوم دارد — امدین شهر پرسید قفس سازی نماند
مگر فتاری اس ایستی ای مرغ چمن — شکر باکس که ترا حسرت پروازی نماند

آتش از سینه‌ی من سینه‌ی چاک مرا — گر دریں کهنه قفس مرغ خوش آوازی هست
چون مرا زمزمه‌ی دل نیست چه دل بنگارم — من گرفتم که ره و رسم دلداری هست
چه سان است که شوم خود طرف و مرغ چمن — تا چه دل در قفس عالم و همه پروازی هست
از شب ازلی دارم هست چو بابل معلوط — ورنه پس پرده مگر گوش سر آوازی هست

ایں هر آن گمشده را دیده بصیری واقف
غیر من نیست پس ایں پرده سخن سازی هست

بخوں نشسته مرا دلبری که نتواں گفت — شهید کرد مرا کافری که نتواں گفت
بخوانم آنکه بادحه صد سگے دارم — رقم نمود رعطا مخبری که نتواں گفت
صلاح نیست مرا در شکایت آوردن — که هست در قلم و دفتری که نتواں گفت
ز مالت دل مجروح خود چه شرح دهم — رسید زاں مژه اش نیشتری که نتواں گفت
ز مورت ای شه مژگاں سیاه من مرداد — مراب ساخته کشوری که نتواں گفت
دلم ز نا ملدیها کجا کجا افگند — ز راه مرد مرا رهبری که نتواں گفت
از ینکه تب تو با اعیار لوط محتور — گذشت بر سر من محشری که نتواں گفت
بقصد کشتن دل از داد عمزه و بار — کشیده اند بتاں لشکری که نتواں گفت
ملدیت گم شدن دل بکس نمیگویم — فتاده از کف من گوهری که نتواں گفت

لوای چند ملدست واقف از سر سو
فتاده ایم بدوم دیری که نتواں گفت

بمشر خنه من ای هیوه چه خواهی گفت — جواب رشحت و عدر جفا چه خواهی گفت
ز می کشیم ترا سوی اوروان ای اشک — از ایجهت که تو طفلی ز ما چه خواهی گفت

گذشته کار پریشانیم نگفت و شنید — ز لف یار رسن لی صبا چه خواهی گفت
گذشت عمر و نکردی ز من تسلی ها رو — بگیر تنگ که سر در جرا چه خواهی گفت
هزار نامه نوشتم جواب ننوشتی — بگو بگو که جواب خدا چه خواهی گفت
گرار تو یار بپرسد چه مدعا داری — تو ماری های دل لی مدعا چه خواهی گفت

تو خود ز غصه‌ش آزاده میروی واقف
محمد اگر تو گوید سیاه چه خواهی گفت

دلم ار آه لی اثر داشت — ملک ریز عصیان چگر داشت
ار دل من جرحی بر سی — رحم مرحم و داغ سر داشت
من بیمار ستوغیش دارم — که پدر هم آزان پسر داشت
تمع ما این بهار ریائی — ار تو ای سوگل سر داشت
دل من هیچ جا یا سایه — در حشر داغ در سر داشت
حامی شمع آنکه در سر شب هجر — سور دار شام تا سحر داشت
پیش رویش شمع و لاله پر میر — کاین یکی سوختان دگر داشت
آسیجان دل شتاب میبود — که ترا تا شود حصر داغ است

لاله را راست سینه واقف
هر کجا آب اندکی داغ است

حولیش ریگ بیابان همه پر گریست — هر که شد ماجرا زاری من زار گریست
از پس مرگ کسی آب بحاکم نفشاند — از غم آمد و چون یار چه لازار گریست
تنگ دشت است هموار تب هجران پا — سوزان خون دل ای دیده بیکبار گریست

تستم آن روز کار کوی تو سیدرد برنیز
خواهد از درد بحالم در و دیوار گریست

آنکه روی خنده کنان بر سر من آمده بود
چون مرا گریه کنان دید نا چار گریست

در غمت کم ز کسی دید دلم چون گریی
میرا ریں دیده کار مهر تو لبیار گریست

واقف آنشب کار ما یار بپرسید دل
کم سحر گفت در دل بلبیار گریست

را بدا گرت سخن صد ماه ضرورست
ما را سخن اگر نه ستاره ضرورست

محبوب الهی ست عبارت مکبیش
یاران ادب این دل دیوانه ضرورست

گر دیده متاع دل و دین جمع سر سود
از چشم تو یک غارت مژگانه ضرورست

کیفیت ار صوبع حاصل نشد حیف
فا بد گندت حاصل میخانه ضرورست

در دیده ز اغیار بپا بد که نشیمی
دامن کشی از مردم بیگانه ضرورست

صد موج چو آشفتگی حال مرا دید
کایں زلف پریشان شده را شانه ضرورست

دیدار مقید بمکان نیست ولیکن
در کوچه او بر سحر مرا خانه ضرورست

سر روی گل و شمع نظر را نکشایم
پاسیں ادب بلبل و پروانه ضرورست

ایما ست که واقف نه ارادت فتاده
امیا دل اس سر در جانانه ضرورست

لعهدت حالها دیرانه هست
غم آباد مصیبت خانه هست

بیا بلبل که تا مالیم با هم
مرا هم پهلو جانانه هست

توان یکتب شنیدن سر گذشتم
سرت گردم عجب افسانه هست

جزا می حوصلش زلفت بدزد
سر یکسر تن چو دل دیوانه هست

اراں نیستم داراں سرو عراست — سہر جا مسجد و میخانہ ہست
بیا ای مرغ گلشن با قفس باش — کرا ایجا پر آب و دانہ ہست
کجا داری سر ایں دیدۂ دل — مدیمت شیشۂ و پیمانہ ہست
ہمی آید ستم ارد ست محمون — کرا ایجا ہم چو من دیوانہ ہست
دل صد چاک من گوید بر عشش — کہ گر افتد قبول تا دہ ہست

دلم واقف دراں افتادہ بہتر
چہ تعمیرش کنم عم خانہ ہست

در دل ہمیں سہ چار در دست — از دست تو میسار در دست
در دل ہ ساستیاق راہ ست — در دیدہ انتظار در دست
باز آکہ در دورے تو مارا — یک سینہ صد ہزار در دست
ای پیش تو یادگار ما دل — ما را ز تو یادگار در دست
گفتی دل تو چیست ارمس — ای یار ستم شعار در دست
در کوی تو جاں سپردگاں را — جاروب کشی ہزار در دست

واقف مگسل امید رہسار
یار تو دریں دیار در دست

سروے مہوش خراماں بگلستاں نگذشت — از پیش سرو چمیں بر رہ داماں نگذشت
ہائی از سود دریں باغ سودائے ہوس — کہ دلے یاد قد یار خراماں نگذشت
عمرے از دل دیوانہ ندارم لیکن — دیدم از در کسی را سوئے ماں نگذشت
چہ قدر رستور سپر داست دل من کہ ہنوز — کاسۂ داغ کمے گرد نکداں نگذشت

ست یقینم که کمند بت کبد حلقی را — نیست صیدا و تو آمروز کریبان میگیرد
این سان دل مسلسل تو خود را گم کرد — یاد آمد که در همه پریشان میگیرد
آنکه از کوثر و مرم دل او آب خورد — تشنه گردد سر آن چاه و دهان میگیرد
شب ریچارگی دل حگرم خون شد — کی امید تو در کوچه مرمان میگیرد
من ز تحصیل می عشق چو فارغ گشتم — محمل آن دور را در ره ایمان میگیرد

واقف آن شور جنون تو کی شکایت
عقده می را چو سحر چاک گریبان میگیرد

ندانم کدامی ادای تو خوب است — تو خوبی همه شیوه های تو خوب است
مبادا چو من در تو بیند آید — مبین آئینه گر برای تو خوب است
تو سرو کدامی گلستانی آخر — کنار روی گل پشت پای تو خوب است
مرس که دارد هوای شهود — اگر سوده گردد بپای تو خوب است
اگر تیر بر من زنی در ره عشق — تو خوبی صواب و خطای تو خوب است
ستاده است در فکر پرواز رنگم — اگر پر بریزد برای تو خوب است

واقف عمامه است حریم عالی
گر آنهم بیاید فدای تو خوب است

بیا از جلوه کن تا قیامت — که کار خود مرو الا قیامت
سر جای سایه مان قامت فتد — رسد سرو ز اینجا تا قیامت
قیامت دیده ام از قامت تو — چه میخواهد ز جان ما قیامت
به تنهائی مرا تنگ آرمیدند — که آید سر تا قیامت

مرا از رد و قبول خلق چه حاصل
کرا نوازد و تا ابد نوازد
رود و باد چه دین کاو ثابت
کرا چه غم قائم ما قیامت

رو دست آن شکار انداز واقف
قیامت لو در محشر قیامت

قمری ار سجده کند سرو چو بیش است
گفتی کز دشمنیم کرد کمان در پیش است
دیده گوی تو آنست قیامت ماند
این چنین است کیامت عرصهٔ محشر چو بیش است
قمریان گر بسر سرو چرا سجده کنند
راست گوید گر اقد دلجوی بیش است
دل تو جویی نزدیک بجا ماند
دل سپردن ستوی ار هم ستم چو بیش است
مستق سرو ادبی بای این محبوب را
امد آن دشت که هموار بستر چو بیش است
دیدنا داغ مرا آمده جوش در جوش
لاله گویا بمن سوخته اختر چو بیش است
می کند در حرم کعبه کو بیت مستی
این دل بی ادب ما کمپیر چو بیش است
سخت آشفته ای تو تا یافت رقیب
دارد آن بانگه گوئی که سکندر چو بیش است

در جهان یار و فادار ندیدم واقف
حرف بیگانه چگویم که سخن در چو بیش است

دلی که در سر آن زلف ما گرفت نگذاشت
وطن بسایهٔ مال جا گرفت دگذاشت
نگو چسان نشوم پایمال بیقدری
که یار دست مرا چون حنا گرفت دگذاشت
رو دستگیری او زینهار با کوری
نگار من چو چنان دستها گرفت دگذاشت
نقاب برج دآئینه ارگ های خودین
مرا چو دید رهی جا گرفت دگذاشت
تو نیز بنوای محتسب چه خواهد شد
مرا که مست حسن یار ما گرفت دگذاشت

دلم ز سوز محبت اگر بنالد اگر
سبب چه بود که آن دلبر اگر گرفت و گذاشت

بگیس زلف تو برگشت دل ز سوی حق
ره صواب و طریق خطا گرفت و گذاشت

چه گویمت که نگردید از پریشانی
کسی که زلف ترا چون صبا گرفت و گذاشت

نشد مقیم دریں خانه هیچکس واقف
چه عکسها که درآئینه جا گرفت و گذاشت

چیست عاشق را دعائی بهتر
عاقبت ایکه آرائی بهتر

هر گدا با نوائی بهتر
در دلش هیچ روشنائی نیست

شمع ساں داغ رسوم گدا
که مراد دوق خود نمائی نیست

یک کف خاک نیست در کویش
که رهوں دلی منائی نیست

من اسیر کسے که از رافتش
هیچ دل را سر رهائی نیست

ملی مدعا ایں ناخم
تا کسم دوق همنوائی نیست

پر مذر باش ای کمان ابرو
تا دک آه ما هوائی نیست

تا ز بی دل نگوش او نرسید
آه کین آه را رسائی نیست

مرگ عیسی رلحت دل دارم
تا کم از دور مینوائی نیست

در دیاری که میر اعتبریست
عقل را قدر روشنائی نیست

اینکه ناخن بدل نهد نتاں
دلخراشیست دلکشائی نیست

عاشق سر ملا اگرچه بدست
بهتر از زاهد ریائی نیست

صد شکستم فتاد از اعیاں
چشم یکجا مومائی نیست

واقف این مشکل عاشقی ما گذید
خاک تمهید است مشکل نیست

بعد از بیم عده آزار گذشت انچه گذشت | مارد یگر بکس این کار گذشت انچه گذشت
دوش در وقت عیادت سر بالین رقیب | زین الم بر دل بیمار گذشت انچه گذشت
تیرت ار سینه گذر کرد و دلت کاتم ما | غصه ها بر دل افگار گذشت انچه گذشت
ما مرا تا شب هجران چه دهم شرح فراق | مردل از دیده خونبار گذشت انچه گذشت
دی گذشتی تنک از جان تبسم ما غیر | جان من بر دل افگار گذشت انچه گذشت
چند گوئی که نگو انچه گذشت از سر تو | از سرم بگذر و بگذار گذشت انچه گذشت
فصل گل آمد و از توبه گذشتم ساقی | شیشه ها بر طاق مردار گذشت انچه گذشت
سحری لوئی گل آمد بحیرت گذر قسم | بر سر حسرت گلزار گذشت انچه گذشت

مگذر ای تیر خطا از دل صاف رقیب | بس کس ای شوخ بکام دل ما گذشت انچه گذشت

بطفلی در دبستان محبت | گرفتم یاد ازان محبت
گلستان چون نمیخواند بلبل | که من بودم سبق خوان محبت
طپیدم سوختم بر باد رفتم | چها کردم فدایان محبت
مرد در همت مردانه گردید | نمیخواهد مرد میدان محبت
مسلمانان چو ایمان یاد گیرید | درس احکام و ارکان محبت
محبت را تلف کردی بیا عیار | چه جوابے داد ناوان محبت
بحمد الله که کردم جان دل فدا | نثار مهر و قربان محبت
نهان از من دلش را مهربان کرد | بهین لطف نمایان محبت
دلم یک قطره خواهد لیک | عزیزه داشت طوفان محبت

دریں حالم بامان عکس مست — نه بر طاق دیوان محبت
ستاره داد تا زیں ماه زیبا — در آویزم بدامان محبت
ز لیخائی و یعقوبی نامده است — بپرس از مصر و کنعان محبت

محبت درد جانکاهست واقف
چه خواهی کرد درماں محبت

توان رهرو دهر بی این و آن گذشت — تو دیگر گر رفیق بود می توان گذشت
ما ندم بخواب عافیت و ایام عمر رفت — فریاد ازین کنهی حرس لیس کارواں گذشت
در وصل نیم جرعه مرا بیخود است — تفضل بهار آه بس چون سراں گذشت
آمد بر جسم زاری ما دیده آسمان — بر ما چها ازاں مه نامهربان گذشت
داری دلا اگر سر سودای زلف یار — باید ترا شست سر سودا دریاں گذشت
سر دادمی شکر تو اما نیم - پرسش — زاں بیشتر که بیتو بوی این و آن گذشت
لیلی ز مشکبار ست گذشتن ازاں کمر — در حیرتم ز زلف مذانم چساں گذشت
چوں سایه ایم در قدم سرو نازجویش — کی می توان ز مهر بی راستان گذشت
راهی مدار رو دم ازین دشت ای دریغ — عمرم بهرزه گردی ریگ روان گذشت
سر گشته تهوا و هوس تا بچه گرد ماد — یک جیده خاک بوده و ازین جا کدا گذشت
در چشم یار گرنه سبک قدر گشته ایم — تیر ستم چه ارز پهلوی ما سر گران گذشت

واقف ز درد مرد در اغار عاشقی
واغم ازاں جوان که ز دنیا جواں گذشت

امروز ناوک تو ز من سر گران گذشت — آیا چه در ضمیر تو امروز کماں گذشت

گر شکوهٔ دراز رسالت کنم مرا — یک نامه چون رقم زنم این داستان گذشت
سنوان چو سرو این همه استادگی نمود — تا دیدهٔ ز حدیقهٔ آب روان گذشت
تا یک قرار داد هوای دیار عشق — چندین بهار آمد و چندین خزان گذشت
آزاد عالمی چو دام من خراب — اوقات من کدامت دیرمغان گذشت
بیهوده داغ ساختی ای دل بیا بیا — عمرم ز سر بسال درین گلستان گذشت
صیاد دل شکار رمیدهٔ چو تو کیست — مرغی که دید دامن تو از آشیان گذشت
از پیر و مدعا سخن دیوانه دم مزن — ناصح خموش کار ازین داستان گذشت
در عشق جا کسار ترا من کسی نبود — کز پس فغان کنی تو ازین فغان گذشت

شیر محمد الحسینی — ای دل ازان مدعت واقف گذر کنید — مسکین هزار درد و بلا بر جان گذشت — واقف الحسینی (؟)

دوش مرغان چو گل از نو بهوا صید دوخت — خار خارم تماشا کرد و دامن چید و رفت
خاطر جمع از هستی جهان یک کس نبود — هر که آمد چند شب حوالت بیدل دوخت
شد نگهدشت آنچنان از من کماه و آهوش — لحظه لحظه دل چو برگ گل همی لرزید و رفت
بوی گل می آید از جوی گر سر کرم ماه — میت ماهی را اطر کرد شبنم لرزید و رفت
من زتنها داد خواه از جور گردون شیرزم — صبح آزادی مهر بیش چون من بالید و رفت
روده دلتنگ نازش می پاید کسی — هر که آمد سر زراه آسمان بوسید و رفت
جا کسار بهای من یکرو شد مشهور او — دید در کویش هزار اطرب پوشید و رفت
گفتمش مرهم بهای دوخت خسروی تو ام — خنده کرد و زخم را حیران بیاشید و رفت
طفل باری گوش من واقف این بیت خواند — آمد و لی چون کبوتر زود دیدن رفت

عاقل از حال من دیوانه بودن خوب نیست
آشنایم کو دلم بیگانه بودن خوب نیست

ای ماه حریفان فکر می پیمانه ام مپرس
میش این بی گریه پیمانه بودن خوب نیست

گل مرا بی برگ و عارض سیم و ران بی رنگ چیست
خانه سوز سلسبیل و دیر ویرانه بودن خوب نیست

این وحشت کرده محمل دام آهوی حرم
تا کوان دیوانه شد در خانه بودن خوب نیست

گشت در طفلی پدر از عشق من بیزار چیست
با چنین دیوانه همخانه بودن خوب نیست

ماجرای دهر واقف گوش کم کن گوش کن
همچو طفلان مایل افسانه بودن خوب نیست

در سر پرشور من آبی ز دریای گریه نیست
گر خورد چون ماه آبی از دریای گریه نیست

مست بینایی دی و آریم در سرم طرب
قاه قاه خنده ما ماهای دریای گریه نیست

دیگران را گریه کم سوزد مرا آورد
چشم ما چون شمع بر تن از لقای گریه نیست

می هوا از صوف سیماب سرشکم پر ز برف
سیر من اکنون درین وادی بپای گریه نیست

هیچکس از یکسی آبی بحال من نگریست
گر بریکان نرحم ای چشم کجای گریه نیست

کی دریغ از گریه میدارم بخون خویش دل
گر جگر در دل نه پیش ما بجای گریه نیست

پیش مجنون ره مبر ای ابر در صحرای عشق
شمع مسان اردست ما واقف بپای گریه نیست

ای که پرسی از چه چشمت مینمای گریه نیست
ابر تو تا بیگانگی دیدا شنای گریه نیست

گفتم از گریه بس کن ماهاگری خراب
خانه آبادان هنوز این ابتدای گریه نیست

کی شنود نجوی من رای صوفی از آب رز
تر دماغ صهبای عاشق را صدای گریه نیست

هر کجا سیل است ویرانی تقاضا میکند
این خرابی با بحالم مقتضای گریه نیست

چشم تا داری نمی‌بینم لبت خندان مباد
گویا مژگان من هدف‌های گریه است

نیست خالی لحظه‌ای از آمد و رفت اشک
خانهٔ چشمم مگر مهمان سرای گریه است

گر ز صد و هشتم عالم یک بکار یار نیست
در بساط ما دمی هستی کرمنای گریه است

کار ما از ابتدا سیر بحر بس بیابان جا
فکر ما کار است در رای رای گریه است

گر تو داری طالع و دیدار چون ما را
واقف این چشم کس دارم رسای گریه است

مجنون بر السلسلهٔ عشق دلگداخت
حوا ز میانه پای کشید و فراگذاشت

چندین هزار ناقهٔ طاقت خراب شد
روزی که جرعه‌ای تو ستم را بما گذاشت

بیگانگی ز مردم عالم چو لسکرید
دل کار خود بآن بگه آشنا گذاشت

در راه عشق همرهی از کس نمی‌کند دل
خود پیش پیش رفت و مرا در قفا گذاشت

از سر هوای سور و گدازم نمی‌رود
آسان نمی‌توان هوس کیمیا گذاشت

مانند بحکم شرع حسن مستحق دار
دیوانه‌ام که پای مدارا بشما گذاشت

ترک علاج گفت دل خسته لاعلاج
بیچاره تنگ آمد و آخر دوا گذاشت

در زلف او همیشه دلم عهد لیسکند
در ساعت سعد درین کوچه پا گذاشت

یکبار گفت محبه ما را نمی‌شود
چندین هزار آمد و لشکفته و اگذاشت

انصاف نیست تا بدرین نرم کی توان
دعوی چون تمع ساد صدا گذاشت

تا دیدار تو گوشت امروزی التفات
مرطاق دل شکایت خود جا گذاشت

گفتم گاهی ار دل خون گشته ام خبر
یارب کی حد نگ تو یاد ما گذاشت

صحرای عشق تشنه خون همچو کربلاست
هر سر گذشت هیچ درین ره بجا گذاشت

لطف و عتاب یار ز ما داشته شیست — با رب چه کرده ایم که ما را گذاشتست
مسند نشین کشور دل بار گشته حال — اقبال را بسایه این بال هما گذاشتست

سر داشت کافری ما سیری دل مرا
واقف بیم از اینکه بگمراهت یا گذاشت

ست که چشمی از غم آن عامه گلگون میگریست — چشم مردم آب و چشم مستمر خون میگریست
شورعشقم نیست امروزی که در طفلی دلم — بی شبیه افسانه لیلی و مجنون میگریست
سوی آن بیدرد حسرت ساز میکردم نظر — عامه در دستم بحال لفظ و مضمون میگریست
همچو من هرگز یه سودا هیچکس در سوای شهر — کوه و کس در بیستون محزون و هامون میگریست
دوود دل بر کرده ام در سینه صبر از حکم صبر — ورنه در مرس با هزاران چشم گردون میگریست
لسکه می دید در الشوران بید اشک — در زمان ما اگر لودی ملاطون میگریست

شب که واقف با دل دیوانه در بیغوله کار
از یکی شمعون دیگر چشم همچون میگریست

تو دای تو از سر دو اصلا ستدنی نیست — این ست بلائی که ز سر واستدنی نیست
پرده سرون می نگنی راز درون را — طفل چو گریای اشک چو تو ناشدنی نیست
ی تمک تو ام نیست بسراغ دهها — چشم گل و سبزه و سمن واشدنی نیست
ما دل بی رحم بتان چیاف بگذرید — فریاد ازین سنگ که بنیاشدنی نیست
سوده دلها ز غمت رو نکرانیست — کوشهر کدام چور تو صحرا شدنی نیست
ز عجبی از تو فتاده ست بسرها — کو قطره که از شوق تو دریا شدنی نیست
ست بیرا هن یوسف چه کشاید — چشم بجز از بوی تو بینا شدنی نیست

خود را محبت ای تماشا تدبیر مرسما — نگذار کرا یارا ستدنی نیست
روی کسی ما تماشا دیدیم مرا گفت — کین والهٔ عشق آمده تمالات نیست
مارا رحمات رسمی در توان برد — اما می آلوده مصلا ستدنی نیست
گردون اگر آید بسر مهر چه حاصل — ارما چو باین سفله مدارا ستدنی نیست
یکشت ستر نیست در آتشکدهٔ دل — کر تربیت عشق شرایا ستدنی نیست
صد در بگ غم آمیخته با خون دل ما — غاما محو این می که گوارا ستدنی نیست
از کار فرو بسته خود آه چه گویم — موقوف بوقت ست مگر وا ستدنی نیست
گفتی دهمت لو سر کوی تلب تیرین — خود وعده وفا کس که تقاضا ستدنی نیست
تا پرتوی ما رامد کیم هست درین عزم — چون شمع من هر تمک تماشا ستدنی نیست
ارشوخی آن حال که در گوشهٔ لبر ست — یک گوشه نشین نیست که سودا ستدنی نیست
ای دل مکن ابرام بوسه مان لب — خاموش کرایی عرض پذیرا ستدنی نیست
واسوخت ارجور و جفای که کسیار — ارعیب تو امد ستدنی ما ستدنی نیست

واقف نسرام دل خود سخت ملولم
افسوس کرایی دگر ستده پیا ستدنی نیست

هم پیشه دارد ایم و یک نکته ست
یارب چه آفتی تو مدانم که در دلم
ارخاک من غبار روی زمین نماند
افسرده گر ستوده دلت ازدون من مرنج
دور از لب تو جان کسی چون بود سیر

چون من کسی نکته دل زدا نکار نیست
تا کرده قرار دلم اقرار نیست
با من هوز خاطر لولی عیار نیست
در ستیزه سپهر وفای حمار نیست
گر آب زنده نیست ترا زینهار نیست

گر دیده مار حاطر من حسله کار ها — شادم بکار عشق که مطبع اوفتیست
دیوانه چه حوش سمحن عاقلانه گفت — کان را که عقل نیست غم روزگار نیست
ای چشمه تر مدد کن که مردمگان عشق — ابریست مرده دیده و اگر شکبار نیست

واقف بچشم خلق بلس گشته ام سبک
عکس مرا بحاره آئینه بار نیست

هر کجا سوح سیه رای است — آفتی بسته ملای است
مکن ای دل بتان حریب دلم — آخر این خانه را خدای است
در تمنا عاله لب یار است — در دمار اگر دوای است
حواجه مرد دولت اعتماد مکن — که غلام گریزپای است
حاک گشتم بیا نسیم دمی — که هنوزم بسته هوای است
زادن امردان آمد و رفت است — دهر هم کاروان سرای است
عاشقی زار را نوازش کن — که محب تا رخوش صدای است
مکن ای تو تیا قدم رنجه — دیده مشتاق حاکپای است
تند چون سیل از همه مگذر — که مرا با تو ماجرای است
حکم در حاکتی تقصیر — گر بدانم ترا روای است
ایکه می پرسی آستانی کیست — دل گمی در آستانی است
شست بر پیکر است می کندش — گمشده تیر ای عطای است
گرچه بی برگ گشته ام چون نی — شکر حای کم گدای است
راست گوئید ای ملاردگان — آنچه مالای اوفتای است

گره حال دادل برتم واقف
از چه در سینه سیاهی هست

تو گر سیاهی زلف دلستانه کیست
ورد جگر فشارد دلستانه کیست

مارا هزار درد و الم بر سر عشق
تو خود یک از هزار دلستانه کیست

نگریه تو خودی وعده وصال
تو ورد انتظار دلستانه کیست

بیدستم کار تست نمک پاش زخم
حال دل فگار دلستانه کیست

عادت رنگ گل بسکه گرفت
نسترین شعار دلستانه کیست

ایدل مالک عشق سعر میکن
احوال کس دیار دلستانه کیست

وقت تو هوش امام میگشت است
حیاره خمار دلستانه کیست

عاقل دگر حدیث دلا کیتصل است
چون فکر روزگار دلستانه کیست

واقف نزان تو تم قدر عاشقی کر تو
خواری و اعتبار دلستانه کیست

گل رخسار تو چیدم بس است
خار از دل کشیدم بس است

ریز تیغش طپیدم هوس است
چه قدر آب دیدم هوس است

گر بدست من یاران
گر جهان ار دیدم هوس است

گشایش رسد از یا یم
سر بصحرا کشیدم هوس است

یار ب آتش قدح پیال و پرم
از قفس گر پریدم هوس است

زان ستم آرمش که دستانی
از لب او شنیدم هوس است

چند روحست بست در طبعم
گر نجوید رسیدم هوس است

چون ما سرو جا سر جیب ترا — تنگ در برکشیدم هوس است

ردّ در وشب جواب میکم واقف

وصل در جواب دیدم هوس است

گفتی یار چو سگ گرچه جاکش است — ولی جوشم که رس مرتش عسس نیست
تمام سلسلهٔ پیر و طالبان دیدم — کسان رلف تو آشفته روزگاری نیست
کدام کوچه که در آرزوی دیدارت — نشسته چشم براهت امیدواری نیست
گفتی او سگم طفل اشک دارد است — دین بهانه مگر رد اختیاری نیست
اران همیشه بوصف رخ تو مشغولم — که بهتر از سخن خوب یادگاری نیست
ما متحان می گلریگ خورده ایم بسی — حریف بهنگ مرا طاق بهاری نیست
مرا هست تنگ اگر عزم تو کسه دارد — ولی رخوار دلش پیش یار عاری نیست

چرا از گریه مرا می کنی واقف

سرو که چشم ترا در انتظاری نیست

بی دلست هستی اهاری میش نیست — ماده آب ما گواری میش نیست
جامه را دیده گریبان است — اسرانین دیا بخاری میش نیست
قصه گر گیتی سرآورد هست گو — رلف صد شکن سواری میش نیست
این دل رحود چه بیمار و حسیر — در حسیم او عباری میش نیست
قیس پیش عشق ما تمکین من — هرزه گردی بیوقاری میش نیست
سر چوبت لی ستور عشق آسرا دش — میتوان ما گل ماری میش نیست
سید دوا تکم کجا خواهد رسید — طفلگی دامن سواری میش نیست

ساز دیر ستور بست مردم شوق را — اشک من هر چه بند ناری بیش نیست
کامدی ای بیقرار جوابه سر شوق — پاره دل رفعه داری بیش نیست
صبح از روی تو ناشد پرتوی — شام از موی تو تاری بیش نیست

در آستان درویش واقف را مران
تا توانی خاکساری بیش نیست

سد راه یار جز امیدی راهم نیست — در سر ناس راه این مقدار امید کم نیست
مردم از رشک رقیبان پاره کرد دامنی — در سر دیر اهن او عار میدانم که نیست
رشک بر بستر فتاد تنها بلا کم میکند — در سر چون من مئی هموار میدانم که نیست
جوابی نیس کرد او امیدتر در پیش یار — در سر قدر غیب این مقدار میدانم که نیست
رخصت دیدار میدهم از عطائی — در سر در جود طاقت دیدار میدانم که نیست
امد کی یاس دوا از ترک الفت باید — در سر این کار آن قدر دشوار میدانم که نیست
اضطرابی میکنم از ماه سیرون سیدم — در سر در کویش کسی را یار میدانم که نیست
سد راه دشمن کف تعیین در سر کشتم — دوست را در سر سر لیکا میدانم که نیست
در دل گفتن سر پیش یار نداد دلم — در سر او واحت الوا میدانم که نیست

کرده ام واقف سر غم عقل را یار اختیار
در سر دو عشق هم همواره میدانم که نیست

یک سر موی تو در دیده حیران نه گذشت — یک گل چو عارض تو گلستان نه گذشت
دل ساحت آن قدر تب عشق او کرسوخت — بیچاره تا سر مار طلسمان نه گذشت
گر دیده فکار لف تو ام جمع دل مباش — بیرون کسی ز دام پریشان نه گذشت

ای صرفه می کند حمار بسرتش بستان
عاشق مگر نرحم شما خان داشته است

رونق کارش ار دل دیوانه بس است
زلفت و گریه سلسله جنبان داشته است

ای گل بگریه ام چه بلاخنده می زنی
عیب از تو کس مگر لب خندان داشته است

جان من از لوای تو تشنه کنار شد دلا
یک ماه چون تو مرجع خوبان کجا داشته است

آنکس که کرده چشم تو خاک درش سیاه
حیثیتی برابر کحل صفاهان داشته است

معدور دار واقف اگر ادعای تو
در سینه چاک رد گریبان نداشته است

چشم فتانه بر خط و خال تو مرا خواهد کشت
کمالت که جمال تو مرا خواهد کشت

بدور تهدیدم افسرده نشینی ای دل
بدور تهور و ملال تو مرا خواهد کشت

کند میل بهر سو رسیم و ره تو
تار گیسوی چمال تو مرا خواهد کشت

تستم کمون ای متوع که آموزد ترا
بحر از تو جیال تو مرا خواهد کشت

صد حیله بردم جان تشنه همران را نیز
سادی رود وصال تو مرا خواهد کشت

ی جوان ارزنگ نانی گشته است
رو زنی با بن حامه آل تو مرا خواهد کشت

بست ممکن که دست هوس انگارش
واقف این فکر محال تو مرا خواهد کشت

سم جان و شمس دل بدوش است
عشق سلک راجه آئین است

م می آیم ته بسمل و گل
کان رمیا دان رنگین است

تم دل دو سیم می تارت
مگر انصاف پیش تو این است

ساکرد اسحاق مرا

گویم ارم رسد گر دو انشکم شرح — مشکل ارے چہ شعلہ رنگیں است
دست بولا و بادوان رنگ — چہرۂ یار گرچہ سیمیں است
طول سیاری ار حد اعوا ہ — بر کرا چوں تو شمع بالیں است
گل سرار تاج رے آرد — تا سر انگشت تو نگاریں است
جاں رسیدہ است بر لبم تا کے — بی مروت چہ وقت تکیں است
دست در زیر سر نہم خوا ہم — در سرم کی ہوای بالیں است
من بحسرت آفریں خواہم گفت — ناں طرف گر بر ار قصریں است
مرمرارم بیا کہ افتان شو — خیزہای شہید عشق این است
دل اران زلف شد پریشاں گرد — نگاہ در شام و گاہ در چیں است
مژۂ عشق را چہ شرح دہم — ترش و تلخ و شور و شیریں است
ہیم صیاد ہست بلبل را — نالۂ او در دست گلچیں ست
شیشہ حالی کہ ما تو دارد کار — چہ کند با دلت کہ سنگیں است
بیتی او دم زشک میرد باد — زلف مکتاد و گفت مشکین است
شور افگندہ است در عالم — حرکات تو گر چہ شیریں است

میر پروائے من مدد دادش
واقف از محلصان دیریں است

بکام غیر شوم کشتہ یار اگریں است — شوم ہلاک ز عم غمگسار اگریں است
چہ عشق دامی رہد جاں کہ می تواند رد — دہ ہیم مار حریف قطار اگریں است
خطش دمید و حسان تیر و شد اگریں — سرور حوش رسی ہر روز بجاد اگریں است

دوا سپہ تا حش عمر دیدم و گفتم — ره و ساد غمارم سوار گرانی است
ه توقد رمرا هر که دید سنے گوید — حوش است خواری ما دین استاد گرانی است
رها، دور تو و بیچه تاب طاقتها — درار و سستی مرگان یار گرانی است
میی است که آید مراد دل یک بار — لهیبان دل امید وار گرانی است

روست او تو انی که جان مری واقف
عنا رحوں تو بیند نگار گرانی است

رتوام چشم خیارہ سازی نیست — چارہ ام عیر جان گدازی نیست
عدازیں با وجاں گدار یہا — کر تو امید دلنوازے نیست
متیں جاں مس بچشم رقیب — داس چشم او تہاری نیست
شکوۂ زلف یار کو تہ کن — را کہ جانی نفس ہواری ہست
شق بارے رو دیگراں آید — ما توام عشق ہست ماری نیست
کی و تاریت سلام رسد — ہیچ حاجت ہ رکتاری نیست

وہ یہ حوش گفت و اصلی واقف
ماری ہیچ عشقبازی نیست

ست تا مرد استم از عشق رما می کرفت — بر تنا م آستین از غم گریباں چاک کرفت
ہواں آں کہ سوی سرگستان بیرود — گر ہیں راہ کوی حوش نگاہاں کرفت
ر دیگر کہ دو پیما می دور کرفت — محتسب تو اند اکنوں نام ستان اکرفت
ت پیری آمد آں سیب رخ دلارام بدست — سیہ روا د آسماں رو یکہ دوراں اکرفت
بست دانی خط کرد آں سرو عالم سوز — رد و دلہا جمع شد آں ماہ تاباں اکرفت

واقف از دیوان من تا سیل عجلانی نکند
خوش صفیر بیای من آخر گلستان آمدست

گیرم سر لوف قدر محبت نمانده است
آبی تر دیر آتش دل دیده ای نماند
از ناله چون سپوختن کم گریه کم کنم
تا گو بروصال تو ار بیت داده ام
موی ترا که از قفا دست تا بپاغ
فرسنگ ما و گر منگین سیاه ای نما
آمد دل از سیاحت آن زلف آخر
دل بیت کرد ترک حمایت نظر
کا سودگی بهیچ ولایت نمانده است
از شاخ عدا کهای شکایت نمانده است

واقف بحسب حال دهان تنگ یار خویش
در روزگار هیچ حلاوت نمانده است

سر گران آمد سبک او با ستمگاری گذشت
تیری از تست تو خود دم عالمی در خاک مرد
گفت تن با عاقبت اندیش ما را میگذاد
دشنه در میخانه بر سنگی که میرد محتسب
لقمه حسن حویش کردم و در سر لعنت زدم
در لباس روی او کان لور چشم بیش است
بر سر راهش کسی از حاک ما را بر نداشت

وقت رندی و خوش گذرانی آمد از بند لباس
گریبان چاک کن دور از تو اطلس می‌گذشت

همت سیل سرشک خویش را نازم که او
رفت و دیوار اگر فت ما از سر پا گذشت

گفته بودی رندی آید با تمنی در کلات
بیدوت ره را نگاهت دشمنا گذشت

واقف آن قامت قیامت بود ما را آه آه
کار ما امروز از اندیشه فردا گذشت

عالم لقد رجمه بر آن خاک در بس است
سامان خود نمائی من بیقدر بس است

فانی اگر شدیم یک قطره آب رو
ما را تمام عمر بسامان کر بس است

ناسد شمع یک گل داغم بسر بس است
سامان خود نمائی من بیقدر بس است

مشکل بهار عرض سماع آشنا برا
هشت حسی هر ای لوای هشت پر بس است

هر حرف این پیام زبانی است یک کتاب
ایما کر گفته ام به نوای هزار بس است

مصباح مسرمه بیت یعقوب چشم من
بوی مرا بپیرهن آن پسر بس است

دنبال محمل این همه زاری مکن دلا
یک ناله از نشانه چو جرس کار بس است

با من که مشت خون مرا بیع عذر بیست
لطفش همین که بسته بفتراک بس است

ناسد که شد ز دل و جان غلام تو
تا کی ز تغافل ای ز خدا بیخبر بس است

در طومار بدرچه بمکتب سپرد گفت
حرفی نخوان ز ابجد عشق ای پسر بس است

واقف مرا ی سوختن عاشقان خلق
از دور رخ محنت ما یک نظر بس است

تا هست در سرم ز ر زلف تو سودای هست
کر بهر کوچه تر ا سلسله بر پای هست

یوسف من تو در بن مصر چه تشویر انگلیزی
کر بهر قصر شوق تو زلیخای هست

جان عزیزست ولیکن چکنم گر ندهم
هر دم از عالم دیگر نگرانی هست

شمع خاموش نشود از نفس آتش
هر که از آتش عشقم دم گیرایی هست

رحم اعیار ندارد دل ناامید این
گر چه اشکم مژه را گرمی پیکانی هست

سرو یارب نکند جور و جفا با سروم
گر بدانم که مرا در دل ما جایی هست

ناپدان گردن تابان کشته ملول از مسجد
خم زلفات سیاه است که جوشش جایی هست

ای که امروز نمی پرسی ازین خورد جا
در دولت بگشاید روزی که مرا جایی هست

نتوانم که کنم تیغ بضاعت چکنم
همچو دل بیدلی من دو سه سودایی هست

واقف این عرصه کسی باز کجا خواهی یافت
گر بسر کن که عجب دامن صحرایی هست

نه شهر غم عشق تو دلتنگ است
غریب است یارب ملکی کجایی است

شکایت زنا یکی روز پیش آن
نویسم دریابد تا دلتنگ است

اگر گوئی که ده تیغش بقتلم
مرا از عدد نگذشت امید رسائی است

ز غیرت سر جوانی دارم امروز
ندانم زخون که دست حنائی است

سه نورس عطر تنش ناقص افتاد
ما بروی او هر سر جوئی است

ز رقیب آن سکه رایج نگردد
چه شد سعادت اگر کوچه آشنائی است

شکست استخوان صحت روز بهبودم
نصیب وصل واقف مرهم مومیائی است

گر چه با غیر بلطف نمایانی هست
شکر لله بمحبت شوی ما نیز یکی است

همه ما را بکیا با رسم می شوند
اندرین سیر همانا دل ما نیز یکی است

نی تو ار رندگی حویش چگویم جایا — نیم جانی ماحل تست گر جانی هست
مرد رای ما وصا طرف جانان نیم — که دریں سلسله دل نام پریشانی هست
گه دستا طه گهی را وصا لا بی دل — دمبدم رلف ترا سلسله جنبانی هست
همچو آں یار که ناشد گران بار کسا — چشم داغ دل من سر همه یکدانی هست
پیچگی دست دوا رش مکند بیدی کم — هست بر گردن غیر گرت جانانی هست
کمشا ئید سر حلقه مریم یاراں — داغ من منتظر گردن کمانی هست
اسرار فرمی من آب دریغ او را — گو مدار که مرا دیگر گرانی هست
اول اشت حنوں کرد بر سنگ مرا — تا چه ایم که شهری بیابانی هست

هست دنیا یه روز مزرعه من واقف
هر کجا دره چمی مرغ خوش الحانی هست

سود سر بر قدم یار فنا یا قسمت — سودل دست شد قسمت یا قسمت
دل که یک عمر بخون جگرش پرورد — عاقبت بر سرم آورد بلا یا قسمت
استخوانم همگی مذل سگ کوی تو بود — بعد مرگم همه را خود همایا قسمت
گرد ار خدمت لست بر همه تقسیم شکر — زهر چشم هست لعیسال مایا قسمت
لوسه که مست با غیار عنایت شد ازاں — از تو دشنام چریدم ز دعا یا قسمت
با همه قرب رلعل تو بجرماں رسیم — تشنه بردم بلب کب بقا یا قسمت

واقف آں شمع کدر مجلس شد دار بدم رقیب
آتش افگند بکاشانه ما یا قسمت

ماں اس شب ملک سیاہ ہر یک ملا ہست — ظاہر اہ ورق یار نزدیک مدا ہست

مرا سپاه دیدم شب که آید بیت کوه مرغوب
مژده ای دل وعده دیدار نزدیک آمده است

حاذق تاریک چشم ما ز روشن شد مگر
کحلت بیراهن الدار مرا یک آمده است

محو ستمار خاطر من محنت ایام دل
غالبا سر لگر آن یار نزدیک آمده است

یار تسبیح استغال امروز یاد ما کرد
وقت رسوا گشتن اغیار نزدیک آمده است

اگرچه واقف کردار کوی نود و دری نیستیار
گشته ام دوری بسی میرا نزدیک آمده است

کس بهوس حسرت کش لعل شکر بار تست
سر بزارم در رهش و سر بزاهما بیست

هیچ دل آسوده در دوران چشم ما نیست
کس ندیدم کز پرستاران ما بیمار نیست

در هوای دل صد چاک نرود شانه ها
هیچ دنیایی کرد گرد لائق سرکار نیست

گفتمش تا بی بس ار گیسوی خود را شکنی
گفت کم از قصد ما این یا قوت نار نیست

سرمه سازش ای طبیب از بهر حسرت کش
دارویی در دولم دکانه عطار نیست

تا گریبان محبت خوش غنایت پیشه ایم
لطف کن ما را نظر بر مکر و حیا نیست

در حریم آن حرامش کن که یاد ایچ کسیه
خالی از مکتوب ما یک حرف دیوار نیست

آن سپاهی پیشه را بیگانه دانستن خطاست
تا نگوید کس که این شمشیر بهر دار نیست

چون نگردد چون نفس در چرخ بیکارها
صد یعقوب هم صفیری را دین گلزار نیست

ای عزیزان گر بخواب من نمی آید شبی
یوسف خود را چگویم محنت بیدار نیست

واقف ار سودا نگردیا کو پس کس
تا قیامت دیگر حریفا بین جگر افگار نیست

چشم دل وا کن که آن یوسف پیرهن
یعقوب کنعانی پسر اینقدر گریست

گر دیدهٔ خاک دیدهٔ حرم کی ذاتستک من
تا کی توان زدست غمت در مدگریست

تا چ رسیده دوستی پی منع گریه ام
احوال من چو دید رس بیشتر گریست

یکبار گوش رسمن من نوان فگند
چشمم در آرزوی تو عمری گهر گریست

صد گونه گل بخاک درادد یه است
هر کس در آن حریم مرنگ دگر گریست

واقف کسوں بحالت خود عمده میرسد
بیچاره هر چه دلست دل تا مگر گریست

رفتی و دل ز عصه پریشان نشسته است
جان در تنم اسیر بدان نشسته است

یارب رود آه کدامی سیاه روز
آن زلف در بهشت پریشان نشسته است

از بیکسی من رشید من کسے
نقطم نکوی یار مدیسان نشسته است

بی تو چو گل تو حده کساں نمیتوان زدم
در فکر خویش سرنگ چاں نشسته است

ز علوات که یکنفس از پرده رو نمود
صد عمر با که آینه حیران نشسته است

ی چشم یار طرفه نمالی گفته ام
در گوشهٔ بدور تو پهان نشسته است

بس که آفتاب جمال تو گرم است
نور نظر بسایهٔ مژگان نشسته است

آگه دل ز پهلوی من از هجوم اشک
دیوانه سان بسنگ ملامان نشسته است

گریه بیرتی که ز دل عقده واشود
این دانه چشم بر ره باران نشسته است

دل مرده سرم سنان بعد ازین مرو
آنجا هزار دشمن ایمان نشسته است

واقف امید بیهده دارم دگر نماند
یارم چه دیده است که خندان نشسته است

تیر دستیهای مژگان تو دیدست — گر نه تشنه تیغ دم در نیشتن دیده است
تا در اندای سخن آن نیمچه لب حد دیده است — وای آن نوای سخن کز پسته بگل گردیده است
سایه تصویر من بر پرده عاجز نالهٔ — نالهٔ دارد که گوش همچو بیکس شنیده است
طالع مرگرد سر گردیدن یارم کجاست — گرد دل گردم که مرگ از سرش گردیده است
می کند حق نمک ثابت مرو سر در دهید — تا بعد عمرے گر نخورد من نمک پاشیده است
از کجا آوردی ای دل با یقدر دیوانگی — گر تو چشم حلقهٔ زنجیر هم ترسنده است
میکند آن همچنین در مجلس اغیار قصد — اختر من سر مراد دیگران گردیده است
خود بخود دستار بر فرق پریشان میشود — در سر من تا هوائی زلف پیچیده است
من برای خدمت او سر گرد راه او — او بقصد کشتن من آستین بالیده است

راست گوید هر که گوید واقف از طبع خویش
در هوائی هست جانان قاتل دیده است

از رم در جستجویت دل بتها رفته است — عصمت معصوم در تمنای تو از ما رفته است
تا می مالیم از سنگین دلیهایت دلی — تا فلک تو شکست سینه ها رفته است
گفت من چون تخم همت بهر ایشان کاشتم — دود آه من بدامن چون ملالان رفته است
کی دهم از دست اگر صد گل بدست آید مرا — دوق آن جائی که از راه تو در پا رفته است
در سر کعبه کی از منزل تنهائی رفت — دل من آنچه از آن مژگان گیرا رفته است
تا نگاری من تو نوری در گلستان دیده تو — تا سر من رفتی خنار دست گلها رفته است

همه بیرون میرود واقف مگر از شهر
سیل اشکم سر زفت در صحرا رفته است

در عشق نه تسبیح و مصلا ضرورت است
تا عشق فروشان همه سندوکان را
ای دل چه خوری غم جگر از غم پیمان
پروای دل آزرده کیم هیچ نداشت
آن سرمه که سازد ز روشنی چشم
ار دیده چنان سیل سرایم دران کو
تا عشق نباشد ز دلها ی شما محو
یک لوسه ز لعلهای شکر خای تو کس
آسوده دلان را نمک غم نچشاند
واقف چه غم ار دل ز پی یار نرفته

یاری یک از طرفه دلداری ضرورت است
یکبار آن همه را طمار ضرورت است
در روی هر قدری خاک دریا ضرورت است
یک جلوه ترا سر بالا ضرورت است
او را که رضا جوئی اغیار ضرورت است
مارا ز سر آن در و دیوار ضرورت است
از بهر علاج دل بیمار ضرورت است
بر جوان محبت دل افگار ضرورت است

صد سبحه دوائی دل بیمار تو واقف
افسوس که کم داری پا بسیار ضرورت است

ز بر بش دل بسی شاد و مفاخست
ز نس نالیدم از درد و اسیری
سر بگی نالہ کردم در قفس دوش
چسان از عشق شیرین کار گشتم
ز رشک لالہ میسوزم درین باغ
تستی در چمن نرسد نیاز
دلم لبریز است در پہلو شکستہ

بآہ و نالہ و فریاد برخاست
فغان از بندہ آزاد برخاست
کہ رنگ از چہرہ صیاد نرخاست
کہ شور از تربت فرہاد برخاست
کہ او با داغ مادرزاد برخاست
بخدمت سرو با تمشاد نرخاست
نگاہش سر تو تا افتاد نرخاست

کجا واقف مرم اکبون دلی را
کہ از رویش نہ آہ و آہ برخاست

دل سرد سید عامی او همچنان که هست — عالی همامد و یار همان چشم جان که هست
گشتیم پیر و تاب و توانی نمامد — دان ای یقین جوان دلش این گمان که هست
سر جامستم سبک ز سر جان و لیک یار — نامس نگفکم یار همان سرگران که هست
راز درون پرده دعشقم بدر فتاد — می خوردن آشکار کند هر جهان که هست
گفتم علاج تلخی کامم ز سر نیست — صد دید و گفت نیست لب شکرفشان که هست
نومید از قبول مشو ای دعا گرو — یار هست همچنان نه هست آسمان که هست

واقف همامد یار نه بر جان سپردم
دل سرد بی دعای او همچنان که هست

یار احوال دل را گمان ماهی دانست — ما مقیم سعایم او تنگی دانست
دل ز سر شکوه آن لعل مسلسل نگشاد — زانکه این سلسله را منتهای دانست
عام جم کاسه دریوزه آن ره بدو برد — گر گدائی در آن میکده شاهی دانست
این ذمامت خطر از حال سیه روزان است — خیز چون سر زدی تو گوید همه خوبی دانست
دل ما گشت گرفتار آن دام دراز — دیده ور دید که سر پنجه شاهی دانست
ما کیس از کاهش دل حرف مگفتم هیهات — دید هر کس که مرا مایه کاهی دانست
گه لطف رهنمم تو عجب نه آید — رحم یار ست رگ ار ترک سپاهی دانست

واقف این سر الهی ست که عامان نه دانند
سر لاهوت زهر سینه آگاهی دانست

دل همامد ز تو اد مستمس عامی دانست — که ترا یار فلانی و فلانی دانست
دامن پیر خرابات رگف نگذارد — هر که کم مدتی عهد جوانی دانست

ای دیده دل ز پیش سلمی حاصل — سر بسیار ازین افتاده قوانی است
هر چه پیدا ز همان گوهر مرجان می گر — گوچه دل گرمی آن شمع رمانی دلست
وقت آنست کزین بزم سبک خیزم — که سبک روحی مرد گرانی دلست
ایکه یک ذره توانم دهست هزاران دی — تا چه گوئی که دولت دشمن جانی دلست
سعی در راز نهان کردن حوصله دست — حاصله اکنون که علانی دلست
صد سر تیر ازان شوخ حدائی گردد — تا دل ما ز ابروی او سخت کمانی دلست
دل ما مرغ وفا دی گلستان سرور — نعمه مرغ قفس مرتبه خوانی دلست

واقف ار سر زبان گرش بچه پیرس
توانی تو ما ین همه بیجا بی دلست

علمت می شود از من جدا قرین نیست — ز پهلوم نرود درد همنشین نیست
ز ریشه دامن او صبح محشر خواهم گفت — کسی که زد بچراغ من آستین نیست
صبا پیام تو آورد دلیک عجب مس — نگه میل شکستن دل حزین نیست
مباش مسکر داغ دلم مباد که من — سینه چاک زنم گو بیت همین نیست
نکوی عشق سر پر اشک و حاصلی دارد — پی رعایت تخم امل زمین نیست
نموده است همه از طرف ابر پیدائی — تو هم نقاب سر انگشت مگو حسین نیست
فتاده است نظر بر هزار شاخ گلم — بلاک تیز تر از کز هم گل نشین نیست

نشین مگو بسر منفعت نگار کز واقف
که صید باد به قدس انگبین نیست

نصیحت دگران فوق دیدن ما قیست — پایم از کار شد و سعی رسیدن ما نیست

قامتم حلقه بگوش ار بمشق سجود در دوست
همچنان در بسر سر دوق تعبدیل ما قیست

عرق آلوده سیاه سر مالیس که مرا
هوس حسرت دیدار چو بیدل ما قیست

همت آخر شد و دل گرم تماشا است هنوز
شمع افسردی پروانه سر دیدل ما قیست

شده نزدیک که از خود بروم واعظ هم
مار میل تو فسانه شنیدل ما قیست

رهنمای دش حیران مشو ایدل مگریز
که امید سحر وصل دمیدل ما قیست

گر براه تو درین گیر شدم باکی نیست
لوبت یای بسر گرده دویدل ما قیست

اشک گر گم شده دار گریه ساتم لومید
لوبت خون دل ما ریزه چکیدل ما قیست

واقف ار رشته پیری شده مشکل ما
هوس دامن دلدار کشیدل ما قیست

هر چه لوی نهود ما در دل تو نیست
دل نیست در جهان که بیان مایل تو نیست

تعمیر دل بکی بای خانمان خراب
فکر بنای چیره آب و گل تو نیست

ای عیش رحمت در دل بس بهی سه
این خانه هم سب مرد مسرل تو نیست

بر دش چسان شود بتو بیدرد گدا کین
تعمیست داغ عشق که در محفل تو نیست

پیکش هزار جولیش رخون غلال می
خون حرام لو الهوسان قابل تو نیست

در روزگار رقطه لوی که سگ شده
بسیار جسته ایم بغیر از دل تو نیست

عزم سفر نمودی ز نی عالم ار فراق
یارب چرا دلم هوس محمل تو نیست

واقف بهره پا نهی در طریق عشق
عاقل حریف راقعه کامل تو نیست

گرچه از ریلوی دل صد گونه زخم عاقل است
آی توان پهلو تهی کردن ز کعبه دل است

ما همه مست حی ریادم بشت مقدور نیست — سرو من در سر ریین ال تر با در گل است
میره می سوزد بسی است چراغ غارام — سمع من یارب مدام در کدامی محفل است
سرو را با قامت رعنای دلست یکس — زیستن آن لد گل است و زیستن این دل است
حال بحث خواهش اغیار می باید پرد — عشقاران را مرگ خویش مون مشکل است
وای من یارب که خواهد او حیرام سلسه — محنت درخواب گران خاتان من حائل است
فتنه خواهد شد ان در روزگار او لمد — پیش بالاش بلای آسمانی نازل است
فس سعد سگ را هم صورت عشق بازیست — دست تیرین کا توای کو بکس برقابل است
سر کو لیش کمال خویشتن در مانده ام — پای من در گل فرو رفته و دستم شل است

چون زین ره یا صادی هدایت ار نگرفت
در طریق عشق واقف وار یکسر نرل است

یار بر کرشمه تو یاری نمی دامد که چیست — عمر آئین وفاداری نمی دامد که چیست
ار با جان من ار یاری نمی آمد دلی — دل همو ز از عشق بیزاری نمی دامد که چیست
ما نها کرده ام بازی با ی رتوی هر آ — گرچه ار طفلی ستمگاری نمی دامد که چیست
اله اش صیاد را دلتنگ گرداند چنین — مرغ ما قدر گرفتاری نمی دامد که چیست
ل نکوی او ریح رنگار آسوده است — در بشت ای دو بیماری نمی دامد که چیست
یدل دلدار انسان آهوان رم مید هد — چشم او عاشق نگهداری نمی دامد که چیست

چشم او در کعبه واقف می پرستی میکند
کافرست آئین بیداری نمی دامد که چیست

رنه حاشیم احوال من خراب بیراست — ار شکسته دلم در اضطراب بیراست

ترا یار گوای صبا رحمت بس — گر ستم از سر دل با پیچ و تاب چرا ست
چو سیل اشک تو گردی روان دیدن بس — دگر پرس ز من حالات خواب چرا ست
همیشه بر سر بیدرنگ مگذر ی — تو عمر گر ذا می بپا فتاب چرا ست

میان ما که و چشم پاک فرسنگ نیست
ترا ز دیده واقف چنین حجاب چرا ست

گر اندر حسرت دل دیده ما میگریست — از ار کم رنگی رخسار دیدا میگریست
بیست ساله گریی آید ستوار ز درد عشق — دل لوقت خوا ما ما بیست لیا میگریست
گر دم از همچشمی مردم کمان قطع لطف — پیش ازین الرحشم من عوی میگریست
ما دا یا می کشد وان انست شوق گریه ام — قطره گر میجه استم از دیده دیا میگریست
تست که در دیکسی پیچه ترم آگه دلا — شمع ریالیس من ستا وه تا میگریست
فی الدشب در محلسی یی تو دم ز حال من — آسمو گریه ام میخندید و دیا میگریست
گر امید حاصلی از گریه عاشق داشتی — همچو ما زان دیده کمل ز حمایه عفا میگریست

همچو من واقف نشد در گریه سیاهی سحر
تو کجا در میستون محمول لیلی میگریست

ما هیست داغ عشق ما فسرده جاست جاست — ساما ن بیقراری ما این قدر جاست جاست
ر اضی نشد بکشتن تنها ن خشمگین یار — در قتل من لبوشتن صد خنجر جاست جاست
ا ر دل برا نمی چو نتوا نم کشم — ورنه مرا بین دل کافر چه جاست جاست
دل جا نه داشت در دل گرفته ایم — رفتن ما حتیاج مر چه جاست جاست
عمر گذا ری مژه چندان مروست — جا می که چشمه تست چه جای جاست جاست

آئینہ دار طلعت جانانہ گشتہ ام
واقف مرا مگر بسکندر چہ حاجت است

جنگ تو صلح و صلح تو جنگ است
من تقریبات ہیچ بیرنگ است

فکر دوات و کلک چو گل بہار
عیچہ ماش کہ دل باین چمن تنگ است

کلک آہنگ مرغ جوں دلم
کہ عجب لیلی خوش آہنگ است

لی ب ایجاد ے تناظم ہیں
نادہ در خاک و شیشہ در سنگ است

ریب رستار شاہد عم اوست
گل اشکم اگرچہ بے رنگ است

می تو ہتداں مساع رہ کروں
گل پریشاں و عیچہ دل تنگ است

مست و مم تا تو لتوسے با مم
اگر ار با مم من ترا سنگ است

بر سر رحم و داغ او واقف
در میاں دل و جگر جنگ است

نقصا کشتن ما بر چوں رعا رحاست
ز موی موی تنم با نگ دعا رحاست

نشست و حاست کہ ی اکرست او ایثار
ہمدمی ست مدعا رحاست

جہان رہور تو آماوہ عماں شدہ ام
کرا رشکاست دلم شیشہ جاں صید آہرماست

کلی سر بر خاک تہمار جو دا سے
لعہد جو نگر رسم خوں بہا رحاست

چو آستانہ کہ تعظیم آستانہ نیز د
مرا چو دیہ سگ کوی او رحاست

مساش ہجر ا تا من سرت گردم
حسب بگیر کہ ایں دو دا ز کجا رحاست

ہلاک درد تو گردم کہ بہر تعظیمش
اثر ر را ری و تا پیر از دوا رحاست

نشست ما مس و مرحاست کردم را م
نشست مدعا آں گرد ما رحاست

بر آستان تو ای جان جان واقف ام
تشنه لب و گدای کف دیوار جاست

ای تو ام در دو ق ملک دیدن میست
سار در مرگ غزال شیدن میست

در دیاری که تیر در راه است
صبح را طالع دیدن میست

تو دار گردش فلک معلوم
که جهان جای آرمیدن میست

کس مرا دم ارقص میاور
که مرا طاقت بریدن میست

ریخت رنگ فسردگی خونم
در تصویش مگر چکیدن میست

هر که پیشت ز روی گل گوید
سخنش قابل شنیدن میست

پیش رعنائی تو ای حسرت
سر و را تاب قد کشیدن میست

نیست پوشیده حال ما واقف
حاجت پیرهن دریدن میست

دل می دانم کز دو رارمس کجا افتاده است
این قدر دانم که جائی در بلا افتاده است

میرسد چاک گریبانم بدامان همچو صبح
طالع دیوانگیهایم رسا افتاده است

ای بسا غرمی تشریف فرما دیدمیں
ای تو گل ای مرگ و سلسل پیدا افتاده است

ای سلسل گیسوان عنبر سحر کجا کشید
این دل دیوانه در بند شما افتاده است

گه چو باد در جستجوی دیر یزدان گشته ام
دل چه دانم کز در کعبه کجا افتاده است

اول هجرت ز اران پیر و امید از دلم
عمر چون کس تا ره گلشن چه افتاده است

نعل اشک اگر مجوئی نیک بنگر روی ما
رخنه اول چشم ما بر روی ما افتاده است

چشم از واقف ملائی ارباب جهان
دل چه میجوید بدامانش چه افتاده است

مرصید که خون در دل او در دیده نمی‌گنجد
تا دیدم که تا هست غم عشق غمی نیست

در عشق یکی طرفه کمندست که دل‌ها
سازیست محبت که دران زیر و بمی نیست

من شرح تمیدستی خود را چه بنویسم
عاجز ز قلم دست و ندانم قلمی نیست

از مرورم مرو بچه پرسیدن ما کی
فرداست که از خسته عشق تو دمی نیست

والله بسی تجربه کردم دروغ است
هر چند که یک دیده او را دمی نیست

واصف سر او گیر بهر حال صبور است
هر چند که خون در دل او در دیده نمی‌گنجد

گل بس که لی تو رنگ بهیوا داده است
آتش در آشیانهٔ بلبل نهاده است

از ریا نگذ و جلوه آن سرو قامتم
پیرهاستن مرا قیامت قامت داده است

یا از بهست می رسد این بوی جانفزا
یا باد نسته نوا بهوسان گرم گفتگو

عمریست گرچه چون جگر لیکن تپم هنوز
عشق چو شمع گشته خموش ایستاده است

آن سرو رفت از نظر ما بهیال او
دعوای عشق از همه کس زیاده است

آماده بهمل اشک مرا نیست لحظه
چون ستر بهیش دیده ما ایستاده است

لب تشنه می طپم بسر وقت من بیا
گر جامدان دیده ز بهر آب زاده است

واصف گر از تو یار بپرسد ز من بگو
دلی داده بهر دل خود دل نهاده است

تو پس خوار گشتم از ره وفاداری
وفاداری مرا شد سبب خواری

دیر آری ز من جدا نگه بیت می کنم آری
ندآری حاصل کرده بیزاری

مرا صبا دمی پروانگی شد و در قفس نهاد
کز تماشا کسم بر نگردانی ما هی قسمت

درین گلزار رفت و هوا چیستم و اگردم
ندیدم همچو گل جز خیرگی بی سی قسمت

آسمانی دلش داد و هم امید وصال آخر
ز بیم جور جان دادم شب افغانی قسمت

دلارامم بهست یار ار هر چیزا مارای کن
کم نسته است قدرم دل ازوی تنگی قسمت

هوادارش ستم دید و اگر آن بیدرس واقف
سازم دادار خود هواداری ما هی قسمت

ملک رسیدن این جان کار بر یک است
رحیم اهل دل ای هور بیدود رمرو

نعره بر سر بالین من بیا بیدستم
ه سم کام بسر رفت عمر حسرت ما

اگر چه دور فتاده بهست دل بر س واقف
هوس بهست حاطر هیچ بیار تو یک است

ور سر هوای رفتن ما هم ما مده است
یاران همه ره پله ی دا هم ره بیده دا مد

ای ما حرف یه می هو ما ران چه میری
من رد ملالت ز ار هستم با کدام ره

شستعولم انچنان کز فراغم ما مده است
بی پروا ز نگی چیره لعم ما مده است

تا چند بشوم که دما هم ما مده است
کر ما مده در دهم ما با غم ما مده است

تا کی تلاش کم شد و خود کد یکسی
واقف دگر دماغ در لعم ما مده است

گر ره دهی شکر تو ان گفت
ور سنگ دلی گر تو ان گفت

از بیم تو ریزلب شکستم — آبے کہ ہمہ اتر تواں گفت
از یاد تو تشنہ رحیتم مس رکیت — اشکے کہ ہمہ تتر آں گفت
یا حوری و یا پری ہایں جنس — حاشا کہ تر الستر تواں گفت

بیش تو رمانوا نے تو لیس
گویم سخے اگر تواں گفت

صحبت عیر یاد در گیر است — آواریں آہ کہ بی تاثیر است
کردہ پامال ہوائے مرداں را — فلک پیر عجب بی پیر است
از تو مویست مرا دام و یک — تا ری از زلف تو ام زنجیر است
نفس را خاصیت سیماب است — خوب گر گشتہ شود اکسیر است

ردیف جیم عربی

چنانکہ تیر بود حاجت کماں محتاج — تا رہ می تو بود ما ز ہمچیاں محتاج
دمید صبح و ز بخت سیاہ خود نالم — شمع داغ دریں تیرہ خاکداں محتاج
من آں شکار ضعیفم کہ ہست کشتن من — بیک اشارہ ابروی آں کماں محتاج
ز تشنہ اقلمت آب می خورد دل من — اگر بہ سحر بماند سادواں محتاج
ز سوز دل ہمہ شب عرق میریزم تنہا — بیاں شمع بیم من ہمرہاں محتاج
مرا کہ ریشہ دوانید غم بسینہ مرا — برائے کسب نتانم ز غمگساں محتاج
ز شوق گل بچمن بسم آشیاں دیدم — من آں نیم کہ شوم حاشیہ غساں محتاج
منم کہ عشق بہادہ است نام من اوقیف — بر شتہ سوختہ دلدادہ پریشاں محتاج

گاهی نشسته گاه بدوش ستوده اند ... یارب رواست کعبهٔ مقصود یا مرو
درویشم و عالم گذران بر من و تو عیب ... کی داد و اند درک در دنیا نمای مرو
اندیشهٔ تماشای تو در سر هوس چنین ... تر کن بآب گشتهٔ ما خاک ما مرو
روزی که چین بخوبی ما گشت آشنا ... هر گز نبوده است در دیار شما مرو

ازین بحر واقف نیکه دستی ... هست مرا
تقریر می کند ز روانی رواں مرو

تا کی ازل ویران بستم گیرد و باج ... مستور و گو کز ایں خمکده گیرد و باج
سر کوی تو کز عشرت گه ایام دل است ... گلستانیست کز و باغ ارم گیرد و باج
ستور در کشور ما پیش عرا مار رگ ... ایں دیار یست کز و پیش نعم گیرد و باج
چشمت ار نگذارد بهت ربیع می را ... وقت آنست کز و باج بهی هرم گیرد و باج

من گدای در کین میکده واقف کارم ... هر که عاصی بکف آرد درم گیرد و باج

ردیف جیم فارسی

در ره ما خود وفا ای صبا هیچ نیست ... با طلایع بد اشک شب دامن هیچ
با که ما را بجهان رنج و غم درد ... تا در سیدا هست شیرات ایچ
بیدلی دانست دل عمر دراز ... صد افسوس که ایں محل بیاد نمیچ
تحقیق نسبکرد اهل دنیای ما را ... معلوم نمیشود که پدر یا پسر هیچ
مینای ما ز اشک گهر ریز شد مدام ... از آتش دلم ز چه رو دیده تر هیچ

رشتهٔ ما پاسبان چرا یی ایچرد | واقف دریں نیست کہ دل گم شد ہیچ

تا واج حسب الحکم مسودهٔ واقف در حاشیهٔ مالوی کتابت دگر ہیچ

دارم گلهٔ از وحشی بد یار دگر ہیچ | خواہم کہ دہد رخصت اظہار دگر ہیچ
امید بعشقم بود کامت بر آرد | با عشق نہ کرد ہیچ دیوار دگر ہیچ
چون آئینه سر تا قدم گرد پوسیدست | قانع شدہ ایم از تو بدیدار دگر ہیچ
ای عشق بصبر و تحمل آموده شدست | یکبار دران حلقه دریں تا بدگر ہیچ
حسنے کہ جہانداری آن ہمدم و دلبست | عشق است دریں رشته ما بود دگر ہیچ
شمشیر ابروی تو پریشان دلم را | کاہیست ز گیسوی تو کوتاه دگر ہیچ
در ہجر تو خوں شد دل و دیدہ و تو گفتی | اکنوں نہ دہم صبر بجا بود دگر ہیچ
مستیم بشاں ار گذری ما بکنارے | دیدیم ہمیں رشتهٔ زنار دگر ہیچ
سر دار شمشیر جدا را سر ما رفت | سر دست مرا مانده ہمیں عار دگر ہیچ
آرام حریفاں گل ایں بزم جدا کیست | ما نیم ہمیں سوزش غم خوار دگر ہیچ
ما را کہ ملامت است ایں دل شده لا لا | حالی بجہاں نیست تو بیمار دگر ہیچ
خواہد بدعا ایں دل ناکام تو بیند | گردی ز مکاں اے بسیار دگر ہیچ
ما را بجہاں ایں بود آں شاد تواں بود | شد منتظم دفتر اشعار دگر ہیچ
کعبے و کنشتی و سر ما می و ساقی | جاں چید ہم از حسرت تا جار دگر ہیچ
جاں کندن من آسان چو فرہاد نباشد | بردم ز جہاں حسرت بسیار دگر ہیچ
مرغان ہوس ہمہ آزاد کس ایں جا | دل در قفس سینه گرفتار دگر ہیچ

آثار مردگی ستد و با خاک برابر
مرباست تا بگیرد بستاند و دگر هیچ

واقف اگر آن شوخ ترا گرم نپرسد
از سینه دم سرد مزن آه دگر هیچ

ردیف حاء حطی

عاقبت گر دیده پیدا از سیاهی چون صبح
آه تا سر دارد از خاک گریبان چاک هیچ

صلح از مهر تو دادم شادی دشمن اهم
میکنم از سینه آه سرد حداد دیگر هیچ

یا سگ کوی تو باید یا هوای دوست کرد
یا کس بر خوان تو باید یا بجز مهمان دیگر هیچ

تیغ آسا میگذارد گر بیاید در قتال
گر رسی حیران بماند چشم گریان چون صبح

در سلامم گر دهد واقف جوابی شرط نیست
دلکشای غنچه‌های لب گلستان چون صبح

ردیف خاء معجمه

گوی لاف خود بیاور مین گستاخ
چیزهائی هی آنچنان چین گستاخ

سرو زناتم مس نزنیار گریبان
مبادا چشم زخم او سد آستین گستاخ

سنان مژه‌ش نشست دیگر مبند خار
نظارا میکن و چین بابل گستاخ

بهوس گرد لب او دلیر میگردد
مگس هیچ نه ساده دلگین گستاخ

ز راه دیده مبادا چو شمع در گیری
مگس نظارگان ای آتشین گستاخ

علامی را تو مدار دقوق عاص بار
چه داغ می نهی ای لاله رخسار گستاخ

نصیحت من محمول دگر کن واقف
مباش بامس بیوار بعد ازین گستاخ

است همو رنگ دیده لو داریان سرخ — که مارخون جگر داشتیم دران سرخ
رهی زنترم لست لعل در بدخشان سرخ — زخجلت دهست غنچه در گلستان سرخ
بهر کجا که چکد اشک او و لاله — کسی که چشم کند بر عذار جوبان سرخ
بیاد لعل لو خون دل آنقدر خوردم — که استخوان بدنم شد چو شاخ مرجان سرخ
رسید عید و مرا نیست جامه رنگین — مگر ز گریه کنم جیب سرخ و دامان سرخ
ز بسکه خون عزیزان گرفته بر گردن — شده است یوسف ما پیرهن گریبان سرخ

خلط کند بعین جو شته از شنجرف
ز بسکه چشم نمودم سوی جهانان سرخ

ردیف دال مهمله

خوش آنکه بر دیت نظری داشته باشد — یا از سر کویت گذری داشته باشد
او را بجفا این همه بدنام مسازید — شاید که وفا هم قدری داشته باشد
ناصح چه دهی پند که از دیدن خوبان — من صبر ندارم دگری داشته باشد
لب تشنه تیغم نخورم آب بقا را — ترسم بر اجم ضرری داشته باشد
در هر قدمی هیچو جرس زار بنالد — آنکس که چو دل همسفری داشته باشد
ناصح شدن تاب ندارم چکنم آه — گیرم شب هجران سحری داشته باشد
خوبان نکنند این همه بیداد و لباشق — این شهر اگر داد گری داشته باشد

آن شوخ کشتہ تیر ستم آب در داد
از تشنگی من جگری داشتہ باشد

از دست ستم تجربہ چیز مصراعے
او کیست کہ چوں من جگری داشتہ باشد

او بود کہ سنگ را بیاورد بزیر
ما سنگدلاں ہر کہ سری داشتہ باشد

واقف فگار عشق سیاہ رسیاہ تو
جولست کہ آدم ہمہ جا داشتہ باشد

بہار آمد رحوصلہ آستانگاہ جا ہم شد
کہ گل بوی تو جوید او من دیوانہ گم شد

بحا ہم صوم صلوٰی گیسوی متاں لعل
خدا ما دو اسہ گر چہ گمراہم شاہد

عتاب صاف گہ پیر جواں او دیع آں
قناعت پیشہ ام در دنیا کہ من سجادہ نشم

بہ مشکا ما بجود آساں بسیدیم بسیدیم
کہ جا ہم سالہا منظر اولیا رہ نشم

ما سد کہ رسم نعل ما رگ گساری ما
ستوم تا ں خاک در عالم مثل شود پیمانہ رہ نشم

رلیخا دید چوں در خواب یعقوب لنعاں
کریں جائی کہ بیدم عافیت آسا رہ نشم

متی دیوانہ چوں من ای بصیرت گم کہ بیدم
گماں داری کہ ارہا قوس من دارہ جوا ہشم

نیک لطفی کہ در مودی بخود ہمسایہ کم دری
امید ہم ہست کر لطف دگر جوا نہ جوا ہشم

مآل بس خدا وا مد دلی در شاہ می بیم
کرار ر تیر گیسوی کسی دلبرا ہ جوا ہشم

ستدی چوں تمع بر دم غیر دل ما سوخت از
بحا ہم کرد رو سوی تو گر بیدا ہ جوا ہشم

ہوائی تا ہیم واقف خالی ما ز دلیکن
تقریب گدائی سر دا ما نہ خوا ہم شد

صبا کی است کز ای لقاب ہوا
شود کہ طالع من سر جواب ہوا

کہ بخت خفتہ ما را ز خواب بر دارد
اگر ہوا ز در خانہ لقاب بر دارد

بنیز پیر مغان دیده خواهری
که مار عمر دل تیغ دشمنان مارد

بیان سرو کنست تو دلم دل ما را
که او داغ کنانه عتاب بر دارد

چو آهوی عرق سرو کس کنا نه سی
داغ سوخته لوی گلاب بر دارد

خلاف گریه من کس مگر ستاره باشد
که سیل خانه من هم چنان بر دارد

نمی کند سر پیران بجوار یم رحمی
مرا ز خاک مگر بوتراب بر دارد

ز بار محنت ایام گردد آسوده
بدوش هر که سبوی تمرات بر دارد

میانه من و او طرفه حائل افتادی
خدا ترا ز میان ای حجاب بردارد

ز حسن نوخط اولی اصرحه میبرد
چه بره کور سواد از کتاب بردارد

جگر میں کہ حسرت نشنه میرود واقف
بوادی که خضر سیراب بردارد

هر چه او مرا بدی یاد میکند
یادش بخیر خاطر من شاد میکند

تشنو که پیر دیر چه ارشاد میکند
می خور که می ترا فرح آباد میکند

در عشق پند گو بمن امداد میکند
اکثر بود آتش دل من باد میکند

تنها نکوی او بود تسویر یاسمن
بسکین دل من است که فریاد میکند

زان اختی که بلبل ما کرده در قفس
هر دم دعای دولت صیاد میکند

رو دی مگر تو جلوه کسی سرو بد قمر
روزی هزار فاخته آزاد میکند

گم کرده در آشنائی لیف تو خویش را
کی شانه یاد طرهٔ شمشاد میکند

من خانه دارم که گاهی او می نهاد
ویرانه دماغ من آباد میکند

ای مست بیخودی تو کدام صهبا دیدی
تمام شراب جام خدایا میکند

مقصود حدیث غیر از سه و نقش کنی
اکثر مردم خود من اسماء میکند

از لب کم طلبی یار مگر رایگان نیست
هر زر در خور تازه ایجاد میکند

شیرین سر بهای طرب خود مگر شکر خند
چون ماد تلخ کامی فرهاد میکند

واقف رعشق سرو قدان سهو قلم ولی
عاکستر مرا عاشقه فریاد میکند

آن شوخ رد لها چه جداشته باشد
طفل است ندیا چه خبر داشته باشد

در جواب دیدانکه شتی ملول بیت
ارحال دلیما چه خبر داشته باشد

ار اشک پرسید که دل چند گرانست
این قطره دریا چه خبر داشته باشد

آورده دل ما مرد قیامت شمرش
تا ارجم فرد ا چه خبر داشته باشد

دل داد مرس بیچو عرس می طلبد اخر
ترال دلبران دین تا چه خبر داشته باشد

ار تو هدین انکه گریبان نکند چاک
ار دلبس صحرا چه خبر داشته باشد

ما هیچ که کند منع من ار روی دوستی
پیداست کز سیما چه خبر داشته باشد

انکس که نبود بیخبر ار لاف چلیپا
ار دم بتر ساچه خبر داشته باشد

اسیار سر اسیمه رسید اشک تو واقف
ارحال دل تا چه خبر داشته باشد

من واشکی کرد جگر ریزد
من دآهی کرد ستر ریزد

من چو گریم دل دجگر بارم
او چو خندد گل دشکر ریزد

گر رسید سیلیی بارا
آب ار دیده گهر ریزد

من چو گریم لب تو بر هم
نمک ار خنده میشتر ریزد

چه کم تر از دمکم مشق این است / گر از چشم دل دلبر گریزد
مسیحا بین دیده وقت بیمارم / تا کی افتاد بی اثر بیرد
ما چکد لمعت دل در نگاهم / همچو شاخ گرد تر بیرد
طائر قدسی آرزو دارد / که بدام تو مال و پر بیرد

همچو گل دفتر دلم واقف
ز بسی یک دگر بیرد

ای حسرت من گر دگری هست بگویید / ماتم زده لاله گری هست بگویید
در شهر شما چون بس مدحال بگویان / سودا زده دیوانه گری هست بگویید
هم رنگ بآن لاله رخان است دل سوخته / دل سوخته هم بی جگری هست بگویید
احوال من خسته اگر یار بپرسد / بستر غم محتضری هست بگویید
ویران شده ام شهر ز سیلاب چشم / در دور حنین چشم تری هست بگویید
خون دل ما چکد از دامن سیماش / زینگونه اگر اشک تری هست بگویید
ارزیده خود آب دهم بحل وفا را / گر زانکه استقامتری هست بگویید

در کوچه آن دلف لسان دل واقف
آشفتگی پا دسری هست بگویید

در کشور تو درد مدرمان نمی رسد / بیسود بین بیار بسامان نمی رسد
ما را در آرزی شب هجر تو داغ کرد / صد شمع سوخت تیم و بیابان نمی رسد
صبح بهار گرچه بشود دلگشا ولی / هرگز بعیش چاک گریبان نمی رسد
زین بیش ورد تا سر موئی نکا بود / آشفتگی بطره جانان نمی رسد

ما ارف یا پس کہ درست است لیکن
ہیچ آمنی بحث پریشان می رسد

مردم بہ نگاہ می کنی می ترسم
زین جان بلوان کہ بیجا ماں می رسد

می ست شوق پارۂ اعضا ز ہم جدا
یا جیب ہست چاک یا داماں می رسد

زیبی وعدہ وصل تو کیں زندگی
دانم کہ ہست بس کہ دمی می رسد

از سر حویش آمدہ ام بہ ساعت خوش آمدہ
دیدم کہ حضرت انسان می رسد

واقف ز آہ پی ہمہ سامان ما مپرس
جائی کہ تیر بے پر و پیکاں می رسد

از زین کہ بحث ما سارم ہمہ جانان می سازد
صرم باش می سازد غم جانان می سازد

ما بیں ما ساری طالع چہ ارم آہ چہ ارم
کہ گر سنگ سر رہش سازد بہ بیابان می سازد

مرا با دیدہ گریان ہمہ آنطرف رفتن
کہ پا بیم ہمہ گرد افتادہ ما ماں می سازد

ز تعمیر دل ویران مپس ای ہمدم کو شد
کہ می سازد بس ای خانہ آباد ماں می سازد

مدار ا سایہ خود ای ہما ز ما باز مگر قسم
سر شوریدہ گر دانم کہ با ساماں می سازد

ز دوق تشنہ گر دیدی کہ لب بر شیدہ ام
ولی سیر چشم من تمنای عریاں می سازد

رسد تا لب بہ دیدہ چوں رسم جوں گاہ گاہ
ما خونیں دلاں ہر گریب خنداں می سازد

عریاں در دراق یا سعی ہمدم بیشہ کم
مرا ای بی ہنر کہ با حسرت ماں می سازد

مریض عشق او واقف مرا ہمدم دوا ای
ہمیں امید ہدت ایک ماہ ماں نمی سازد

دوراں تو روزگار مپس ایچہ داست کرد
دوراں تا نگار مپس ایچہ داست کرد

یکبار مار چشم لعل یار نستم
گردوں ستمہ ما مپس ایچہ داست کرد

تنگ دانست آه یکسر مو تاب و طاقتم — آن زلف آمد و بس آنچه خواست کرد
عالی هوا بر سر هوس کیس فغفور را — آن چشم دل شکار من آنچه خواست کرد
ار پا فگند دست دهد دولت اگنتا بوقت — یار ستم شعار من آنچه خواست کرد
مرکب دوانید و آمد و عارف نمود و رفت — شرکا که آن سوار من آنچه خواست کرد
یک روز یار داد مراد وصال او — شبهای انتظار من آنچه خواست کرد

واقف ستم شریکی اغیار بر طرب
انصاف اینکه یار بس آنچه خواست کرد

آن کسانی که دل از زلف تو بر می آرند — همه را از ذهن مار بدر می آرند
من گرفتم که ز هم سوختم و سر رستم — کی مرا چشم سیاهان بسفر می آرند
در رهین دل من تا ده تهالان امید — یا گرفتند بهیهم چه ثمر می آرند
حوالت بدم که مستان غم روش شد — قرعه وصل بآن ماه نگر می آرند
سبحن تلخ تو آنانکه ربسانند بهم — طرفه زهریست که از شهد شکر می آرند
چشمه آب حیوانی واریین شربت ماد — گر بربت حشک لبان دمادم تر می آرند
تو میت از چه بلب تشنه تو وفا کیاب است — کیس متاعیست که از جای دگر می آرند
بیچ سرمایه بسودا ندگان تو نماند — اشک دیده بصد خون جگر می آرند
بر کمر توسنه از لخت جگر می بندند — همه ایاں تو چون رو بسفر می آرند
یکشب ای ماه بحاسوسی مشتاق بیا — نامه بی که چیان شب بسحر می آرند
نامه بیں بر پدر و مادر دوسے گویم — که چیان تاب تو ای شوخ بسر می آرند
جان من گوش بگیر از سخن دل پند گاه — گاه گاه بے گله پیش تو گر سے آرند

باد پاسے کہ رہ خاک دیت آورد بسید | دیدہ را تا کہ چہ کسی بصری آرد بہ

واقف ار طور نکویاں نہ ری ہاری ہا
حاقت ریسیت این قوم تمنی آرد

ترسم کہ طاقت رحم یار کم شود | ہوں در تنم کہ کیسہ یار کم شود
رحم مراد مدد ریائی نمی رسد | ہا ہا اگر ردلف تو یکتار کم شود
ارلس کہ می بوسہ گرین کہ دہل ہا | سر نیک شد کہ حوصلہ ہر ہا کم شود
ای کاش سود دیان تن اہل ہا | تا پیش یار عزت اہیار کم شود
یکیا بپرسش احوال من بیا | تا شد کہ مار این دل بیمار کم شود
یوسف لقای من دم سرس حلہ | می ترسمت کہ گرمی بازار کم شود
ای دل رسید لوت دیوانگی ترا | کاری بکن کہ رونق انکار کم شود

واقف لسبہ خواری لسیار کردہ
کافر مشو کہ عزت زنار کم شود

گر چنین اشکبار خواہد شد | دیدہ ابر بہار خواہد شد
رحم کن ورنہ سیل گریہ من | آفت این دیار خواہد شد
جان من میبر ار من حنجر | سینہ کس فگار خواہد شد
وعدۂ وصل می دہی لیکن | کارم از انتظار خواہد شد
دل نخواہد ز چشم او جان برد | گر تا ہو سوار خواہد شد
راہ او را چرا دہم از دست | گر چہ راہ مرار خواہد شد
نافش را بچشم کم منگر | مشتہ رو نگار خواہد شد

مطرب این رنگ گر او از تار — جامه ساتار تار جواب بدست

کار دیباچه میکنی واقف
آخر این کار مار جواب رسد

در کوی تو دیوانه زبد بیاد رسد — در رهم تو پروانه سر و باد رسد
سهم رتو هر گرد نشد سنگل مرد — مهر رتو ماهیت دیباد رسد
سودا زده ام ساخته بگسل مایک — اتشه را بیست کر باشاد رسد
همسایه بادات مصیبت متوان شد — تیر تو از ان پهلوی دل حاد رسد
آمد شد پیمان خیال تو پری وار — دل را چه خیال است کر دیوانه رسد
از دیدوی جان گر نگذرید عجبی نیست — دیوانه دل من که بجانانه رسد
رهم میکند از دست ره دانی مجنون — در عشق تو لیلی بسر خانه رسد

عیار دل واقف که تیک است دیبا
دیوانه ندیدم که تو پیرانه رسد

تا خیال رخ جانان نخورد — دیده از خواب پریشان نخورد
خشکی طالع بی کرد ای دریغ — کشتی طاقت لیلوفان نخورد
نخورد از نخل همت دولتش — هر که با سیب رخدان نگذرد
در بیابان پای من بسیار گشت — حیف ما خار مغیلان نخورد
ستور بختیهای دل سنگر کرد او — رحم خورد و ما کدان نخورد
ز دل دیوانه رحم آید مرا — هم بگذشت و لطفان نخورد
طالع برگشته دارم زان من — دلبر برگشته مژگان نخورد

واقف دیوانه را چه غم ای ناصح
هیچ جا آن جا میران سر نخورد

رسید نم نسرم چه غم اگر
تو خود بحضرت او میروی چه پیدائی
بحیرتم که ترا دست دل که رفته بکار
رشک خوانی اغیار میخورد دل تو
رود دوری آن لعل دیده چون نتوانم
در انتظار نشستم ز آستانه او
ناصحا ز محبت مکن میکن پیمان

اگر بجنگ دل کار من رسم واقف
ماله که داد ترا چه حواهم کرد

می سری دل مرا دادم کز لطف خواهی فکند
قبله سازم سر گه بتت خویش بر خاک
ای پسر از شعله حسن تو دلم سوزان
در ره عشق گر چه خواهی فنا از خود شد
گر چه طاقت ز جدائی نماند در تن من

ای گمان ار بجنگ واقف رسوی من
بیت بیتاب او بسیه خواهی فکند

پشت سر بر تو کسی گرم فغان لود
چون تنگ دیدیم دل سوخته حالت

ای باد مرا با سر جانانه چه کار — این دولتم از بهر همی بخت جوان بود
در نالهٔ و فریاد نگر بیم قصوری — بیدار شدن بخت که در خواب گران بود
امروز بر اقبال ستون شد دولت عشقت — در کشور دل ورنه عجب بی سر و سامان بود
امید که دلم را ز شهادت تو سلامت — صد بستر الماس مرا در رگ جان بود
فریاد که چون پیش سر آری تو و گوئیا — اینست فلانی که ز خوبان جهان بود
گویم که رگی ناوک نازش بدلم خورد — روزی که بقتلیش یکی نیز و کمان بود
گوئی بپرسی تا یکدم بار غمش را — خواری کش ابدای جهان چند توان بود
در عشق خوابی شده بازیچهٔ طفلان — این دل که نظر کرده پیران جهان بود

واقف چه شد امروز که گشتی غمگین
جانا نه که دی رو مرا راحت جان بود

دل پیلوتنی کردم که الفت با نمی شاید — پی هر کس که شد دیوانه صحبت با نمی شاید
مرا می پرسد احوال بس گاهی بمی آئی — دل بیمار بس شاید عیادت تا نمی شاید
تکلف بر طرف بسیار دیدم اهل عالم را — بیه جای دوستی یک کس عداوت هم نمی شاید
بیفتادی بسر شنگ رحم روزی بحال زارم — کف حاکم مگر باران رحمت با نمی شاید
چو گشتی لوالهوس را بر سر خاکش مپیمانا — که بی شوق آنکی میزیارت را نمی شاید
بشهر دلبران جنس وفا را چون مدد یابد — متاع کاسدی دارم تجارت را نمی شاید
نکردم مانع طفل سرشکم کوچه گردیها — که چون فرزند تا تر شد نصیحت را نمی شاید

چیا لم از دل پر شعله میزد دوش واقف
نگر این حامه یکدم استراحت را نمی شاید

یاس آن ماه مهربان گردید — سر و یاس آسمان گردید
سرو ما هم آنکه سر و نامش — سرو اول سرو ان گردید
یار بیکار تا بیفتاده است — گرد آن شوخ می تواند گردید
سبک ارتش سر و سر دار — می تو سر دوش من گران گردید
دل بی هستی بی تیر کسے — رفت چه آنکه بی نشان گردید
در هوائی همای ناوک یار — بیکرم مست استخوان گردید
پیش پیر مغان عجب آمیست — پیر گر خود رود روان گردید
تا گدستی سوار دار نظرم — اشک من مطلق العنان گردید
آنقدر لطف دیدم از صیاد — که قفس هم من آشیان گردید
قامتم راست بود همچون تیر — زین خوش سرو تا کمان گردید
دل و جان صرف عدلتش کردم — تا غم یار میهمان گردید
دل بدستان بود یا افتاد — تا تواند بود تا توان گردید

غزلے گوید طالعہ واقف

یاس آن ماه مهربان گردید

رو دمی آرزوی تو من قطع نظر خواهم کرد — سر و پیمانه ازین سینه بدر خواهم کرد
تا کی ستم رقیبان را تو روستم میم — کاوت ای شمع یک گاه سحر خواهم کرد
تیره احوال دریشان نظرت خواهم رفت — پیش از آن کس نگه لطف تو سر خواهم کرد
تا چو من کس نخورد داغ تو ماری را — سحر افسان رو خاد تو خضر خواهم کرد
در غم عمر گذاردم بهوایت برباد — گر دهد مرگ امان خاک بسر خواهم کرد

گرچه دوری ز رخ تو بلا هائل لیکن
سر خود این سر هر گز را چو شکر خواهم کرد

لعل یارین گر هوس های شقیقم صاحب است
مار سرداری معشوق دگر خواهم کرد

بحسب مدعا رکویت اگر آورد مرا
بی سیارا مدد پیش تو گدر خواهم کرد

گل نخواهم پس ازین پیش مشام آورد
یعنی از لوی تو لی سیار مدد خواهم کرد

سخت کاریست صبوری ز عقیق لبت ولی
من ازین کار لب تشنه حذر خواهم کرد

خشک لب میرم اینک ز دست و لف تو
پیش هر کس تطلم قره تر خواهم کرد

اگه در آتش شوقش بسوزم آفرین گوید
توقع بیست کاندر ماتم مدم آفرین گوید

تو کوشش گر کنی یاد من بی رکه مداری
چنان نامم که فی المدمد مدم آفرین گوید

اگر فکر ملامتی در ادای وصف بلاغت
نامداری که کل بالا للمدم آفرین گوید

و گر تسلیم مصاب غم او میکنم خود را
چنین گر بین من کو سیمدم آفرین گوید

مرا ناصح ملامت میکند لیکن عجب نبود
که چون لوی تو پند جامی مدام آفرین گوید

جنان تن زرد هم ارباد زلت ناگهان
که دام اسپیت حوان گرد کمدم آفرین گوید

چه مشکلها که آسان کرده ام بر خویش و
ولی مشکل که آن مشکل پسندم آفرین گوید

سروی ناسته بود دین گلستان بلند
رو دی که بود نام قدیب در جهان بلند

هر کس سری کشد ز زمینی سرو رستم
خواهد شدن عمار مذان آسمان بلند

رو تن مگست ز تو تب جانگداز من
چون اشتمع گرچه متعلم شد استخوان بلند

اشکی رود مردم ما مر زمین سخت
آهی نشد حاتم ما سیکبان بلند

حرا آه حسرتی که ز سری گذشته باد
دودی شد ز آتشین جگران بلبلان باد

پیرم ز زندگانی خود سیر گشته ام
تیغی کس بقصد سرم ایچوان باد

انجام لاف عیست بغیر از فسردگی
واقف لسان تعلل از بی زبانی باد

چسان دلم خوش حرمش که همدمان رفتند
مرا گذاشته تنها یکان یکان رفتند

ز سرو ماند دیار گلستان آن والا
دریغ و درد که یاران مستان رفتند

بحسرت اند و بدین گونه فرقت آخر شد
هزار حیف که یاران ملسلان رفتند

بکس نه گیرگی حال خود سازیدند
گروه گروه همه بیرحم تا کدان رفتند

بحسرتان که همه گرم گفتگو بودند
چه شمع کشته ایشان مزه بی زبان رفتند

تو مرزنی ز تو یار جویتش ماند
بحیران چو صبا سر آستان رفتند

خزان رسید و من آرا گشته ام غافل
ولی چه سود که گلهای بوستان رفتند

تشنش تو دریغ انجمن والا بجاست
کسان دگیر که احباب اردیبان رفتند

هدف ستاره به مرگ آنجوان مرد افتاد
خوشا بحال کسانی که زندگان رفتند

ز هر کسی بجهان یادگاری آمد
بگوی یار ز ما هم عیاری ماند

فشرده از گل بیشتر ازان دامن
که یار و مدل و دلداری ماند

ز دیده میروی از دل گذاشته ایم
دو اشک بر چو یادگاری ماند

تو آمدی دلم از سر گرفته سودا را
که زار و وصل بفصل بهاری ماند

گشند زر مرا تیر و ترکش خوبان
بجای تیر و کمان یادگاری ماند

ره ورسم تو نکردم بدیده آسایش | دلم بمردم بیمار واری مانده
بیا به پرسش من ورنه لعلی عید | من مشتاق تو در انتظاری مانده
از اینکه غیر ره روم تو ره نیافته است | همیشه خاطر من پیرواری مانده
ز زلف تو که او کوچه و زیبائی | ز دل اسیر من برای چه کاری مانده

مسی بگله واقف چرا می آئی
کز برای تو قرار دگر ای نماند

مسرت میخورد دعا سوگند | غم میخورد دعا سوگند
آنکه تیغ آبدار تو ام | شهیدان کربلا سوگند
نه هر امید دلم زواج جفا | بجگرداری وفا سوگند
داکنم از تو دشنامی | بر درستی دعا سوگند
کرد بیگانه چشمت از خویشم | بیگانه های آشنا سوگند
وعده وار تو دفا نخواهی کرد | می خوری بیوفا چرا سوگند
نشده ناسور زخمهای دلم | بسر زلف مشکسا سوگند
چند خواهی درون بانی کرد | تا کی دعا و تا کجا سوگند
همچو تو متوح میرزائی نیست | نه توای متوح میرزا سوگند
بس کن ایدل زرت پرستیها | نخواهی دهم ترا سوگند

واقف از حال دل چه می پرسی
دل ندارم دل رها سوگند

اشکم بسر دویده محبت می نماید | سرخی بلی رسمی مطلوب می نماید

او گر بپهلو یکه نشیند بکنار — تیر ترش دلی مرد دلم خون میرسد
شکر خدا که یاری محمون نمیکند — گه سنگ دلبران و گهی چوب میرسد
یاران که گرد می نگریبان میکنند — دست کما دامن مطلوب میرسد
مارا رود دمی طاقت گلزار — آن بهتر که ما دور لیوب میرسد

واقف مکو که نامه جانان درنگ کرد
گر بهتر سر عوتست تو مکتوب میرسد

گر کمی بهر دو عالمی رسید — در کنی جور جهانی رسید
عشوه دمار دادی رسید — بر لوای تنوع چهانی رسید
راست کو سرو کدامی بسی — بر تو هر سرو قدامی رسید
پای بوس تو اگر دست دهد — چون مارا چو جهانی رسید
تشنه لعت آشه جاودانست — جرعه ای کو بخدامی رسید
در عمارج رسا داری — بر تو این مارو دامی رسید
سر دار رشک تماشا مگذاشت — عامه بر بی تشمامی رسید
مهر چو رسید بمصر داری — وعده ی حسن سرامی رسید
حوری چون تو مکوری را — عاشق لنگ کجامی رسید
همچو من مفلس رخسار ترا — بلبل نغمه سرامی رسید

تند سیارم چو تو لش واقف
گر کمتم مار مرامی رسید

عاشق مستمند کو لاری کرد — خواری هتجه سبد بدراری آورد

ای دل دوره رهبر کآن چشم مست را — خط گوشمال داده بهشیاری آورد
رخصت مداد تا پیرادت در خدمتم — او را کشان کشان ره یاری آورد
گر حبس جویش عرض دهم خار سوکم — آن خود فروش را بخریداری آورد
بار گران شده است مرا مستی ارخمار — رطل گران مده که سبکباری آورد
هر جا صفا یه ایست فسولست هر جوا — افسانهٔ من است که بیداری آورد
مشتاق دل اگر شده طوطی را بگو — هندوی پیشه را شکر افشاری آورد
کاری بکرد در دل او اشک بار یم — آن شوخ را ترحم بگریاری آورد
ادراک تعاقل تو نمونم نشانده است — آه آن زمان کجا دهی بسیاری آورد
آن قاصدی که هر صبحه کماشته در جواب — مارا نمیدهم بگو فطرت بیزاری آورد
ارا شک و آه عمر دگان ما حذر کن — اس آب دایم است بسی سیاری آورد

یارب ز لطف مژدهٔ غمخواریش بده
واقف دمی که صدر گنهکاری آورد

گر بر سر تربت گذرانی چه شود — چه شود آه فلانی چه شود
تو که هر گز نکنی دلدارے — گر ز کس دل بستانی چه شود
آن گر فستم که دلت با من هست — گر کمی لطف زبانی چه شود
جان بلب آمده از شوق لبت — لب بلب گر برسانی چه شود
آنچه هر کس ز غمت میگذرد — گر بجانا طرگذ انی چه شود
در رکاب تو عزیزان هستند — گر دمی تنگ بمانی چه شود
دل مکدر شده ای دیده اگر — دو سه اشکی بفشانی چه شود

بی تو در سینه ملالا اقتادم | سینه را گر مرهمی چه شود
تا کی از قهر مرهمی مارا | گر ترا لطف نحوالی چه شود

گر کسی دیده واقف روشن
چه شود یوسف ثانی چه شود

من کیم تا آن قدر عالم بالا بفریادم رسد | مصر می ارد عالم بالا بفریادم رسد
حرص همسایه آمد هم اندر تنهائی گر | وای چه خوش باشد که او تنها بفریادم رسد
سروی دارد روان مرا المعروف دارد مشکی | آتشین رو دلی دارد بفریادم رسد
می تواند داد دل پیشه و بیداد نگی | روح مجنون گر درین صحرا بفریادم رسد
صورت عالم زهیر انش بسی گردید و گشت | او گهر یا صورت زیبا بفریادم رسد
دست نتواند زدن دامن جانان از | میکنم گستاخی از سودا بفریادم رسد
تو ز راغان کاهش جان شد درین غم گر | طبلی کز صوت روح افزا بفریادم رسد

چون رسیدم فرصت یک ناله واقف نیست
کار من آخر بیستود کس تا بفریادم رسد

حسرتش کی نازدان میکشد | دست او دست طپان میکشد
من نیارش میکنم حط درین | او بیاض حط نسیان میکشد
حشم او را که دین منظور نیست | تیغ هر گبر و مسلمان میکشد
آنکه کار من مشکل است او | داس از دستم چه آسان میکشد
گر نه مارا بحشم کم بینی | ثابت کارش بطوفان میکشد
مسلم آن کس که جا در حرم کیست | ناله در گلشن پریشان میکشد

فرصت تصویر یارانش چون رسد — از ادب نقاش حیران میکشد
گر بیاد روی دستت بوسه گیرد سیل — سر بدامان بیابان میکشد
دل کجا زان طرهٔ پرخم کشید — آنچه از دستم گریبان میکشد
می کند اندازهٔ عشق اربرم — آبگینه دل در سینه میکشد

عاقبت واقف بکنج عافیت

سر بجیب و پا بدامان میکشد

شهر حسن حال ما هر چند کز می میرسد — همه کس میپرسد آنجا اهل ایمان کم میرسد
پرده از کس بر نمی دارد دل محمل نشان — در اینجا ناله چاک گریبان کم میرسد
خوشتر آنست که می جوید نشان از دستهٔ من — چراغ کشتگان صبح خوبان کم میرسد
گلوی هوسم نگاهان فتی ایدل قدر خود بدانید — که بوی پیرهن یوسف بکنعان کم میرسد

دل و جان هر دو هست چشم کافر فتنه واقف

اگر دین هم برد آن نامسلمان کم میرسد

غم مرا گفتند با غمگساران آشنا شد — دست سر من یافت دشمن دوستدار آشنا شد
برگ برگ گلبن امید از لب تشنگی — باران حال میگوید که باران آشنا شد
صید هم جان بر لب از یک جلوه دلکش می برد — شور ما عاشقست و دلکش هر اران آشنا شد
استخوان در می نمی یابم همه سرگانه اند — جلوه اغیار اندر این سرم یاران آشنا شد
شادی یار و صال او غم از دل نرود — غنچه ام شگفت تا تیر بهاران آشنا شد
بر سر کوی تو خاک عاشقان بر باد رفت — سر رعنائی نگر در کیش کاران آشنا شد
ماه و اهمتی بجاه آن فتنه افتاده ایم — عاقبت ما نیست ماری هوشیاران آشنا شد

ا برای شاد کی پیر مرد دل درهم — غمزه صید افگن ایرد ال تمکا لشکا پیر صید

واقف از کم حامه من گم کلمت کس
گریه بستاد سیل بهاران را چه شد

حاما سر مهر و نادا است مدارد — آن لطف بهانی که عادا شت ادارد
گفتی که دلت حسر برمن است تا شد — قربان تو کی دانست که دا شت مدارد
این بار ال از که می تیرت دا شت — چشمی که رحسرت تعهاد شت بدارد
دیریست که دستامی ازان لب شنیدیم — لطفی که سارباب عادا شت ندارد
تا حس مدال من مرا کس که در بیار — بار نفسی بود مدادا شت مدارد
تا آد که افتاد ترا کار مدا عم — آمنه بروی تو عهاد است بادا
مرهم شد و سودا و گرداف تو دل را — دیوانه زنجیر بیاد است مدارد
ارساله دور گریه ملل هیچ نشان است — عمی که بمیں آب بهاد شت مدارد

سوبان مکشید این همه اعماض که واقف
میب نگاهی ارستمادشت ندارد

پیران ذکر وصل بادجای جوش نمی آید — به پیری یاد ایام جوانی جوش می آید
سن ازنا دیدنت اعمی بمون گشته ام ورنه — کسی دیدی که اعمی را نگاهی جوش می آید
بیم ما جوش اگر نا مهربانی می کنی باس — ولی ما جو بداری مهربانی جوش می آید
تو خوش نشین که من با دی سرداهی شاخ گل رفتم — ترا نالس اگر رنگ حزانی خوش می آید
برای عمر ه چشتم کبو دش میتوان بودن — که مبگو بد بلاتی آسمانی جوش می آید
ز حرخیر دل ستنا یهاکس را کمتر نمی آید — ز هر کس بان من دل می ستانی خوش می آید

بود جوشتر ریس بوسی کریاستاد وصلوتو — نکویم بوسهای آستانی خوش نمی آید
مبادا یاد گیری جان من عاشق پرانی را — تو کز طفلی کسوتری پرانی خوش نمی آید
بپا پرسی ز مصحم همنفس بگذار خاموشم — سخن گفتن مرا از ناتوانی خوش نمی آید
خطی میلیس تا لوسم تمام بر سرو دیده — مرا ای دوست پیغام نانی خوش نمی آید
مراج ما عرور دلبران را در نمی یابد — سبک رو هم مرا این سرگرانی خوش نمی آید

بیا امید او اول منصب پرداز ما واقف
ز بس کان تمع را گر جانفشانی خوش نمی آید

من چگویم که پیامش دل ما چه کرد — بوی گل آمد و با مرغ گرفتار چه کرد
آنکه گوئی که فلانی چو ملامی جگر است — تو چه دانی که من عشق جگرخوار چه کرد
دل دیوانه که رحمی از و میباید کرد — تو مرنجیست که با طرهٔ دلدار چه کرد
با مرا می سنت بجز لومیات نیست — سیل اشکم بنگر باد و دیوار چه کرد
نامهٔ اوراق دلم داد بباد آخر کار — بخت بد بین که من با همه داد چه کرد
شد دروں مدعی انسوخ عالم بر ما — لب عیسی و طرب یاس بیمار چه کرد

من چگویم تو واقف ستم عشق فراق
روشن است این کشش تا ره بیار چه کرد

نالهٔ تا حلقم از تنوان کرد — یار را دلنواز تنوان کرد
آب در بیکیست ماهی او را — کز تگل استیاز تنوان کرد
منت نازنی تحمل نمی تنهی — تو عرض نیاز تنوان کرد
گله از لطف یار کوته نیست — جز بعشوه دراز تنوان کرد

مبلسایم بهر عادت ما | این همه ترکتار ستوان کرد
سور عشق تو کمیاب است | ترک این سور سار ستوان کرد
چه بلای تو ای بلا مالا | که ز تو استعدار ستوان کرد
گر رساید بسوی اهل نیاز | گله‌ران سر بدار ستوان کرد
تا مهم چیز را بسنگ حنا | جان من سر بوار ستوان کرد
آخر ای شوخ نازپرور من | در برویم فشار ستوان کرد

نازنین هست تنگ سان واقف
ترک سور و گداز ستوان کرد

بی تو جان حزین نیاساید | تا دم واپسین نیاساید
هر کجا چون تو آفتی گردد | مرده‌دیده رین نیاساید
هر که آن خاک آستان دیده است | از سجود جبین نیاساید
بیقراری بجام من مستم | نام من در نگین نیاساید
هر که نقشی از لب تو شنید | گفتش را آفرین نیاساید
دل و جان چه گفته‌ای عشق | کاین سیار آید این نیاساید

واقف آن را که پیشه عامه دلیست
دست در آستین نیاساید

خاک ره تو بهره باد صبا را رسید | چشم من از غیب عجب تو تیار رسید
از مدعی خطا شده تیرش مراد رسید | شکر خدا که بر حسب مدعا رسید
چندین دو هم از تو من ای سنگدل ولی | آنجا تو دل شکستی اینجا صدا رسید

سیاه رشک می‌دارد بچشم ار سرمه‌سا آید
این اضطراب آخر بمن از کجا آید

بوی گل بهشت بپیراهنش نهفت
هرگز که بید مشک ختا را کجا رسید

تا آنکه نا شکفته گلیم چو ساحت است
تا بید را بحال دل تنگ وا رسید

شکر نوای بهار چمن چون ادا کند
گل از تو رنگ یافت بطرز نوا رسید

در بزم او کرشمهٔ دم می‌زند
ارنا آه میرسد نفیر باد ما رسید

دستمای از لبش تشبیه ام دیده
وز انجا بر ابر بکوشش دعا رسید

لطف همان یار ما کم که تیز داد
دل مرا جدا رسید جگر را جدا رسید

از فیض صفحهٔ شیرین سخن رسید
واقف مراد شکر بے‌ریا رسید

مرا محمل نشین خویشتن چون یاد می‌آید
دل بیتابم از جانان بجا میعاد می‌آید

تماشای طلسم این جهان در چشم وا دارد
که با چندین جهان حیرانی در نظر آباد می‌آید

دل بیطاقتم چندانکه در سینه باد می‌آید
حریص آسا دل من سخت در فریاد می‌آید

سراپا گوش گردیده است گل از ذوق فریادت
ولی خالی کس ای مرغ چمن صیاد می‌آید

بلبل کو ستود جانا نسیم کو ستود تمیز
عبارتم بکوشش هر چه یاد اما د می‌آید

هوس کی می‌تواند شد حریف عشق زورآور
همی آید ز شیر و آنچه از فرهاد می‌آید

ز وصلش آنقدر شادیست در عنوان دلم واقف
که آنجا عید را هم مبارکباد می‌آید

نه خطاست اینکه از آن چهره بزیر می‌آید
نو بهاریست کز و بوی جنون می‌آید

گر بیاد تو دلم گریه نکرده است آخر
با بهاریست که بگوشم ز درون می‌آید

سیر و در رقص کمان دل بدم تیغ نگاه
چه جگرداری ازین قطره خون می آید

گرد ها دست تسب وصل ز لعلت گیرم
ور سرم آبله از ین بجهت مگون می آید

لاله را گر چنان شوق رخت می آرام
گل نفس سوخته از خاک درون می آید

نیست سیری رهنا تنوع مرا بیچون نیست
دامنم بر سر من تشنه خون می آید

واقف از ره ی هوس مست کمان ابلهانه
گر ازین سلسله ام بوی جنون می آید

که تاب جلوه گاه سرخ پوش می آرد
که چون دیده و دل را بجوش می آرد

ز هجر گل اگر اینست شیوه بلبل
قیامتی بسر گل مروش سے آرد

بحق گل و گر ای عندلیب ما کس
که عیرت تو مرا در خروش می آرد

چه پرسی از دل محنت کشم که از کویت
همیشه نعش امیدی بدوش می آرد

بمین چه جلوه و ستاد آن پسر دارد
که خون دختر رز را بجوش می آرد

سر نرگس ادبی کرد بسر داد هوش
لبش ز معجزه واقف بهوش می آرد

سر بشمشیر قضا باید داد
تن بتسلیم رضا باید داد

دلبران از دل صد پاره ما
هر چه ماند بهست بجا باید داد

چون دل را القدح باید ریخت
غم و درد صلا باید داد

گر بمان ندهم دل ناصح
خود نصیحت می کرا باید داد

چون وفا نیست ترا یکسر مو
وعده وصل مرا باید داد

گرده مایست نگاری چون تو
بوسه بر دست حنا باید داد

چو بد خاموش لشکر پرتو — رخصت حرف مرا باید داد
شمع سان در بطر بایدل — بستی خود لب سا باید داد
گدری کن بسر تربت ما — حون نهای شهدا باید داد

گرد و بیمار غم واقف را
بوسه بهر دوا باید داد

دگر بحکم حسون ما تو جنگ خواهم کرد — ترا ریاده سر پس بتوغ و تنگ خواهم کرد
اگر ز دیده مایی رنگ اشک خواهم کرد — بپس که خاکدرت را چو رنگ خواهم کرد
مزن بجان من آتش دگر به از دم گرم — گل عذار ترا بیم رنگ خواهم کرد
بپرس حال من ای گل دگر به از دو سه تر — جهان بچشم تو چون بیچه تنگ خواهم کرد
گرم چنین کند آوارهٔ چشم دارویت — طواف کعبه و سیر فرنگ خواهم کرد

گدائی کوچهٔ میخانه می کنم واقف
نه فکر نامه و برد سے فرنگ خواهم کرد

نه بی سامانی از من دیر کاری می تواند شد — سری دارم که خاک پای یاری می تواند شد
نمیگویم زمن در عشق کاری می تواند شد — ولی دارم که صد دل لحکاری می تواند شد
دل من از گلستان رخ او نسخه دارد — که هر بامی ازان مصل بهاری می تواند شد
صبا در چشم مردم می کشی خاک در او را — بس هم گر به بخشی سرمه داری می تواند شد
مایین دستار در میخانه زاهد مار کی یابی — اگر از سر بهی این بار داری می تواند شد
ازان لبهای میگون گر مرا جا بوسه نیست کیست — همور از بوسه اش رفع خماری می تواند شد
نشستم از فراک من تا گردم بروی تو دم بستم — که هر اری رمه ترسد اعتباری می تواند شد

دارد گرچه اصلی و عده آن پیمان کس
تسلی گو که امید واری می تواند شد

مدارا رو مگردان امید خوبان این دل حیران
که در سر دم شما آئینه داری می تواند شد

چرا ای ماه شود افگنده در سر بیدلان
سرا از آسمان گر از تو کاری می تواند شد

سرود وصل واقف از دعا بر لب بسان عاشقان
که رو با قدرت اورنگ زیبی می تواند شد

دل که رفت تاراج دلستانی چند
ما ماند گریه زمین هیرانی چند

ما ماند گرچه زمین هیرانی چند
تا ماند ام سرو تیر دلستانی چند

دگر بیشه خوش ابهان و ایل
که دیدیم بی هشتی شیخ کنانی چند

دلم گرفت زنا مهربانی خوبان
بهیلو یم تا نیا مهربانی چند

مرو امدار تنا فل بگشتن مشتاق
تمام کس بک اکابیم عانی چند

سواد دیده ما شست تنه از اشک
زخال حرده لو تشیم دستانی چند

دلم ملول شد از خانه میروم بگیر
شنود که بهر و بلبل کشیم فغانی چند

سیلان سخت بیت ای
بهاشیده آیا در بیرانی چند

ربست آن مژه خاسر جیان شوم واقف
گر سته است مرا از جگر سنانی چند

یارم از لطف لب کار سیحا می کرد
تشنگان ستم خویش احیا می کرد

سود و سرمایه ریان کرد پیشان شد دل
سیه آن زنگیه با زلف تو سودا می کرد

ماه پیش دل سخت سپر انداخته بیم
کوهکن بود که او حنگ بجارا می کرد

دوره تنهایم ای شمع کمان ابرو کشت
کاشکی تیر تو در پهلوی من جا می کرد

امشب ار سوختن جویم مرادی بود — در پس پرده مگر یار تماشا می کرد
این زمان چیز دریں لطف پس شستن نیست — یاد روزے کہ ستم با من تنہا می کرد
شب کہ از سنگدلیہای تو می نالیدم — نالہ ام رخنہ دریں گنبد مینا می کرد
شکر آں سمرہ چگویم کہ دلجوئی کرد — دل گم گشتۂ ما ورنہ کہ پیدا می کرد
ہیچو آنکس کہ زتب در ہذیان می افتد — تتمع مارہ می نوشتب دعوی ہیجا می کرد
دیدچون دام ترا نس بگرفتاری او — آنکہ آزاد ہا کونین تمنا می کرد

واقف آں شوخ کہ عمری بدلم رہزن بود
گر بہ کاش نگار دل من دامی کرد

ای در ریغا کہ جوی او گردید — یار دل جو بہانہ جو گردید
سر موی ز دل نیافت نشان — جان دراں زلف مو بمو گردید
محص از زور بی حیائی ہا — مانو آئینہ رو برو گردید
دیدہ تا چاک آں گریباں را — زخم من دشمن رفو گردید
چوں تو سروی بیامد از بستان — گرچہ در باغ خوبجو گردید
وصف خطت ز ارقم کردم — سطر چوں زلف مشکبو گردید
در سراغ تو ماہ من خورشید — در ہوا رفت و کو بکو گردید

واقف از دردمندان نکو رویان
صورت حال من نکو گردید

حالم ز آں لب بگو بگو بشنید — آہستہ و مختصر بگو بشنید
از دل ایں دیدہ حرف را بگرفت — زاں پس از دل بگو بگو بشنید

گفتی بسیار نیست لازم — حسرتی کز که دلم پر گویید
سیر پیرم لعل و گوهر از چشمم — در گوشش وی این خبر گویید
گر گوشش نکرد ارسنان — آن به که ستمگر مگویید
چشم بی نور شد چو یعقوب — تا بو سلم این قدر نگویید
گر پرسد ماجرای اشکم — نگذ تنت آنم از بر گویید
یاران این تازه سرگذشتم — گویید و بچشم تر نگویید
تشکست کمر رکوه ردم — تا آن مت هوش کمتر نگویید
ما بی دو سه حرف ارمانش — ماران چه شود اگر بگویید
من ترک وفا چگونه گویم — ما من سخنی دگر نگویید

واقف میبرد زاردی گفت
حالم بر آن پسر بگویید

دل ربهلوی غم او شادمانی می کند — در میناه درد او جان را فدائی می کند
سالها شد مرده ام در حسرت بیها بهیو — ارغم بر تربت من سایه بانی می کند
گرچه پیری مانع کرده است چشم راه — همچنان دل در رهم شور جوانی می کند
عائله عریان تنی نازک قماش افتاده است — کیک بر دوش سکر و حرم گرانی می کند
تا نگه یکتب شمع بالیم زد لسوزی شد — بعد مردن کی سحاکی گل فشانی می کند
نرگس او گاه گاه از سرمه و نیاز دار — با سیه روزان خود لطف زبانی می کند
تمر و چشم کبود او سحانم آنچه کرد — حاتم لشکر کی بلای آسمانی می کند
میتود واقف شکیب سیاه من زار — زین قطار لها که گیسوی غلامی می کند

مهربان آن ماه را سر حال زار ما نکرد | کار با کرد آسمان افسوس کار ما نکرد
بوی پیراهن ز مصر آمد بکنعان لاجرم | یک نسیم آشنا یاد دیار ما نکرد
گریه میکردیم و می گفتیم با هم ماه و اب | هیچکس رحمی بحال اشکبار ما نکرد
یار حیران رفت و کرد از ما حدائی اختیار | هیچ ترسم ار گریه ی آخت بار ما نکرد
در هوای دامن صحرا لبس دیوانه شد | محفل اشک آرام یکدم در کنار ما نکرد
روزگار ما پریشان کرد و روز ما سیاه | زلف او رحمی بروز روزگار ما نکرد
آنکه رونق در چراغ حسن ما از خون ماست | عمر رفت و یاد از شبهای تار ما نکرد
گرچه ما را بار ها جولان او برباد داد | شکوه باری کرد از دست سوار ما نکرد

یکسی واقف تماشا کن که جز میل بهار
بعد مردن کس گذاری سر مزار ما نکرد

تیرش ز دل نمیرخطا شد چه میشود | یعنی که نصیب دل ما شد چه میشود
ای نام دلستان بهودل گوشه نشین | از تیر تو آنگشت نما شد چه میشود
بودم هست کف خونی ام رفتنی از دست | پا مال تو ماند ما شد چه میشود
دل پند مرا گوش نمیکرد ز سودا | زان طره گرفتار بلا شد چه میشود
صد شکر که از عشق بدین ست گریبان | پیراهن ناموس قبا شد چه میشود
گفتند ملامتگر تو تنم جان چو برآید | تو زندانی یک عمر رها شد چه میشود

واقف ز رمیدن دل آرام رسیدم
سرگشتگیم قبله نما شد چه میشود

کسی معنی حسن فهمیده باشد | که چون تو نکو صورتی دیده باشد

سری کز هوای تو پرورده باشد — سر او را بر آن مهی نارسیده باشد
مبارک دمی پیش رویت تپیده — که پای ترا لب نبوسیده باشد
مرا این سادیست در شهر خوبان — که کم کرده ام دل کسی دیده باشد
توان کرد کشت سر کار را — که گرد سر یار کم دیده باشد
دریغ کوچه شور عشرت امروز — همانا دل بیده مالیده باشد
عذارت مس مرا لعلت لسا — که ایمان پریشان پیچیده باشد
مسازید بیدار بخت مدم را — که آید کنایس فتنه خوابیده باشد

مرا گریه کردن ضرور است واقف
اگر خیر خندیدنی دیده باشد

ازان ز تیغ تو عاشق امان نمی خواهد — که هر که داد دل از دست جان نمی خواهد
متاع جان دل ما لوسه حروز است — بیا بگیر و بده رایگان سخی خواهد
کس رها دل ما را ز ما خود کاین مرغ — گرفته خو بقفس هستیان نمی خواهد
بیا زمانه تا سر اگر بعرش رسد — بغیر سجده آن آستان نمی خواهد
گرت هواست که هر تشنه قتل عام کنی — بیا و تیغ بکش کس امان نمی خواهد
بهر ره شکوه رفی مهری ملک چه کنم — مراد خاطر ما را فلان نمی خواهد

ز بیم آنکه بگوئیش سری کند واقف
زمانه پای سر شکم روان نمی خواهد

ز صبا دلی بار می آید — نگار کوی یار سی آید
ازان کشم تنگ در بغل دل را — که ریهلوی مار سی آید

دود آه کدام سوخته است
خط که بر روی یار می آید

زان سیاهی درخت گل اتم
که از و بوی یار می آید

از پریشانی خودم واقف
بوی گیسوی یار می آید

بر سرم گل زده از زخم نمایانی چند
هست سرگردنم از تیغ تو احسانی چند

دیده و دل هست بمن عقده طوفانی چند
میروم دور ازین شهر بیابانی چند

دانم این گریه چشمی ز کجا آورده است
که نشد سیر و نهی گشت نمکدانی چند

غم یار آنکه دل از جیب دلم سنگم ریخت
گل چاکی که نگلهد مگر بیابانی چند

بود تر دیک که افسرده شود آتش من
زد دران جنبش مژگان تو دامانی چند

عاطر جویش چسان جمع کنم چون هستند
در کمین دل من طره پریشانی چند

من بسک روحم و رفتم نتوانم دیدن
که مصاحب بتو ماشد گرانجانی چند

باهمه شادگی آئینه چه تسخیرت کرد
نگذارد که کسی روی بجبرانی چند

سری از دل دیوانه ندارم دریغ
کاین بس دور فتاده است بیابانی چند

بچه عنوان گذرد بر نظر ش نامه ما
تا گرفتیم نوشتیم بصوابی چند

رپی خون جگر خوردن خود آمده اند
این که جمع اند درین محکده مهمانی چند

ی بهری چهره مرا حاجت خود باید بود
فکر احضار تو دارند پریخوانی چند

واقف این آتش جانسوز کرد دل را
که زدود دل من سوخته شد جانی چند

ر سر کویش گذاری داشتم نگذاشتند
تا دل دیوانه کاری داشتم نگذاشتند

دل زدست برد مداری یاری حیران
وه یاری نگذاری داشتم نگذاشتند

از لب و چشم او در اضطراب افتاد دل
طاقت صبر و قراری داشتم نگذاشتند

طاقت کار دل و صبر و شکیبایی کشید
اشتیاق انتظاری داشتم نگذاشتند

زخم پهلوی مرا کردند مرهم ناصلاح
ورحد یکدم یادگاری داشتم نگذاشتند

آتشم در آشیان پیرهن صیاد داد
در گلستان بیست یاری داشتم نگذاشتند

چاره‌ها غم کشیدند از دل بی‌دوستان
یادگاری گلعذاری داشتم نگذاشتند

گوشهٔ داس کشیدند از حسد بر روی ما
سرخ از گلویش عاری داشتم نگذاشتند

آه را نگذاشت چشم تو ام اهل غرض
پیش مردم اعتباری داشتم نگذاشتند

عشق روز و روزگار و دیده و دل جمله سوخت
وه که روز روزگاری داشتم نگذاشتند

رفت واقف از کفم سررشتهٔ اقبال حیف
یاری از گیسوی یاری داشتم نگذاشتند

یارب ستمگر زشتست که تواند
پهلوی دل آزار شستن که تواند

جای که شود لعل تو ارحمد نگارد
بی سینهٔ افگار شستن که تواند

آنجا که بدل داغ حمد تعلق دعوت
ای صرعگر دار شستن که تواند

خوی تو کم آزار آتش سوده بیاقت
ای یار ما میار شستن که تواند

بر خواست چو از پهلوی من یار دلم نرفت
سر خاست کی یار شستن که تواند

از سلسلهٔ زلف تو خواهم که گشتم دست
یک عمر گرفتار شستن که تواند

واقف چه کمی عیب اس از دردی کی
ماند تو سیکار شستن که تواند

سرو من عشوه با تو سر پا ریم نماند | سر چیین دیگران که دوق خریدا ریم نماند
مرد مد حمله همتقسام هزار حیف | یک تن شتر یک درد گر هستا ریم نماند
ماروی همچو شمع بمجلس درآمدی | پروانه وار طاقت خود دا ریم نماند
حرفی دل یکه هست بعیسی ما ایل | دوقی بهیچ چیز رهیسا ریم نماند
در کوی یار قدر سگ لرمی یا وه است | رستم که آیروی وفا دا ریم نماند
ای غم بیا بخاطر عمگین بحور کیون | کسرا هیچکس توقع غم خوا ریم نماند

واقف ردا ریت شده نیز اویان ما
لس کس دگر کیطاقت این را ریم نماند

همچو روداد چه می باید کرد | داد بیداد چه می باید کرد
وصل هم گشت میسر لیکن | دل نشد شاد چه می باید کرد
سیها کردم و دیرانه دل | نشد آباد چه می باید کرد
در چمن رفتی و آهسته برو | گفت تمشاد چه می باید کرد
کوه غم را نتوان تنها کند | مرد فرهاد چه می باید کرد
سود و سنبل نا خن تدبیر بهم | عقده نگشاد چه می باید کرد
گر بگویان رهم دل ما صبح | کس ارستاد چه می باید کرد
خواستم تا تو بگویم غم دل | گریه روداد چه می باید کرد
ریخت چون مال و پر کاه دم | شوخ صیاد چه می باید کرد
در هواداری زلفت چو منی | رفت سر باد چه می باید کرد
ریش در غم دوری واقف | مشکل افتاد چه می باید کرد

در کوی تو حرفه تو انبوه ساعتی
ایها تو ای شوخ دلبر خوب دلشاد

گوید که در ره عزیزت نتوان
میسید بگو که یعقوب باشد

هر حلقه که گیرد مالک اشتری
فریاد اسیران بیک اسلوب باشد

گفتند استه در کعبه پس مالک دعایی
این گفته را حاجت حاروب باشد

صد شکر که در محبت ایمان تو دارم
صد حیف که کم ز اطاعت ایوب باشد

ای لیلی ناوید دیر گوش کن ای
دیدار سوی لیلی کسان خوب باشد

واقف رسلیم این سخن تا نه شنیدیم
حورست که معشوقه کس خوب نباشد

سر بام مقصود گر شد آنماه بامداد
حور سید کرم آمد او را سلام داد

گر ماه نو بار روی او میشود طرف
متوان جواب بسوی آن ماه تمام داد

ار پالست سر در کنش سنبل
در باغ داد جلوه چو آن سرو شمام داد

قطع امید کرده ام از زندگی که دوش
تیغی دست غمزه بی قتل عام داد

آن بلبلم که بر گل از آشیانه پرید
تا دیده روی گل نه خورد لم دام داد

گشاد هان لشکر ام ای غنچه چو گل
این رمز را گر تو ان لبیک دام داد

واقف کشید رحمت در مسجد بهیکده
تقوای دیر سالم بمیاد جام داد

دل ماحت صبر و طاقت در عشق جانان شد
با وصف مفلسیها بی اعتبار

ز ایام وصل آمد دل همچنان گرفته
نشگفت غنچه پس فصل بهار

دیرینه پیش داشتم من بروزی او روزگار
آن روز گشت تنگ و آن روز

یک نمترس از یم تنهایم دل لود — تا دل نشستم آمر صحبت دلارام شد
گفتی بخانه گوشه تنهایی تار آیم — یک شب نیامدی حیف شب تنهایی ما شد
رخ جیب خود دریدم دامن کشیدم — کار من از دست رفت و دستم بکار نرسید
صد شکر دل مطلب شد عاقبت ظفر یافت — یعنی بصید گاهش رفت و شکار بدست

واقف بسوخت یکشب و سحال دل اداد
یار اچراغ مالیس ستم دلارام شد

دلم از کوچه آن زلف پریشان گذرد — همچو مجنون که از مشک فروشان گذرد
از صف سوختگان نگذرد آن فتنه زمان — آنچنان تند که صرصر ز بیابان گذرد
بس ما گوشه داماں که گیرد یارب — دست من گر بملاقات گریبان گذرد
ای می آید و نه تشنه بس میگذرد — وای حالم اگر آمده و مدهوشان گذرد
شورش گریه گرانیست که بس می ایم — سر دل دویده مدانم که چه طوفان گذرد
مارهای دلم از بسکه زفاکم رسته است — آن گل از تربت من مرزده دامان گذرد
پیر مغم گفت که چون منزل موهوم نگذشت — تیر الماس تکاپوش کز سندان گذرد

چند واقف شوی شفته آن زلف کاکل
حیف زین عمر که در فکر پریشان گذرد

سر و را با قد رعنای تو دعوی نرسد — این سخن بسکه بلند است بطوبی نرسد
میکشم آه رسیا قتی و میگویم — یارب این آه بدان آینه سیما نرسد
میکنم زاری بیفائده در پیش طبیب — حکم عشقست که در مرهم و دارو نرسد
مرغ دانیکه شنایش بهمه سو دام است — آه گر نالهٔ من تا در دلها نرسد

ز پسندی اگر کنی عصا کند عذرخواهی
نامم عجمت مرحمت دگری نمی‌رسد

مگذار که دشمن کند از پیش تو غارت
تیر ار ز تو بر ما بود دست دعا نیست

قد خون دل خود را بشراب آمیزم
گر دماغ من مخمور بصهبا نرسد

نکنی شکوه گر از نیش زبانهای کسی
گل عجالت اگر از نرم چمن وا نرسد

میکنم گریه چو آن پیر بسجده کردم
از دل مگر شتاب مس حرص ما نرسد

دلشکاران دگر هیچ نمیشن نودند
روی آن دل که دهد واقف تنها نرسد

سرشکی سقیه ار مرهمی بر دلمان نگذارد
عنان خویش را گر گوهر غلطان نگهدارد

بدور رشک آن بیمار میمیرم که از غیرت
تب شوق مرا از استخوان تنها نگهدارد

ز دردت راحتی دارم که درگفتن نمی‌آید
خدا این درد را از آفت درمان نگهدارد

چسان رم از تن ما طرف دامان شما پیما
مگر عشق آبروی دیده گریان نگهدارد

الهی آتش حسرت بتابش تا کی بیم
چراغ رنگ او را در شبستان نگهدارد

سیاهی کرده باشد کوه غم خاکستر او
سواد نار را با لشکر مژگان نگهدارد

سحابم دشمن دیرینه گر آن شیطان رجیم است
گر ستم بر جان واقف خدا آن نگهدارد

عشق کارم تباه خواهد کرد
روزگارم سیاه خواهد کرد

آنچه از عمر فانیم باقی ست
صرف در اشک و آه خواهد کرد

کار من گر بگریه گریه ستام
ناله صبحگاه خواهد کرد

سرو گر قامت ترا بیند
چه قدر رو براه خواهد کرد

لبک پرخویش میش رمارت ... سایهٔ قاه وساه حواه کرد
نقش پا جانرا چو مهر جاز ... عالمی سجده گاه حواهد کرد
چشم مردم کشتی که او دارد ... کارم از یک نگاه حواهد کرد
ستان آتشم که دود دلم ... رور خلقی سیاه حواهد کرد
روشنم ستد ز حس رداد دل ... که برارشک ماه حواهد کرد
ماه لوکو روں میا کامشب ... جلوه آن کج کلاه حواهد کرد

عشق سودای لوخطان واقف
نامه ام را سیاه حواهد کرد

حیرا آں مه سر دیک خود م چو میا ... دل تابع فراحم با نگاه دلربا میاز
لب شیریں حال من همان حق نمک دارد ... که آسد گاهی در دادم شور میا ز
با حوال حرام گر دشیان عشق ورزد ... با مدک فرصتی اطفیل ما هو میا ز
مدادند هیچکس کیفیتم در دم بیچارہ ... کدوئی باده راستورم سر مصور میا ز
چه پرسی از صحبت اہل صفا گر عدیلی ... ستان را دیدن آئینه پر غور میا ز
لوصف چشم جوان تا قلم را آشنا کردم ... سهر جا نام نرگس آرمیده کو میا ز

مداح دیگران شوحی که مرهم می سدد واقف
اگر دستش رسد زخم مرا ناسور میا ز

سد عیش من آں تسیرین ادا هیں یاد م کرد ... مردم ارد هر عم آں شکر شکس یاد م نکرد
نس ار رار مالی گرچه حشر انگیختم ... هیچکس از همسوایان همیں یاد م کرد
د مسجد لو در وتس هیچو تسبیح ارحد تم ... مردم دیکسار شیخ هر همیں یاد م کرد

ماه چو با کبک طرب نالیه از سین گرفت | در قفس افتاده ام یاد چمن یاد کنم

روزگاری شد که واقف مشتاق غریبم
کس نمی گوید ز یاران وطن یاد کنم

در جریم اوج سوالست کاصحاب هوا | تا نمیرد مار ابسوی یار چیک آه نرد
ابکه صبح و شام در سوز و عمالش خلق | تا صبا هم پیغوال اینجا که بیگاه نرد
خاک با دور از در جانانه در خون میطپد | باد لطفت گرد آن را راست سازد نرد
حال دل از من چه پرسی کی شما از حمت | گرد امداری و آن دار کم ما گاه نرد
تا ساط دلبری گسترد آن مالک رقاب | برج سمود و مار ما را از گذر او شاه نرد
از دل صد پاره ام بهدم چه پرسی حال من | پاره را اشک سرد و پاره را آه نرد
با من محزون نماند اس الهی تا ابد | من نمیدانم کدامی سنگ نرد از راه نرد
بر دل من هر گدا افتاده در تشکیل | بخت گمره تو دارد راه بسوی جا نرد

داد فریاد تو تصدیع بسنگ این آستان
درد سر با ما مده واقف از این در گاه نرد

ما دیم در بلا و دعا را اثر نشد | دادیم جان بدرد و دوا را اثر نشد
با او نشستیم یک دو شبه پیغام گفتمی | دل رفت سوی دلبر ما را خبر نشد
لی شیوه ست گریه بدامن چکیدنم | نگذاشتم که خلق خدا را خبر نشد
چشم بسو مگر تو رستوی کار من | کردم بسیمنان نگه که یار را خبر نشد
حیرت سین که دل بکجا می رود نگاه | رد پوسه گه بسنگ حصار را خبر نشد
ار گریه ام چه حاصل و فریاد و داستان | آخر بسر گذشت و ستار را خبر نشد

عشق آن مست مدهوشم کرد آتش تیزم — تن سوخته چو کاه و دل چو قار افروخته

مست عابث هوایش چو بدر رفت — شکر جد آنکه صبا را خبر است

واقف بر ارجیف رصدخانه ای
آن سر لبر دروغ و دغا را خبر است

ای خوشا طالع پیری که جوانی دارد — از جهان گذران سرور روانی دارد

تا کرا تیر گمان ابروی مس سوفارد — که بهر گوشه چو مس دل بکمانی دارد

ای که گوئی که مرو تر پی آن شاه سوار — بکسی گوی که در دست عنانی دارد

نخورد قطره آبی و صدر سرے نکند — در کمین مرغ دلم سخت کمانی دارد

ذکر خیرت سر همین در زبانست مرا — همیشه وصف ترا هر که زبانی دارد

بیست بکدل که حرا نشیده مژگان تو نیست — هر کس از ناوک ناز تو نشانی دارد

ای که از جور فلک میطلبی راه گریز — رو بمیخانه که جوش امن و امانی دارد

می کشی تیغ پی قتل من ای شوخ مگر — عاشق دل شده در زهر تو جانی دارد

دم سودا ز سر زلف تو ما بدر نزند — هر که اندیشه سودی در یابی دارد

هر کجا تنگدلی سر بگریبان بینم — رشکم آید که غم غنچه دهانی دارد

ناله زارم گرچه مقارت نکند با باران — با هزار یکتر از موی سیانی دارد

گل رخسار تو گر زرد شد اصود مشو — زانکه هر بار بهاری و خزانی دارد

واقف از فکر دهانت شده معدوم مشو
بر خود از هستی موهوم گمانی دارد

بلا زان چشم مستان میکریزد — اجل زان تیغ مژگان میگریزد

ار بیں گریہ دارم دامن تو — بر من آں پاکدلاں میگریند
بسنگ ہجر تواں پخت با ہیچ — کہ او با گریہ رسیداں میگریند
مرا مارد میداں قبول نیست — کسی کہ سنگ طفلاں میگریند
شود گر فتنہ ما چشمش مقابل — بیک تحریک مژگاں میگریند
بدور عشق من محمول محملت — بیاباں در بیاباں میگریند
دل از تیغش مگر رحمی خریدہ است — کہ از مرہم فروشاں میگریند
بدور جادوی آں چشم کافر — مسلماں از مسلماں میگریند
چہ پرسی از پریروی کہ دارم — کہ از سنگ از پری رویاں میگریند
امیدم کز می آید بخنگم — کہ بیہوشاں ز سرشت جاں میگریند
گریزد ہر کس از آفت ولیکن — نہ من آں آفت جاں میگریند

بشہر ما عجب رسمیست واقف
کہ بیمارش بدرماں میگریند

دلم در سینہ کرد از غم جانا نہ میسوزد — چراغ تیرہ را ماند کہ در خانہ نمیسوزد
بجانم آتش افگندہ است و خاکستر نمیسازد — مرا آں لعل آتش چون بدیں استاد نمیسوزد
ندارم دل تا در حسرت کسے آہم بیالاید — ہمیں دلم است کز ہستی بدیں یک بار نمیسوزد
ز بیتاب محبت را پسندیدن می آید — دلی دارم کہ پیش محرم و بیگانہ میسوزد
اگر تدبیر کم از شمع جمال او کند دورم — سر حالت دلی لی سر چوں پروانہ میسوزد
دلیل تا آتش افتاد از غم او دیدہ گریاں شد — بلی در بند مردم آب ہر گہ خانہ میسوزد
چراغ عشقبازاں گر شود در پیش طوفانی — کسی کی شمع بہر خاطر پروانہ میسوزد

دل ما سوخت لیکن کسی ره نیافت واقف
چه راه بیکسان و گه نشد دیده ریز

صبر بکف او گذری سر ره ما افتاد
دل در پی آن فتنه چنان گرم فتاد

پرواز نمود از دلم امید رهائی
در کنج قفس لاشه طپیدم بپرم افتاد

لعلی شد و گردید بگرد سر آن سنگ
او اوچو گذر بر کف خاکستر ما فتاد

گفتم چو خورد باده دهد کام دل آن شوخ
سائل ز ره آتش تند در دلستر ما فتاد

می خواست که سیر آن ره دلکوی نیافت واقف
بر خاست نصد صیحه جا الا رم افتاد

دوش بیکان خود از سینه بیرون کشید
دل ما نامه دیگر بیم که چه تقریر کشید

گر خدا خیر کند با تو بگویم روزی
که ز درد تو چها این دل بیمار کشید

آمد مردم همسایه بسر شید
هر چه اندوخت دل خسته تلف کار کشید

نیست در عشق مرا دست خطا بر خاطر
هست آنکس که در این راه خطا کار کشید

همچو مرغ قفس از باد گلستان خیال
نالها این دل دیوانه گرفتار کشید

گر گذاری مدلم دست بدامان نگار
من ندانم که ز دست تو چها کار کشید

دل نومیدی مسوز اف تان حق خدا
نتوان داد که این سینه پر آزار کشید

چه خیال است که ترسد ز جفای اغیار
واقف آنست که عمری ستم یار کشید

هر چمن چون سیه لالان و غفان رد اشتند
بلبلان از ریشاب یکسر آشیان برداشتند

سخت جانی که حور آسمان رد اشتند
طور سیدا و تو دبدا الامان رد اشتند

شمس جان دوا مدار شما پیدا
بس تمنا تیر قتل ایکیان مردانه است

دست دارین امید ار چه بیدا شد
عشق بس آسانش دشمنان مردانه است

آن سوی سار کاما بیه مارسی
زلف او دیده یکسر دل جان مردانه است

رنمیا ره جوان بج بر قصد سیم
بیف آیین مروت ایجان مردانه است

وات پا وس آمان ایکیا بت دوز
سر پیا ساه امید ام چیان مردانه است

یا مرهم محبت واه و رنج دورد و غم
ربی تا توت سر واقف فقان مردانه است

این چیس کر ستم ار دست تو دل بلو
نوشی ار گریه بر پای تو گل مردانه است

سا اما مادریں ست تکا ر دم
ایں حمایست که بدار کف قاتل مردانه است

از تو فریاد یم ای عشق دین سیلاب
تا کی مالکسان جمره محمل مردانه است

ای که رادی نگاه خنجر بیداد مرا
آن قدر باش که جان ارش بسمل مردانه است

عرق دریای محبت کمی بیل نجات
مرد او چه خیال است ساحل مردانه است

ای که ارد یده وس بیزی آسان میدان
کر دل حسرت دیدار تو مشکل مردانه است

واقف آمدم که رد وادی محبوں کیو
پیت مشیش دل ایجا دو منزل مردانه است

ما تو ما آستنا کسی چه کند
یه کند ما حرا کسی چه کند

لمسان دادا زکه میجو اهید
نگل ما بدو فا کسی چه کند

تو که مار کتری در مالا د و گل
خود لقمه ما تزا کسی چه کند

دل لقمه رنگ می پیدا ارد
دلسران ما تما کسی چه کند

گر نه زنجیر زلف او باشد — دل دیوانه را کسی چه گفت

طعن عشقم چه میکنی واعظ
با قضای خدا کسی چه کند

چشم او عربده سازست چه می باید کرد — مست بسیارست چه می باید کرد
رقم عافیتی نیست در اوراق دلم — نسخه اسود گدا بست چه می باید کرد
بحدیث سر زلفت نکند عهد وفا — قصه کوتاه دراز ست چه می باید کرد
من کم گریه تو گر گریه من حد دانی — عالم آبست چه می باید کرد
آسمانرا نه نگاهی کماست — یا ریگاه دراز ست چه می باید کرد

مواظبم که مهلی بحقیقت واقف
دل گریبانچاک معمارست چه می باید کرد

آن چشم را مس بکنار آفریده اند — صد عربده ساز آفریده اند
سنگین دلان، دل شکستن دل مرا — چون شیشه گر آگنه ساز آفریده اند
اصل سخن شنو که جهان یک صف است — گردی هزار گونه محاز آفریده اند
در چشم جمید کمر بود دل کی توان گرفت — تا بان او چه کل باز آفریده اند
با ظرف صبط عشق مدارید کاین گهر — چیا شکن پیاله گداز آفریده اند
پوشیده اند خنجر مردم زراه دین — هر کان او چه است دراز آفریده اند
ای دل مکن شکایت غمهای جان گزا — دشمن نوازدوست گداز آفریده اند

در چشم آنکه واقف سر محبت است
محمود در اغلام ایاز آفریده اند

دماغ کیمیا ساری ندارم — وگرنہ خاک را زر میتوان کرد
سرت گردم خمار ہیدا پاکی را — بہ ما ہم سندہ پیدا میتوان کرد
ندارد اشک خالی نگذارم — بخون ہم لب سر میتوں کرد
بیاد چشم جوش دمالۂ یار — جگر را ہدف تیر میتوان کرد
ز ہجران داغ دارم شکوہ ہا ہست — کہ تا داغان محشر میتوان کرد
دل ہم لی جگر ات دو نیم — پیشش گریہ سر میتوان کرد
صبا گاہی ز بوی کاکل او — دماغ ما معطر میتوان کرد

نام ایزدیہ جوش معتبر واقف
تعریفہا ے او را ز میتوان کرد

ہ درد دس نہ راحت دسا ما رسید — صد حیف این ہم آن ہمہ یکجا ما رسید
صد بار کردہ ایم گریبان خود رفو — تا گوشۂ ردائش صبا ما رسید
داری سر عیادت ما خستگان مگر — تنہا نیا کہ درد تو تنہا ما رسید
در برم عیش گشت گذارت نصیب ما — دردی کہ ماند نوبت صہبا ما رسید
در باغ دہر چیست بجز ما کسی چو گل — کز ہر طرف ستم ز تو تنہا ما رسید
قسمت ہمین کہ ساعت نیک نصیب ما — دردی کہ از گدائی دلہا ما رسید
بر بستر وصال تو آسودہ دیگران — نمیارہ ہیچ صورت دیبا ما رسید
سر بمدد ارتان ز گریبان عیش را — تا حلق سعی زادم و حوا ما رسید
از بخت شورتند سگ یہلی تلگ — آنی کہ ہیچ بر ز دنیا ما رسید
تیری کہ تست نامہ و عمدہ کردہ نوز — واقف بعد ہزار تقاضا نما رسید

حاجی بین در در بر لب آمد — کاسمان سیاه و شب آمد
رحمی که کبوتر دل ما — لب تشنه سپاه عصب آمد
دیوار ست مد چلیپا طلاس — آن رو در که او بمکتب آمد
تا صبح دهد سلام او را — خورشید آمد سماشب آمد
چپ ان سر جور کیه پاس — کر گرمی او مراتب آمد
یارب حامان رسد بر حرمت — حاجم بر لب زیارت آمد
رستیسا چه می ری سگ — کر جوں سگ کربلا لب آمد
ای اختر بخت چشم روشن — کاں ماه محرم کوکب آمد
دل گفت من چه دیدش ار دو — کاں دختر بیں دو مهر آمد
یکجا دادیم جان و دل را — اکنوں نگذارم مطلب آمد

واقف چه ستیزه ها چه دیده
کز معجل او مدد ست آمد

وصال دل حواله بیش و دانم چه توان کرد — ز دست دل ارادت ما چه توان کرد
ز وصل سر اسیمه ام از بحر پریشان — من با تو پیش نمی جنبم چه توان کرد
گر تیغ کشی هر سر مویم مدام — صد تن شوم دیگر هم چه توان کرد
با کشمکش عشق چه سازم که ندانم — در قصه ما هیچ کدام چه توان کرد
در گلشن فردوس دل من نگشاید — دلتنگ ازین غنچه دهانم چه توان کرد
ای تیغ ارادت تنم تمام بیست پیمانم — من معتقد پیر مغانم چه توان کرد
تا کعبه روان بیست مرا خفت قدم — من معتکف کوی ملامم چه توان کرد

که دست نیم بی تو تکیه گاه سرا تو — بیکار نشستن نتوانم چه توان کرد

واقف گشتم که بیابان بیابان
چون سیل بر کف رفته عنانم چه توان کرد

ز کوی تو رفتن نتوانم چه توان کرد — ار با غم و درد گرانم چه توان کرد
در بصره وفا گرچه عزیز است متاعم — خواری کشش ای دل نتوانم چه توان کرد
چون نیست مرا بهره از خوبان جهانش — ار دور ز حسرت بگرانم چه توان کرد
جایی نتوانم که نکو نام برآیم — در عشق تو رسوای جهانم چه توان کرد
تا یار آمد و حال دل بیمار پرسید — گر دیده حیا بست زبانم چه توان کرد
گفتم چو خورد باده دهد کام دل ما — آتش شد و افتاد بجانم چه توان کرد
ای دل مکن اندیشه و کم یار ز ما شد — مستغرق این وهم و گمانم چه توان کرد

عمر است که واقف ز غم عیش بیگانه
او قات بغم میگذرانم چه توان کرد

کردم وداع یار ز بیم چه میشود — رفتم ازین دیار ز بیم چه میشود
هر چند سردی است ز حد میرود هوس — تا آخر قمار ز بیم چه میشود
افتاده است هیچ من زار را دگر — تا آخر کار زار ز بیم چه میشود
او را پیاده دید و نکرد او را سوال — چون من شوم سوار ز بیم چه میشود
این اشک بیدرنگ بپرسش نمی رسد — ای دیده خون مبار ز بیم چه میشود
نومید وصل نیستم از امتداد هجر — هستم امیدوار ز بیم چه میشود
در کوی مستی او دل و جان نثار کرد — هر میکنم نثار ز بیم چه میشود

دل مضطرب بپای تو ای شمع عالمی
حال ما مده بغیر بدیهیم چه میشود

خواهم کشید سوز آن بیحساب کن
فریاد میخمار بسیم چه میشود

چشم تو بیع سرمه نشد روشنای ما
خاک درش بیایه سعیم چه میشود

آن سرمه مشقی است که سر خاک میکنم
واقف مآل کار بسیم چه میشود

اگر دل تو شمع طرب در سرای من سوزد
هزار شمع طرب در سرای من سوزد

مداح میکسی تو دچو شمع میسوزم
اگر بود کسی تو دل هرجای من سوزد

مراد عشق تو اس گرم میدارم عجب
سان داغ اگر آتش پای من سوزد

رسد او بپ سرشک میسوزد پا
اگر کسی شنید بجای من سوزد

طبیب هست کشید از علاج طلبکی
هست داغ تفکر دای من سوزد

بجا گذاشته دل با مدم او رفتم
کرس اگر ترسم او بجای من سوزد

مرا در وطن سوزد داغ غربت واقف
کجیرت است غم اکبر کجای من سوزد

ای دوستان بیداد داستم نشد
در عاطر شکسته بیاد داستم نشد

آن دلسام که خاک ره او بود آرزو
در سر خیال بشوخا داستم نشد

سر احت بیچکا و دستنای آن نیم
اشک تو قتی بیاد داستم نشد

بیمار دانست نرگس بیار تا نیم
از لعل او امید دوا داستم نشد

ای برگ بیوا بر گلستان مرا مدم
واقف امید برگ و نوا داستم نشد

دریا کساب جلوه ستانه تواند — گرم تلاش دردس کاشانه تواند
توان که ره بکس نتماید بسحر — آئینه وار ره بدر خانه تواند
همی که از رخسان دل بیدار ره — در خواب مرگ گوش براهانه تواند
گر دیم سیر سلسلهٔ حسن مو بمو — زنجیر گیسوان همه دیوانه تواند
در یاد دلان گزارد جهان دست تشنه اند — عواص شوق گوهر یک دانه تواند
آنان که جام صافی مشرب کشیده اند — در آرزوی دردی پیمانه تواند

واقف همو تش عاشق یاران همه اند
کی آستانه سنج بیگانه تواند

ترسا بچه بگیرم خاطم ما لیم بیاند — دلم جستی سه ما بیگانه و محرم بیاند
در بین محل چو شمع ا اختلاط تمام — بدست آورده ام اهی که ما هم بیاند
نگیرد خاطرم گر با سگ یار اس معدوم — مرا هی مار کی دارم که ما آدم بیاند
نوام چون نی نوازش لیکی بن ار وی الم — بیاند دمس لطف تو ای همدم بیاند
نم محرومی جیتم بزم بسیار میوزد — ما پیدر گلی دارم که با شنم بیاند
نفسد چون جگر پرورده ار عالم دلی ای — که از ما ساری طالع بس آهم بیاند
اگر صد پاره گردد هماره صحبت پیشانی — پریشانی کمال اهل عرفان کم بیاند

نه تنها ما تو ما ساری بست واقف آن پیرزا
رستومی عالمی دارد که با عالم بیاند

در هوایت کی دلم ار رهگذاری تاد بود — تمع جام هر نفس در رهگذار ما و بود
دود آهی بار دلم اکنون نمیگردد بلند — یاد ایامی که این دیرانه هم آباد بود

گر قسمت آهن کسی در سحر گیری ای دست
مسلم مست اسیر پنجهٔ گولاد لود

پیش از من لشکر غمزه خونریزت چه حاجت
تیغ ار نبا سچو بر و شمشاد لود

یار سر گردد و طریق موافق نسپرد دولت
طفل اشک من بکار خود چه استاد لود

عالمی در پوست چون گرم تماشا فتاد ما
در دل لعل آسرا کو واقف جوهر اسعد لود

حسن تمامت دتوان این همه خوبان نگذارد
لطافت در همه شهر نگاری نگذارد

اگر از ناله فارغ میشود گریه می آید
ولی دارد که کیفیت مرا بیکار نگذارد

باین طالع اگر چون دامگه پیش آگلیم رنجے
مرا هرگز در سایهٔ دیوار نگذارد

کسی می ناید اصان هیرون گلدارم کار است
کشم آهی که گل را رنگ رخسار نگذارد

غم دوری چو آمد هر تمنا را یقینم شد
که جوئی در تحمل گر بیائے را نگذارد

رعلت صاص بیمارل گشتم بدانستم
که کیفیت مرا آسوده این بیمار نگذارد

سرای حال پرسی هر سرم گر دربار آید
که در وصف هجران طاقت گفتار نگذارد

دران گلشن که گردد قامت و حلوه گر آید
نسرو استادگی در آبجو رفتار نگذارد

با خط و طرهٔ جانان نظری آید
کی مرا مسئل دیگران نظری آید

در مصیبت کده دهر چو غم دیدم
روز دولت همه سب هجران نظری آید

خاطر آشفته آن لعل دلم جمع مرا
در خط سلسله موبان نظری آید

تا خیال سر زلف تو بدست آرم
تا سحر جواب پریشان نظری آید

هر کرا چشم ز رشک شب هجران شد
گر لبود خطه و گه شتان نظری آید

دل غم دیدهٔ ما دید بس نخواهد شد
رحم بر حال حریصان نظر نمی آید

کشتی ای شمع سمنگار جهانی در پوست
تبع سیراد تو عریان نظر نمی آید

آتش حرص آرام که جوانی گذشت
رونق ارباده فروزان نظر نمی آید

رفت عمر که در لشکر غم جاده گری
هر که آن سوی حراسان نظر نمی آید

شوی دامنه زمین که ز بیداد رسد
پیرهن دارد و چاکی نظر نمی آید

یکدم آن شوخ اگر تیغ برآرد ز غلاف
جز سر جرات یاران نظر نمی آید

واقف از خانه تو ماردمان رفت مگر
دو سه رو در است که ویران نظر نمی آید

چشم او در پی ایمان نظر می آید
آفت دین و دل و جان نظر می آید

آن عیاری که رمز یار نگاهش دارد
بر سر راه تمنا مدد دامان نظر می آید

بعد ازین چاره صبوریست که سیر آید مرا
گریه بازیچه طفلان نظر می آید

میکشم دوق لعد رنگ خونخوردن ما
کی مرا نعمت الوان نظر می آید

لسکه آن کان ملاحت بنهان شوخ افکند
دور گیتی چو لبکدان نظر می آید

عشق کاریست که دشوارتر از هر کاریست
مشکل اینست که آسان نظر می آید

دو جهان لشکر طاعت انگیز آورده
چون مرا آن صف مژگان نظر می آید

منت از کس پذیرم که آرام دل مرا
مدعا سان خط بطلان نظر می آید

چشم دایره خط و خالت همه کس می بیند
در تو آنی همه مرا آن نظر می آید

نرم از رشک مدام بر پی ماتم کیست
اینکه آن طره پریشان نظر می آید

این گل پیچن بسر راه سفر است
سرو هم سر زده دامان نظر می آید

واقعہ ای تو مرا سوختہ رحمت و اشفق
کہ شب جمعہ چراغان مشرحی تہم

دل نالہ در و غم ارد ارو نا میگد
سرمہ غشتہ خود رو سیا میگد

یار دارد دل صد پارہ و سیم بیار
گر بدانیم کہ سر رقعہ نا میگد

گر بیا سر دل درویش خود دم می آید
کہ ز درگاہ تو می مرگ دلوا میگد

پیش ایں سخت کمانان سپر انداختہ ایم
گر چہ بارد رد ک تیر دعا میگد

وادی عشق اگر نیست کمینگہ قطع
ای عرس قافلہ گریہ چہ امیگد

حال ما میگد رای مرقیان سخت دور
ا ز دل ما خبر یست چہ امیگد

مسکہ ما شم کہ کسی بر گدرد قصد سرم
گاہ گاہ از سر ما تیغ ستہ امیگد

تا پس از مرگ ہم از رشک سوید ایں تیغ
با رقیبان دمسر تربت نا میگد

واقف از دیدن ایمہ چہ ساری چہ
قصد الحمد کہ دستم بدعا میگد رد

دادیم سر بہ تیغش کاری کہ دل بود
بیدردش ما رہستی باری کہ دل بود

دل رفتہ از برمن دمسال دامن
ای یار ماندم افسوس باری کہ دل بود

لحت جگر بہ مژگان یکبارگی فرو رفت
ای وای محل بارما باری کہ دل بود

دیدان نفس کشدم آسودہ ام اگر بدش
سر کج کنت کشتہ ما باری کہ دل بود

سر رشتہ امید ہم از دست تند دلہا
از لاف او بہ ستم باری کہ دل بود

صد شکر کشتہ ام زادار قیمتگ ما
در کیش ما ستقباری کہ دل بود

واقف چو رفت رائی ما سد گہ شکستہ

در دیدهٔ رقیبان خاری که بود اس بود

به فکر بوس و بر کنار باید کرد — شب وصال دل اینجا تباه باید کرد
سر و ریاد هم و ورنه هر آیاد آور — اریں دو کار یکی اختیار باید کرد
دلی که بعد تردد بدست آوردے — ترا که گفت که بیباں نگاه باید کرد
شکسته بهت محبت دلا بهار سپرد — یکی نظارهٔ این لاله زار باید کرد
اگر ز چاک گریبان همچو گل نافع — اگرچه کار بفصل بهار باید کرد
ز کوی یار مرا ای صبا غبار مرا — ترحمی بس خاکسار باید کرد
حواب عمرهٔ مردم شکار چون تعبیر — دلی نمانده که دیگر شکار باید کرد

چنیں کہ خوں دلم از حوش میخورد واقف
اگر نہ گریہ کنم پس چہ کار باید کرد

زار نالی من بیمار شنیدن دارد — نعمہ بہست در ہر تار شنیدن دارد
سخن عشق سراپا مزہ ماشد ہمہ درد — بیش و کم از لب یار شنیدن دارد
ماجرای بہت کزاں حلقہ بگوش مژہ — سرگذشت دل افگار شنیدن دارد
گرچہ منعوں سخن تلخ شنیدن کسی — لیک ز اں لعل شکر شنیدن دارد
گرچہ آہسنگ نوی در تو تعلیم مرا — نالہ مسکیں من زار شنیدن دارد
ای کہ بسیار شنیدی سخن بیدلاں — درد دل میکنم اظہار شنیدن دارد
نیست تا صاف مشام دلت از بوی — بوی یار اندرہ و بوی نثار شنیدن دارد

واقف آزردہ مباشی ز ملامتگر یاں
ہر چہ گویند سزا چار شنیدن دارد

در عشق جوارم ستمت یار کسی شود — بیقدر و بیوقار ستمت یار کسی شود
اهل هزار جلوه اسیران روی تو — شاید که گاه گاه هوادار کسی شود
مردی بحسرت گذرد بین ارکویت ای نسیم — گویا که خاکسار ستمت یار کسی شود
گردی تو سست عهد مرا در میان مبین — سرعهد استوار ستمت یار کسی شود
صد جراحت دگران ساحتی نمک — تا آنکه دلنگار ستمت یار کسی شود
رلف تو شاهدست که پیش ارسان خط — آشفته روزگار ستمت یار کسی شود
امروز کس نداری تمنیست کس مپار — فردای صاحب اقتدار ستمت یار کسی شود

واقف تمام نامده احوال خلق را
خواندم سیاهکار ستمت یار کسی شود

دل بیتوام ز سینه چو بیرون دامی شود — چشم مروی سر بسر خون دامی شود
آن گل که وقف رخ تو خجالت عرق شدش — تا چند چهره ام که چو گلگون دامی شود
دلگیر بدگمان شکند ار نسیم مرگ — این غنچه چند بلبل محزون دامی شود
سخت سیه که سایه لطف تو گسترد — بر ملاست کز ستمت دامی شود
این عقده کز دلم نگشاید بدست کیست — چون زلف چند تاب بتدون دامی شود
صد رخنه خورده ایم بتیغت ولی هنوز — تا راست کوه قوت دهش دامی شود

این غنچه را هوای چمن سازگار نیست
واقف دلم بخاک وطن دامی شود

او میرود ز دست و آرام جانم میرود — صبر و قرارم می برد تاب و توانم میرود
دردا که آن سیه دگر بهر سر لست کمر — داد دل حزین ز جگر آوری ستانم میرود

از رهش آن دلشکن ای مهربان غم مخور
تا مس نگوهیده یی سحر مس پیرانم میشود

نکهت آن سنبلستان از پیش من میرسد
چون زنده دمام همان دیدم رانم میرود

خاطر مرا دلگیر شد از بیگانی سر زند
خواهم ازین غم پیر شد در صاحرانم میرود

من گرچه افتادم زپا از ضعف کاری نیست
صد شکر کو در راه از قفا اشک روانم میرود

گفتم که دیگر در رکاب اصلا نخواهم رفت لیک
چون آید سوار رکاب عنانم میرود

من شرح این درد دلم واقف چنان دانم
هر گاه میگیرم قلم چون از بیانم میرود

ای حسن یار امرزانه آمرزید
مارا ز عشق طفلان دیوانه آمرزید

در عشق این خیالی امروز نیستان را
این جاهزه اول ویرانه آمرزید

از سرگذشت مجنون کاین عشق بهر اصل است
بس طفل طبع مردم افسانه آمرزید

چون دل فرو نماند در پیش جانانها
از بهر خاطر ما هم جانانه آمرزید

روز نخست واقف از کلمن دل ما
ما کستر بی گرفتند پروانه آمرزید

مرا آن روز گریان آفریدند
که دامان بیابان آفریدند

تو روز من سیاهی دائم کردند
شب تاریک هجران آفریدند

تقاضد صبح را پیراهن آمد
که آن چاک گریبان آفریدند

شکست آن زلف دلها را بنا کرد
که آن صهبای مژگان آفریدند

تماشا کردیم و از شور و شکستے
ز خاک من نمکدان آفریدند

خراب آن دلشکستم معمورهٔ دل
که عشق خانه ویران آفریدند

رموزیت تمام کفر ایجاد کرده — زروزیت صبح ایمان آفریده
چه پرسی رمز حال دلی را — که حیران و پریشان آفریده
مرا گوئی چنین بگسل چرائی — چه گویم چون بدینسان آفریده
تسلیمی خوبان ما نیکوست — ترا استیزه بر جانان آفریده
چو قید عشق را کردند ایجاد — چرا آزاد سیمین بران آفریده
تسلی را گریبانی و دل را — ازین یک قطره طوفان آفریده

چه گویم شکر این **واقف** که ما را
مس دست و گریبان آفریده

دلم را داغ عشقت سرشادی بیاموخت — گر غمخوارت برادر ای بیاموخت
به تعلیم و تعلم هیچکس عاشق نمیگردد — بلی در عشق شاگردی استادی بیاموخت
مرا از آتش افگندی ندادم وعده و میگی — سپند محفل شوق تو فریادی بیاموخت
مدامت آمدم آماده رزمی سرت گردم — ترا صید خود تغافل صید صیادی بیاموخت
ز لخت دل بیاساقم بگرگ سفر بین ره — که در دشت خراب عشق آبادی نمیباشد
مگس ای شوخ مرهم از کجا یابی بسحت گیها — که بسیمین پیکران آبچه فولادی نمیباشد

کم صید پایه پایه محمودی است سرگردان
چو من آوارهٔ **واقف** دیاری نمیباشد

نکهت پیمانه گل سرسر جهانی دارد — نگار من برای غارت هوشم جهانی دارد
این صنعم خیال سرو خرامی میپرورد — خوان نکهت هستان پیکر گردستانی دارد
خدائی دیده دانم هر چه در من در خدا دارد — جهان مانند من محمود کمتر دیده کی دارد

بیستر ہر کہ اقتدر بالش بمیدارد — دیار دردمندالش عجب حالت ہوادارد
چرا باید تعامل کرد خوش عشیان مشتاقی — کہ ما صد آرزو چشم نگاہی از شما دارد
یکی حرف وفای او قرار ما در نمی آید — من او را آزمودم حاصل لنگی کجا دارد
چواں تیری کہ از شستش خدا افتاده کم گردد — فلک رسیاں مدارد تشنہ یاراں جا دارد
ز درد معلسی از ما صدائی بر نمی خیزد — خموشا احوال نی ما وسعت نی سرگی فریادا دارد
بیگس قرعۂ فالی بہیں ای مستیں تامس — کہ کم فکری بحال خود اگر دردم دوا دارد

دلم چوں گشت واله مادر وقت واقف را
بمیدارم نگارس کجا یار دعا دارد

خوباں کہ دوای دل بیمار تو شدند — چوں نوبت ما میرسد آزار تو شدند
گل وقت سر بزند بسر ایل ہوس را — عاشق چو خریدار ستمکار تو شدند
صد نامہ نگاشتم بہ یکبار تو اں داد — آنجا کہ رقیبہ بی تو یک تار تو شدند
سودا زدگاں مرحبا بازار محبت — کو بیں بیک وعدۂ دیدار تو شدند
ما تجربہ کردیم کہ داری ہمہ دل را — چیزیست کہ در جملہ خمار تو شدند
با ستدہ خرد دوزر مرا طلسمان — زیں رو ترشی چیدکہ آچار تو شدند
آنا مکہ حریدار متاع ہمہ یارانند — سرمایۂ ستادی ہمہ یکبار تو شدند
گر مع بجہ ایں رنگ کنادہ تو شے — ارباب ورع جملہ دستار تو شدند
سجاد پشیماں اگر اں لف ہستیم — صد سجدہ بیک رشتۂ زنار تو شدند

ہر چیز ز دست واقف زیں شہر جدا را
جای کہ غم عشق نخورد بر تو شدند

بتان کہ گفت کزیشان ترا نگاہ کسید
بحق مار کہ صد جان مار کسید

ترا آستانۂ او سد لاں یار کسید
نیاز تاں چو قبول او فتاد مار کسید

ز حال زار یہ واں ماندگاں یاد آرید
چو ما حبیب نتیسید در فراد کسید

بیار گوشۂ آں چشم پیکر و بیاد
کہ عافیت طلباں را بس اعتبار کسید

بوم سیر وں جاں گفتا یں سحن محمود
کہ در لحد رح مس حاسب ایاد کسید

شکایت سر آں زلف محتشم یکسید
حکایتی ہست حوش از بہر یاد دار کسید

ردیف ایں غزل تار مطلع ہست

سرود مجلس آں یار دلنواز کنید

سر مس دو اسپہ تامہ عرباعلی مدد
ای صاحب لواد علیہ یا علی مدد

گم کردہ راہم و بحجاب تو ملتجی
ای ہادی تمام امم یا علی مدد

از لطف او مس بستاں یک جرعہ بیش
تا کی کشم ز جرح سخن یا علی مدد

محمود میم ہمیں و ترحم بمامس
ای محرم حسریم حرم یا علی مدد

در ماندہ ام بمعلسی محرو احتیاج
دریای جود و بحر و کرم یا علی مدد

عاطر مرا ز صحت مردم گزیدہ شد
گردیدہ ام ہدیم ندم یا علی مدد

ای مہر و لعم مدار ز فیض نوال دریغ
ای قاسم زمین و امم یا علی مدد

تنہا بہ نام پاک تو در دل ہوا ست
مردل نمودہ ایم رقم یا علی مدد

راہم بما سوی الصود و سر و فتش
سر گشتہ ام لوادی ہم یا علی مدد

حوش گفت دیش واقف از لاد و لوب
مس سبدہ علام لوا علی مدد

کی ز جور حبیب می نالد — دل من از نصیب می نالد
گوش کس گوش زار من نیست — کہ غریبی غریب می نالد
حار حسار سنگلے مگر دارد — دل کہ چون عندلیب می نالد
ہر فرد دردی ز دست دارم — کہ ز دستم طبیب می نالد
سرو ما شد سہارہ قمری — بہر آن حامہ ریب می نالد
مرو از رہ سالہای رقیب — کہ ز سالے رقیب می نالد
سرو کارم فتاد با طفلے — کہ ز دستش ادیب می نالد

خواہ در وصل و خواہ در ہجراں
واقف بی شکیب می نالد

عنبریں موی مرا دیوانہ کرد — یاسمیں لوی مرا دیوانہ کرد
ای مسلماناں بفریادم رسید — طفل ہندوی مرا دیوانہ کرد
ماطل السحر یارای ہمنشیں — چشم جادوی مرا دیوانہ کرد
ماہ لورا دیدہ می آیم بشور — طاق ابروی مرا دیوانہ کرد
فکر ریحری کنید ای عاقلاں — لوی گیسوی مرا دیوانہ کرد
انس با مردم نمیگیرد دلم — چشم آہوی مرا دیوانہ کرد
از حرم لبیک گویاں میروم — حلقہ کوے مرا دیوانہ کرد
پیش ہر بیگانہ گویم راز خود — آستاروی مرا دیوانہ کرد
میزنم خود را بر آتش بیدریغ — آتشیں خوی مرا دیوانہ کرد
دل نیامیرد عجب دیوانہ ایست — کامتساراہوی مرا دیوانہ کرد

واقف از میخانه و مسجد مپیم
چشم و ابروت مرا دیوانه کرد

میل پیکان تیر او دارد
دل من سخت آزر دارد

چه تو سروی مگر کند پیدا
آب دریاچ مستحو دارد

روی صحرا شده هست گرد آلوش
گریه ام فکر ست و تو دانی

زار با گفته گفته ام سوا
عشق ما مثل مستک لو دارد

زان کسم گریه دراز که دل
سرو کاری نزلف او دارد

نگاه دیوانه گاه هشیار است
نمی دانم که دل چه خو دارد

ماصح از آزار مکس عیسم
هر که دل دارد آزرد خو دارد

کار زلفم رهم گردست دهد تو
چشم بر مرهم و درد خو دارد

واقف

در دل پیش او مکس واقف
یار طبع بها [illegible]

هم ندارم گر بعزت روزگار میکشد
میکند رانم ز راز گوی یار میکشد

نه همین مانده سیر اری یارم میکشد
زاری و اردل زارم که زارم میکشد

حیرت معشوقیت ایشوخ عاشق کش شد
تا بجیبت تیغ سرکش روزگار میکشد

وعده دادی که می آیم برای کشتنت
زنده شو گر دیر کردی انتظارم میکشد

درد عشق و داغ حسرت رشک عیسی و یا
چون ستوم جان بکه بر یکسین چها میکشد

در دیارش نوم و ماس سگ او یار بود
وه که اکنون یاد آن یار و دیارم میکشد

نیست امسال اتفاق سوی ما آنماه را
حسرت کم التفاتهای یارم میکشد

ای رحمت حور بشنو فریاد من بیدادم ترس — رحمی بحالی تیره روز بهر خدا رحمی بحالم کن
گرچه یارم گشت لبکن از دلش کینم نرفت — حالیا بی رحم من تسلیم دارم میکند

واقف دست از او واقف از عشق مس ایدل کاین کار
حاضرم گر بهر دفع هر دو عالم میکشد

ریاست سر و تا تو با ما نشود لست — تا بار فدکت یکه و ساتو نشود لست
رفتی لب جو باغ و در رشک خلد تو — گل چهره بر و رخت که زیبا تو نشود لست
غمزم به بزم یار سر آمد بخاموشی — گفتم که ز رمز حرف با و ا تو نشود لست
جو باب دل بسطر بحسنت تمام است — شرح غم تو جو اهتم الشا تو نشود لست
با مانگفت در بهر عشق کاری مپرس — دل عهد بسته بود که بیا تو نشود لست
در عشق همرا لمس آتشین رخم — تا بایکه نا یفس متو گیر ا تو نشود لست
گو هر ستد ار مستوی کی اسوس خطره دا — من دا شتم امید که دریا تو نشود لست

واقف دو پاره دیدن یارم مدد دست
ایس درس خواستم که مشنا شود لست

تنگان چون صنم ترا ستیدند — صبحی چو ان لوکم ترا ستیدند ۲
خط کشیده بر حریده مهر — تو خطان چون قلم ترا ستیدند ۱
عشق مالا تر از مقولات است — عاقلان کیف و کم ترا شیدند ۱۱
دل سخت تو کعبه دلهاست — کز سنگ حرم ترا ست یابد
پاره از سفال بمکه بود — کز ان حام جم ترا ستیدند
در وست انداز نفس طمع — در سلک آدمم ترا ستیدند

مهر او پارگین سر آورد بد | لطف او از ستم تر است بد

کلک واقف از صف چشم کسی

طرفه حادو رقم تر است بد

لهی راحیم را می در دستم هر چه هست افتد | مبادا دل ز دست افتد مبادا دل ز دست افتد

ا اش که سوی گلزار آن چشم است افتد | بحیرت هر کس مخمور نا شناسا مست افتد

سط ملک دل چشمت کجا دارد آهستی | کفر عارف را شاید لشکر بدبست افتد

رد می دشمن جان میرد ترا چندین دگر | کرمی تر سیم بطاق کعبه دلها شکست افتد

مرا لیلی من آید چو آب بیدرد میگوید | مرا در عاقبتی کس امید را لیلی پرست افتد

مس ار کیمیای چشم یار آلوده ام واقف

که بیمارش بسر تا صباح حشر مست افتد

ردیف راء مهمله

ه سر پای دل از زلف او مدی دگر | میکنم تدبیر این دیوانه یک جیدی دگر

صبا گر شکستی هست عهد ما درست | با توای پیمان گسل دارم پیوندی دگر

یک تنا جیدی کمر کردی کام جان شیرین مرا | تا رود تا مورئی از محنت من شکر خندی دگر

دل آن لشوشند بهت از مشق همچون من مبا | میدهم هر لحظه این مدحت را پسندی دگر

میست و هر جا مله زلفت گرفتار تویی | هست در هر گوشه چشمت لنگر مندی دگر

ر لیخا می سما ما حضرت یعقوب گو | تا بر یوسف را نکس در کار فرزندی دگر

ه دارین ما نکس در تو هوا مات | عشق در هر گوشه دارد هر مندی دگر

لا علی التعیین یا دولتقبال اردبیلی
هر کیا زاحزای حس است لعنة الله

دور از تو آنچه خواست نمی‌کرد روزگار — هم حق داد خورد که کرد روزگار
هر لاوک ستم که خطا شد ز دیگران — بر جان این ضعیف قضا کرد روزگار
او را نمی‌نداد غلط کرد آسمان — ما را نمی‌نداد خطا کرد روزگار
گر روزگار داد نمی‌شب وصال — گویم بهیچ او که چها کرد روزگار
خون مرا که عار برخسار وفاست — پامال از جفا چه حنا کرد روزگار
مرتیغ قهر و تو امید تمام هست — ما را که هیچ کشته رها کرد روزگار
در هیچ سر زمین اثر عافیت نماند — تا فتنه اق تو بپا کرد روزگار
در روز تیره و شب تاریک من غریب — چندانکه دلف بار رسا کرد روزگار
از حسرتم ایکه من سر یلف تو داشتم — سر گشته ام بسان هما کرد روزگار
آمد ستم از دل ما کم نمی شود — این خانه را چه وقت بنا کرد روزگار

واقف اگر ردی سر جانان نمی‌شود
دور از تو آنچه خواست نمی‌کرد روزگار

اشک من تا دامن محشر نمی‌گیرد کنار — بسکه طغیان است این گوهر نمی‌گیرد قرار
بر سر مالیس من تو دا گر این بیمار را — بر سر مالیس مالیس سر نمی‌گیرد قرار
رفتی و در هم ریخت جانا قرار جان و دل — بیتو جان در جسم دل در بر نمی‌گیرد قرار
بیتو دل گر بیقراری میکند معذور دار — جسم تو در دل دلبر نگیرد نمی‌گیرد قرار
تا جدا افتادم از جیب حرا ای آه و حیف — خاطرم در هیچ لوح و در نمی‌گیرد قرار

جواب آسایش گر بر خاک کوی او کسد — وین دل بیمار بر بستر نمیگیرد
از دیار ما لعارت سرد و اندر آرام را — هر که می آید دریں کشور نمیگیرد
کی مرا ناگشته هیچم او شود مائل بخود — تا سر خود هیچ هم این کار نمیگیرد
دل کسی استد بسر چاه زنخدان کسی — گر فتد در زمرم و کوثر نمیگیرد
تا بود وطن اهل دل در لوح هیئت مشکل است — تا رس ره جاست سر دگر نمیگیرد
ناصح ار سد گران تا سر کردن من هست — کشتی طوفانی از لنگر نمیگیرد
از طپیدن چاره سو دجان ناشاد را — چون بسپد استاد محمر نمیگیرد

ماهی از ریگ واقف تشنه خواهد آب
چون بود ماهی ورگیش حسرت نمیگیرد قرار

رس که آمده وحدس جان رنجیر — کس رهم نمیهم بر قدم جان را
حلقه سلسله عشق کی تواند شد — کسار ک هست تر اگردن گران
رس ثبات قدم دیده در جنون از کس — زده هست لوسه بپایم تمدان
جهان ستد هست رحمان کوه یکس مالی — گر نه هست جان تیشه بجهان
وا مد یشه بمعرم رس گر تاری — نهان چه مال علم شد را ستوان
حلقه سلسله زلف را چه مرهم زد — تماند آه کنون حلقه اقان را
مگر شوم را سیران راف او محشور — مران سرم گر نرم ما خود از جهان

ار کجا آوردی ایں دست در آستین
دم چساں بندد و خود در کوی ایں بدنامیاں
وار سیدم چوں ما و دیدم چراغ عوالی بود
ار بجای دور بینی در تلاش عیسکم
راهبر مارد اگر ماند بار باب صفا

سیکسی بر نا توان عشق رو را زراه دور
سکته چون سیل آمد م بر پیر تو را زراه تو
هر که اگر دم تصور تتم طواز زاه دور
نا نه سیم سوی آن حسن غیور از راه دور
دور بنود می نماید یک بادیه از راه دور

اندراں وادی که مرد بدار دریا میکند
میکند واقف سیاهی کوه نور از راه دور

در محبت بی سر انجا صبح نام ما مسر
همچو مار و کژدم در کعبه و بتخانه هست
نا صفا اهل صفا ایی دگر ما فوق دار
را بلها را چه خوانی قابل صحبت نیم
نوش کن صهبای شر اصفای عیاران یا ق
ما کجا عیاد و اقبال اسیری با کجا

سوختیم و همچنان خامیم نام ما مسر
عار کفر و ننگ اسلامیم نام ما مسر
ز شتاه مار و دینا میم نام ما مسر
همنشین شیشه و جامیم نام ما مسر
ما کجا در مصطبه آستانیم نام ما مسر
ما کجا شایسته دامیم نام ما مسر

همرهاں این راه طی کردند و واقف لیک ما
همچنان در اولین گامیم نام ما مسر

ما قفس پرورده مرغانم اسیر یکدگر
بلبلان در قتل عاشق مشوره با هم کنند
ون حوانان تیر بیرحمی بعاشق سر دهند
ون دو آئینه که داری رو برو اهل صفا

حاطر خوش می عایم از صفیر یکدگر
پادشاها شد این قوم دلیر یکدگر
هر زمان گویند صد رحمت بسیر یکدگر
آگهی دارند از ما فی الضمیر یکدگر

یاد آں ستمگر کز وی کسی ندارد چشم
ما و دل امید و واقف دستگیر یکدگر

چوں مس سر طرف دلالتش نگر
ہامس این لطف عنایاتش نگر

کعبہ میراں کز ایالت یک نگر
کشتہ میاد دلم و بیش ہیچ نیں

ای سحر چاک گریبانش نگر
تا خود ترا چہ مدعی آید ترا

در حق اس مدعا لعسانش نگر
خط باطل می کشد بر نام مس

گر ندیدی خاک بیدانش نگر
چوں عاشق رنگ ما دارد ولی

ای مسل تو کیستی شانش نگر
تا لب او دم زشیرینی مرن

دل سپار دست دستانش نگر
چوں فتاد دست رقص آں صنم

حاجی دل بستہ پیکانش نگر
سینہ اطلس چاک کن ای آہنیں

سر سر جیاور تحفہ ارزانش نگر
تشنہ لب ماند یوسف صدر نشیں

صد چو مس بر گیوہ تیر افشانش نگر
ہا بیں کشت ہں کماں ابرو مرا

کج کلاہی مژگانش نگر
چوں کتیرا رگ تہای چشم مس

واقف سیدا می نگر
در مس چوں مس طرف دامانش نگر

ہمہ ار چشم مس آں خاکپا در یغ مدار
ہمہ می رمس ایں تو تیا ریغ مدار

تو قصد اپچہ شیدی ار دگو ہامس
رہ آستانی ہمہ آستہا ریغ مدار

ہستیہ وایہ تو ای عشق کیمیا دارے
یاوا یمس ہا کیمیا در یغ مدار

تمام چشم براہند ہمچو آئینہ
قدم رمائہ اہل صفا دریغ

رس کہ ساکن بیت الحزن شد عرفی او — نسیم پیرہنش ای صبا دریغ مدار
دو است آن لب و با خلق دمسازم — سعایتی کن و از ما دوا دریغ مدار
تو شاہ سمی و با کمترین گدای توام — نگاہ لطف رحیال گدا دریغ مدار
بآں سرم کہ بہشتی بگو صبا ارسی — کہ برگ عیش ازیں میوہ ہا دریغ مدار
مرا رد لست خود ای نصیب نگذاری — وفا اگر نتوانی صبا دریغ مدار

بر لطف سدہ خود خواندہ تو واقف را
رسدہ لطف سرای حسد دریغ مدار

ہر شام میبرد زنم شمع مزار دیگر — کاید بکلبۂ ما آں یار دیگر
کریں دیار رفتم من در دیار دیگر — حاشا کہ سر گریبد دل سر مار دیگر
دستی بکن نگاریں از خوں ما و گریہ — می خواہد ایں حنا را رسم نگار دیگر
ما آنکہ اشک و آہم رعاشقی گواہ است — پیش تو مدعی را ہست اعتبار دیگر
جبہ پیر مغاں دریں کاری بیاید ارمغاں — کایں دست آشنای ہست سلام نگار دیگر
ار در در آنکہ دارد ہر لحظہ از رعایت — دل اشتیاق دیگر چشم انتظار دیگر
یک روزگار کردم ما در ہجر او صرف — افتاد وصل در دام مر روزگار دیگر
ار چیدہ در صیادی اقتباست ہم — در دام او فتادہ ستاید شکار دیگر
ار پیشگاہ نازش گردیدہ ہست مامور — مژگان بکار دیگر ابرو بکار دیگر
تو در قدار حویشی دانست دوستانت — ہر لحظہ می سپارد جاں سیقرار دیگر

نقش تو کی نشیند آں نگار واقف
تا ہست در دل تو نقش نگار دیگر

مارا کی است حوصلہ بیگانہ وار
ای ناکسی شکستہ دلاں خندہ بر لبی
دلہا سیاہ گشتہ و ما سپید ایم
ما صد ہزار عمر بر سم می کند
دوں پرورست معاملہ ات عقل کیستی
لوحی مروتی نشنیدم ز ہیچکس
عالم تمام گر بشکل گلستاں شود
ماحی مرا بسا کہ عرق می تراود
گشتیم سفر سفر بی معنی وفا
یا مرتسی علی تو بفریاد ما برس

ما دیدہ در بجیر او زندہ بسیار
گوئی نشست تیر بر و از کجا بگی
چو گل دہانہا ست مگر عطر ا نست
صد بار از من دل بکن ای سیمتن
گر بر گریبانم سیری صد بسیار

ردیف زاء معجمہ

دلتنگ از و مجبب بیطلبید ہیچ

رلف اوراں مکہ دست تطاول کوتاہ — کہ شب فتنہ سیاہان ہمہ دانند
ہر زمیرہ تب عاشق مدد از کس — تندہادی بچراغش نہ رسیدہ است ہنوز
ہیچ گل ہمدہ گستاں ابہر اسکندر — خار در پای دل او نخلدہ است ہنوز
آں شکر لب مکند تلخی عیشم یاد — ہیچ کس زہر نگاہی نچشیدہ است ہنوز
سر بریدیای کس بہم ندارد کہ کسی — خوان کشتہ چو عشاق ندیدہ است ہنوز
گر سلام کس افتادہ نگیرد دعوات — پیش کس سر بلندش نہ شنیدہ است ہنوز
حرف ہفتہ دعای نکند گوش دلش — کہ کہ مستجاب دعا نشنیدہ است ہنوز

واقف اں شوخ ندارد غم آوارگیم
دوستہ گامی پیاباں ندیدہ است ہنوز

بہ بندہ نیست تراکار در جہاں گر — چہ سود اگر نہ ترسی ز حق تعالیٰ گر
بایں صفا کہ تو داری نہ خویش نہ بیگانہ — کہ نیست نامی صافی دلی صفا گر
ز دست حسرت عشقش ہمیگزم دندان — چہ غم حریف ندیدم ز دست ما گر
ز آشنائی بیگانہ ریختہ شد — بس سود دلم گوئی آشنا گر
گدای مکوی دیم لیک آں شہ خوبان — تفقدی نماید بایں گدا گر
روا کنی ہمہ بر جاہت و بر انکنی — چنیں کس کہ ماند چنیں روا گر
دوای درد دل ماست لعل لبت لیک — نمیدہی تو نبیدی کہ دوا گر
حدیث تست وتا سر غم نخواہد شد — سر و پای قوای ما رہیں حدیث گر
ز دست دلبر جاں را رہا تواں کردن — نمیشود کہ کنم دامنت رہا گر
گماں مبر وی ترک خطائی مایں — کہ باد کش نشود ارد لی خطا گر

همه عیش خود بدیدم نشسته ایستم | ملکتش من بنشسته حاضر

ملای پیر توشت کرده ورد واقف را
مسا دوری کس یابد این ملا حاضر گیرا

حسن آخر شد دلا مگذر بیاد هوس | خط مرآورده سیاهی لشکر ستاده هوس

گرده ماخاک سیه خانه مردم گسان | سرمه از چشم تو ای نور دیده هوس

مردمی نیست که چشم تو نمی سرمه دهد | هست ماقی مدلم حسرت فریاد هوس

گرچه ارپوست سراورد مرا قی تقصیر | نیست بی کین نمی آن عمره علاج هوس

مسلم مرد و لیکن رو فاسی آید | پیرا و فتا و او ماست صیاد هوس

حضر خط تو عمارت گری دلها کرد
آه ویرانه واقف نشد آباد هوس

سخن از هجر مگو بیهده لوا | نیست این حال مگو بیهده لوا

من همان بیده که بودم هستم | لیکن آن لطف تو گو بیهده لوا

سرتن مده ار سودای مشما | نیست حالی سر مو بیهده لوا

میخوری می بر قیبان تو دمی | می خورم گر به فرو بیهده لوا

گفتی آیم بکشم زار ترا | این سخن ها مگو بیهده لوا

چند دلجوئی اغیار کنی | دل ما پس بگو بیهده لوا

دل اهل هوس از دست مده | گل افسرده مبو بیهده لوا

چند آلودگی از جور رقیب | دامن دوست نشو بیهده لوا

گریه آب رخ ما ریخت بخاک | پیشت آیم بچو بیهده لوا

رحم کن رحم کز تو روا واقف
نمیرد در ین سر کوی مرده نوا

دل صد پاره دارم ای یار جفا کار مسوز
دفتر مهر و وفا این همه یکبار مسوز

در رخی میستم ای یار ستمگر پیکر
سجدا سوختم میست سزاوار مسوز

دل شب آن بهت کز آواز گریبان دامن
شمع بزم است کز این کوچه برآرم مسوز

رحم آرد تو آن چهره محطط گردد
لعل از بن ای دل حسرت زده زنهار مسوز

این همه داغ ستدی در غم آن چشم چرا
نیستی تیغ دلا در سر بیمار مسوز

سحر سائش رود و دل بلبل واقف
در چمن ناله مکن این گل و گلزار مسوز

سوختی دل را و در عالم هستی مسوز
دشمن عالی و دانای همه مسوز

حال دل با که توان گفت که مشکل دردیست
گرچه صیدانی نخجیر دانی مسوز

ریختی خون غریبان را بخاک
یوسف من پاکدامانی مسوز

مسجد و بتخانه ویران ساختی
دشمن گبر و مسلمانی مسوز

گرچه کردی کعبه دل را خراب
بی تکلف قبله عالی مسوز

چون گل از دست تو قبا شد چاک
همچو سان سر در گریبانی مسوز

خار حسرت سر مستان ز پا بیرون کن
گل بجا کن من نادان مسوز

حال واقف را چه گویم پیش تو
عقل و دل بیمار و ما دانی مسوز

کشتی و سر لشکر همه طعمه گرداب
سر رفت و دانشور سوم در دریا

شمشیر بار امنز کرگ کشتم — تا بیست جای بایدم زخم گریبان
رانی اگرچه تیغ سیاست بفرق من — هرگز نکرده ام ز تو قطع نظر سوار
تا آنکه عمر باهمه شد صرف قدر تش — مارا نخوانده است ملامت قدر سوز
از مهر تو به پرسش ما میرلی مکن — باقی ست یکدو آه مرا در جگر هنوز
سرگشتگی رطالع من دم بدم برد — یارا ز دور هم نگذرمن در بدر هنوز
گل گل شکفته تر تو از آب و هوای کیست — از خار خار عشق مداری خبر هنوز

یکشب خیال آن مژه در خواب دیدم
واقف هنوز میخلدم نیشتر هنوز

گشتم هلاک و در رو تو دارم چنان هنوز — میسوزد این تنم ملحد استخوان هنوز
پیتابیم بسان نگین گرچه سود شد — بر لست نقش سجده آن آستان هنوز
تا آنکه صد ره هم بجفا آزموده ام — تار تو هست در صدد امتحان هنوز
سودای تازه سر بگریبان کشیده ایم — آگاه نیستیم ز سود و زیان هنوز
گمره شد آن سوار ز سوق رکاب ما — از حکم دود سیل عنان بر عنان هنوز
من کیستم عزیز بچاه اوفتاده ام — بر من نگریسته است گذار کاروان هنوز
هر گوشه دارد ابروی تو رسمی دگر — تیری نخسته است ترا از کمان هنوز
شد سنگ نرم از اثر گرم من دلی — تا مهربان دل تو نشد مهربان هنوز
از ساز شکوه گرچه گشاده ست رشته ها — گم شد صفیر شکر تو ام بر زبان هنوز
از گریه ام مترا چه خبر سرد مارمس — از شعله تو مرا لب روان هنوز
بیهوده حرف اهل غرض گوش کرده ای — نشنیده ای حدیث لذیذ بیان هنوز

بلبل قاینی ار گلستم وصلے — خاموش نکردہ ام پری آسیان منہور
عقد ثریا بہ سف ما ازمہ تشیلد — پیدا نشد اگر شد بہ مس تستان منہور

تا آنکہ رفت بر سر واقف ہزار جور
حالی سرودہ است ازاں آستان منہور

رفتی و مدتہا ز تو بیمار و بی قرار — ہر چند زدم بہ باد آواز
خم قسم بہ سود کسے دل — ای مالہ تو تا دیانہ سوداز
تا مست چو من بیار مبادی — صانع چہ کمی بایں و آں مار
افسردہ دلم چنانکہ از رنگ — ہر گز نہ مباد پرسش غلیوان
یارب چہ کنم باد کہ دارد — عابد ز در چشم در لب اعیان
چوں واقعہ ام اسیر آں مہ رو — طوقی ہست گر دنم حداسان
دل از ان مرغ چساں رہد بہاں — یک صید ہزار مادک اندازان
دل سرد بحرف و صوت ارزد — گر یاد زد لبر خوش آواز

مے نازد ہر کسے بچیزے
واقف بہ نباز خود کہ دارد

ردیف سین ای مہملہ

روز و شب فتنہ دیدن صیاد مستم در قفس — لشکر ستم نیست معلوم کہ مستم در قفس
گشود یا گشود صیاد زاری میکنم — نفیر آرین بگوش کسی آید دستم در قفس
بی حضور م کرد از بس شور مرغان اسیر — سر بہ بیرماں در کبھی نشستم در قفس

مسلم کس نام آزادی ببر اکسوں کیں — مال بیرار طپیدنہا شکستہ قفس
گرچہ امیدہا فی گرہ پرواز ار دلم — ایقدر رشد کہ شکیبہ وام رستم از قفس
گل پرستی بود کارم تا گلش بودہ ام — ایں زماں ناچار بوی گل شدم از قفس

تا شدم واقف بذوق نالہ مرغ اسیر
از پے صید ہوا ستم دل او لست قفس

دارم پوسی کہ بخواہش بدہ کس — در دیدہ سر کردہ تقاضش بدہ کس
چندیں ہزار عادہ دل بعرض کردہ — واز ماشقاں حاجت حوالش بدہ کس
دل در طلای دوری جیراں نشادہ است — آسودہ لحظہ رحمت حالش بدہ کس
از سکہ جوی یار باطعمت آشنا — چیزی بگیر وقت مقالش بدہ کس
معلوم شد کہ مستیش از بادہ چشم تست — ہر کس کہ در پیالہ شرابش بدہ کس
تا صبح چو سیکی تو زافسانہ ام بخواب — در دہ بہت خواہم اگر بخوابش بدہ کس

واقف دلم لسان صبوری ز ہجر او
در آتش است و دود کبابش بدہ کس

خاشقی پروانہ ما ذکرت دیگر کس — ہست او رایت بلک از انتقسیم ہا کس
تا گرفتارت شدم از رشک گویم ہیچ نیس — میرس یار گرفتارت مبادا ہیچ کس
از لطر محل ہماں گردیدہ گم گردم ام — ای حرس کیرہ بصحرای مرادہا
مور خط ترکستان تاب او دست یافت — من در حسرت دست سر مویم چو ہا گم
ہمرہ محمل دل من میرود رای کمان — زاری کز مونیت آن را رہنمالہ
آسکہ مالیدم بہل ہا رخسار گلرخی — گوش بگرفتند گلہا بلبلان گفتند

ز رکابت چون توانم بوسه دهانا که پس
پیرم و تو از جوانی تند میرانی فرس

داد زخم گسسته دل را نوید رستگی
واقف ار لب کرد پیدا شکر آن پیدا نفس

در آشیانه ننشستم بسمل از برای قفس
کسی مباد چو من کشته هوای قفس

درین چمن منم آن بلبلی قفس متناق
که نیکنم ز گل صرف در بهای قفس

بیم ز شکر تو صیاد لنگه تا غافل
شهای دامن تو میگویم دعای قفس

در آرزوی اسیری چو پر زنیم عبث
که ما نه لایق دامیم و نه سزای قفس

چه لازم است که مست رام دارم
که بی وسیله تو ام ست آشنای قفس

گذار تا ببرد بوی گل دماغ مرا
مباد این همه صیاد رهنمای قفس

تو عاطلی ز نمی ای غافل بلبلی دارم
نه اله زلزله افگنده در بنای قفس

مس آرزوی گلستان چرا کنی واقف
کنون که ساخته با طبع من برای قفس

دیدم سحر ز بلبل ناشاد در قفس
با لیلی که زلزله امتاد در قفس

یک عمر عندلیب من همصفیر بود
بیگ گل مرا نه رستا د در قفس

آزاد کرد هم سفان را هزار حیف
تنها مرا گذاشته صیاد در قفس

طاقت طپیدن و جرأت فغان
مارا عجب معامله رو داد در قفس

گستاخ است بلبل باغ و بوستان
کز بهیئتا سر آمده استاد در قفس

جان من القید حسن گزیر از ملال نیست
مرغ چمن چگونه زید شاد در قفس

یاد م که بر چشم ز صیاد دیده ایم
یا نامده بر پر فشاد در قفس

تا گشته ام بدوق گرفتار بلای شما
رفته است عیش و گشتم ازیار و دور قفس

مرغ دلم بهر دو اسیری سپرد جان
یارب که گفته بود نمیرد در قفس

میرد ز خیال او بدل هیچ چاک جویش
واقف مدید ایم پری زاده در قفس

یاد باغ آشفته ایم از حال ما پرسش
ترک یار ما بیس از روزگار ما پرس

چون کسار از ما گرفتی حال ما پرسی چه سود
کی تو می مانند بسر غم در کنار ما پرس

از حراست سینه ما ای کسی پرسی سبب
گلعذار ما بیس از خار خار ما پرس

گرد و آتش آه از دها معمور و دل پر اضطراب
شهر یار ما سیر کس از شهر یار ما پرس

محل آهیم از رمیس سینه خونین ما
مرگ مالحت مگر باشد مدار ما پرس

شکوه های خفته را بیدار کردن خوب نیست
گر بباد شمس نه آرد دوستدار ما پرس

بیتوان در یافت زین اشک حنائی حال ما
آنچه بر ما رفته از دست نگار ما پرس

بسکه دارد در لف مشکیش سر باد هوا
از عبیر افشانی دامن غبار ما پرس

چون تو دی را چشم سرد و لطف آشفته نیست
سخت بیدردی مرد و آشنا یا پرس

سوزش میسی بیار و رشته مریم بیاب
در دگر حال حبیب تا تار ما پرس

صبح و شام ما ست یکسان چشم تر ای بی نظر
هیچ چشم کور را لیل و نهار ما پرس

گر گشتم آهی تو ای آئینه رو معذور دار
حسرتی عشقیم آوار استیار ما پرس

گفتی در دیم آب از اشک حسرت خورده ایم
میشود رنگ حنا ای ارسار ما پرس

ما مردیم و مدل داغ حسرت بردیم و تو
تمتع بردم چیز گشتی از مزار ما پرس

سرد آرما کوه را یک لمعه دیدار او
تا که برگ کاه را یابیم از قرار ما پرس

بود تا جانی رس گردیم واقف ما کنی
کار ما چون کار ما کس نیست تو کار ما بپرس

گر دو عالم ماند مهبوس هوس سیلابی و بس
ور نگهارم صبح صد چاک سلامم نیست بس
تا تو ام سر گرد و خار صحرای جنون
طاعت تسبیح گر تمام است اما تنگ و مباش

گر بریدم از برای گریه دامانی و بس
گر عدم آورد ام چون گل گریبانی و بس
از بعد چون ماه جوانم چشم گریانی و بس
از برای چاک میجوانم گریبانی و بس

بی مروت از سر بالین واقف بر مخیز
ماده و جان دلوں لیں بیمار را آنی و بس

تمام چشم دلم شد ز شوق آن نرگس
ز شوق این که بمالد بپای او رویه
بهر کجا که سر شکم چکید از زیادت
چو ترک چشم تو خار نگر بهار شود

لسان لوم که سازد کسی از ان برگس
چند رگونه دستار گلرخان نرگس
دمید و هست همی سبل از خوان نرگس
بر بر خاک کند سجده در زمان نرگس

ردیف شین معجمه

تراکه گفت که مائل بسیر بستان باش
دلیل جوهر مردانگی تو دست بدیه
بزلف یار ترا هست اگر سر سودا
مساد چشم بربن سرمه کش سیاه کند
نظر بیار چو از دیده رفت یار عزیز

بهوش یک دو سه حامی چو گلستان باش
بر هنه گرد و چو شمشیر مرد میدان باش
شکسته خاطر و آشفته و پریشان باش
بدیده خاک در یار را نگهبان باش
در بن معامله همچشم پیر کنعان باش

دمی بخدمت اهل نظر نمی رسیم
نشانده سر بریستان ما و منت ما نیست

گذشت از سر ما بین بصر و خنجر ما
مرید سلسلهٔ عشق تیغ و سامان ماست

اگر کسی نگریزد ز تیغ ما مارست
ز ما گرفت که اردستان گریزان ماست

به عشق ست قرار دل آستین واقف
قبول نیست طلب ار حد اگر بیان ماست

گل کند باد بیرت دفتر رسوائی خویش
سر و ار سر بسد پیش بر رعنائی خویش

من دیوانه ام و دامن صحرا گیرم
دردم بی حد من محو ستیدائی خویش

راه را گو که بیایم بسر زلف دراز
چند سرگشته شوم از سر سودائی خویش

یکسان گشته چشمت ستوده ار سر بدا
گر کند لعل تو اظهار سیمائی خویش

یک قماش است سرم محمل و دست یار
هیچ امدیشه ندارم ز رهی پائی خویش

واقف از بار کند گرچه دو تا گردیده است
بار او را تو بیا مرز بکتائی خویش

سر جدا میکنم و دارش نیست
چند ماتم زده گردان خویش

گل بداغ ارزد اگر خاک رهش
چون سنانی بسرگ دامن خویش

دیده دامن موقاتلی میکنم
گشتم گر رهنما مکشتن خویش

در جوار سگ نیست منتیه ما
سخت تر میدهم بر تن خویش

میدهد بوی یار از نسیم
عذار بین دست ما و دامن خویش

رهبر ای قفس کم پرواز
خوش نمی آید م بر تن خویش

غیر همیا - پیش کس واقف

هم کس از همچو ستیزه گروان خویش

بر سم چهار مست دلم تاوک اجل ... ای سخت کمان ترک چها کنیش بینی
در حلق تو اگر تشنه دیدها مدد ... از مالب صبر مرد لبی بیدیش
امید بدم بر سر کویت بخطر نشست ... زان پیش که پایت رود از پیش بینیش
تا چند مار پیچ کنی زلف پریشان ... دل در هوسان بین همه تشویش بینیش
ای صاحب خوش از دو دل سوخته غافل ... زان پیش که آید سر حسرت نیش بینیش

هر کس که ندیده ست ریاکاری تو اوحدی
گر صاحب اندیشه ازو خویش بینیش

به خیال ست که سحاب کنم بستر خویش ... اگر م من که رود خواب بها کستر خویش
بر دن نامه ما سوختگان کار تو نیست ... ای کبوتر نشوی دشمن مست پر خویش
بر خط گرچه ستاند از شکر بین لب من ... میرنم دست بهان همچو کس اندر خویش
مرا ی لب دکه واگشت ز کارم چو پسته ... رقص شادی کنم از سوختن اندر خویش
رنش نیست سیاران لباس چو پاک ... جامه را تنگ کشیده ست چو در بر خویش
ای سپر جاوه مستانه کشی داری ... سر و آتنگ کند از مزت دختر خویش
برم صحبت ندانم ز کدامی چیست ... گل و آنی که تو ای شمع زدی بر سر خویش

میتوانی که بری گوی بهادت و لطف
گر توانی مستدان از تصرف کردار خویش

عهد وفا نگفتم از یار جانی خویش ... گر لب دمی اعتماد مم بر زندگانی خویش
از بهر استانش سجی گشتم و دوزم ... ترسم که سنگ گردم از سخت جانی خویش

چون شمع نرم او را آتش زبان نیم — آتش بکام اقتد اربی رای تو نیم
هر گز نمیتوانم ارخاطر تو رفتن — هر لحظه سر گویم سر تا توانمت جویم

آخر بکار ما هم آمد ارکسا واقف
گشتم بدین جرمت عرق آزرگران جویم

ردیف صاد

سر جان سوی بالا کند رقص — قیامت خیزد و برپا کند رقص
مبارک سوختن کو آرزوی را — که آتش پیدا آساک رقص
دلم هم قصد ارذوق لب او — چه صوفی گر نباشد حلوا کند رقص
تو چون برسند و بیا شینی — زشادی صوت دیبا کند رقص
کند دستی دل آزادگی حال — شتر چون بیند ارک رقص
ماین بالا تو چون در رقص آئی — ملک در عالم بالا کند رقص
کشیده پای در دامان گیرم — مرقصم گر همه دنیا کند رقص
چو بلبل گر دیاری را ببیند — بیاد محفل لیلا کند رقص

دهی گر دهد تو زخمی واقف
زشادی از همه اعضا کند رقص

ردیف ضاد

چون ماحرامی بیجو بجانان کیم عرض — گریان تو یم و قصه بلوفان کیم عرض

تا کی بتار زلف دلی میکنیم بست — افتد اگر قبول دل و جان کنیم عرض
گاهی مدار چشم رقیبان بمستیے — بیشت دیگرونه حال پریشان کنیم عرض
طول و عرض قصه خود را ندارد ایم — این یک دو سطر آه بجانان کنیم عرض
آبد بستور از اثر بخت شور ما — گر رحم جویش زانه نگذاران کنیم عرض
آئینه دار ساده دلست تکلم — در حاره هرچه هست نهان کنیم عرض
عنقای چو گل میاکه نگوئیت نگذارد دل — تسلیم صفت مدیده گریان کنیم عرض
شاید که ره دهد بدرون سرائے او — درماندگی خویش بدربان کنیم عرض
تعلیم رحم سود ندارد بعرض اشک — رسکا فرنگ چه ایمان کنیم عرض

واقف دوای مالک دوا کیست
ما درد خود بچاره طبیبان کنیم عرض

ردیف طاء

از روی نگاه دیر رسیدم باحتیاط — دامن رفتار اگر کشیدم باحتیاط
آخر مرا گذار بدام قفس فتاد — هرچند آشیانه پریدم باحتیاط
از قید که دانه ندهی دام مینها — در بیتی یار راه گزیدم باحتیاط
تا صبح گشت یک شب دلچسپ بس — صد بار گفته لب نتیدم باحتیاط
آخر بس نشست غبار نگاه شوق — در کوی او اگرچه طپیدم باحتیاط
در دل بس که تعبیه بیتی دیده ام — آن لب شب وصال مکیدم باحتیاط
تا کار دل بسر نگس جادوی او فتاد — سر جویش آن نگاه دمیدم باحتیاط

بسوای عالمی شتابم آخر بدرنگ صبح
واقف اگر چه خیبت دریدم ما قبا ط

راه دل را میکند آن یار نی پر اغلط
گر به تتوان کرد راه خانه حمد را غلط

بس که از بیماری دل لغش بستر گشته ام
یکسد بهبودم مرا امسوده ست دیباغلط

نسخه رسوده گه ارایس هوس سازد کتاب
چون کتاب کیمیا دیدیم سرتا پا غلط

ماه پیمای عاشق چه پیدا طبیب
خون عاشق طعم خلط سودا خلط سفرا غلط

ارسرای وصل او تعبیر نا کرد ای عشت
وعدهٔ آن بیوفا ایجاد روح آسا غلط

یار من طفل ست دارد لست ساسات
رحساب دوستیها گر کند صد جا غلط

مقصدم چون نیست جز سیر نظیم بیوتی
عمت سر واقف کم گرد دچو خط

ردیف عین

آن کسی که کند یکدل پریشان جمع
دهد اگر کسی که کرده قرآن جمع

چنانکه قافله یکجا شود بمنزلگاه
شده ست لخت دل از اشک من بجان جمع

همیشه میخلد این آرزو مرا در دل
که خارهای ره او کنم بمژگان جمع

مساز آمدن او مگر رساند خبر
که بلبلان همه گشتند در گلستان جمع

سرای سردن مکتوب او سلیمان وار
شده ست هدهد بر من موج مرغان جمع

سینه این دل دیوانه مطرب ست
خبر و بهبد کجا گشته اند طفلان جمع

زرعتن تو شد اوراق همه برگ خزان
بیا که تا شود این نسخه پریشان جمع

بیا حساب غم دیرینه یکدم من بپرس — که من برای تو این جمع کرده ام آن جمع

هزار پاره چو گل کرده ام دل واقف
بسوز حاسد من نیست اگر چنان جمع

ردیف غین

زان پیشتر که گل کند از برگ لاله داغ — گردد لخت لخت دلم را حواله داغ
مژگان نکوهی سوخته جانان خریده ام — مارا بجای مهر بود بر قباله داغ
در هر رساله که تو لیسد سود من — چون برگهای لاله شود دگر سیاله داغ
آن تیره روزم از سوخته جانم که میکند — همسایه را بنام شب از آه نالهٔ داغ

واقف رمحیان کهن سال در حساب
صد ساله ره دارم و هفتاد سیاله داغ

گر بسود و شام برگ کس سخاک من چراغ — کرده ام در رندگی از دل دشمن چراغ
خانه ستوان را آتش همسایه روشن ساخت — میروم تا آورم از وادی ایمن چراغ
آتشین داغ دلم از ره بپهلوی من — میسماید آنچنان خود را که از روزن چراغ
میروی بیخانه ام تاریک می ماند مرو — ماش تا از آتش رویت کنم روشن چراغ
تا تو روئی از گلستان تیره شد احوال گل — همچنین باشد دلی در مجلس شیون چراغ
خون من بر خاک میپوئی نمیدانی که هست — رنگ رخسار نزاران شمع ماتمزن چراغ
از دل سوزی در این ظلمت سرا چون داغ نیست — سوخت در سر همچو شمعم تا دم مردن چراغ
بسته ام از لاله و گل ابروی دیبا سبز و نیست — زانکه با چشم رمد دود است نور چشم چراغ

کی تو ام جلهٔ احباب را تاریک به
من که واقف نام تربت جای

لعبتی مردم وار در سر شام دارم
از شک شام و رآه سحر شدم دارم

برسا مدعاک قناعت مرا آسان
وگر رمت مشک حشر شام دارم

تو مپرس احوال جویش را سیار ایلیا
کز مس خوردن خون جگر شدم دارم

علاج دیدم سحت در سر میداد
ز سر گذشتم از در سر شدم دارم

ردیف فاء

ای مرگ شدید ما دحران شاد حیف
با شید صحبت گل و بلبل هزار حیف

ای تیز پا سیر گ شتی ره پیلیم
نشستی آنقدر که کنم جان فدا حیف

همراه لوا و اوس چه قدر کرم سحر رد
داس کستان گذاشت ازین خاکسار حیف

ای آنکه مرگ لیستم جنده میرنی
با دو دول نرا لفتاده هست کار حیف

نخلت ز روی حامر لقاش میکنم
صورت نسترست ز ما هیچ کار حیف

همچون حبا اگرچه فتادم ز پای او
نگذشت واقف از سر جوم نگار حیف

کاری ز خود اپسند نکردم هزار حیف
یک کار سود مند نکردم هزار حیف

پیچ قبا کشاد ی و صبحی نجیب دمید
دست دعا ملک نکردم هزار حیف

آمدم که رفت بر سر آتش هزم او
همراهی سیند نکردم هزار حیف

گر لفت کشاده بود کندی تقصید
سر در سر کمت نکردم هزار حیف

آن زلف مار بود گرفتم ترا دگی
اندیشه از گزیدن نکردم هزار حیف

ردیف قاف

هرگز نشد دل ما یکدم ما موافق
پهلو تهی نمودیم زین یار ناموافق

هر یار تهی تر شد خیار حقیر کس را
تنها نقاست من با هیچ کس موافق

آنکس که پای او کرد در عشق دوست محکم
گر مرگ او را کشتی پیدا موافق

زین قسم بندی بیت یکلخت نامشاد
افتاد و ام زعمری در چار ماموافق

بیمار عشق واقف مشکل شفا پذیرد
کز دم مخالفش آب چون شد هوا موافق

ردیف کاف

چو شاهای ارجمتی کشتند در رهش خشک
ز آه سرد من گشته حمله اعدا خشک

شتاب حرمی ای گل که رخیت ارحمت
در بر چمن نبود که نبود سرو همچو بینا خشک

بداشت حرمت دامان پاک یوسف را
بداغم از چه بسد چیده لیخا خشک

عجب مدار اگر از سموم ناله من
شتود چو پیکر مجنون درخت صحرا خشک

تمانده قطره اسکی بدیده ارتش آه
قیامت است تو گوئی که گشته دریا خشک

مران ز برق نگه نو سخن حدیث دیده تر
در آفتاب قیامت نگرده اصلا خشک

وگر بدار زمن چشم تشنه تر واقف
دماغ من نشده ار فکیای هیچ خشک

سر کز تو شد ز راحت جگر دارد اشک | سفر کوی که یار سفر دارد اشک
قطره آب بود در نظر دیدوران | لیک در دیده ما قدر گهر دارد اشک
هست امروز سرشکی که ندیدم بر ریش | از زوال خود ازین شاهد ستایه که حذر دارد اشک

نیست معلوم ما و تحلیل خرد را کیست
واقف این شور عجب کز سر سودا دارد اشک

فرودم آمدی در دل مبارک | ترا ای ماه این منزل مبارک
من ای همدم فگندم دل بپایت | مرا آسانش ساحل مبارک
محبت گفت تا خوش شد دلم را | که حل شد عقده مشکل مبارک
طبیب ما تمنا میکند یار | مبارک ایدل بسمل مبارک
من ای همره ربا امتاد م ازین بعد | ترا همرای محمل مبارک

ردیف لام

رو روز ازل که گفت شمت آشنای دل | دل مبتلای غم شد و غم مبتلای دل
طوطیان گریه در گرو یک بهای تست | از من بپرس چیان کسی ماجرای دل
دل پاره پاره کرد و ز اعمال صلاحی | گر سود دل بپیش تو آمیست وای دل
ترسم که تاب پرسش فردا نیاوری | امروز یک دو لوحه ما و جهای دل
همچون پسند نیست نوای مختصر بیا | در نالهٔ تمام کنم مدعای دل
بیرون روی ز خانه آگاه نیستی | خوش کرده سرای دیه کاهت سرای دل
می نالم از برای دل و میکنم دعا | یارب کسی مباد اسیر بلای دل

ز انسان که بسمل دپئی ریزه می فتد — اشکم بر جسته پای دوید از قفای دل
او پهلوی که نشنیند که از غرور — پیکان او دمی نه نشیند بجای دل
عالم سیاه بین که چسان میدهد آب — از گریه لخته های جگر پاره های دل

واقف میرس حاصل دنیای اهل
یعنی حسرت و الم نارسای دل

هر جا که دامن ست این دل — آماده رفتن ست این دل
در کوچه عشق عابر دارد — صیاد کش منست این دل
با سنگدلان گرفته الفت — شایان شکستن ست این دل
رنجیر مراد گرم جنبان — آماده بستنون ست این دل
هر دار تو فریب دوستداریست — با دلبر چه دشمن ست این دل
از سنگ جفا نمی هراسد — گویا که ز آهن ست این دل
عمریست که در هوای آن لعلست — زنجیر بگردن ست این دل

واقف تو کی ز دل شکایت
آخر جگر من ست این دل

درد افسانه و افسوس ز دل دارد دل — هر گره کز بمثل چون ز دل دارد دل
نیست گر از درد تو ام چون ز دل دارد دل — هر نفس کآن درد تو بیرون ز دل دارد دل
گر کند گریه ام ار یاد تو طوفان — خون ز جگر آید و بیرون ز دل دارد دل
هم چو این حال مرا یار نه بیند — غمگین ز دل دیده و محزون ز دل دارد دل
نه بعشق من و هست نظر افتاد — لیلی ز دل از خاطر مجنون ز دل دارد دل

درمان مس آتش ره جوش عافلی ناماد — گذار کہ ایں دود نگردوں رود از دل

واصف بکنج لب چنان مصلحت افتد
کز بہر مرد ماندہ بیرون رود از دل

گر گرد کسی نرانہ دل — بیرون بردی رخانہ دل
آشفتہ مسازلف خود را — ویران مکن آشیانہ دل
اشک ہمہ تست گفت چشمم — ازاری ما شانہ دل
تا زلف مدار دلبران است — کوتہ نشود بہانہ دل
مرہم جوات دیدہ مورد — عاما مستو فسانہ دل

واصف دلدار در دل است
مے نال بر آستانہ دل

از جنگ لو سدم من دلتنگ مشعل — صلحی بکن کہ تو دجنگ مشعل
تر سدہ تصور خود کہ بایں ہم پیکری — داری دلی کہ ہست از دسنگ مشعل
بر اشک سرخ گو در دم لطمہ کرد — گشتیم پیش یار ہمہ رنگ مشعل
ہر حرص شگفتہ است چو گل در حریم او — من ماندہ چو سان دل تنگ مشعل
دلدم نیست ہم بر آں مارد لنوار — آں را بالہ کہ ہتو چنگ مشعل

واصف تنی کہ ستہ بہ گیسوی یار ماند
با صبح تو دم ہست کہ تنگ مشعل

ترس مرد آں دو چشم ستمگر سیاہ دل — دو میل افتادہ آہوی صیاد دل
مداح دو رویہ ست آشفتہ دل — ہوشیار دل چہ داند ہمچو ما دل

ندارم عقدهٔ مشکل بسوی دل
سرم پیش تو مشکل کشا دل

مسرت گردم بایں کم التفاتی
چرا بسیار میجوید ترا دل

حوائس چیست در دامانه میریز
گر آویزد بدامان شما دل

بگوشش میکند هر لحظه یاری
میندیشم چه دارد دیده با دل

دگر مشکل کسیرا در کنارش
که با دریای غم شد کشتا دل

الهی عاقبت محمود گردد
که دارد بندگی چون عاقبت دل

کجا گردد بدار حور عصمت
غلام حضرت معبود با دل

نمیخواهم وصالش نیز هرگز
ندارم در رهش جز سنگ پیش دل

تنم تو گر زهم داریم غم نیست
که از دل راه نزدیکست با دل

الهی همچو عشقم بر سر آورد
چنین خواهد رها هم اهی دل

باستقبال تیرش ایک سپر
رود از سینه بیرون پیشوا دل

رسیدی در بیں یار و واقف
نسیگردد کسی از درد با دل

رشتیون دل خسته آورد بلبل
نگر بوی از ورد بیں بوی بلبل

عیادت سحر در چمن باله کردم
بدیدی که امسر گل مرد بلبل

بگلشن گل بیدستار کردم
قیامت مرا سر بسر آورد بلبل

فگندم بسر رود گل را دگر به
رشتیون مرا میبرد میبرد بلبل

بهار بهشت در گلستان میشود
چه افتاده یارب نگر بر بلبل

مرا در چمن دیده و سر خوش آمد
بهنگام مستت گل آورد بلبل

ترجمہ بوایاں گلزار واقف
ز من از معماں ایں سحر حلال

میروم ہر سو دواں از دستِ دل — موکساں پوئیکناں از دستِ دل
گرچہ گردیدہ است بار آملہ — میگریزم ہمچناں از دستِ دل
ہمچو اشکم میست در دست صبا — گشتہ ام مطلق عناں از دستِ دل
دل مرا چوں گشتماں بارہا گفت — الوداعی دوستاں از دستِ دل
میخورد دل ہاں مرا میگیتم — نالہ ہای جوبکاں از دستِ دل
گشتہ ام در دیدۂ مردم سمک — زیست مرمن شد گراں از دستِ دل
در جوانی پیر گشتم از محنت — شد بہار من خزاں از دستِ دل
تا مرا لوپای در گل ماندہ ام — سر سر کوئی ستاں از دستِ دل
اشک و آہم رہنما انگیختہ است — در زمین و آسماں از دستِ دل
دلگرفتہ رفتہ بودم از درت — آمدم اکنوں بجاں از دستِ دل
دل بگیر از دست من کافتادہ ام — در عذاب جاودان از دستِ دل
گفتی از دست کہ میائی بپیں — ای شقیق مہرباں از دستِ دل
دل بفریاد و فغاں از دست تو — من بفریاد و فغاں از دستِ دل
عرض دارم دوستاں از شوق و ذوق — داستاں در داستاں از دستِ دل
میکند ہر لحظہ تکلیف قفس — میگذارم آشیاں از دستِ دل
در سر سودای وصلش لقد جاں — رفت آخر رایگاں از دستِ دل
عیبہ آسا در جہاں آمد ہمی — تنگ شد بر من جہاں از دستِ دل

نکوئی یار سکر یک جهان دل — فتاده از رمس تا آسمان دل
نکویش مسئله دار رمس دهان دل — مراد شمس بجان مسئله دستان دل
بیه سازد گر بسازد با عنایت — شکایتش دل از خون دل بی پایان دل
دلش بیرحم و چشمش مست و جویرد — عجب از حافظ اران چشم و ابان دل
گرفتم دل گرفتم مرده لیکن — نمس کی میگذارد در گستان دل
دل ارمس کرده پیوستی با میار — نمست بهتر تو عمری کرده جان دل
بود سرگشته یادت چو سیم — بصحرای طلب بگذار روان دل

من اردی داد خود را می ستانم
اگر واقف نمودی در میان دل

ایکه هر گز نکنی چاره بیماری دل — سر سیده است بگوش تو مگر زاری دل
حق همسایه مرا موسس می باید کرد — ای جگر خون شو و در گریه مده یاری دل
میدهم باد عمر جان چمن نسرین را — سر کنم مال چو در گرفتاری دل
تو ندانی غم دل لیکه میان تو و ما — هست دلخانه نهان نار و لعبت زاری دل
تا تمنی دولت دیدار لو میم در جواب — از خدا میطلبم دولت بیداری دل
کس نیاورد نشان از دل گم گشته ما — جان سپاید مگر اکنون بطلبگاری دل
گوهر غم در نظر ما چو یکا هست یکیست — چه کنم پیش تو اظهار گرفتاری دل
دارد آن طره بطره از سر دل سر دل — آه تا چند توان کرد حصاری دل
من دیوانه سر کوی دلف لیسی میسلم — تر سم از هم گسلد سلسله میداری دل
تر سم سر دل عاشق رندان می آید — هست میخانه دلیل سیه سپاری دل

گر چیارت نگیم جان بلب آمد واقف
صبر کردم رعیتش نگذاری دل

دل بردی و چما که نکردی بجان دل
واپس بدو دلم بو نه قدردان دل

این حرفها که میکنی اکنون بجان دل
هرگز نبود جان کسی در گمان دل

از پهلویش چه نگ بلا را بخت ستیم
یارب در روزگار مرا قدلستان دل

از من بپرس حال دلم را ز دل بپرس
بیگانه دلی توجه دانی زمان دل

بر لعلش ای تسم تا هستگی گذر
ویران مکن تسیس جان آشیان دل

جانا گر حال جریداری وفاست
زینش نوع هست هس بی درگمان دل

از میرود سوار و رمیب هست در رکاب
نتوان نگاهداشتش اکنون عنان دل

دلدار در دل هست سر میکنم ترا
واقف مرو بجای دگر آستان دل

از بس براه شوق تو شد سعب ار دل
می افتدم دم بقدم از کنار دل

دویش رفت رآمد پیغام یار دل
دیوانه گشت مار ربودی مهار دل

چشم بدار تو دور که از دی و بوی تست
حیران هزار دیده و بیرلستان هزار دل

نرمی مکن که جور و جفایت زحد گذشت
تا کی ستود رمهر و وفا شرمسار دل

بری اشست چشم پر اهت سیاه می
سرجاست طاقت ره اشکبار دل

اختیار دست دلی ما زداشتم
روزی که کرد عشق بتان اختیار دل

دیده یکدو قطره خون آدریغ داشت
ما را شب فراق سیاه کار دل

در بار یار بیرزد هیچ بیم
زان بر گرفته ایم ره یار و یار دل

تا دید روی عشق دلم در ملاقتاد
واقف بایں ملار کجا شد دجا رسد

گر کسی علم عاشقی تحصیل — از فراغ از گفتگو ستوہی تی قبیل
یار سد بس کہ رہد گی میتو — نفسی بیکنم بجہد تقبیل
رنگ عشرت زآسمان مطلب — کس نخورد ہست مادہ از قم سیل
بیکسو ز دلف یار کوتہ کس — تا نگردد لاطمان ہست این تعویل
ہر ہری ہیست لائق واہت — کہ ہر گل بیرسد الکلیل
ہمدم کس مساد در فراق — روح میکند دم تحلیل
دست ارمودستو کہ حاضر تو — عشق گستردہ ہست حوان علیل
سعی چید گفتی دارم — تا تن در گشتم کمن تعمیل
ارسرای حواب مدعیان — دل ہر مش گداستم رکیل
سر مرارم کہ مردولم رحمار — ست بیہ مادہ می سر و قندیل

نوست ماہست حالیا واقف
ہمدمان کوفتہ طبل رحیل

گر داظہار حمم بیتی تو صد ہار تحمل — گستم ارکم تنہ دیہای بو نسیار تحمل
ستر ہت حول دل ہار گ تکمی دارد — ریں سبب ہستم لال نرگس بیمار تحمل
حا یہ آرا ستم امتب کہ تو حواہی آ — مادہی آ دستدم لذ زدہ دیوار تحمل

ریبکہ ارپردہ سر افتاد محبت واقف
یار محبوب رس گشت شمس ارباب تحمل

خواهم شود ای صبح دم رسد ما دل — تا چند بود بسته این دام بلا دل
آسوده ز سر گشتگی آمد زکه آورد — رو خاست ای دوست تو جواب تقاضا دل
عریست که دارد سر سودای تو ام دل — فریاد که در چاه فگنده ست مرا دل
سر باد مده دفتر جمعیت خود را — چون طره پریشان مکن ای سودا دل
سر داشته از میلوی من لشکر ستمها — چون تکمه گرفته است گریبان مرا دل
از شوق درس تا فلک چون دایره تسبیح — آید بسر راه تو دل را رفقا دل

خواهد که دل از دست تو واقف نشناسد
تا نپسندد ز دست تو کشد جور و جفا دل

ردیف میم

از تو در کون و مکان هنگامه عشق است گرم — از زمین تا آسمان هنگامه عشق است گرم
از فروغ طلعت یوسف ز کنعان تا بمصر — کاروان در کاروان هنگامه عشق است گرم
از سر تا پا جگر از داغ تو دیگ حسرت است — در دل خونخورده کلان هنگامه عشق است گرم
در گریبان نی دارادی نعلم آتش است — از قفس تا آشیان هنگامه عشق است گرم
برف پیری گرچه میبارد بهم اندر سرم — در دل من همچنان هنگامه عشق است گرم
سر دستار ما در میکده هم بر کوه دشت — در دیار ما همان هنگامه عشق است گرم
در بهشت افتاده ام سوز دلم تسکین نیافت — همچو دوزخ هاودان هنگامه عشق است گرم
سر بری تنوان تمردن سور ما را همچو شمع — تا بمقراض استخوان هنگامه عشق است گرم

راست میگویم بعشق پیر واقف این سخن
گر تو آمد ور نیاید هنگامه عشق است گرم

وگر از تمنا حسرت بسیار می آرم
رقیبان را بس گل بر مزار می آرم

سیاه لعل جانان کشت چون شمار کرم آرے
مسیحا را بالین دل بیمار می آرم

بس آن مرغم کنای برگ گل در آشیان دارم
سر غم عندلیبان شعله در منقار می آرم

ز دلق تیره تنوانم گریبان صد رفو کردن
اگرچه همره پیران ده بار می آرم

گدا استاد متر چاره ستانگو را
شکایت از فلک با چار بیش یار می آرم

بحالم صورت دیوار هم در گریه می آید
چو گریان از غم تو بر دری در دیوار می آرم

بتصویر طرب می ایم ز اقلیم سیه روئی
چو از تیره دلی واقف گرفتاری دارم

درد دل بیش تو اظهار میکنم
کار بجائی رسیده با چه میکنم

آزاد بی غم الف آموخته ام
در گوشه می نشینم و فکر میکنم

میگویمش که میرسد از آسمان بگو
زینسان تمنی دل بیمار میکنم

گفتی رسید سیل چرا میکنی فرار
پست و بلند ره تو هموار میکنم

ناصح تو زود سیر شدی کار ما تمام
من خود بخود ملامت بسیار میکنم

غربت ز دوستان دل عزیز میطلبد
خواهم نمود خانه بهر جا که میروم

واقف بگو غمگده بشبها چه میکنی
اظهار غم بصورت دیوار میکنم

تا تو سیمبر بے هم رسانم
رقعه گر ز دری هم ز سانم

گر تو دلبری هم رسا مدی
سهم دلبری هم رسانم

فریاد کناں روم ہر سو تا داد گری بہم رسانم
تا صبح سرشک واکمن بابت تا گوش کری بہم رسانم
دانم مکن ای فراق رحمی تا مس جگرے بہم رسانم
تا دوختہ کم رسنگ لعلاں شوریدہ سری بہم رسانم

رفتم بہ تلاش درد واقف
شاید قدرے بہم رسانم

دل را اگر رسالہ کتیباں درآورم رنگ از رخ ملک پریدنی آورم
جای کہ سر کنم ز غم از اصطرار دل سیماب کتہ را بطپیدن درآورم
ہمی دل فسردگیم ای نگار عشق کایں ہوں مردہ را بطپیدن درآورم
از عشق حکم مردنم بیست و سہ کے صبح نشور را بہ میدان درآورم
تیر بلای عشق تو از کف رہود دست کلکون عاشقاں بہ میدان درآورم
از لطف سیر وش گرت ساجر کنم راہ ترا بیاد و ہمیدان درآورم

واقف رقامتش بکمیں حرف گردنم
تمشاد و سرو را بہ میدان درآورم

تاب بیمار دل ندارم چکنم طاقت ضعف ہیا ندارم چکنم
اگر از فراق تو کنم شکوہ مرنج بیدلم صبر جگر دار ندارم چکنم
گلہا ز ہر زباں آنکہ ہوئیں ست رحمت و ترا یک اماں ندارم چکنم
ہیچ گفتن نتوانم روبانہ دگرش حرار عالم است یار ندارم چکنم
ناتوان گشتہ و از ضعف زبوں گشتہ شدم پیرم و طاقت رفتار ندارم چکنم

گر شوم آب ز دیدار تو عیبم مکنید — تا بود آن آتش رخسار بدیدم چکنم
خود مروتی مست درین عهد کجا یابد لیک — طاقت مار خریدار ندارم چکنم
من گرفتم کرم و مردانگی از میر و نقاب — دیدهٔ لائق دیدار ندارم چکنم
مسلم هیچ ندارم که کنم زهد شراب — چکنم جبه و دستار ندارم چکنم
میکنم شکوه ازین راه دلی معذورم — گل بسر نیست بجا خار ندارم چکنم

ما سیاهم بدر دولت گلستان واقف
چشم بر رحمت دیدار ندارم چکنم

قاصدم بر در دل جا ز سیاهت دیدم — نیست آئینه تجلی گه دیدار تو میدانم
دل جانانه ز عشقم خبر و راهت میدهم — لیکن از تغافل حسن گواهت میدهم
نازم این همت گردون کشم ناچیز فرومایه — که تمنای ترا از دون همت میدهم
بسوئی دادی محبوب چرا دل بملالم — نکنم جویش دل بی سر و پا هست بجا هست
رحم بخت سیه طالع من کی گردد — سر شوریده دهم خاک کفت هست بجا هست
عرضم میدهی که چک دلم از تنگ مزاجی — تا بین سر بزنگ مار دهانت میدهم
مرا گفتار ما آشوب و مگر از نرم مزاجی — حیا کارت هست می میدهم دل آزارت میدهم
تغافل طبیبان میکنم یاوت بیمار — طبیب دهم کن حیا هست میدهم
همین دم میکنم تسلیم گر ارباب دعوی را — توقف چون نمایم حال سرکار تو میدانم
سر برم خون دل ما بیش ازین تشنه مطلب — که این یک تشنه ترا بهتر ز مستی یار آید
ازین بی تکلفی میکشم بار عنایت را — که تکلیف آفرین طرز ملاطفت ما هست بجا هست
تو آید و گر ار سر گرانی ما ز تغافل — چون یوسف ترا تهمتی خریدار آید

دل چاک تا فتاد کہ دستم بکار رفت
کہ دیگر ہوس ندارم ایں تار و کار رفت

دلم بہ لف کسی مبتلاست من چکنم
سرشت و قضا ایں بلاست من چکنم

ز درد دل مرا مست تکایت آورد
شنید و گفت کہ ایں از خداست من چکنم

چو گفتمش برسیدی ز داد من ایماہ
بگفت طالع تو ہمچناست من چکنم

بپرسش من بیدل بدیں حال زبوں
ترا ملامی خدا در قضاست من چکنم

مرا دگر بہ ملامت چہ میکنی واقف
میان دیدہ و دل ماجراست من چکنم

یار بایگانہ را چہ کنم
مہر بی اعتبار را چہ کنم

من آن نیستم کہ علی رویش
ہستی سست مار را چہ کنم

من گرفتم کہ ساختم با بخت
بخت ناسازگار را چہ کنم

ساخت در بزم وصل مرا رسوا
دیدۂ اشکبار را چہ کنم

دل اگر خوش کنم بوعدۂ وصل
کاہش انتظار را چہ کنم

روزگارم گذشت در کوشش
گردش روزگار را چہ کنم

گر بدستم قدح رنگ حنا
چہ کنم آن نگار را چہ کنم

بہ بوصلت رسانم نہ بہجر
طبع ناسازگار را چہ کنم

گر بریزم ز دیدہ اشک چو ابر
دل دریا عیار را چہ کنم

گر بصد صبر ضبط آہ کنم
اشک بی اختیار را چہ کنم

گر تو ام با امید می سازی
دل نا امیدوار را چہ کنم

گریه دیوانگی کم واقف
حوالت ماهیارا به کم

گر رسم روزی بکویت زاری که میخواهد دلم
سر کنم از گریه طوماری که میخواهد دلم

ابر کو تا گریه زاری کنم ارتنگ او
ایجد الفرست همکاری که میخواهد دلم

گریه مسلسل گوهر سر حرفهای مدعا
سر کنم تسبیح و گلزاری که میخواهد دلم

گر مدد تاری بکف آرد ز کاکلهای او
میتوانم بست زناری که میخواهد دلم

خویش را واقف بدستاویز گریه دار
گر شود پیدا حریفی که میخواهد دلم

هر دم از درد دگر میگریم
گه دل بیگانه جا میگریم

یاد م از گریه نباشم فارغ
دور دست شام و سحر میگریم

حیرتم هست که من از دست
چند یم دست بسر میگریم

این قدر جنت و عالم کافی
گر همه آبی حیوان رمیگریم

تا چه آید بسر دل نامردو
که دمی دور تر منگریم

آستین دور بدار ای چشمم
تا حیا ناش مستر میگریم

دل من جوی لو سیدو گرفت
سر کند سیل اگر نگریم

دادم از گریه چنان چشمم اثر
بسکه بر مرگ اثر میگریم

از خیال لب و دندان کسی
چند در لعل گهر میگریم

آن کمر از کمر افگنده مرا
اکثر اوقات کمر میگریم

قرة العین تمنای وصل حیف
رفته تا دانه کمر میگریم

شد اسلام راب تیغ تو پناهست | لطف ار دهی شکر میگریم

واقف ار یاد عقیق لب او
چه دهی شکر میگریم

همه سال مبادی حزنه ای جانه خویشم | سر سودائیم ای همدم ار کاشانه خویشم
ز دیوانه دست افسان و یکدان رقم زنجا | ز زنجیر گره ریزی صلای بهانه خویشم
مرا دور از چراغ آسا رستادی دلخ خوانم | اگر آن شمع خواهد یک شبی پروانه خویشم
مرا در نیمه جان آهم بود از عهده بیرون | سرشک لاله رنگ ار قسمت پیمانه خویشم
مرا در ولی لعلی ز بحر رحمت ار سیه بختی | پر لئالی مال در فکر دل دیوانه خویشم

چه شد گر در نظر هارد افتادم واقف
نظیر مردم چشمم چراغ خانه خویشم

آزرده رکوی یار رفتم | سینه ز دل فگار رفتم
تا زنده ام دگر محال است | رفتم چو ازین دیار رفتم
چون ابر بهار در گلستان | تا دیده ز اشکبار رفتم
تا بیشتر هم ردم دریں راه | از خود همچون ستار رفتم
آوازه ز هر دیار گشتم | زان دم که ز یار بار رفتم
از منزل چه حاصلم که امشب | آواره مس ز کار رفتم
فخر اصحرا سادف از تو بیش | در قافله بهار رفتم
میدان رفتم بجست و خویش | کز خاطر روزگار رفتم
دل سوخته چو خود ندیدم | صد بار ملاله زار رفتم

در را و طلب را شبک خویش
واقف گلگون سوار رستم

به خواب آسوده گرد بیداری دلم
اضطراب عشق پیدا کرده بیداری دلم

فصل گل آمد کنار یاد ایام وصال
سر کشد در سینه چون مرغ قفس زاری دلم

نام تسبیح و گل بهشت من ماه رویان نشین
دل گرفته است از جهان بازاری دلم

ظاهرا رنجیر زلفی بر من آماده شد
در سر من سر بدعا گردیده دیوانه دلم

سبحه و مرهم چه کار آید مرا ای چارهساز
خورده ام پیکان شوخی جنگ کاری دلم

عمر خود را کسا بیهوده ضایع کرده ام
مسکن واقف مقام جان پیرانی دلم

غمال من پرداری چه سازم
نمیسوزی بمیساری چه سازم

نسیم سار خوش آواز محنت
گرم از ظلم سواری چه سازم

دل از رگ می تند داد اول
مقام مرهمی کم باری چه سازم

دل دیوانه مرا روی عمارت
نهان در پرده کاری چه سازم

نهان در پرده دل بود رازم
سر شام کرد عمازی چه سازم

تو ام میمان بخاک رهگذارت
گذر بر من نمیدازی چه سازم

دوا ما را نیست کارت ما رهبان
چرا این بیماری می پازی چه سازم

سپیدار انتظارت گشت چشمم
سیه مست نمی تاری چه سازم

سرایت کرد م از دل تا رساتر
تو آه آتشین گر بر نداری چه سازم

چسارم چاره کار تو واقف
اسیری تنی طیازی چه سازم

ا تیک شام و ماه سحر چه چاره کنم — دل است ماهت ایں زود سیر چه چاره کنم
ر گریه در غم دل اگه یکی مسعد — نگو بجوشش خون جگر چه چاره کنم
سان آئینه وصف تو کرده ام عادت — گر از عرق ریبائی زر چه چاره کنم
ر دست آں قدر خوں میتپد ما ہی بیت — شکست در رگ جاں بیشتر چه چاره کنم
ز گریه ام جگر چاره آب میگردد — می کند عمل او اثر چه چاره کنم
ز پا فتاده ام او بر سرم می آید — اگر نه غصه پس آید سر چه چاره کنم
مرا دماغ نمانده است طبع او نازک — شکایت از که کنم مختصر چه چاره کنم

واقف

اگر ز عشق تو ام خوار و بی وقار شده
اگر بسی مگر نیم گریه چاره کنم

یوں تار سار ہر چند مارا می نمائیم — یکره نوازشی کن هرچه خوش صدائیم
ما را میاں مردم در وضع خود جدائیم — ما در آشنائیم بیگانه وا نمائیم
طفلان مسکدل را یاراں نمی گویید — تا کی تغافل ارما دیوانه ستائیم
مارا گه ستادی و تم دادیم طرفه رطلی — یکدست سینه از خوں یکدست جنائیم
ارا نمائم و شور ما شد خوش اختلاطی — ما خنده قاه قاهیم ما گریه ها نمائیم
رنگ ما زده عشق تعلیم کرده مارا — تسلیم خموش گردد هر گه غزل سرائیم
وصف نیرد زری چوں خال سرخ یار — ما هر کجا که ایستیم بسیار خوش نمائیم
نی دم زعایت مرحاک ره نشستم — مرحاستن ندانیم گوئی که نقش پائیم
نی بی نیازی مرغلب ما چه مازی — مستکن چنیں دل ما سرشکر دعائیم
ابحت بی حمست چوں کاسه گدایاں — مارا سر بهر در جام جهان نمائیم

واقف رکوی جانان مارا مسکن بکمال
ہم بستہ و جانم ہم کشتہ تست ہم

ترا مس ما و سادا لستہ بلو دم
حسابا کرم خانہ لستہ بو دم

دلت دادم مسلمان داد دیدہ
بکافر ہا حرا دا لستہ بو دم

گمان مردم کہ ہراہی مست ما
چنین دشمن کجا دا لستہ بو دم

بہایت یار سگ دم جان مارا
کہ مس سر را یا دا لستہ بو دم

مرا در جا ریکدم بیت آرام
رہ کویت چرا دا لستہ بو دم

ہمانذم کش بکف تسبیح دیدم
سرم آرتن جدا دا لستہ بو دم

بگوئی محرمان آخر شدی جدا
مس را اول دلدا لستہ بو دم

سر پیکم بکو رانہ رہان کو
مس آں را آبیلا دا لستہ بو دم

بگر یکبا بو دم آدم ار محفل
کہ او در آستا دا لستہ بو دم

بگا م دیفش ما طل ہر آبو
جہا یدم جہا دا لستہ بو دم

سیہ ستہ بو دم از اقبال بلعت
منش مال ہما دا لستہ بو دم

جہا رم را تبا ہی کر دی ای عشق
ترا مس ما فدا دا لستہ بو دم

لا سر گشتہ ام کر دی درین تست
ترا مس ہما دا لستہ بو دم

نو واقف رہ تما شا بار نو دے
ترا مس پار سا دا لستہ بو دم

سر مدان غمت مرنا ید و را ری بمیدا ہم
مرا آزاد کن قدری گرفتا ری بمیدا ہم

تنکس چیدم اگر ا ریدت دلیعطرا لستم
کہ مس پر وا نہ لم ای شمع فدا ری بمیدا ہم

اگر در شیشه داری حور مل ساقی بکش زودش
که چون اهل هوس من بهر می خواری نمی‌آیم

روا داری که مستی گر جلالت آید و سالی نه
که من چون تو متاع بی‌وفا داری نمی‌آیم

دمیدردی حکیم سخت پیکان ترا هر گز
بحق الله که آئین دل آزاری نمی‌آیم

ستایان ار رسی میرو دانشوب میگیرد
که من محرم ره و رسم وفاداری نمی‌آیم

میفگن بر دلم زنهار بار سرگرانی را
من وحشی طبیعت بار برداری نمی‌آیم

سرم گر جان عزت می‌پذیرد کسی واقف
تو از بهر چه واقف میکشی خواری نمی‌آیم

امشب که آتش غم جانانه سوختیم
آهی ندیم و دام در خانه سوختیم

امشب چه حال بود که از یاد روی او
ما شمع ساختیم و نه پروانه سوختیم

در رهن می ساده و ریحان گرم خون
از اختلاط شیشه و پیمانه سوختیم

تا کی نهم داغ رخمی بصبر حوصله
ما از علاج این دل دیوانه سوختیم

ریش نشد بمرهم و بیگانه سود ما
ما حویش را بگوشهٔ ویرانه سوختیم

از ما بیرس حاصل دنیا دل شکست
در مزرع امید بسی دانه سوختیم

دیدیم لذت حسد تو ما داغ میکشی
ای وای در وطن چه غریبانه سوختیم

سایه چون بسوخت فارضا داد
رفتیم در محلهٔ بیگانه سوختیم

واقف میرس حسرت ما از که چون گذشت
پرسش از پلهٔ حلقهٔ حانه سوختیم

احوال خراب می نویسم
دصد برگ نوشته می آورد

نقشی ز آب می نویسم
با مشک بگلاب می نویسم

سوز دل خویش سوی آن است — از اشک کباب می لویسم
هر روی کتاب دیدنی نیست — بر پشت کتاب می لویسم
تا مرد رقیب من نگردد — آیات عذاب می لویسم
هر ذره خاک درگهش را — خورشید حجاب می لویسم
گر مکتوبم ستسته کرد ار بس — با چشم پر آب می لویسم

واقف القاب دل که خون باد
رسوا و خراب می لویسم

است از خون دل شراب دهم — وز جگر پاره ها کباب دهم
کیست از رشک موج گیسو را — چون سر زلف گر بتاب دهم
عرق آلوده میروی بر تاب — تا ستی تا چشمی از تو آب دهم
نالهٔ دل فتاده از آهنگ — گو تعالی ما بین رباب دهم
گر تو شمع دجی ام من باشی — ماه و خورشید را جواب دهم
در بساط دل جوانی هست — تو ای فاغان خراب دهم
گشته ام مفتک همی خانه — جان میای کم شراب دهم
تشنه آئی بخانه ام ای کاش — که شرافت بجای آب دهم
ساقی آن مادر لطف کن گزارد — تشنیت را ثواب دهم
نتوانم دو بیه در جلوست — بوسه ماری بران رکاب دهم
گشته گردون ز رشک من سیماب — گر چنین باد اضطراب دهم
جان بدی می کشیده ام تو بهم — گر صلائی بتیغ و شتاب دهم

ای کمر باسیج دهر اولاد واصف
من حسد اش پر سیج و تاب دهم

این دل گم گشته را در زلف جانان یافتم
بعد عمری یافتم لیکن پریشان یافتم

دل ز درد عشق نالان دیده گریان یافتم
مسایر در راکه من سایر ندانم آن یافتم

خواب دیدم کز همال عیش می چینیم ثمر
چون نبندم صیاد لعلت دل بدامان یافتم

داشتم دل کز دو دیبا را کنم من همسر
تا نگفت این عجز بر دان گلستان یافتم

تا ستادم صاحب ذوق آن تحفی ارشام را
سرمهٔ جان یافتم شیرین سر ارجان یافتم

نوشه زان دل گرفتم رسم دل با سوگرد
تحفه را نارم که مرهم از نمکدان یافتم

لحظه در خواب رفتم با خیال آن مژه
چون گشادم چشم لعلت دل بدامان یافتم

صحبت لولو دم دل کوم چو در کارش نظر
در سواد این قطره خون متوطن یافتم

از دل حال گشته واقف عمر با کودم راع
اشک چندی عاقبت نمک بگران یافتم

گلشن وصف رویت کردم گل را محمل کردم
صد بتی گفتم از موی تو سنبل را محمل کردم

باغ از ابر بهار عارضت آن سرو قبا گلگون
گشتیدم بالای محبوبی و سلسل را محمل کردم

پیشه میگشتیدم رتفاصل پیش او محمل
نگاهی واگشتیدم رو تغافل را محمل کردم

کردم از بین دیبا ولی بی مست گردون
ردم سر آب میبا کاروبل را محمل کردم

من شرح پریشان حالی خود پیش او واقف
بموی ستاد اکا مرتلف دکاکل را محمل کردم

اگرچه دست نگاری که داشتم
هستم دل آرمیده بیاری که داشتم

در حسرتم همتاده مرا از جنون عشق — این حاصل و کان سرگذاری که داشتم
تا آنکه دست از دل و گل می صد هزار گل — از دل شد سروان دو صد ساری که داشتم
برباد رفت طاقت از جمعی ما — در کوی یار منت عباری که داشتم
رفت از دلم بد چو در آمد غم فراق — چون گمان نمود قراری که داشتم
از سر نهاد تو سیاهی گمان رسید — پاک عمر انتظار سپاری که داشتم

واقف رگریه در جگرم گرچه هم نماند
دارم دل پر شور کناری که داشتم

بآن سیمین بدن زر نگذارم — تمنای سر طرف سر نگذارم
بدست آورده ام مست سپندی — که در برمش بحسر نگذارم
مسیحائی مرا دمی نگوئید — که من تا کی ره ستر نگذارم
دل پا فسرده را صد پاره سازم — کباب آسا ما جگر نگذارم
کنم دعوی که من رستم جم من — گواه این حسیم لاهر نگذارم
اگر دارم که راضی میشود یار — دل و دین و سر و زر نگذارم
سیاه چشم جوشن دسا کاو — جگر روری بحسر نگذارم

ندارم هیچ واقف چون نظهوری
رسلے دارم به دلبر نگذارم

اشک را یافته ام پرده و رسوا کنم — چه کنم آه بلحت جگر جوا چه کنم
کرده ام سیر رهائی ز دل من پرواز — گر بریزم نقص مال و پر جوا چه کنم
از حسد باد بکویت نزیرد گرد مرا — چون فرستم تتو یارب سر جوا چه کنم

گفتی ار نار کہ میسوز ام چوں شمع
سر بہ فرمان تو گیرم بسر و چشم کنم

گاہ در رلف تو گہ خام سسل نگر
آہ با چشم پریشان نظر خود چہ کنم

سر و کارم بدل سخت بتی افتادہ است
سر بہ سنگ آیا سر و چشم چہ کنم

چارۂ مردم عمار چہ سازم واقف
سخت رسوا شدم از چشم تر خود چکم

دل در حوں طپیدۂ دارم
جاں بر لب رسیدۂ دارم

چشم از چشم یار می ترسد
دل ز مژگان گریدۂ دارم

مالۂ چند کردہ ام موزان
ز غزل رہ قصیدۂ دارم

ہمچو گل جملہ بر رفو دارد
طرہ جیب دریدۂ دارم

نالہ قد میکشد ز سینہ ہوس
سر و قامت کشیدۂ دارم

داں کنم گریہ ہای یعقوبی
کہ غم نور دیدۂ دارم

سر بگردم بحکمت لامع
من بحرماں عقیدۂ دارم

شدہ ام رام چشم آہوئیت
گرچہ طبع رمیدۂ دارم

چہ کنم آرزوی گل ہیہات
کہ گریبان چیدۂ دارم

گر رسیدی بمیردم از جا
عاطر آرمیدۂ دارم

ار برای ستارہ واقف
جاں بر لب رسیدۂ دارم

آں قد دل پسند را دارم
سرو دستار بند را دارم

کشتۂ دست بر کرا فتی ہست
آں نگاہ کشندہ را دارم

دل دمان سرم صوحت یا جوا — طاقت این سند را ندارم
عقل بدر ماده کرد کیفیت — عشق بچون وچند را ندارم
التفاتی ظهر دماهش نیست — آن تغافل بلند را ندارم
رهبرا موطن دشکوه است — آن لب لوشخند را ندارم
گرد شور مده سر سرا ماصبح — تاب این طور سیند را ندارم
آهوی چشم او شکار کرد — صید صیاد مند را ندارم
همه گردن کشان اسیری اند — تموج کاکل کمند را ندارم

سرد و بر گرسپرد ام دوا
واقف درد مند را ندارم

ما دل صد پاره در فکر ستر اسامد نیم — نسخه رنگین لو دار خلعت درگ اندیم
در هوس حرفی بروی آتش او زدیم — برگ گل را شعله سان بهر اشراق اندیم
حوصله مدلی اقیما را دیده بسلاح شک — تا نظر بر حال این دیر خراب اندیم
پیش او شرح پریشانی ما سودی کرد — طره او در اعشت درج و تاب اندیم

تا کی ما رم می با شیم واقف بر کنار
هر چه بادا باد ما کشتی در آب اندیم

دولت اگر دسم بدست اعیار نیش کنم — گر بخت یارس شود ما حویش با نیش کنم
خواهم که یکشب گریه دریای او اندیشم — ستوری العالم الکنم آن خواب بیدار نیش کنم
از حال دل رجود کر بگذارم او را بیسر — حصه است بیدار الکنم مست بیدار نیش کنم
گر دل مدگاری کسم دیده ام ایری کمد — چندان بگریم پیش او کر سوی نیش بیزار نیش کنم

تا ایں همه دلبستگی جوانم کار کوتاه کنم — تا چند آرام کنم تا چند آرایش کنم
سودا بزلف عنبرین سودائیان خواهم فزود — سرمایهٔ دیوانگی بر عقل تشویش کنم
تا چند سیم و زر دل صاف مسنور بی غش — یارب که نقد کامرانی را ز دینم کاست
گر سحر در رسم قدمی الحال رازش کنم — گر سحر در رسم قدمی الحال رازش کنم

واقف مدار دل پسر ترسا حسن خویش
آئینه سازم باز از خود خبردارش کنم

گرچه ما از زمانه سوخته ایم — قدر عاشق نمانه سوخته ایم
مسلمان ترا نسوخته ایم — پر و بال آشیانه سوخته ایم
مرهم ما چگونه سر بر شود — ما بجز حال تو دانه سوخته ایم
معشق در گرفته با اغیار — ما عبث در میانه سوخته ایم
بیست ما را حرم مسجد و دیر — ما فقیران خانه سوخته ایم
شمع در صدر بزم میسوزد — ما بر آن آستانه سوخته ایم
سوخت پروانه در حضور چراغ — ما از و عاشقانه سوخته ایم
آتشی در دل افتاده ست — ما بدل داغ نامرادی را — بال خر گیر تا نه سوخته ایم
ما بدل داغ نامرادی را — کمر او زمانه سوخته ایم

نیست همدم ما کسی واقف
در محبت یگانه سوخته ایم

چنان مکن که رکوی تو خوار برخیزم — رروی تو هر دو تا سر سار برخیزم
بیا و وعده وفا کن وگرنه بهر خدا — بگو که من بهر انتظار برخیزم

قیامتی سود آدم کش قامت تو
دریده جیب کفن از سر حیرم

سنگ لالا زرد لو صبح رستاخیز
ز خاک ماتمگر داغدار برخیزم

بیان کنان تسلیم نکلت دوران
هزار بار اگر چون سوار برخیزم

مرگ حوالیش تسلیم بردگی سوگند
خدا نکرده گر از کوی یار برخیزم

اگر به کار کجائی رسیده واقف
که در مقابل ایشان سر حریر برخیزم

شب هجر تو گلی در دیده را در خواب نیابم
دمادم جای در آن دیده سیلاب میابم

اگر از گلشن مستقر قناعت کستری میند
سر ایران عورد ایرانیان سحاب میابم

اگر در بستر ای جان گل عمداً جا کنی
سر داغ تر لاله ستنگ جان تاب میابم

سیاه قامتش عمر یست میگریم چه حاصل بند
تمر میداد روزی نگر حاصل این آب میابم

بمیگرد دگر از اظهار درد دل چیزی ام
اگر روزی ز من در سر لعاب میابم

طبیبان بیهوده کوشانی تو دیوانه لیکن
شب از بیطاقتی بیدل بیتاب میابم

بحمت بیگ شرکت قبیله در وقف
صلائی گر به خونین بیتاب میابم

اشارت کن دل جان میرسانم
بفرمائید ایمان میرسانم

تهید ستم این عشق بلندی
بآن بسر حرامان میرسانم

دل دیوانه تنگ است
سلام او طفلان میرسانم

دلم خون گشت از ذوق شهادت
بعرض تیغ خونخواران میرسانم

مدارم چو دل جمعی ز بیا
بآن زلف پریشان میرسانم

سرم مدام نمک پاشی جراحت تست
ز آن لبهای خندان سیر نیام

اسیرم در قفس لیکن صفیری
ز مرغان گلستان سیر نیام

دلم خون میشود از ضعف صبا
ز سرشکی تا مژگان سیر نیام

سحر گه بیدلم دستم گرفته کارے
ز گریبان را مدامان سیر نیام

بیم گردد خورشید بارش
یکی خود را بپیرامن سیر نیام

بسان شمع واقف از گل داغ
سر خود را بسامان سیر نیام

خون گشت دلی از داغ جفای تو کردم
رحمی به نمودی تو کردیم صبر هم

زین بعد مس و صبر که دارد اگر ایست
سودی مدهد اشک شب تا سحر هم

مشقت نکشد از دل ما رحمت قاصد
صد مرتبه از شهر تو کردیم سفر هم

پرسیدی ای پسر از حوبش دگر به
این چهره و زیبا نه فسائی سر پدر هم

واقف مکن اظهار پریشانی خود را
تا کی ز تو آن طره شود درهم و برهم

من اگر شب زدی می خواهم
ای پی سیمبری می خواهم

اشک خونین جگری می خواهم
آه آتش اثری می خواهم

در مرا هم رگ سودای محبت
زان مژه نیشتری می خواهم

سرمه مسطور نظر میست مرا
قد رعنا دری می خواهم

نشیم تا سحن بیدردان
از عدا گوش کری می خواهم

تا مدا دلب حشکم برسد
دعا جیتم تری می خواهم

رشته‌ده که بسی سد قم — تاج کامه سکری می تو آهم
مارک افتاد مراحم رعشق — دلبری دلکری می حواهم
بیستم قابل فیس عیاد — لائق دام بی می حواهم
آرزو مند شهادت چه شوم — در حو ربیع سری می حواهم

رآئت راوی ایس واقف
بیجو موسی ستری می حواهم

میتوانم بسر بر دهمان برحرم — متوانم رد بیر میان ضیم
نام من سد افسی است تمام دام است — رد محشر بهین نام دلستان برحیرم
بحرم ارپای فتد هست ارال پیشتم — گر سد دست وصال تو حوان برحیرم
چند که نی که فلانی رسن برحسر — در کنارم ستین نار میان برحیرم
ای که گفتی که بطره من سودا کس — باش تا من ز سر سوده ریان برحیرم
گر بی کشتن من یار ز حا برحیزد — سهم ار روی اد ار سر جان برحیرم
گر کشتی شتم رحم تو کنیم هر گز — من همانم که ز تحریک رمان برحیرم
مد هم دامن دیوانگی ار ک که بحشر — چون گل ار ساک سان حامه دران برحیرم

ایس امکان پیر حرامات من لعین کرد
واقف ارپای حم ماده پسان برحیرم

شکوه با ار یار دل می برم — ار گلی سد خار در دل می برم
خر دهای گفتی ما گفته ماند — سیر دم با یار در دل می برم
کی توان گل کرد هاک کوی او — گر بیابی را رد دل می برم

گفتم ارمی لب تو کی گفت یار — حسرت دیدار در دل می رم
خوشه گر بین حرمیم حاصل است — تشنه بصد حسرت در دل می رم
جاسمان خلق تو ان موجش — آه آتشبار در دل می رم

واقف ایکم التفاتی ها می راه
شکوه ها بسیار در دل می رم

هر بیگاه گاهی گاه بیش حرمان می نالم — جانگی خورده ام ران جنبش کاذبیش می نالم
مرسل پا سیده ام هر قدم از بیت کاسب — مرا است لهی چون حرص دبیش می نالم
می آرد لستورم او بخشیم گریک ریزد — دگر چیزی مرا امرم بهد سر ریش می نالم
لطور خود مرا نگذار نامح حالتی دارم — که گر گوئی طاهی مالکم کس بیش می نالم
دلسست بی بهام مراد در نالد ورای — که ادمی مال اربیگانه مس از حد بیش می نالم
لمولیس هر کسی فاتح سر دو هم رهی نیست — مس از لس بیگانه بم ز دو بیش می نالم
می نالم گر آن از الفار حبابیده بهم نرم — دل آسوده ام تا ده هست در تشویش می نالم
دس کردم که از دو بیش لس کامی کنم تسکین — از آن مژگان مرا لوده هر دم بیش می نالم

قصد هست ابهای حمول سر بگیرد و گفت
مرا افگنده دور از اس عقل و دلم بیش می نالم

یا دل سمیت تو در اهتا دیدارم — با نگ سر جنگ چه مرا بدارم
صف دهان تو نگویم چه بگویم — تشریح نگارین هیچ سس یا دبدارم
قات مدهم از چشم خود ش آب — ور به طمع شاه رشتمان دبدارم
سوی دو عالم لبود آرام گه من — من کار بود برا که آماده بدارم

در کوی تو ام هیچ عم مرگ ساعد | صید حسرم هم رهمسیاد مدارم

واقف نشستم همسفر قافله آشی
با سد حرمان طاقت فریاد مدارم

غم هجران کشیدم و رفتم | ز هر جسدان چشیدم و رفتم
تا به تریاک فقش چون مست | ز دلیش ار دو دیدم و رفتم
لقد جان صنکدهٔ این بازار | جنس دردی خریدم و رفتم
توشهٔ زان لبم نشد روزی | لب مدلدل گزیدم و رفتم
آمدم شب بهمت دکویش | زاری دل شنیدم و رفتم
همچو صبح آمدم باین عالم | دم سردی کشیدم و رفتم
لسکه این باغ بی هوا و هوس | جامه چون گل دریدم و رفتم

عارضم داشتم مدل واقف
گل عیشی بچیدم و رفتم

شب هجر تو داغ می سوزم | چه شد رها داغ می سوزم
چشم بر راه او را دل شب | تا سحر چون چراغ می سوزم
لاله سان در معاشران چمن | بیتو بر کف ایاغ می سوزم
می ریم جام عشق بی درد | داغ بالای داغ می سوزم
آنچنان نرم و نازه دل زرم | که کنم گر سرشک می سوزم

تا نشستم شعل عاشقی واقف
دل سراپا سوختم سوزم

ما نیز سری داریم گوئی که داریم
پنهان ز نظرها ز پری گوئی که داریم

ای عامه برادر ز بصیرت بگذر امیار
شبها گذری داری گوئی که نداریم

ما با همه تلخی ز تو داریم سر و برگ
با تنگ شکری داری گوئی که نداریم

از عشوه پنهان پی ما تنگ نبندی
ما خود حشری داری گوئی که نداریم

از راز دلم تو چه دانی واقف
دل با دگری داری و گوئی که ندارم

تا کی ز تو دستی ندهم از خود و بستن نگذشتم
کز خود مانند جرس افتاده و چاک پیرهن بگذشتم

در مستی ناخوشیها دارد و سامان کارم
در هوای عرصهٔ ناسازیها سودای وطن بگذشتم

بگذشتم که با تو ما را خاطر جمعی باشد
نسیم تار گل نوی گرفتم از چمن بگذشتم

مستانه ساده گی را دعوی تمیز لبهای
کز ما چه کشتم و ناکام همچون گوهر سخن بگذشتم

سراپا همچو زلف و لبهای شد پر شکن آخر
ز سودای سکه در امثال بلعت پر شکن بگذشتم

دلم جای نگاه افتد رفت هر چند از پریشانی
ز زلف یار میگویید تسلی خوش دلم بگذشتم

بدین هستی کم و رفعت چو صبحم خط دهی باید
سر از جیب عدم تا کشیدم همچو کوس بگذشتم

چو آن تمکین که نی ناقوس میسوزد در این محفل
ز تسبیح لب بس پر داره بر بر ما همی بگذشتم

ز آتش بیان خواهد کی دل گرمی دهد ما را
بفریاد دل از بیم گرمی یاران وطن بگذشتم

مرا خود سیل با تمکین آشنائی می دهد واقف
تو گر داری ز تمکین لنگری بهر من بگذشتم

دریا بخوش آمده دریای گریه ام
بیدرد من بیا تماشا کریه ام

مایکدگر تلاش دو همچشم دیدنی است — ای آینه بیا که تماشا گریستم
سر دل هیچ پارسی ازین خاکدان نجست — در راه شوق ریزه سنگ پای گریستم
افتاده کوچه گرد چو پیمانه اشک من — چون سرو بی نوایی رسوای گریستم
خواهد بکوی ما چه کسی گشت رهنمون — تا خود درین ستاره ترسیمای گریستم
چون سیل راه دامن صحرا گرفته است — آزادم گر گشته بیابان پیمای گریستم
گوید کناد سر و رفاقت بچشم من — هم بر یم اشک بین ملای گریستم
در وقت عشق آه بجائی نمی رود — حیرت نگشد سلسله دریای گریستم
تا دعا ها در اب سیل بر سنگ من — پروای گریستم بکسی ولمی گریستم

واقف چه بیکسی چو قلم سر زبان مرا
از سر بپا و دست سودای گریستم

حرفی ندارد این سخن سرمایه دلکشم — دایم از نفس دعا سپری از نمی گویم
گران شد گوشم از گفت و شنید بیهوده گویان — یکس این بس گوید من با کس نمی گویم
تو ام هر چند حرف تلخ بر آلود میگوئی — بیت حاما شکر لب حوام و شیرین گویم
بمی ماند زبان سرخ من گوش بر حرفم — زدم در باغ و حال جوش با مرغان گویم
ما این تقریب تا دیدم میان پرسنا لوام — بپیش او که او بهوس گی بهر کو بکس گویم
بیک تحریک مژگان قلب لها را فتح کردیم — سلام تر ایس لشکر با صف شکن گویم
بتها از تو محمون گشت رسوا کی نمی لیام — بیا ای عشق کامروز دل سودائی مرد ریگ
سخن موتی مرا گمراه از نگفتم من ریب — که بیت حاما نگشت بهت هر حرفی گویم
ز ضعف دل باین حالم که تو اهم سخن گفتن — اگر ره در بی آرمان سبب دقت گویم

ہمیدم محنت ایلی دامدہ لعقولی | ہماں بہ ایں ہ از لحن بیت الحزن گویم

مل کند ہ پیہ چہ سلسل و ان بکشش
کہ بس واقف سخن ناگفتہ از جولتش گویم

صم جانی ہست شناختہ ام | ای طالبی ہست شناختہ ام
گر بہ نامہربان ماہ ستی | مہربانے ہست شناختہ ام
ہ دم و باور ہ ہے آید | بد گمانی ہست شناختہ ام
کس ای حد لیت و عوی نشنا | قصہ خوانی ہست شناختہ ام
دل ستادہ ی ماہ رویاں آں ہم | می ستانی ہست شناختہ ام

ہ واقف می شناسی حیف
ای فلانی ہست شناختہ ام

صر گر تیر یار امن خوب می شناسم | ان نار یہ فار امن خوب می شناسم
از دست مدہ دل بپایال می نماید | فرمان دلربا را من خوب می شناسم
ہر چند جولیتش را ہمیار و انما بد | آہیختم شہ زار امن خوب می شناسم
ن دل کہ نار دار د دل نیست گوش کن | سنگ ہست سنگ خارا من حق می شناسم
یت تہ عانی کش ز می نمی ہمائید | سنگیں دلان تمار امن خوب می شناسم
ہ رنگ جلوہ دار د ما ہیچم آستانی | آں حسن خود نمار امن خوب می شناسم
د یہ انگاں خود را کی می تناند از سنگ | آں طفل میرزا را من خوب می شناسم
دار د بسر خیال ہم چشمی تو نگسر | این کور بی حیا را من خوب می شناسم
ہگانہ اند و انسیا ہ ہر دا دی ہنگار | باراں آشنا را من خوب می شناسم

رفتم بی گدائی و دامن درش بچنبید | گفتا کلیس گدا را مس خوب می شناسم

دارد بما حوالهٔ واقف سر سخنه
پیران پارسا را مس خوب می شناسم

هست تیغ آن کمر کر معلوم | کردم از دقت نظر معلوم
آن دهن چیست نقطهٔ موهوم | تا مل شد اینقدر معلوم
از عقیق لبش دو مروارید | می توانم ولی مگر معلوم
دیده و رازم پروی بر دل افگند | پرده داری ز پرده در معلوم
نعره ایست ار دلم مطلب | لیس جوش شور گر معلوم
شور و غوغای بلبل از عشق است | ورنه ایما رشته پر معلوم
نقطهٔ سان زلف میکشد لشکر | تا نه دیدم ستاده بر معلوم
زر طلب می کند سیمبران | سر شمار شماست زر معلوم
نامه ار بار تیر غم سنگین | طاقت مرغ نامه بر معلوم
کیست کو صل دارد و راه دیار | سعی پا کوبی است پر معلوم
هیچ مس بهره بی خرید از است | سر بسر بیم و سر بسر معلوم
از ازل تا ابد فسانهٔ اوست | قصهٔ عشق مختصر معلوم
لب بس مشک گشته از تف آه | چاره آن ز چشم تر معلوم

دود دل پیش از ملس واقف
ما حصل صد درد سر معلوم

با شک و آه و ناله و فریاد و زاری ساز | دارم چاره ناچار با این چند...

طاهای کوس در ساتقی ا تو نمی نیم | اگر که کم رمعتدی نزا نیز مسا م
عمار در ما سه بهای یاران تا تو ها | دگر خود را سر سم ا بحان سیار مسا م
شمار در تعا طهای با میون کنم آ | ز تو رگیر سخت سه را سیدار میسا م
یا م عگساری آ گر م در ته مالی | کمع پیکسی ا صورت دیوار مسا م
ین دو قا صا بس سیدیار مکتوبی آ و | چو نوسه سه دستش انگل مستا میسا م
یا م گرا بد صیا دار رلگیں نوا ئیما | بحس برحما ماں در ہفتہ گلزا میسا م

سلیم لکتا ده و اقف بسکه کلیم ا رحلی کا
چو آئیه بهر صورت که افتا کا رمیسا م

ا کوی یار خاک بسر کرده سر دم | ا ز سر ہوای سبق مدر کرده سر دم
پیش آمده سه را دجگر دا ر دیر | گرگت بهر رلحت دگر کرده سر دم
ای خواجه چند خورد جفا ا بتوان کشید | وا لسته با ش سده حر کرده بهر دم
ز من مشو ملول اگر سن ا گر چه تیغ | مس ا هنی نگر یه سحر کرده میر دم
ا لگند یم ز سیم می ا لستم کنون | ا سه ا شک یا می ا ر سر کرده پیر دم
ز من بدوخت چهره که با ین طلوی تو ق | بر خا رص تو یکد و نظر کرده سر دم
ا تمس تو تیغ مهر سه می ر ند مرا | ز لطف دوست قطع نظر کرده میر دم

خا لی و خشک ا رض ز دین ر مضوان
و اقف سخون دل سه ره تر کرده میر دم

دنیا ر ا مکرو یاد چه عسم | چیون نیاد و نیم شاد چه عسم
گر نه عدجا بدل شکسنا فتاد | با در سنی استعاد چه نیسم

کی شب هجر بود آخر شب — صبح وصلی اگر مراد چه غم
با خیال تو شاد می دارید — گر وصال تو ره مداد چه غم
تا مرا از خون دل تمام کنم — ار مدد ما، گر مداد چه غم
جسم می سرقرار ما داد اگر — آسمان سر برین فتاد چه غم
می بخوری صلاح کار ویست — گفته گر دهر پر فساد چه غم
حور رویان ز جیتم بد ترسد — گر بخوانند یکاد چه غم
مال و جاه ار مراد عالم هاست — گر ندارم لوای مراد چه غم
عمر الهی بحیر ما قدریست — گفت اگر هیچ چیز داد چه غم
بخت کوریست چون کس ما هیچ — هست روشن اگر سواد چه غم
من چو از سر نهاده ام خواهش — دیگر از جیب و مهاد چه غم
در هوا داری سر دلبی — عمر گر میرد بباد چه غم
چون مراد تو نامرادی ماست — گر نمردیم نامراد چه غم
از جلال جلای گوناگون — ما تو چون هست اتحاد چه غم
از دویت گرفت دست چه باک — از تهیت نگرفت داد چه غم

واقف از گفته های خویش مپرس
هر کریمی هست اعتماد چه غم

جان عندلیب گوی تو سپردیم تسلیم — تو مری نشاد کنا ثمر ده ریم شیم
تا کی گرم با عیار تو ان دیدم را — آخر از رزم تو چون تمع فسردیم شیم
من تهان چیست عرض عاکه با یار بگو — مقصد و آرزو نفسی چند شمردیم و شدیم

ز مهان گذریان سخت نگذر رحیم | گرد نسیار درین قافله خورد یم نسیم

نم و دردی که بجا مانده ز مخمور اشف
تا مره حوبیش ازین بادیه بردیم و نسلیم

من کجا گوهر یکدانه بدامن دارم | بیکسم اشک یتیمانه بدامن دارم
من ازین وحشتم جهان دیگر | که عمارت ده جانانه بدامن دارم
خرد سالان تواب مرا بوانجا | پای طاقت چه پرستگانه بدامن دارم
تا قیامم نسرزنت حاصل گلستان | عوض گل پر پروانه بدامن دارم
هر قدر سنگ ملامت بر ایش حرد م | ز برای دل دیوانه بدامن دارم

چو نهاد سر سجده ندارم واشف
که سر گریه ستانه بدامن دارم

زنده گی بی یار جانی چون کنم | جان ندارم زندگانی چون کنم
جان مده گفتی همین دم میدهم | من ستمکر دم گرانی چون کنم
زنده ام در هجر و بس مشکل دارم | چون کنم با سخت جانی چون کنم
مردم و تو زنده پنداری هنوز | آه ما این زندگانی چون کنم
مدتش دیدار جویان میروم | گر نگوید بس نرانی چون کنم
خاکم و چسپیده بر دامان تو | گر تو دامن بر فشانی چون کنم
بس کنم از عشق چون تسلیم شید | پیر گردیدم جوانی چون کنم
نیست پاس شیوه چشمان گل رسمل | آهوان را گله بانی چون کنم
چون حرارت عشق مرد افگنده | ناله ام بیلوانی چون کنم

ای کرگوئی ستاره‌ی آسمانه‌ای — یا لرزه‌ی زلزله‌ی چون کنم
شمع پیش صبح میگردد خموش — با قلوس آتش رمانی چون کنم
گشته‌ام مسلسل در عشق او کنون — گرگ عاشق پرانی چون کنم
ذره‌وار گشته‌ام در هوس تو — تو همان نامهربانی چون کنم
تا توانم آه متوانم کشید — وه ازین بی‌تاتوانی چون کنم

بس کنم واقف گدائی الغیاث
پیش بیسر و سامانی چون کنم

تو اهم که سر بیار و دلدار گیرم — بسا انکه کند در دل افگار گیرم
خوشی که مدل کرم مراد در جدائی — گر دست دهد وصل تو یکبار گیرم
پیرار ستد از زاری من یار چه یارم — پیشیم و سر زاری خود زار گیرم
ای کاش ملاحت بکف لطف تو بودی — تا جان ملاحت بکف زار گیرم
صیاد چه کمی افت من مرده ناصح — پر خیر کنم بالله و منقار گیرم
تارک ولیم گشت درین ماده تمنا — چون نامه اعمالم ازین بار گیرم

واقف اگر دهند بکف دامن وصلش
صد حیف که خون گریم و دست از کنار گیرم

با خود دارد ستیز لیک همدم کرده‌ام — بس مدتمس نکند اینچه با دمس کرده‌ام
شمع سان شکر کرد دولت بیدار خویش — عاقبت ترم برآنا دم مردن کرده‌ام
بهت او حیرتم تا صبح قیامت باقیم — بین حیرانیست که از دی تو شمس کرده‌ام
وحشت عنس رمانگشت دل تو نگاه — گلعذاری تو را سرمتر گلشن کرده‌ام

سر گران است بس از دوسه روزی صبا
من گدائی نفسی با تو نشینم گردم

صحبت تر سد دلت از داوری ما ترسم
خواستم سر بنهم بر سنگ تو اومن گردم

ای درس باغ مرا سرو وحدی کم داری
زندگی فاخته سان طوق گلوگیر شود

صبح دناب کمرش بسکه مرا لاغر ساخت
رشته آسا گذرد از چشم بیرون گردم

چون دل از غیر تو پرداخته ام چیست حجاب
پرده برخیز که من آینه روشن گردم

یاد عاکی نبود دوست رسانی بمن
سر نهم چشم خود تسلیم کوری بتمن گردم

چه دعا نوشاکه بیاد گل رخسار کسے
همره سلسل شوریده گلشن گردم

عاقل گلشن کوی تو مدیدم خود را
من دیوانه ازان عالمی گلخن گردم

برق در عالم ایجاد زدی از نالهٔ من
چه بدی با تو من سوخته خرمن گردم

گرچه یک عمر بزندان تو بستیم دلم
گر بیک عمر بزندان تو بستیم دلم

وصف روئی تو بر بتکده لوبهی گفتم
بتان را همه از شوق برهمن گردم

واقعهٔ آن گل بستان دل من خار شکست
من ازان خار چگویم که چسان گردم

گوهر هوش ز خجلت بغیر خاری بستم
بکون دیده نقش جلوه اش بر دیوار بستم

سری با خود نمایم ها ندارم ورنه بچون گل
دل صد پاره را گر گوشه دستاری بستم

عجابت آنکه میکردم تلافی با زنگ شبها
گر روزنامه در هم بر دل افگاری بستم

مرا امید بهبود دل بیمار گر بودے
برای او هزاران نسخه چون عطاری بستم

نشستم که هوا پیشه گرفتار بریتانے
من آن روزی که دل در طره دلداری بستم

بداغوای این محفل اغریبانم گر یک کس
بیان حال نهمیدی لب از گفتاری بستم

رسیدی گر ربای بیش سرگذشت ما مکن
مدامت مژده میدادند کاین ره می‌روی تا کی

زیارم نیست امید وفا ترش مرو با کس
سر خویش گیر و پیش آر هر جا که می‌روی تا کی

هیچگه یاد آن پسر نکنی — گرچه یعقوب گریه سر نکنی
نکشی ناله گر به سر نکنی — تا ازین غم یکی خبر نکنی
دیده آله بدیش چها کرده — بعد ازین سوی او نظر نکنی
مدرین هفت دل عذار حافظ — همره او دگر سفر نکنی
نیست چون تو بهی ازین یارا — قطره حویش را گهر نکنی
گرد ازین کوه درد ناک سرم — هوس یار جوش کم نکنی
کرده زلف تو ام مطول و دراز — قصه حویش مختصر نکنی

نیست یک شب که بستر ما بین
واقف از آب دیده تر نکنی

مارغمهای تو ما جمله چو می‌کشتم — دیر پروائی یکی خانه ویری می‌کشتم
تحفه دیگر امید از دل زارم دریاب — گر نه پیش یار دلیری می‌کشتم
بیدلم غم کود و ما غم خود بخود و ما لیم غم — میکنم تکلیف بلبل تا صبوری می‌کشتم
میکنم صبر از عنان دل ولی گرم بخود — سادگی لشکر سر بجیبه تیری می‌کشتم
سرمه خط خوانان ولی تعبیر تا میکند — بعد ازین مست نگاه پی بهری می‌کشتم
ای کمان ابرو بقربانت دل جان و دماغ — انتظار ناوک مارت ز دیری می‌کشتم
تا مرا آئینه سان از غیب آگاهی دهد — حویش را در صحبت درویش همیری می‌کشتم

چون نیم افتاده‌ام واصف در این وادی رها
دست بر سر انتظار دستگیری می‌کشم

ز دست هجر یاران دل حزین میگذارم
هوای قفس سخت آتش‌نشین میگذارم
دلم را که دارد هوای شکستن
ز یاران طمع بیشکن میگذارم
گرفتم که دامن ز دستم کشیدی
ترا ای ستمگار من میگذارم
مرا خانه تو دل مام لیکن
ز دست تو بنیاد کن میگذارم
زبس بد حریفان خدا حافظت باد
ترا مست در انجمن میگذارم
گرفته گریبانم و دامنش من
نه او میگذارد نه من میگذارم
دهم جان تلخی که شیرین لبی را
بسد حسرت کوهکن میگذارم

ترا کسبتی هست ما متمع وقت
چو میبینم همین پیش من میگذارم

از دوری تو گشته سیه روزگار چشم
یعنی فتاده از نظر اعتبار چشم
بلبل ز حرص دیدن گل موسم بهار
فریاد میکند که ندارد هزار چشم
مردی دست موکه ره رهسپار تست
مسکن دمیتوتا سحر احمر شمار چشم
مانند حال چشم سیه کن بروی یار
یک لحظه هم ز عارض او برمدار چشم
بگشاده‌ام بر رهگذر لیها در این چمن
چون غنچه فسرده بروی بهار چشم
یک لحظه در دو دوری طاقت نگذارد
دشمن شد و چکید مرا در کنار چشم
رخوش گریه فرصت نظاره نداد
ما را شب وصال نیامد بکار چشم

گر دمی بر رکوی یار بیاورد می صبا
بسیار بود در بهت لعب بوا ستم

مسح مس بار نگاره کس آ چون کنم
می افتدم سروی تولی اختیار چشم

آن دل سیاه رحم بحالم نمیکند
گر دم سپید در پس تا زنگار چشم

واقف نظر بر لعل خط دلبران مکن
پوسیده نیست نزد دوو عیار چشم

مرا مس مرتور حیا بوده است داستم
گاه دس همیں مهر و وفا نوده است داستم

مرا ای همدرد دوست گفتی بار میدل
خطا بوده است صبر خطا بوده است داستم

دلم یک عمر او رو کماں از ستان دل
بسیکر دم خطا تیر قضا بوده است داستم

ازیں آهسته رفتنها ازیں برگشته دیدنها
مرا حاما چریلی در قفا بوده است داستم

مرو تا رستربت وصلم مرافت اچاره واقف
مریض عشق را مردن دوا بوده است داستم

خوں می گشتی دلم دلدار گر میدانستم
غم می خوردی مرا خوار گر میدانستم

میکشیدم منت دار الشفا را الاطباء
چشم سعود دل بیمار گر میدانستم

بی سر و سامانیم افگنده در ریگ فنا
می نمودم رہبری دستگار گر میدانستم

سد هم جان را بیک نگاه خشمناک
آه چشم مرحمت ار یار گر میدانستم

دل چنان آمد در ضبط شکوه آں بیوفا
کو چه میدر حضرت الحاگر میدانستم

از پی او سیدن پایه چو آب می سوداد
سر سپید صلابت رفتار گر میدانستم

آں مسیحا بیچو واقف می نمودم التفات
رو دروں خانه خمار گر میدانستم

سر از فرمان او بر نمی‌داریم
گر تیغ کشی خنجر نمی‌داریم

ای عشق ز ما مباش غافل
عیب از تو کسی نگر نمی‌داریم

گر دم ز تو نقطه گفتنا
با طاقت دردسر نمی‌داریم

ما را سر ار عتیق او نیست
با تشنه لبان حگر نمی‌داریم

این دم سیمین ما گریبان
امید دم دگر نمی‌داریم

از ما احوال دل مپرسید
چیزی بجز این خبر نمی‌داریم

متشکر ز سور بر لب ما
با طاقت این سفر نمی‌داریم

واقف صیاد دام گسترد
افسوس که بال و پر نمی‌داریم

تو نظاره‌ٔ چمن کن ما
گریه با بر گل و سمن کردیم

یک قلم صرف سد سیاهی چشم
بس که مشق گریستن کردیم

مرلبش دوش نام ما گفتست
زخم را صاف در دهن کردیم

چیزهای که پار شد در عشق
ما گرفتیم و پیرهن کردیم

واقف از ما و جامه بیزاریم
جوش را رنده در کفن کردیم

این سخت گره نیست مرا کام
کی دهد دست تماشای گلستان تو ام

نیم بسکه بیگانه نگردش سرشد
ایمه بیگانه ملت مدل از صف مژگان تو ام

زانستان مدیح در دهان تو ام
گوش بر حرف من امداد شنوان تو ام

با آنهمه منظر نظر خواهی دهست
نظری جانب من بیر که حیران تو ام

ستاره باکره کمیسو مرس سے آئی — کہ مدانی کہ چہ مقدار پریشاں تو ام
قدری رحم کن ای سیل بیرانکس — من ہم کہسر کی اوجہ سرمان تو ام
بوسہ ہست کہ پیش تو بہ دادار تو — کاش یکروز گدا وند مدیوان تو ام
خاک گشتم کہ شوم یک نفس آسودہ — او ہوا دہ بہ اداری دامان تو ام
گر ہمی آزاد مرا دار ہم دیوانہ عشق — ہست تا حال تہم بندہ فرمان تو ام

واقف امر چرا نیس حام شدہ است
کہ میگفت مرا دوش کہ جان تو ام

نیس وصل نہ تسیراں می پرستم — محبت مرچہ گست آں می پرستم
ترا آنی است کاں مالہ تحکس نیست — ترا مس اریں آں سے پرستم
بستر دیگراں را گل بیتاں — کہ مس خاصیلاں سر پرستم
مرا ما سچہ دگل بیست کارے — مس آں سہ قار و بیکاں می پرستم
مس آں دیوانہ پیسہم دریں دیر — کہ چوں ست سنگ ملداں می پرستم
محکدان گشت داغ ستور گستم — ہمان لہما می حنداں می پرستم
رہمں می پرستد گرچہ ست را — ترا مس زاں دو چنداں می پرستم
محسم دوستی حاتم مرآور — ہموزاں و تمس حاں می پرستم
ہیتیں مار آرادی مرں حرف — کہ مس رکبسر و رندلں می پرستم
عرالاں را بیاد چشم شوحت — بیاباں در بیاباں می پرستم
مرا ما سرمہ سود اعتقادے — عبار کوی جاناں می پرستم
محمد اللہ کہ مس ملما طرجمع — ہمہ ریف پریشاں می پرستم

من آن سرسبم که اردوی اسیری — قفس را چون گلستان می پرستم
مرید دردم و درد است پیرم — چو پیر دردان درمان می پرستم
فراهمای دل پراکنده ست دایم — برائی کج دران سے پرستم

دروں خانه راهم نیست واقف
درود یوار حیران می پرستم

دلش غارست صد بار آزمودم — دلم سیاهست بسیار آزمودم
دمم آهرمتیدم کوهکن گفت — بلائی سخت این کار آبمودم
خطا هرگز نگردد ناوک آه — مگر روز شب تار آزمودم
بعیاران دل از پیران رائی — ترا ای طفل طرار آزمودم
نمی آید بکار ایم یوسف من — ندارم سخت بیدار آزمودم

سعر اولی است واقف این یار
که هم اغیار و هم یار آزمودم

جفا جویان ندارند وفا شرم — ستان را نیست هرگز از خدا شرم
چرا در چشم هر کس می نشینی — ازین مردم نمی آید ترا شرم
بسوی سرمه سهوا هم نه بینند — که دارد چشم من زان خاک پا شرم
کجا امیتوده با این هوادار — گلی دارم که دارد دار صا شرم
ز چشمش شرم دارم ورنه گویم — ندارد چشم شوخش از حیا شرم
مرا هم میدهی ای اشک بدرم — ز روی من نمی آید ترا شرم
چپان محرم نماید خون ما را — کف پائی که دارد از حنا شرم

چه لی ما کاریت رامی پرستی
مگر واقف نداری ارحداستم

دل نمیخواهد که من تنهادلی خالی کنم
امروز شمع محفل خود را دلی خالی کنم

کی تواں در روی رو دامن گلزار کرد
شمع سان در دامن تنهادلی خالی کنم

سرو من امروز در پیکار با دیگر بهار
با شتاب و پیچ و تاب اندر دلی خالی کنم

فکر رفتن از دماغ من برون کرده است دود
ای خوشا ساعت که من سودای دلی خالی کنم

ساقی امشب از برای حاطر پرکن حام
تا من از دیدار خود دلی خالی کنم

سرو و شمشاد و صنوبر از چمن قد میکشد
هر کجا از یاد آن مالا دلی خالی کنم

همچو آن ابری که می بارد بدیدای رحمت
گاه من آسمانگی بیخانه دلی خالی کنم

عاقبت بر در زدم واقف کشادی نداد
یکه اکنون سرو دلها دلی خالی کنم

رفتم از یار از آستان هم
زمین گریه کنان آسمان هم

از ره بیت رگ تاری کم
ساز ما بی نمی دیدم حرفی هم

کجا فتم ای دل زار که از
زراعت مهر از رحمت نشان هم

من گیرم بکویش بنشینم
نشیند مرسرم گر آسمان هم

مباد سگ طلسان اگویش
خریدارم اگر باشد گران هم

نمی مورچه طعلی و لیکن
ز ستب پیری مالیخوان هم

بخون تشنه است تیغ چشمش دلها
مشو ایمن اگر بخشد امان هم

نیست بهتر ز تیری ادا فتم
نصیب دشمنان گردید آن هم

مرا این بالهوسی‌ها نمی‌نشیند
که می‌نالیدم امید آشیان هم

ز هوش سرکشان و خوش‌دلان باقی
بجانم پیر سد جمعی‌سان هم

میندیشم چه گردم گر آن شوخ
بسنگ نگه بتان آرد نشان هم

بس واقف ناشناس کوی
چو دل بردی سرایی هم جان هم

ای ستمگر تو ما ما حوالت می‌آیی بچشم
دو دو بر چیز دارد دل آب می‌آید بچشم

ای عنایتهای دولت هر کرا دارد نظر
گوهر او را یارهٔ میسحاب می‌آید بچشم

ای کشتی هر کس کیا از هر کس مست گرد
آفتاب محشر ش قیمتاب می‌آید بچشم

ای نوا به پوستیدم نظر را از لباس
هر کف ما کسترم مسحاب می‌آید بچشم

تا سری ما سحا تسلیم پیدا کرده‌ام
تبع او واقف مرا محراب می‌آید بچشم

ای بعد از تو نل انگاشتم و دل نتادم
دو ستان حمله نگویید مارکیا

ای خیال است که ما سیح نمایم میعت
هر که با پیر مغان دست ارادت دادم

ای صید گونه غم و درد طرب حصه کس
در دفا طاقم و از طاق دلش افتادم

ای ع از دو دو دلم تر نشود هیچ پسند
بی سبب نیست که میورم و دریادم

ای ساده روی که بس داد خط پیزاری
خط بر آورد و مش حتا طلامی دادم

ای سری ار سر من میند گذر خواهی کرد
دست من گیر فدا را که زپا افتادم

ای رطبل مرا است، مهمک کیا چاک
تا تم از اینکه مار یچه دهد بر بادم

ای دل با دادم دبی مهر بر آمد واقف
اگر بوکه ازین ماه ستانند لوم

ز حرف ناصح و دم سرد مردمان نمیدانم — ستم آن ستمگر بر هوا دلبر نمیدانم
بهر یکدست بطرف شمع ای پروانه همراهم — کرم کن آدب گرد یار گردیدن نمیدانم
ز ما دانی کشادم پیش او از کشتن طوماری — کنون درمانده ام چون طفل پیچیدن نمیدانم
هوای این و آن چون شمع ما را کرد بیمقدار — ز نالیدن بجز پرسی چیکار دیگر نمیدانم
مرا هم گرچه یار کم وفا دانکاسه چینی — ولی ما هم عمل میرس کرما السنت نمیدانم
کمین در عذر خواهی زنده آن کبای بیباک را — که از ره رو عنایت سوی ره دیدن نمیدانم
هوای دشت پیمایی ز لو، اشک عنانم را — چو سیل از راه صحرا بار گردیدن نمیدانم
ندارم میل طبع روشن با خود بجا نهما — هم از رنگ کمتر لیک چسپیدن نمیدانم
بجز حاصل گر بیشود گیتی گمان از گفتگو — کرس چون غنچه تصویر خندیدن نمیدانم
گذشتم زین گلستان چون صبا از اهل عالی — وی بگل بستم قناعت کز گل چیدن نمیدانم

اگر پیر مغانم باده ریزد در کلاه واقف
وگر رندان چو ما باده نوشیدن نمیدانم

آنکه بسکرد دل بیمار کرده است ستم — لب ز خون پیش کس لطمار کرده است ستم
آنکه از تشنی آزار کرده است تو بمن — وانکه از دوستی انکار کرده است ستم
آنکه چون عمر وفادار نموده است توئی — وانکه در عمر جفا این کار کرده است ستم
آنکه در جستن شکایت رفا حوارت — وانکه از جوار ستدل عار نکرده است ستم
آنکه عمری بسر آورده در امید یار — وانکه اندیشه ز اغیار نکرده است ستم
آنکه ره در دل امیدوار بردی کرده — وانکه بر راهی عمل یار نکرده است ستم
آنکه از ره ملک آمد عالق بعد با — ره دل پیش تو نیکیار نکرده است ستم

انکه مالد لهی سر درد لها واقف
داری با مدعی کار نکرده است منم

غریب روی ملامت ندیده آمده ام
برای دیدن روی تو مدتی آمده ام

عجب مدار اگر وحشت است در طبعم
که همچو بی دل از خود رمیده آمده ام

مصور همه من آمده است بیطاقت
که در رکاب محبت خزیده آمده ام

شنیده ام که سر جمله نیازی داری
چو سجده گاه سرت ارسیده آمده ام

ز دست حادثه مهر نوار عدم بودم
سرشک صبح گریبان دریده آمده ام

جمال آنچه بگیرد گل مرا سهم نبرد
بجای عطر سملان کشیده آمده ام

بهای سعادت اگر امد این کوی قبول
بدست گوهر لبیشت خمیده آمده ام

چرا لقصد سر من نمی کشی تمتیغ
که مس رحال رگ خویشتن بریده آمده ام

ز روی تا بین که شوم مسلم و تیم دیوان
سر لوح چو کسوتر پریده آمده ام

بزلف یار تر اوفتاد سر سودات
مبارک است که مس تا رسیده آمده ام

غمس گشتم پیری ستا درمانی از کجا آرم
ستدم پیری ملک شهر جوانی از کجا آرم

کمال مردم ازدرد حالرسای بیجرانش
دوای لطف آب رندگانی از کجا آرم

اگر با موسم آرد وصف لعلش معذورم دارید
شکر گفتاری و شیرین زبانی از کجا آرم

غم او میهمان دمی ندارم در جگر آهی
باین افلاس بسیار میهمانی از کجا آرم

مرا انگشت بر لب مینهی ایشاخ گل مگذر
بیان تبسم گرم گفتگو هر گز دهن محمل

بیم طلیل دماغ قصه جوانی از کجا آرم
مسافر دود دل آتش زبانی از کجا آرم

بجولانگاه بیتابی سراسر میدوانم من
می گلگون تا بکی از دل ولی از دیده میرانم

مرسر کوی شما میگریم — چشم مدنور بجا میگریم
چون کنم گریه میاید بسرم — که بلا هوش ربا میگریم
تا دل سخت ترا رحم کند — سخت هنگام دعا میگریم
گریه آب رخ من ریخت بخاک — ای من مار چرا میگریم
میدهم عرض بحیرت زدها — میروم دور خدا میگریم
مسلم از گریه بود حاصل جمع — تا همی هست مرا میگریم
اشک ریزان بهم از شهر شدت — ار کجا تا بکجا میگریم

واقف ار نه بالای تو کسی
مستلایم به بلا میگریم

تا مداح او سری میدانستم — شمع سان تاج زری میدانستم
می گرفتم ار هوا تیر ترا — من اگر بال و پری میدانستم
اهمیین کیسان میگشتم بخاک — غیر ازین در گر دری میدانستم
ار سرم داشتی دل چون شمع — من اندوه دگری میدانستم
کاش جانی کاو کاو مخزانش — بر گ جان استری میدانستم
رو نمود آئینه رادیدار او — کاش من هم جوهری میدانستم
میرد از تیغ عجب رخمی بدل — کاش من هم جوهری میدانستم
میکشیدم سر شیدائی اگر — همچو مجنون همسری میدانستم

دلم میکردم دل افسرده را
لاله ساں گر افگری سیه داغم

مرده نودم خشک لب را تشنه
گر نه مژگاں تری سیما تستم

مرده سیل اشک ار کو پیش مرا
کاش واقف لنگری سدا تستم

نمیکردم شب هجراں اگر اری چه میکردم
چه میکردم برای رفع بیماری چه میکردم

قفس تنگ دلش را ساں که گلشن رفت از دادم
دگر سودی ندارد ایام گر مختاری چه میکردم

ز اتو دزدیده نودم لذت ذوق وصال
میکردی اگر دل میهماں داری چه میکردم

امیدهای صد تغافل ار تو می نیم
اگر سدا شتم چشم وفاداری چه میکردم

تشنه هر تو مرگم موجب صد گونه راحت شد
اگر خوانم سر دی مس سیداری چه میکردم

نگو کردم برآوردم بطور زلف او جودرا
میکردم اگر آشفته اطواری چه میکردم

درین گلشن بجز مم گر نمی راحت کوس آمل
چه حاصل من بایں مشوریده گفتاری چه میکردم

ن تمهار قلبم میدهد آزار پیش از صد
سک کو هت ساه میکرد اگر یاری چه میکردم

امدک رحم شمشیر تغافل مردی کشتم
خدا ناخواسته بودی اگر کاری چه میکردم

وای بر ره گرد بیها چو سیلم پرده بود ما
نمیدیدیم اگر از دست هموار چه میکردم

نیفتد جان بملقدم دل بلقدس اگر واقف
نمی کردم غم او را خرماری چه میکردم

سیا ای دل رها کردو گردم
مرو ای بیوفا کردو گردم

سبا ای سلسلهٔ دل کعبهٔ جاں
که از صدق و صفا کردو گردم

بایں تعجیل رفتن ای مه ما عب
رمانی تا کردو گردم

نمیگردد دل من گرد هر کس — تو شمع و من پروانه گردم تو گردم
مدارم پای کم از راه دوست — دمی ننشینم که تا گرد تو گردم
نمی گردد دلم گرد دیده تو — دمی ننشینم که با گرد تو گردم
ز لطف کعبه گر بیش از پیش — سرت گردم صفا گرد تو گردم
ملائی ار چه میگردی ز من دور — ز من یکچه بیا گرد تو گردم
بر غم گنبد گردنده حاسد — گردان سا بیا گرد تو گردم
بلا گردانی دولت ضرورست — تو شاهی من گدا گرد تو گردم

همه بیگانه طرز رسم واقف
تو ئی طرز آشنا گرد تو گردم

تا سیه نشد از حلقه شکس جانان خالم — گفت حول مانه نور شمع در کاشانه ام
قتل وی دارد مقیم گوشه میخانه ام — چون روم جائی دگر کاینجا بست آب و دانه ام
میروم از محفلت اگر سیلاب تشریف آورد — گریه گردی همه یکجا گذاشت ام ویرانه ام
یاسی خواب آلود من رنجیر پیاپی نواب — اینقدر ها از سر زلف کسی دیوانه ام
دودمان سوختن را بسکه احیا کرده ام — زنده میگردد چراغ مرده از افسانه ام
از مذاق عشق تسبیح مسوزد من زنار و شب — نور محفل من شریک حال پروانه ام
از طپیدن بیقرار من میرآئی میجورم — در رباض آرمیش سبزه بیگانه ام
کی توانم دید احوال پریشان کسے — از جم زلف تو دل صد چاک تا شانه ام

در حق من هر چه میخواهد دولت ناصح بکو
ما ستقم رند حرام اثیر و دیوانه ام

دل تنگ را چشم اشک بار دل تنگ را دل بیقرار دل تنگ
دل در تنگ عشق آتش جانی شده است آه از آن ساعت که در گیرد زبانی شده است
آمد در دلی که دل در کوی جانان میکنید شوق بیهوده که خاک رگ ار دل شود
دل غم جانانه دارد بس غم دل چاره چیست غمگسار جود شود یا غمگسار دل شود
دل شهید لاله رویان شد درین گلزار کم رو در پذیرم اگر ما او نشیم لعل دیر مس سمندر جمع میجوید هم کنار دل شود

دل مرا از مودد واقف کار کجی چو عشق
سخت می ترسم مبادا اشتر مسار دل شود

سند عمر با که جامی اعتباری گرفته ایم عاری ز رای خاطر یاری گرفته ایم
خوشا حال چون تو نگاری گرفته ایم گوش زمانه کر که چه یاری گرفته ایم
آسان بچید دامن گل وصل چون مها خون گشته ایم و دست نگاری گرفته ایم
داس مرن ز آتش ما اسی نسیم عشق از سینه های گرم هزاری گرفته ایم
ای چشم یار چیست تغافل بحال ما و نالهٔ تو اریی کاری گرفته ایم
بهر باد کوه کند بیابان دوید قیس با هم ز عشق رحمت کاری گرفته ایم
پر فته شد جهان و بر آشوب گشت دهر از زمان رمیده کساری گرفته ایم
از عهد زلف یار که عمرش دراز باد عمر نسبت داس شب تاری گرفته ایم

واقف ز دست ما نتوان داغ را گرفت
این گل ز دست لاله عذاری گرفته ایم

یک عالم مصیبت جان دل ما شتلا دیدم سر بر سای هیروت تا تراویدیم جیا دیدم

گر خواهم شدن پاسبه دیگر کسوئی
گر من چو را بجواب است کی تمار دیگرم

معاشی اعتقادای بیوفا دیگر چه می خواهی
گر در جشم تو خاک افگندنی من نیستادم

خدا گر دیدنا را عریز ارمن نظر استم
گر امیم باین چشمی کزان یوسف لقا دیدم

چه پرسی مرگ تب دادی چو کو اهوز دل را
گر من نه دانم این قدر شهید بی بقا دیدم

مگر سامان ارغم دل مدار مالیدم
نه ارسیگا - لحونی - رحم آرا تشا دیدم

مرون بیدم تن بعد این بیدل ناتوان را
نه ما تیر ارد خار مانکاری با دیدم

بیست مرور که با عشق همدم ست دلم
عشق داند که چه با یار ندیم ست دلم

ملک قسطنطنیه گر بکشد و بیستم آور
نیست با اندهگر گوشه صیم ست دلم

مار راف لو کریده بهست رصد حا ارد
من دل سیاه و مان چشم کسلیم ست دلم

روزگار یست که ارشوق تمیم سر راف
آرگدایان سر راه نسیم ست دلم

بیکس افتاده زان کوی سر شکم روحاک
روز و شب در غم آن طفل تتیم ست دلم

سو سو قلمرو آن دلک میرسید لیس
بیست عمری که در آن کوچه مقیم ست دلم

چه شود گر تو بسوی ما بی هوش گردد
جان من بیم نگاهی که دو بیم ست دلم

بوسه مگر قتاران لب کمدلش سوال
واقف از خیل گدایان بسیم ست دلم

دیده و اشکبار میخواهم
گریه زار زار میخواهم

ناله را بهست دراچه کم
سینه داغدار میخواهم

ریشه درد ما ثمار سودا ست
مدوسے از سیار میخواهم

ما بدیم و وصلت ار میسر ناید — که ترا در کنار میخواهیم
وصل ما هجر من نمیخواهیم — خواسته هست آنچه یار میخواهیم
وعده هست صد بهی میگیرم — وصل بی انتظار میخواهیم
مار هستی فگنده ام از سر — در حریم تو مار میخواهیم

واقف ار لطف ساقی کوثر
مستی سرمد میخواهیم

سرد سر تا بپا برای تو هم کربانی که من دارم — گر ترا این بود گل هست احسانی که من دارم
تبسم میکند چون صبح میگوید سر زلفت — که شب تار فراق تو بدامانی که من دارم
هزار عشقبازی هم چو گل بر این حدیقه آید — که تنوان رد حق چاک گریبانی که من دارم
سر ارم بگذرد از هر قدم زخم پیاپی — که دارد دوستداران دشمن جانی که من دارم
دل همچو گی ستایان تنان خود نمیداند — ازان امروز کمان ابرو سیه پیکانی که من دارم
تمنای دل فرود آمد ای جان جستجو این — نمیارزد بصاحبخانه جانی که من دارم

بقیه لشکر امت واقف نامور بیعت
ستود از بر رحمت پاک دامانی که من دارم

دل خریدار تو ماند من خریدار دلم — مبتلای دل اسیر دل گرفتار دلم
سر دم تیغ تو مژگان مژه تیر نگاه — سر دم تا دل محب مار و مادار دلم
گاه لیلی گاه شیرین گاه محمل میشود — واله دل بیقرار دل گرفتار دلم
من ندانم راف مسکین کرا کرده است — هندوی هندو که هست آشفته اطوار دلم
گل چه خواهد کرد عیر از دو آهی چون منی — من گرفتم عقده وا کرد از گرفتار دلم

لـ	میشود ارجو چو هم ستاهی که مارک میشد رلف او واقف دوتا گردید از ما هم

ریاک مسمه چو احوال دل اظهار کنم — مرگ صد گریبان هر ار پاره کنم
زلس که دیده ام دلبران ستمگر کیوں — بهر که دل بدهم اول استخاره کنم
هلال عید نماید علی چون ما هم — ما سروی لب سرگوشه آشکاره کنم
مدور لعل لوار حرص میکشتی کارم — بآں رسیده که میخانه را اجاره کنم
تو خود ستدی سر طاعی سیاه رلف آسیر — ولا تو خود بده انصاف چه چاره کنم
چه شعله ها که بجیر در حرص ملاقت — نظر چو جامه آں سرو گوشواره کنم
دلی که بود مرا قاتش رلود اکیوں — رهم ز سر دو صد بر دل استفاره کنم
مرا که حال بدست تو دلشکن محبت است — کی ام چاره مگر دل ز سنگ خاره کنم
دهن دریدگی رحم و شوخ چشمی داغ — ستده است موجه سوایم چه چاره کنم

رسانید فصل گلم مژده قبول واقف
رسید وقت که زنجیر قفل پاره کنم

امروز من محبت می پیمانه خورده ام — گویا کاسه سر منصور خورده ام
صد جیر گرم هستم ما سیار گو که من — دل سرد کرده ام رتو کافور خورده ام
تا یک مردم رنگاه کشد تو — تا آنکه این خدنگ من لرد در خورده ام
از دیده می تراوشه ام کاسه کاسه خوں — یک جرعه می اگر من مخمور خورده ام

واقف در آرزوی عقیق لب کسی
خوں جگر زیاده ز مقدور خورده ام

گاهی بشهر گاه بصحرا گریستم — هر جا که گفت یار دل شیدا گریستم
یارب چه شیوه ایست سکون این آب را — یکسو آب میروم و دیده یکسو گریستم
ای یار عمر را گدرا مد ما شتاب آمد — امروز تا کردم و فردا گریستم
تقریب عمدتا و گریه کی کم — صد بار گشت حوض دل من تا گریستم
پیش تو گریه کردم و بی آبرو شدم — گریه بحال خود که چه بیجا گریستم
ماس کسی سرشک غم از دیده کی ستد — در گوشه تبسم و تنها گریستم
امشب گریه در جگر موج میزند — حوض دام کرد و بدیده اعدا گریستم
گاهی بشعله عشق مرا غم بسوخت — ناما کردم از غم او آگریستم
طوفان نوح تازه بتدارک آمدم — یا آنکه در غمت همه دارا گریستم
خالی نماند کوچه ز سیل اشک من — یعنی بسر در هوای تو بسیار گریستم
بقطع امید کرده رهبر عاقبت — خون بجوز جمع سرود لها گریستم

یک قطره خون نماند کسون در بدن مرا
واقف دل و جگر همه یکجا گریستم

دیدم از غیر کسی خورده تغافل کردم — نام بی غیرتی خویش تحمل کردم
آن نسیم گه ز لطف مشک بیزیان سعدی — تا توان گشته وطن در خم کاکل کردم
مرغ دل طالع آن دام معنبر چون داشت — آشیانش شکن طره سنبل کردم
سوخت داغ تو سراپای مرا هم چون شمع — ده چه ساعت گریبان نم دامن کردم
شکوه زلف دراز تو نمیشد کوتاه — سر خود تی زدم و قطع تسلسل کردم
نامه ام قصه حسن تو د عشقم چو نوشت — نام آن تازه بسام گل و سلسل کردم

قطرهٔ لولوی دور یاستی ار پیلوی ما
مژده ای دل که بس ار حور و قا کس کرد ما

نی تامل نه وا بیشتوح چسان دل دلوم
مسکه بهر کار نستوا سے تامل کرد

گلس و ردم و صد دلع شگفته است بری
سربیت کرد مرا عشق چپین گل کرد

گر حورم نعمت الوان بر و وار یدم
دوق خوبی که ز عشق تو ساهل کرد ما

زان نگه گوشتد رچشمی چو مید میاجا
حو بیتش را بدف تیر تعاقل کرم

هیچ دانی که چسان دید حقیقت بین شد
سر مه از گرد ره مراکب دلدل کرم

کی دهم بس خاد گی ار کف واقف
سنگ چون زلف بتی ز ترل کردم

عیش دیا همه غم لود میدانستم
قر بهی حمله درم لود میدانستم

هیچ گشتم چو لعل کمر او رفتم
راه باریک عدم لود میدانستم

تلخ شد عیشم ریں ز هر شکر امد دده
لذت دهر الم لود میدانستم

کردم آسحا چه کسو تر چه قدر دل بستی
کوی جانانه حرم لود میدانستم

ایکه بس عمر و ما بس لطف رمانی گشتم
همه مر حو لیش ستم لود میدانستم

داده ام داع لوار دست ز حسرت داغم
که گل ماع ارم لود میدانستم

سر جدا شد ز تنم پا بر کو لیش مادم
تیغ سید ادعلم لود میدانستم

صرف کردید بجندیں بیجا واقف
عمر چوں صبح دو دم لود میدانستم

دلم تا کی ز دوا دست دلدار بی ست آرم
مرا غم میخورد رفتم کر حو لی بدست آرم

تو دل مدامی مری ار دست لیکن میکنی ما
ز دوستها دلری عاشق نکه ای بدست آرم

دلی ندارم از تو ای ستمگر و گله گویم
که هر چه بر دلم از تو رسد بجای خود است

دلم هلاک بت ارزنده است یا مرده
درین فکرم اگر گویی تو دانی بهتر است آنرا

تا زانم مرغ دل بر هر خیالی که داشتم
در دل نهان خیال محالی که داشتم

یکسان نبود دیری دلدار بر کسی
در دام زلف او پر و بالی که داشتم

تا گرد عارضت دمید و عبارم ربود از دست
از دل نرفت گرد ملالی که داشتم

حرمان چو راه داد بآتش رسان گذشت
آخر بگشت آه وبالی که داشتم

از دل تصور گرد نمیرود
هستم اسیر فکر محالی که داشتم

تا مدعا کاسم اگر گردش فلک
بر من وبال گشت کمالی که داشتم

گر چه بحرف پخته سوادم تمام عمر
دانم که خام ماند خیالی که داشتم

واقف دوم بشنو چه مجنون ابتر از
گر من رمیده طرف غزالی که داشتم

ای مونس و ندیم دلم هر که داشتم
با تو برای خاطر دلبر که داشتم

دیدم بدست یار گل داغ همچو شمع
از دست او گریختم و بر سر گداشتم

شد مدعا قبول بی اقتدای دین
سر را بپای یار مکرر گذاشتم

طاوس رستادی و شدم این انجمن شدم
تا ستیزه گر به حلقه ساغر گذاشتم

آگاه من بشوخ سیاهی بر فتاد
سر را به تیغ سینه بخنجر گذاشتم

می خواست عشقت از سر مستی بدر کباب
دل قیمه کرده بر سر آتش گذاشتم

گردم نزاع قطع کش تا کین کش
دل را گذاشتم تو کار گر گذاشتم

از رہ دیدہ بہ پہلویم ہمہ شب خواب نشد حرام
سیلوتسی کہ لی تو بستر گرد اشتم

از سر بامداد دل چالش کیا شد
واقعی عجب سال کبوتر گرد اشتم

واقف نشست کس زدلم کلفت غبار
این نشست دستوسائی کبوتر گرد اشتم

میکنی آزار جوش می آیدم
لم کمن بسیار جوش می آیدم

کی عنایت ناخاطر می شود
گر کنی صد بار جوش می آیدم

از تو دستانی گویم چون راه او
میکنم تکرار جوش می آیدم

تا لم با طبع ما صبح سوی عشق
چون کنم این کار خوش می آیدم

پیشہ ام عشق است میکنم
میکنم افسار جوش می آیدم

از چہ میرانی ز کوی خود مرا
سایۂ دیوار جوش می آیدم

تقد و جس هدد و داع عاشقی
این چہ بیں ما زار جوش می آیدم

از پی او میروم بی اختیار
بس کہ آن رفتار جوش می آیدم

جان بقربان بلبیس گفت
نالۂ بیمار جوش می آیدم

میشود در تنگدستی بہ سے
زیں سبب دستار جوش می آیدم

مرگ جان دشمن ما حس بدم
نالۂ این تار جوش می آیدم

مستی و دیوانگی شوریدگی
واقف این اطوار جوش می آیدم

خاک شد در قدم او سر جو را بادم
بہ شرف آں سیم بدن شد بر جو را نادم

گر بہ بینید کہ طوفان بسر آورد مرا
ہر گز ار جا نشدم لنگر جو را نادم

ز دل اگر نه بسیار مرام نگذشت — جا پرداز ی چشم تر خود را نارم
تا حد ار ستوم کرد سکنارم را — من سیکدستی عاشق کش خود را نارم
شه نگهدار من از تیغ زبان تاجیخ — من سپیر داری گوش کج خود را نارم
در تنت تیره ام آماه بهر یاد رسید — چه تا دگر دمس اختر خود را یارم
سر مه دیده ز ارباب وفا شد آخر — طالع ره بتن خاکستر خود را نارم
یار مردانست سر لکسر نیزه رخاک — نارم آمال بلند سر خود را یارم
در قفس ریخت چو صیاد مرا کرد آزاد — من وفاداری مست پر خود را نارم
مرف مارید مرا گرچه پیری بر سر — دلم افسرده نشد اخگر خود را نارم

نزم کرم بدم گرم محبت دانیت
دل فولادی او جوهر خود را نارم

است که بیتو تاب و توانی ندا شتیم — از حال ما میرس که حالی ندا شتیم
است که بیتو یار ربانی ندا شتیم — لود چیاره درد و فغانی ندا شتیم
از درد هجر بن ندهم دیم و این عجب — سر جو یتش ز صبر گمانی ندا شتیم
گر سوخت چار سوی تمنا چه غم صبی — گر و بهیچ دکانی ندا شتیم
مردیم ما بحامی اگر روی در دو یش — پیش تو قدر سرگ حرانی ندا شتیم
مارا و بال سر شد و سود او گر به ما — امید سود و بیم زیانی ندا شتیم
جوئیش آن زمان که در عدم آباد بوده ایم — نامی ز ما نبود و نشانی ندا شتیم
نی هیچ شد به تنگدلی صرف عمر ما — افسوس عشق خنده بانی ندا شتیم
لو یم لوسه گر به کامت رسا مرجح — در دست اختیار عنانی ندا شتیم

ارس کہ دل بپسید و با ستمکاں ما
واقف دگر بہ ما حقانی مدار ہیچ تم

بران سرم کہ رہ عرض مدعا سدم
چنانکہ پیش خدا ہم بسا رد عا سدم

بساں ورد ار بس پیم باسمانی دام
چو تب کنی تو آیم بہ بیا مدم

ز دلبری ہمہ اعضاش آفت جاں ست
بخیر تم کہ دل خود کجا کجا مندم

تمر بہ جیان میبر در نخل قدت
رسیدہ وقت کہ من بخل بہا مندم

رہیم ایں کہ تو شاید بخواب او آئی
تمام شب بفسوں خواب غیر را مندم

در فلک مکتا بد پی اشارہ ملک
چو شب بیا تو ہنگامہ دا مم

حد رکید قیساں بیرا لہ من
کجا رویدا گر شست رشتا مندم

سر بک اہل ہوس بیست عید سری ا
چو حوں شود ہمہ بس بک حا مندم

یک نفس پا کتہ اشک مدلاں چیم
چہ کم آہ ما یں گو ہر جاناں چہ کم

عیب ساں با نشو م تا در عیب بس
تو مگو گر یکم چاک گریباں چہ کم

گر دار ستم بزتوی حوش چشما م
گر بد ستم مگذار د عمر اں چہ کم

سگساران ہمہ مرحو یش گوا را کنم
من دیوا مدل حق فلاں چہ کم

در جگر آہ ندا رم زور آمد عمر بحیر
من چنین مفلس وا رتد حمال چہ کم

با چنین عمر ہوا دار وصالش نتوم
مسکہ مورم ہوس ملک سلیمان چہ کم

ما تقم بیستم آشفتہ دستار و کلاہ
سر ندا رم ہوس سا یں ہمہ سامان چہ کم

نہ مرا آلہ و پا و سر و دا یدہ سر شک
چارہ تشکی ا ر مغیلاں چہ کم

یکدم جمع ما فسانه واسوان خود را
میکشم و مدام آرا رد سید روی او
سیکنم زلف تو ام از پریشان چیکنم
وای در بیلوی سر دال تنها چیکنم

واقف از دیدن این باغ نمی گردیدم
عیجه سان گر نکشتم سر بگریبان چیکنم

هر کرا رفت دل از دست نمی دانم کی
زنام من امروز کسی در زمست
تو، تن چو لاغر بیت گرد مرآورد نمس
باقی مرد محبت رقیبان افسوس
گرچه، بادیه عشق تحمیا دلیست
بر سر راه تو نقش قدم غیر نبود

هر که دید عمیں چین بجبین من لود م
یاد روزی که دران حلقه نگین من لود م
هر کجا رخش تو میتاخت زمین من لود م
در ریبت ماحه خان دل و دین من لود م
آنکه نشست بکستین کمین من لود م
که بسر کوچه غم خاک نشین من لود م

محرم راز تو شد هر کس و ناکس امروز
پیش ازین واقف سر تو همین من لود م

خزان رسید و پی گلگساری چمنم
چمن نماند و ریبت ابگل بخاک یکسان شد
دل شکست مرا عار میونائی گل
بچه پیر همنم پارد کرد با دبهار
تم همت کنم تا خسرای نامل و گل
بست رفت گل و زخم خار بر جگر دارد
اگرچه از قسم عرصه تنگ تنده واقف

شکسته رنگ زبیمار داری چمنم
بیا که سوخت دل از خاکساری چمنم
دگر نماند سرو و سمنداری چمنم
شگفت عاقبت این گل بیاری چمنم
بهار داده وقایع نگاری چمنم
نماند هیچ بکف یادگاری چمنم
ولیک زنده بامید واری چمنم

چون حاسد او فاصدی از نامه فرستم | بیتاب تر و بیم اشک ز
آن نامه که سویش کنم استاده دل و جان | ملعوف کنم بر ورق لا
بر رقعه من نگذرد آن شوخ چه سازد | من بعد دل نکید دسته

سوی خودش از جذب محبت نشم آخر
واقف چه ضرورست که دلالم فرستم

گرچه احوال کسی در هم و برهم دارم | گرد و رلف نگارست چه
آن پری می رمد از من چه گنه دید آیا | نگرانیست که من صورت آ
گفتم هر چه دلت خواست ولیکن لطفی | گفت آمیز حدیثی ز تو من چ
گرچه تسلیم بود شیوهٔ عاشق لیکن | ناصحا پند تو حاشا که مسا
گریهٔ من حلف سلسلهٔ طوفان است | از سر تو سر ویرانی ما
همنشین گر کمکت هست ز چشم بتان | صحبت ای مرد تا جید بمر
عهد در هیچ قوام مانم و دیگر باشد | قسمتم ده که بسالی دو بمر
آرزو نامه من چون تو بیار برسد | که کبوتر من در مانده به آد
بود دل محرم زیر گیه من چون تند و | همدمی نیست کجا افتک د

رفت واقف ز غم یار غریز چون دل
در غمش گریه کنم تا بجگر نم دارم

بکوئی یار گذاری که دامنم دارم | لعاشقی سر و کاری که دامنم
چسان نیم که دهم جان ز دست | سری بپای نگاری بگیرد دامنم
برای من مگر ای چرخ دیگر پیراهن | من از لباس تو عاری که دامنم

رفت یارکی از کلبه ام تسلی افسوس
ز زلف او شب تاری که داشتم دارم

نگم بجیب رفیض بهار گریه رسید
ز بیرهن دو سه جاری که داشتم دارم

هزار گشتم و هر گز گل نشستم و لیک
هوای دامن یاری که داشتم دارم

نماند در سر ما کی بهار دامن گلست
بخاطر از لو عاری که داشتم دارم

گر دسته گرچه ز حد بیقراریم واقف
یکی ز یار قراری که داشتم دارم

گشتم دوتا ز درد و یکتائیت قسم
شد ز هر بدگمی لشکر جائیت قسم

تا تشنه روست آید یا او طرف شد
هرگز نمیرد از تو سر پائیت قسم

شد تازه جانم از نفس دلنواز تو
ای لی شمال خوش بدمن مائیت قسم

ای عشق از برای خدا رو زما متاب
ما بنده تو ایم تو آقائیت قسم

جانی بمن بحیث دلت مرده تو ام
جانا ترا قسم بمسیحائیت قسم

بر من که در غم تو شدم پیر یا توان
رحمی کن ای جوان تو توانائیت قسم

هر چند قدر تهمت حسن تو عشق ماست
پنهان نمانده ایم بسیدائیت قسم

پنهان مدار واله گیسوی کیستی
واقف سرا باین سر سودائیت قسم

تا دارد دست من دامان ترا گویم
مرا افتاد مشکل تا که گویم

ز دست گریه در سر کوچه یار
نماندم پای در گل تا که گویم

بگذرین دست دیا گردون بین بحر
نبردم پی بساحل تا که گویم

درین وادی شدم آواره صد
نکردم ره بمنزل تا که گویم

شب تاریک و ره دور و خوف گمراهی
خدا را مدعی منزل کجا گویم

عجب اسباب دارد دهر بیجا
بخواهید اهل محفل ما کجا گویم

بحال کاروان بیوفائی خود را
بحرفی کرد باطل ما کجا گویم

دل گفتم رسید و سد بسیار
نشد دیوانه عاقل ما کجا گویم

میارم یکدو حرف گفتنی لب
ترسم گفته شد عادل ما کجا گویم

تو دی رحمی دمی با ما برم رود
نمادم تا بمنزل ما کجا گویم

تصویر از گفتگو واقف را تحصیل
نکردم هیچ حاصل ما کجا گویم

همان بهتر که من از گفتگو خود را نگهدارم
چه لازم بعد ازین چیزی بگویم تا نیازارم

رسد آخر وقت حرفی تا پریشان کنم
نشستی مرده را چون خفته بیدار نیازارم

براهت سوختم رحمی بعمر خود ازین ما
سیه پوشم از سر آتش بسان داغدارم

ربس ترسم که گردم خم نشیند بر لبش آخر
پس از دیری اگر با او نشینم بردبارم

تا کجا همدم الحاق نشستم همرهان واقف بخاک آستان او
چو مردیم دری از رحمت نگشود بر سرم

از نشاط خانه ویران دیدم دیده بودم
از قتلگاه لیلی خوبان دیدم دیده بودم

از داغ عشق در دل صد لاله زار دارم
در غنچه گلستان دیدم دیده بودم

پروا مکن جم آخر ما آستان دونان
چین جبین مردان دیدم دیده بودم

دیدم بخواب امشب رحمت بدست جمعی
خواب چنین بیرنشان دیدم دیده بودم

سیمین بری تو جانا لیکن دل تو سنگ است
در سیم سنگ پنهان دیدم دیده بودم

یار روئی عالم آورد آمد بکلبه ام یار — حور رشید در بهشتستان ندیدم بدلبرم

از لطف یار واقف حیران چنین شدی
لطفی چنین نمایان دیدم بدیده لبرم

محبت آنکس که شد در عشق او اسیر لبرم — دران زنجیر گیسوان دلبر بیقرار لبرم
سرت گردم مکن در عاشقی بسیار عجلت — محبت آنکس که شد تمنع تر اسپار لبرم
بجوس میروں شدم لب از تکلم آشنا کردی — بقربانت مگر در برم تو بیگانه من لبرم
کنون هر لی حقیقت آمد و شد مالکت دارد — کجا رفت آنکه تو محرم انجا هم لبرم
عزیزم کو دو هستند این گرفتاران کی میباید — سلامت آنکه آمد بی تو بیکس لبرم
بگفتم کو تجلی در حدیث حوبان سیر تو — پریشان شد سر جاز لفت با دیدنا لبرم

کشیدم رنج و بسیار گنج در ویرانه دنیا
چو دیدم حور واقف گنج این ویرانه لبرم

آه سرد جویش کز مطلق عنان میسانم — آن بهار حسن را در دم حزان میسانم
ناخنم در قصه هجران کافر کیش او — بسکه دائم چاک چاک گریبان میسانم
در چشم دام سیدیم بکاد النقاب — تا بزلف لبان پیچیش کی آشیان میسانم
تا بامی که کار عشق میکردم بچشمم — قاصد اشک بکوی او روان میسانم

گوش بر عرضم کی اواز آن مست بود
در بر من واقف زلحت دل نهان میسانم

تا بکی از ستمش آه کشم — به که تعویذ باسم الله کشم
منعم از شکوه آن زلف مکن — قصه نیست که کوتاه کشم

لشکر میروی ای سلطان خوبان
باش تا جان تو همراه کنم

رخصت از یار ندارم ورنه
پیش او گریه دلخواه کنم

خواجه گوید بدرم هم بدهد
سر و کار است خدمت درگاه کنم

من که در محفل او راه نیست
چه کنم تا دلش آگاه کنم

کاهش دل چو نویسم سوی او
نامه الفاسه بر کاه کنم

هست آه سحر و گریه شام
آنچه واقف گه و بیگاه کنم

هرچند که ناتوان عشقم
در معرکه پهلوان عشقم

از دیر رمحرمان عشقم
بسیار مراحدان عشقم

گر بهر دو جهان حرام گردد
ویران نشوم جهان عشقم

یکدم نشود ز گریه خاموش
یعنی نی میستان عشقم

ما معدن عقل در ره عشق
ما مصر و شهر قدردان عشقم

افروخته ام چراغ دعوی
من مرد ق دودمان عشقم

در بی مرگی گرفته سرم
یارب نمکی رجوان عشقم

یاران ز گدا ز چار باغ نیست
در لوحه امتحان عشقم

رفته است دماغ بر تراز عشق
از سجده آستان عشقم

ای عقل من مستمقابل
انگیز که فرمان عشقم

ناصح تو کنار و از میان گیر
عشق از من و من از آن عشقم

خوب است گر آئینه زمی
گفتم تو مدگمان عشقم

ار دعدغهٔ هوس کم نکنم یاد
تا مقبل سر سخن ندارم
تا مونسم در امان عشقم
عمریست که همزبان عشقم

واقف گر عمر جمله یابم
کی پیر شوم جوان عشقم

ار تو سر ای ستم ایجاد ندارم چکنم
دل اگر با ستمت شاد نمانم چکنم
ی سب بیست اگر بس نقص تن زوم
خصمت مالز متیاد ندارم چکنم
بیت اسرای تو پیوسته نام تکرار
مطلعی بهتر ازین یاد ندارم چکنم
تاب دیدار تو چون آئینه گر نیست مرا
چه کنم طاقت فولاد ندارم چکنم
کشتهٔ جان پی شیرین لبهی من لیک
طالع شهرت فرهاد ندارم چکنم

واقف از سیمبر نیست کسی یاس مدار
حیف صد حیف کز استاد ندارم چکنم

در غم هجر تو گریان ز سفر می آیم
همره قافلهٔ لخت جگری آیم
گر روم ار سر کوی تو کجا خواهم رفت
پیرو شام چو خورشید سحری آیم
از دل عرفه بخوبم چه جبر است که نیست
تا صدا شکم واز کوی جگری آیم
دارم امید که ضایع نرود آمدنم
نالهٔ در دم و لب ریز اثری آیم

آمدن تا سر کوی تو ضرور است مرا
پا اگر ماند ز رفتار لبم می آیم

ای دل ار عزم وطن میخواستم
بود در عشق آنچه من میخواستم
ای گل آوردی ای باد صبا
بس نسیم پیرهن میخواستم

سرسہ کوی تو ہا ہی مس شکست | حدت ایجاد طی ہوا ستم
چشم گردوں کور و گوشم گشتہ کر | حلوتی در انجمس ہوا ستم

صعوبت دل است بکارم ہر دو تو
توے آں سیب دقن ہوا ستم

ردیف نون

چہ ہوش ہا کہ آں ہوا گلشن ہا و ہ شال | خطا یست لشت دیدا روی سرو جا دیدا
طواف شمع و گل ار زمی پروانہ و بلبل | مس گرد تو گردیدن مس گرد و گردیدن
سرور حمد ہیوں گل چاک میگردد گریبانت | یہ لا رم سرو مس مسان نمی تہ سگ پیرا ہن
ریں محفل کہ حرف از نکہت زیر ہت ہا شد | نیا رد خطر آ نحا دم زدن از بیم ما لیدن
مرا در مکتب عشق تو ہیں درس ہ دادند | قرا ر نی ہمو دم ہر ای مشق ما لیدن
ما را دیدہ بر سیدی مس بیمار را دیدی | کجا ئی گفتہ ام جا نا کہ می باید مرا لیدن
رسیدہ روی سر سیدی مس بیمار را دیدی | چہ خواہی گفت آں ترکے خواہد ابرو پیوستن
مگو کر پیچ و تا مت ما دلم کا ری نمی آید | ریں فولا دہ ا ہم ریشہ چوں شہزو ا لیدن
اگر دوراں کم فرصت دہ فرصت ہوش دا ہم | نگر د لقطۂ حال تو چوں پر کار گردیدن
اگر سودا مداری نکتہ ز ای زلف جا نا ں او | نما ید ا یچقدر ہا ر سر یک موی پیچیدن

بس گفتی کہ رہ ریخ ست ہوا یکست تا ت
ریں شادی مراد ستوا رتند در لوست کیدن

کجا میروی ای سرو روا ناں مستیں | دارم از دست تو صد جا گریباں تہ

ذوق سردکش ای عاشق که گرم آمد
ستتاب این همه در سایهٔ مژگان همیر

یک صحبت هر دوم چشیدن دارد
ذوق پیدا کن و ما گرد مسلمان منشین

دل غیر فرد آمد و صحف از تو
که نزاگفت دریں مرحل بدان منشین

بود رقص لوکم آزدور قیامت سود
متین بکسی ای مقدد دران منشین

شد اتر و یک که انگشت زبان دور مرد
مرسد قصهٔ من مرد و بپایان منشین

دم سیح است مردار سر بالین مرا
میرد لعدی دو دوست جان منشین

درج محبون مگر آید ما نگاری تو
تکلف دو سه روزی بپایان منشین

سر سری نگذری از خاکی تشنه دلان
نصبی چیده مایں جمع پریشان منشین

واقف از بهر خریداں چه ملای مالی
بهر یک لب دو در کلبهٔ احزان منشین

من بمیگویم که مجنون مانش در بر آهن
شهر هم مدیست لیکن فارغ از دیوانگیں

طاقت از رقص مدت پامال شد از پا منشیں
استقامت خاک گردیدن قیامت است منشیں

تنگ ظرفان میاید طرح صحبت ریختن
ور گریزی نوبت چون جام بیمانه نشین

سرو را عاری نباشد از لب جوی تر
ای مهی فد جا بجا مشین بخرام منشیں

مژده مالای ترا کردم ملا گردان که او
هر کجا هشتاد است دارد همه بالا منشیں

آمده تشنه دل از بیدماغی چند میں
عرض کردم بارها مژگان آبی منشین

در دل مشکین دو واقف گر جا یافتی
نقش خود مشاطه وار آنجا منشین

ترا تکلف حائله مس لی تکلف نه در آ — چه احتیاج تکلف تو خود صفا منشین
دلی ز آئینه هم می غبار تر دارم — درا بخانه من اردر صفا منشین
تمام این همه در راه بیوفائی میست — تو عمر بیستی آخر گریز پا منشین
فتاده چو بدست من ارقصا گریز — نمیشود که کنم دامنت رها منشین
اگر ز لطف نشینی به پهلویم ورنه — چگونه گویمت ای متوج میرا منشین
بگویم سخن خاطر لو رنجه مرو — نمیکنم سر تو عرض مدعا منشین
چو سیل تند زویرانه ام چه میگذری — گذشتم از سر اظهار ماجرا منشین
چو آمدی سر بالین من ستادن چیست — روا مدار بجان من این جفا منشین

سیاه در دل واقف چنان نشین که
دلی ز درد و غم ای نازنین جدا منشین

سر سر دل من عتاب کن — باش جان هم بر شتاب کن
دل که پیر درد شد لا علاج لنج — ترک پیوست من کتاب کن
خانه دشمنان مرو دیگر — خانه دوستان خراب کن
غم او بر سر شب خون است — استفا می دهد بیا کن
من گرفتم گناه من عشق است — این قدر هم مرا عذاب کن
تا کی بستیم از سر دل جویش — زلف را گو که پیچ و تاب کن
صبر کن کشته میشوی ای دل — همچو سیماب اضطراب کن
خون من گرم آتش است بیا — زان سر انگشت را حساب کن
فکر ویرانی دل واقف — کن مر خانه خدا کن

دردا که مرا کرد غمت پاره پریشان — زان گونه که شد خاطر اغیار پریشان
رحمی بحال من حاشق بیچاره که ناشد — تا مار سر زلف تو ای یار پریشان
زان روز که افتاد مرا کار بزلفت — از جمع متاع دل و از کار پریشان
ای رلف تو سرمایه جمعیت دلها — با جمعی متوان کرد بیکبار پریشان
گردیم بافسانه و افسون دل خود جمع — با همچو تو سد یار دگر یار پریشان
در سلسلهٔ زلف تو ام نام نهاده — از شعبده سنه روزگار پریشان
من بودم یک خاطر جمعی و ده عالم — آن نیز شد از حسرت دیدار پریشان
مسکین چه شوی بیش من از صحبت اغیار — ای زلف تو از شعبده و مکار پریشان
در کوی تو لخت دل خونین جگری چند — چون برگ گل افتاده بگلزار پریشان

واقف چه دهم شرح پریشانی خود را
والله پریشانم و بسیار پریشان

دل دید رلس کیاری من — در گریه نکرد یاری من
نظاره کشید سیر دارد — سیر اری یار و راری من
گفتار دم شماری من — رحمی آر دم شماری من
نقشم در پیچ عامی نگشت — از شوی سیقراری من
آن مستی چشم داد و سیداد — شد آفت هوشیاری من
دل بود شریک درد و آن نیز — خون گشت ز غمگساری من
کے آمد که سر بگردید — سیر سده ز انتظاری من

تا کی خواہی گریست واقف
بس کن دگر ستمگر ما رسید ہیں

وصل تو کو بخواب دیدنتواں
ما تیغ زناں بیدگویاں
بر خستہ دلاں ستم چریں کوی
ایمست اگر طپیدن دل
ہر چند بدست کس نیائی
پیکان تو ہیچ دل عزیز ہست
دل لعل گراں بہاست ہر ساں
گیرم کہ دماغ خواندنت نیست
می نالم و بس کہ ناتوانم
تو قدر شہید غم چہ دانے
ہر گشت بسمہ آہ نومید

ایں کل بخیال چید نتواں
ما را ز ستمگراں رہانتواں
ریں پیش جفا کشید نتواں
در وصل ہم آرمید نتواں
دست از طلبت کشید نتواں
در پہلوی غیر دید نتواں
از راں زکسی چرید نتواں
عمامہ بمیں درید نتواں
آواز مرا شنید نتواں
بہر تو بخون طپید نتواں
آنجا کہ تو ئی رسید نتواں

واقف بس کن ز نالہ و آہ
ایں نوحہ دگر شنید نتواں

نو بجر لیسویت نرس صد ہیجوس
دلساری تو ہر گوشہ افسانہ ایست
ہنگامہ خونابہ افشانی ایست کرم
ای در ہوای او گریباں بیدرد

شتہ بد سمشیر ابرویت نرس صد ہیجوس
خستہ پیکان جادویت نرس صد ہیجوس
ای کباب آتش خویت نرس صد ہیجوس
ای دماغ آشفتہ کویت نرس صد ہیجوس

عالمی از رخم شمشیر بتاک محول شاد
ای هلاک دست و بازوی تو من صید همچو من

مانده همچون صورت دیوار حیرت بیکجا
پشت سر دیوار روی تو من صید همچو من

در هوایش همچو مرغی طوق فرمانبرد است
مبتلای سرو دلجوی تو من صید همچو من

این غزل واقف بطرز شاعر شیرین سخن
حافظ طبع سخن گوی تو من صید همچو من

گر کند یار ز دست من دلخسته حذر
چاک در جیب نمودار عصر تا دامن

آنکه رخسار مرا چاک نیاراست بخون
استعین بست درین قحط وفا یاد من

گر دیار من سرگشته بصحرا میرد
صلح هرگز نشود پای مرا یاد من

گر لبودی که لبی بار نباشد معشوق
نیکشیدی یوسف از بهر زلیخا دامن

دل شوریده من اسوده بصحرا رفت
مقتدای سفر اشک لودتا دامن

تنگ میدارد دل مرد ست نمیدانی چرا
هم چنان شاه نشیند بسرای دل من

دل من کعبه مقصود تمنای تو است
بیت من تا نشود خانه خدای دل من

از ستمگاری آن عمر که چشمش بربود
دل یک شهر مرا است چه جای دل من

تا نپرسد ز سر زلف تو سیری هرگز
بقصص سایر ار ساعد دعای دل من

از تو شوریده ام ای ناله بدانم چه کنم
کی سلامی تو تنگ است مقامی دل من

عید داعیست که حرا و بیت حاکر گوشه مرا
که حسینا پوش نشیند بعزای دل من

کار من آخر شده لیکن بدانش یارب
چند گویی چند ساریدم برای دل من

گر بدین جوان لب اعجاز مسیحا دارند
ای دریغا که نکردند دوای دل من

ای که گفتی که شکسته بهتر کجائی دل من
خود بفرما که دلشکسته تر کجائی دل من

گریه زارم ازین پیش چنین روز نداشت
شاه امروز شکست آمدنائی دل من

نتوان یافت دلی از همه عالم واقف
بجفای دل یکرنگ تو نائی دل من

شرح درد و غم تو میدهی ای من
از ید قدرتی خطری دهی ای من

هست بیداد گری دهی بس
از خدا انتخبی دهی بس

من به تو با خرم دهی تو
تو ز من سیر گری دهی بس

با تو گفتم غم دل مکن دم
فعلی دیگر دهی دهی بس

تا کجا رشک تو انم نزدن
جا بجا جلوه گری دهی بس

خواستم بر سر تیر تو روم
گرد دل بی جگری دهی من

چه کنم سعی نکرده داشتنت
عمری و در گذری دهی من

آه چون است ز نخم در کمرت
سخت نارک کمری دهی من

یار صحبه بکف آمد واقف
من مسکین دلگیری دهی من

انکار اهل صدق و صفا میکنی مکن
این کار جوسته بیت میسکنی مکن

خون مرا که مارده دهاست
پامال بیچو رنگ حنا میکنی مکن

امن آن شکسته بیت که تنوال صفا
فکر تلافی دل ما میکنی مکن

گفتم که بوسه بده عاگوی خود مدد
دشنام داد و گفت خطا میکنی مکن

امن که غیر مهر و وفا نیست پیشه
آهنگ جور و عزم جفا میکنی مکن

دل بسته جای را بپریشان سپرده
سر بر سر صافقه وا میکنی مگس

تا خانه دور میکنی از بهر ما مرا
مکتوب غیر سد قبا میکنی مگس

ما غیر ماجرا چه بصیری چه کرده ایم
ما را چرا ز دام رها میکنی مگس

آخر شنده است کار تو زین در و ما نگذرد
واقف بهره فکر دوا میکنی مگس

اری کشید سر هوای گریستن
نزدیک یافتیم برای گریستن

عمری گذشت تا کرا ز شک سال دل
گوش آشنا نشد بصدای گریستن

مستیم بعیر خنده کس ای فانگشت
استاد ایم شمع سرای گریستن

ساماں اشک بلهمه از دولت ی ماست
چون ابر نیستیم گدای گریستن

شد جانها حراب نا کم کرد چشم
چشمم نهاده بود بنای گریستن

آخر رساند سیل سرشکم بکوی یار
ممنون شدم ز سعی رسای گریستن

غالب حریف معرکه آرای گریه ام
گیرم ز دست تیغ لوای گریستن

امسکه بود در تو دهان گله ام
دادم بشیخ و شاه صلای گریستن

واقف ترا بسرعت مضمون کمد فتاد
صد شکر یافت چشم تو جای گریستن

مده سیاه دمن ال نگار خندیدن
بلوز خم میست مرا سان نگار خندیدن

مزن دهر که شادیست هم بیا له غم
لسان شیشه توان اشکبار خندیدن

محمد کو همه مرحال جو یشش راست
نصیحت شاست دریں روزگار خندیدن

چراغ عمر تو گل میکند بچشم روں
چه لازم ست بسان شرار خندیدن

دہاں زخم داران دو ختم کرمی باشد
بگیریں تنگدلاں تو عار میدیں

ز بیم تنگدلان بہت کار با وقف
نہاں گریستن و آشکار خندیدن

سلوک طرفہ آن یار جانی میکند ہا
کہ گاہی خشم و گاہی مہربانی میکند ہا

کشید از طرف من گر چہ کار دل بیزاری
ولیکن بالضرورت زندگانی میکند ہا

ز بس احسان شماری بر زبان صد ماری دارد
اگر یکبار ہم لطف زبانی میکند ہا

چگویم از جفای غمزۂ چشم کبود او
کہ میبارد بلای آسمانی میکند ہا

طول عمر نتوان کیسوی فلانی میکند ہا
نظر دارد کہ گیسوی فلانی میکند ہا

ہمایں پیری مرا دیوانہ کرد آن بچۂ طلاں
بیچارہ ہوش کہ ایں ہا از جوانی میکند ہا

بوصل از ہجرستان دامن آخر سلامت
کہ ایں کار خضر میدارد آبی میکند ہا

بسقط گوید ہر دستنامہ دار مرگ بیدل
بہ بیدانیچہ یار ان فردا می میکند ہا

ز بانا آنکہ در مہر و وفا خوب امتحان کردم
ہمان جور و جفا از بندگانی میکند ہا

سبک رد حکم مرگ بیدل از کوشش رہم وا
کہ آن بی رحم اکثر سر گرانی میکند ہا

مقدار از ضعف نتوانم بجیدن
دگر تنوان مدد از دست رسیدن

بیادت تا تپش می بیند آہم
عجب نبود ز بالا دویدن

ہمایں ضعفی کہ من دارم گر فتد
ز خوار افتم کی خواہم دویدن

نگیدم در گریبان تو دل را
دگر تنوان ازو دامن کشیدن

مسلمانان اسیرم کردہ چشمی
ازیں کافر مرا باید خریدن

لبش از کثرت ار نگ گل ہم
ز گوہر دام مایہ کرد مدان
طبیب مہربان نگذارد ستم
رداغ عشق دارد بنگانی
کشیدیں میتوانی بیہ دل را
چہ گلچیں در گمیں نیست ای گل
توآہو ہیستی ای شد با حسن

اس دیدن ستم باسد گزیدن
اگر آں غل لت آہی نگیدن
مدار دسود بخش ہ دان
کی میرد چو شمع اسیر تبان
ولی پیکاں او توان کشیدن
بہ ہنگامیں ہمہ بر خویش مانند
چہ دارد مقصد ان دیدن

مگر بیہ الکی در عشق سلے
ترا دانست نحواہد طبیدن

مہر بانی نشد و چار مس
ماندہ در پردہ دلداری مس
عمر شد صرف پاسبانی دل
ناتوان گشتہ ام دلی چوں مو

نشد و آنی نشد و چار مس
بیہ والی نشد و چار مس
دلستانی نشد و چار مس
ناتوانی نشد و چار مس

ماندہ مالکتہ در دل واقف
ہم بانی نشد و چار مس

از کجا سازی مگر نارس من
آں زمہ کہ ہمہ نالہ بدارم سراپا مس
حسرتا کی گرداں ست مورد ان دیدہ
گر دانستی بیط عشت کنارہ

آخر عزالہ شد دل دشت قربان من
داغ محبت تو لو در سر حسین من
سر شتہ معنی نشود دلشین مس
پنہاں نماندی از نظر دور میں مس

دستم بگریبان دامنت خون رسد — چون گرد باد در نفس کشد آستین من
در آستین پیرهن آتش نشسته ام — شاید نشسته است کسی در کمین من
من گرچه رفتم از در او یک جهان گمان — گر دید نقش خنده من حالتین من
طوفان نوح تازه شد از آب دیده ام — او عاطر تو شسته شد گرد کین من
آن طالعم کجاست که بیند تو ام رسد — امروز کجاست من منتین در کمین من

عمر نیست واقف از سر کوی تو دست
کاهی بگفتی آه کجا سد خزین من

ای هجر تو بس که کرده با سیه روزگار من — وای بیست شمع از غم تو شب تار من
هرگز دلی نسوخته مرغان را رحم — ای داغ ریشت لاله رخان مرا رحم
ای ری مدد کشت امدم بیرسید — واز غم و گریه چشم کم آبکار من
تا مژده وصال ترا از صبا شنید — بر باد داد دل طپیدن بهار من
شوخی که مرد دام رخسار فراق او — تا عیر مست میگذرد از مزار من
ای آشنا بیم نکند رین همین ملول — شادم که نیست بر سر کس احسان من
دلکش بتا و دامن صحرا چاک اشک — چون لاله شوخ بر سر داغ کیوان من
صبح قیامت از نفس سرد من دمید — تا عرفند بسورت انتظار من
این خونریزی که من بر ای تو میکنم — محرم نیست معزز و اعضا من
دنباله دار جیتم لوا بس چها نکرد — تندرین نمان سیاه سیه روزگار من
همراه غیر رفت بگلگشت لاله زار — رحمی بکرد مرغ گلزی دانا من
واقف شوم بر بگ خزان چون بهار — بهاد دست تو بش مرا گر نگار من

غم دوست در سرای دل مبتلای من
مسکن خاک بر سر میگفت وای من

در آستانه سوات همی آیدم بیاد
شاید که ساخته قفس ارسرای من

آن تنگ عیش چون بر این گلشن کهن
گاهی نمی سرد که شود دلگشای من

تا ما کردم از ره جو نخوار عاشقی
دل هر قدم چو آبله افتد بپای من

تا رشته گلبه من عیش ره نیافت
غم گشته عاجت و محنت سرای من

در روضه فتاده ام از گریه کز سرم
بیگانه وار میگذرد آسمای من

تا اسرای قافله ساعات من لنند
ناگه گرفتند قرین اجابت دعای من

واقف مرا ز سایه خود هم بود هراس
افتاده بس که بخت سیه در قفای من

بیکان یار گرچه شکست استخوان من
نگذاشت تیر آه دل سخت جان من

کو مستمعی که بعد هلاک من غریب
سازد رقم بحون جگر داستان من

هر لوالهوس کی هست سزاوار دوستی
تا شمس متوسمان رقیبان نهان من

بعد از پریدن من ازین بام ای ملک
سلمی عندلیب کجی آشیان من

پیدا که میکند من گمگشته را اگر
گرد تیه همزه تو نجوید نشان من

مگذار تا عتاب تو محو من شود
تا مهربان نگردد نامهربان من

من آن نیم که راه وفای تو گم کنم
صد ره کجی اگر تو بجا امتحان من

واقف نوشتی این غزل از خون دل
تا باش مهربان من و قدردان من

ز نو ستاد من خلوتی لب بر لب یار کردن
ز من گدا سجود می بر سر سیار کردن

ضمم ادا نمی که تو است کس ندارد
نذار ل سلم بدو ترکتا کرن

رحما و حور نگذر د شما تم بیا ر
که چو ما رگشت این در شوان نزار کرن

بگذام محنت وطن لا ستو استلاط کردن
کدام عیر و طن رلو اختر ار کردن

سر دای حصا بکا ما ن ژن اس ت ن ک ن ا
که رسده سر فگندن بلو سر فرار کردن

همه حریم بدا ی حیه تراب داد و هستم
که ترا میتوانم رخود اختیار کردن

تو هوا سی ای ل ربه کی رواست طاعت
چو لود در آسیس مت نتوان بار کردن

پیر اک حاما سده عرصه نگ ربا
ستوان سرت حدیثی غم جانگداز کردن

تو که چه نفس جانی چه ملای آسمانی
چه کنم کی توانم ز تو استرار کردن

بدو رو در عمر کوته چه خیال بسته واقف
که ز راف یار جوانه گله دراز کردن

دراز است که عالم سحری ستر ازین
آ تا کند در ل حاما اثری ستر ازین

آچه با یست ز الطاف غیبت با س کرد
حاجی ان نیست که گوید قدری ستر ازین

با مداد اقرار گرد رقیبان آنجا
سکن ای گریه که کوشش اثری ستر ازین

بخشی را اهل حرد عیب شمار د ولی
ما سرا یم که بود هنری بتر ازین

همه سیه چرم ستر تو ای تخت کیان
پیش ستر تو ساشد سیری بسر ازین

ز گر سیب رنجوران تو مید گوید
شهری خلد هار تمری ستر ازین

ز بکر ای دکار م ست الیتو م تمام
میتوان کرد بکار م نظری ستر ازین

رو بخاک در میخانه بنیاد رو واقف
گر سر گر طلبی نیست دری ستر ازین

گر آمدم بپیش تو چیزی مرا مران — سودای مرغ صبح نوایی مرا مران
تو دولتی و بار دلت دار فقرای تو — رنجور سر بجای کسی آستین مران
رد دادهٔ دست صحبت گرم اشتهای — ای صبح ازحسادم سرد ار کمین مران
دل از نیکیده و جگرم تا گلو پر است — این تیشه را بر سنگدلی سر زنین مران
مستی و کاری ست ستایش ز عمر و دولت — آه ای فرنگ را ده و ره عقل و دین مران
ترسم که سایهٔ تو ستوهی ادب کند — دامن ز آتش دل ما چین چین مران
دور از مروت ست شکستن شکسته را — سنگ حقارتین دل امید هگین مران
دیوانهٔ نظارهٔ آن دست و شست را — گر تیر میزنی بخدا از کمین مران

واقف رمالہ سوختم تو دگر بر من
من سوختم دگر نفس آتشین مران

ز من خط حاف آن سیه فام خواهم و رسانان — عمار خویش همراه صباخواهم و رسانان
خدا را یک دو تا شرح احوال خدائی را — سرشک دل بدامان خدا خواهم و رسانان
تو بر استعجلی قاصد بر مکتوب شوق من — شکایت نامه بسیار دعا خواهم و رسانان
اگر پیغام می بندد آن محبوب قاصد را — سلیمان نامه در آستا خواهم و رسانان
تب سستم ندارم تکیه بر مقبول هنگامش — دعا خواهم فرستادن دعا خواهم و رسانان
بهوای پایه بوس آن نگار از پس سر دادم — بدست گریه هم من حنا خواهم و رسانان

دل و جان و غم دوری بر یکدیگر بستند
ندانم سوی او کسوی کدام خواهم و رسانان

سر در سر آن شوخ نه بینیم چنان — گر هم بخواب آید حسرت خواهد من

دل محب با زبونی بود علیه الرحمه — تا نفس داشت درین غمکده ماآنجا
نرد ایمن صفا گرچه بسی گردیدم — یکره آن غنچه محبوب نخندید بمن
همه شب بزم من آن شب دل آرای نبود — در میان هیچ نگوئی نه نوا میدمس
قصه پیش شود اینجا و آن میرنماند — آه کان آئینه روصاف نگردید بمن
من گذشتم ز سر دعوی دل چون گذشت — زلف بار ایس همه از سر هر پیچید بمن
ابروی کمر او دوران رزم این بود — که بگیرد کسی گرم نخوستند بمن
نیست ممکن که من از دست غم دلخواهی — فی المثل گر ندهی ساغر جمشید بمن

تجلی از همرهی سایه نخویشم واقف
تا که یک عمر درین بادیه گردیدمن

زمزمه دل را نسزد گر همه گردیدن — صرف آب لقا نیست گهر گردیدن
هر کجا تیغ کشد غمزه خونریزیتان — کار هر بی جگری نیست سپر گردیدن
حاصل دوق عقیق لب او دانی چیست — خون گرستن همه بن لخت جگر گردیدن
پیش ازین سیر ترا بر دل ما بود گذار — آنهم آموخت ز مژگان تو بر گردیدن
اندرین ایره از گردش چرخ ستم است — که چو پرکار فتاده است بسر گردیدن
هیچو پیرانه سران پارسی سوخته ام — نتوان کرد تو ای شمع دگر گردیدن
ما زپرکار رضا داده ایم تن زلس گردیدن — آه گر چرخ کند حکم بسر گردیدن

واکن از سیمبر لب شیرین واقف
چند خواهی چو مگس گرد شکر گردیدن

میگفت بلبلی نفسی شب چمن چمن — مانند آن غریب که گوید وطن وطن

دامی محبت دل ما دیده یافتند — آنسوی حلقه حلقه دام افکنند شکن شکن

حیران حکم گر کنیم از یاد لعل او — گر نکته از عقیق سیابی بمن بمن

قربان نست و تست تو او رو کمان شوم — تیری بهیچکس مرو الا بمن بمن

قحط وصال دیده و دلم سیر کی شود — تا خورده غوطه سوسن ما سیمین بدن بدن

گر کاسیاب از تو سن ای سیمتن شوم — شکر از ره دهم بکمال تن بمن بمن

آمد اگه از وصال تو ای تمع جمع گرت — از دیده خون رود تف هجران لگن لگن

سود و عجب که سحر بیایم شود حیات — آهو چشم ره نگس عاشق بچمن چمن

زاهد اگر بدانش و دین شمس بست می — ماری بیا نمیکده آن را بمن بزن

نگذارتا بهال کند میوه آورد — سد ره دلو بهال محبت کی کمن

گر تست حرف مدعیان بست و دم مزن — افتاده ام بلوح تو آخر بهر دهن

واقف اگر تو چشم شکایت کنی چه بست
مهر سکوت مردمان حاضر بلب بلب

ره شوق ایدست ار دل مردان نگاه — ره ار حجاب بردمت نظر تو ان کردن

ز رعنق تو دین تمرا تاب نماند — چگونه میتوانی را سحر تو ان کردن

شکست یابم و از محبت همری هوا هم — گر از دل تو مستگر مصر تو ان کردن

تمنان که هوس دلم آلقدر نماند کمای — که در جدای ام چشم تر تو ان کردن

گر قسم این که کمی گوش ما حرای فراق — زمان کجا لست کتا شکوه سر تو ان کردن

ترا ستیاره رسانیدیم جلیس زیاد ام — دگر چه سعی مابین مست پر تو ان کردن

گهر شناس نماند ه است دهان واقف — وگرنه قطره او گهر تو ان کردن

بسوں کہ ہی سر تسلیم رسیدہ تا گردن
حیاں رسلسلۂ غم رہا شود گردن

اگر بقصۂ سر جویش مبتلا شی تمثیر
بحاں بس کہ بخشیش مران مرا گردن

گداخت بیش تو از سرم بتیشۂ حلمی
زمانہ یاد ندارد ہاں صفا گردن

دل شکستۂ مارا دوست کن یکبار
شکستہ ایم بہ بیش لو مارہا گردن

بگردن تو بپیچیدہ لو دراز ہنوز
گرد انیدم سر بجسر مسلا گردن

زحانت لو اگر حکم خلق در نحرست
بہیم ارسر تسلیم عشق ما گردن

سرم مار اگر شستہ و سراب شوم
بحکم سنگدلی میزند مرا گردن

براہ ما ولک ابرو کماں مشو اقبال
بلند گشتہ ہدف وار ہا بجا گردن

رہی سر حلقہ کاکل کمند ہا
گرفتار کمند ہا

برعنائی دو عالم آرزو
مرا یائی رگل روئے دو عالم

لبی داری چو شکر حرف چوں نے
تنی داری چو سیم دل چو سنگ

مرا باید دو عالم مردن اراں ہم
کہ حوریم چارہ ارباد رہم

مرحوماں نگوار لالہ و گل
کہ پوشیدہ ایں اجوبہ ہا

چرا ہر لحظہ ہا با میگری لب
کہ سر ہی صرف ارباد ہا

چگویم ار در گوش تو ای ماہ
کہ دود ہر حلقہ افسر بلسلہ

تو میدروی چگویم با تو ایں درد
نمی فہمی زناں درد ہا

دل ما مست بداناں رود و واقف نیست
کہ گرد و صحبۂ نصویر چسداں

۱ وه واپس برهت ش دل حال ارس — چه شعید وحیه مدمه شقان بارس
از سرجان بی لعظیم تو برخاسته ام — سرگران نگذری ای باوک تابان ارس
گذرت گر بنگستان فتادی بیابان — ستوق مالوس بسایی بیابان ارس
دیر و مسجد عده ابیسل سرشکم ویران — گل بیاد کسد کعبه و بسلمان ارس
همچو شمع سحرم طالب خود دارسی هست — یارمان میطلبد مالک جنان ارس
جوش قماری چو من ای سیل بیابان گیست — ارتماد اوزدن ماحش جان ارس
اختلاطش بمن آمیزش او میف گل — درکنارمن و هر لحظه گریبان ارس
عار رایس که چنان هست گریبان گل ما — میکشی پس همه ارهرچه داماں ارس

ناب سرگوشی رلف آنک مارد واقف
کی کسد گوش بسمای پریشان ارس

چون سیل رام در طلب دوست شتابان — ویرانه لویرانه بیابان بیابان
ارخانه بروں آمدت بیست مسلمان — هستند مکوی تو لسی خانه خرابان
مکسر و بموزوی قدح تو مدیدیم — گشتیم دریں ماح بیابان بیابان
روشن شده ارپرتو روی تو همه شهر — مرگنبه برمس بر بتان سای مسلمان
مسی توهمداری حرا ارایکه جهان را — گردوست سیه دود دل سیه کبابان

واقف چه کسی لوسه زال لب آلتوح
تکیر دهنان ار لسی تلخ جوابان

سرمه ساچشم تو گردان همه سیدارس — که خاده دهد دگر طاقت دریادس
سرگ گل ماد صبا در قفس من انگسد — ترقصه واشت دیاران وطنی ادس

یار در پیرهن دل سلامت ماد | دیر گشتی سلامی از ما بس
کرده ام کوی ما دیه پیمائی بید | بعد ازین ناچه کنی عشق تو ما را بس
مانگی محل ازین نقص سر تردد است | سر گران است چرا این همه بیداد بس
نیستم قابل تسلیم من حزین دل | طفل اشکم چه کند کوشش استاد بس

تو سرو واقف گرمای گرمست ترا
که مناد بد بیار خوش افتاد بس

نیم بسمل دل دویں صد عاطفت گردید ازین | تا بیں شادم که بار عاطفت بارا رسید ازین
بسکه مردم هر گه بگفت آن لب شکر گاهی | گاه رفتا نامه گاهی زهر چشمی می چید ازین
ای بیا می عجب آن سروی مرا رامیکوید | که به قتل هر مسکل دان حسن کلید ازین
به کردی ای فلک از آستانش دور ام هیهات | که دیگاه و بیا ای بگوشش میرسید ازین
بیدادی که آن کافر کشته است تیغم | که در محشر به انگیزد ز خاک عالم شهید ازین
کی ارت بیشه بعشقم زبان از سود نشاسم | سرو سامان ما مدک عشوه تمنای خرد ازین
چو رنگ و بوی گل یار یک پیرهن دارم | کنونم سر بر افتاد است تن دامن کشید ازین

خلاف عادتستان آروی می گیرد ز من واقف
نی انا خواسته او در اگر چشمی بمید ازین

دل ز چشم و ابروی جانانه میگوید سخن | گاه از مستانه گه عیانه میگوید سخن
از خیال گردن ساقی و چشم مست او | دل بدام از شیشه و پیمانه میگوید سخن
هست نخل و بید بهر ش اره بکسان بیحال | عشق با هر یک بیک زمانه میگوید سخن
تیغ امروزش نگذاشت دم در بیچکس | نرگس او همچنان مستانه میگوید سخن

این غزل را پیر ما بر من قرائت کرده
و زبان سمع این بنده را مشکوی کرد

در دما ظلمت دیده دلان ما همه سال
آر کمی گرد تصور عشق ما دل
این تهی آبهوان همه ستاره ست اینها
محمول همت ایشان همه سال
سمان گریه گر شوای دل ما همه اب
هوی سیم قرین را همه اسمه سال
آن شاهدی که از نظر خلق غایب است
در پرده هست دیده ما همه سال
سازم عیان اعتقل کریه گیسوان
تکلیف میکند که سوداهمه سال

واقف نیستی اصل بدار پاک طینتا
ای قطره گهتمائی دریا همه سال

دون راهبری گوئی دراست این
رحاک بس همت نگاری بگلی بر
رحاکیای او گمه رت ای صبا
شتوان سا داد اگر تو یاست بس

پیر مغان چو داد بواقف بدرمی
کو تا بس دو عمر دیگر کیمیا سد این

آیت تدبی ربی ما اری بس بس
حیه کردی رحیم تو ه صیقم
رسد رباب همت دل راه
تو حضرت بس شمع همت همه در سور

بیماری سیدلری ای یار بس بس
ای بس سگ کو تنی دا ای دیا
آهسته رو ای توح گنجاری بس بس
بیتمی نکشا یکره امیدلری بس بس

ردیف واو

پوشیده روح رویده مامیروی مرو — مشتاق دیدیم کجا سروی مرو
یکبار سیر راغ مکن این حالها روا — از دل حذار دیده حذا میروی مرو
حسن تو سیوفا ستوان کرد از سفر — کس عمر را مگفته چرا میروی مرو
ای سوفا تو عمر ابد کی بایست — با این مشتاب آه چرا میروی مرو
رحمی بحال ایستان تشنه لب کنی — سوی حق راه خطا میروی مرو
ای حضر کار من سیه وارتشگی تمام — تو از برای آب بقا میروی مرو
کاهی بمرده ای نفس واپسین بداد — ای آنمفس برای دوا میروی مرو
رفتی ز بر کرده چه لازم نگارین — از دست ما بسنگ حنا میروی مرو

واقف مشتوی سلسلة الذهب

از سادگی تمام بلا میروی مرو

سوداخود دمی سمر دعیر یان مس و تو — مصلحت نیست که آیم میان مس و تو
تحادیست مرا ماه که مارک کثرت — گرچه موی است نگنجد میان مس و تو
رمیان مس و تو رمز و اثنایت بهتر — تا نیفتد بملا زار دهان مس و تو
ن تو عاشق نو عاشق شتوح و کرم — تا نتابد ارچه رسد بر دل جان مس و تو
سد رسد کسم قلع زبان اغیار — تا سپارد سخنهای زبان مس و تو
نامی مرغ چمن دعوی همدردی مس — نست ساسد همه کس طرز فغان مس و تو
ماهس گفت چو اره دو زبانیان شد بار — اجر باش رسد بر آفت جان مس و تو

سوی تاراج دل و یار روی تو می‌آید
عنبر اشهب دیگر بچمن می‌تازد

تو همی از لیلی محمل روان می‌طلبی
هست چین در همه شهر و بیابان ختن تو

واقف از مهر تو دارد سر و دل پر شیدا
شهد و شیر از لب شیرین حکایات من تو

ای مرا روی تو سوی همه کس
قبلهٔ دل کعبهٔ جان کوی تو

حاصل آرزو دل ستوان شد ز لبت
خواهد آمد همه خط مرزوی تو

پرسد کوی ملامت من سخت
شد دعا جمله سلامت سوی تو

هیچکس از مرگ ما غمگین نشد
شد پریشان از کی گیسوی تو

در بستم دل بی‌ابد بسر و
تا ز افتاده دوام از کوی تو

چشم من بسیار گردید و ندید
گوشه چون گوشهٔ ابروی تو

حول حورم بری می‌که چون سایه‌ی
هر نمک طرفست همرا بوی تو

سرو بس رفتی و آب از دیده‌ام
شد روان از بهر جست و جوی تو

چون کنم کز بهر آزارم رقیب
متفق شد با سگان کوی تو

گو میت دیار ذو مستم که کرد
بوی نافهٔ آهوان خوی تو

میرد از تشنه سر از دامن
تشنه مردم بر کنار جوی تو

من گدای کوی تو ای مه الغیاث
شاه من دار حال از روی تو

داد واقف را ز دوای شاه جم
بیگمانم تصدیع در اردوی تو

سرو ایشوخ جفا کار بسرو
سروای یار دل آزار سرو

رحم بر هیچ مسلمان نکنی | سر برای کافری بر دار مرو
دوستی با تو نخواهد دشمنی است | توبه کن در عاشقی این کار مرو
بعد ازین آزار دلم ای دشمن جان | از تو جانم شده بیزار مرو
چه کنی مشتاق مردم باش | بعد ازین پیش خریدار مرو
از تو سیر آمدم ای آب حیات | نیستم تشنهٔ دیدار مرو
بعد ازین نامده باشی من | آه من از تو بزنهار مرو
از سرم نگذرد و نگذارد مرا | تا توانم بیت سر کار مرو
عجب از لوکه نرفتی ز دلم | گرچه گفتم صد بار مرو
هیچ نتوانیدل که ز تنگم از تو | از ره دیده یکبار مرو

با صبح از صحبت رندان مرو
توبهٔ واقف اسرار مرو

گر بگردابک آن آشنا یم خانه در پهلو | نمود ما رس که بنشیند مرا بیگانه در پهلو
چرا مائل نشود با صحبت کس هر گرا باشد | سر شوریده و هم آبلهٔ دل دیوانه در پهلو
نمرود نه نشیند از تدبر هر گز از درد پهلویم | مگر یک لحظه بنشیند مرا جانانه در پهلو
بیخت مستان که در از پهلوی کس بر نخیزد | در آید از در و بنشیند م یارانه در پهلو
خرابات افتاده دل در پهلویت آباد کن اورا | نشیند چون تو می را خانهٔ ویرانه در پهلو
چنان بر پیر مدل در پهلوی شمع خوبان | که مسکن کرده پروانه در پهلو
بیا سودم با یکساعت از فرق جوی اول | ساد اکاذری را پیر ما تم خانه در پهلو
بیاران چشم و امرس حال من با آنکه با نا | کرده است اندر کمینش با شد او دیوار در پهلو

چه سود ارطی را کعبه رسیدن کسی واقف
کرد اری ارال بیرون رود تنها دهد پهلو

رود رها شد می نمائی تو — دل چه پیش آمد کجائی تو
همچو عمرت عمر پر میدارم — گرچه بسیار بیوفائی تو
کعبه دل خراب می سازی — گر این جا در اجدائی تو
چه مگر با که جان سپار دست — جز سوای تیر بلائی تو
هر ادای تو خوش کند دل را — قدر الله چه دلربائی تو
حاکم ارد دلت نوعد اکسیر — ای محبت چه کیمیائی تو
دعا ارحمدات چیوا اسد — یعلم الله عجب ملائی تو

این غزل گوشتاکس می واقف
کرلطف رمس آستانه ای تو

ار دست شست چشم سیاهی کرا ارز — مارا رسید تیر نگاهی که آه ارز
ار دو کمان می پی آرارمی سپاس — دارم نکهه ماوک آهی که آه ارز
پیش آیدم هر قدمی کاهش دگر — افتاده ام چو شمع سراهی که آه ارز
همدم رحور آن صف مژگان جگیمت — محشور گشته ام سیاهی که آه ارز
ماسند کشتی که طوفان شود دوچار — دارم ز گریه حال تباهی که آه ارز
تهری نمیکند گدایان کوی عشق — کارم فتاده هست بشاهی که آه ارز
شکر سیان عشق تمام ماجرا جلک — سرزد می مس دوید گواهی که آه ارز
دار بیماه او مس دیوانه السمر — سرفتن که نهاده کلاهی که آه ارز

مالی بگفت مشک ال مسکین دران دقن
مرغ نقاب طرهٔ مشکین گرفته مار

نحم فگنده است بجاهی که آه دارد
رو رم سیاه ساخته ماهی که آه دارد

واقف چگونه بیمت سیب آه دستم
دارم بدوش مار گناهی که آه دارد

دارد سر باغ آن قامت دلرو
تا آنکه آن بار دل جو

ملسل تنا خوان و قمری دعا گو
دل خواهد ارمس گویم که دل کو

عاطفیده و در سخن دیدم دران کو
فرزانه یکسو دیوانه یکسو

او صاف دل شد از بس پریشان
گردد همه شب گیسو بگیسو

در گشس ما هوش همرا سد
مژگان نمژگان اشک با اشک

خاک سر پیش گل گشت گل شد
اگر گریه بس ارحمت گاه او

گه جان رهاند گه دل ستاند
لعلش ز معجز چشمش ز جادو

این چشم پاکم ما یار مشا نه
آئینه آسا را لو مزا لو

ما را شکایت از دیگری نیست
ما را دل خود خورد یم بیلو

ترسم بر آرد دود از دماغم
آن زلف مشکین پر میکنم بو

گر نامه افتل آمد ز یارم
بس صا زم او را تعویذ مارو

در جستجویت گم شد دل بس
خود گو کجائی ای یار دلجو

از بهر تیر آن صید افگن
در دشت جنگد آهو ماهو

آن کاکل از بس آشفته ام ساخت
صد دسته سنبل دارم بهر مو

ما را نباید امیر سحید
داریم تیر تش در دل ترا رو

هیچ است ما او گرد و مقابل | از حیرت افتاد آئینه سر زد و

هم نیست واقف از کوی تو رستن
کاهے سگفتے بوا ہ ام کو

تیر کاری خورده ام از شست او | مرهمم ما اله دست او
طالع مشاطه را مارم که بست | حل دعوی زلف او در دست او
چشم یوسف سر زلیخا گرفته | دسته نرگس متولی لست او
بعد ازین تا زنی نرگس خورم | گشته ام بیمار حتم مست او

واقف ار در تحیر مانده نیست
چون کلیم گردیده ام بالست او

خراب و خسته و بیمار ارتو | بلاهوں شوکه من میرارم ارتو
ببین چشم چه گلها می فشاند | ازاں ماری که در دل دارم ارتو
چه پرسی خانه آباداں ریحانه | خراب کوچه و بازار م ارتو
حفا سر داشتم لیکن دلکش | دریں فکرم که دل هو لیم ارتو

تو می نالی و من میگریم ارزده
کس واقف که در آرام ارتو

تمام لب رسانه از ازل برآمده | ای عشق واشوا یسر من ای ما یه
دمی زر لب یار داری چه فائده | بی تحفه آمدی سر تا ای صفا سره
این مست استخوان همه نیل نگاں اوست | سردار سار از سر من ای بها سره
آهم سحاب رفش آں تا شاه رفت | ای اشک سر آب روان ارتقا سره

ای صبا هیچ بیان شعر نه است این حال
ای صبا عزم تو دعا حواسد حظاهت
ای صبا هم بآسمان شتابکاری بکرد آه
ای صبا ار نفس سردی پیرزه جستو

ای صبا جان تو هم روان شتو مردار یابرو
ای صبا کس وفا نمیکند ای بیوفا مرو
ای صبا باری تو هم برای خدا ای دعا مرو
ای صبا در دیده دم نشانه اهل صفا مرو

واقف مملک عشق صفت پادشاهی است
کردم ما حوالهٔ ترا ما حضر ا مرو

سیه شد روز من ای ماه لی تو
چه میپرسی خبر از کشور دل
عجب غم رمنگاه دلم تاخت
ندارم در جگر آهی دلسکن
بتا هی شد چهار طاقت من
بغیر از آه صبح و گریهٔ شام
من جانی نماند ار غم دلیکن
رمن ایام رو در شب گرشد
چه آگاهی دهم از حال خویشت
مگر فریاد حاطر خواه از من
بدیگاه خدا لدتف و رور
گران نمکین لسان کوه دودم
چسان خواهد گذشت ایام ما

ماین عالم معاذ الله هیچو
که شد زیر و زبر ای شاه هیچو
بغارت رفت آن رنگ هیچو
مرا باید کشیدن آه هیچو
چه طوفان کرد اشک و آه هیچو
زمن ماند که و بیگاه هیچو
اسیرم در غم جانکاه هیچو
بآن مهرست ره آن ماه هیچو
زحال خود بیم آگاه هیچو
نیامد کار حاطر خواه هیچو
سرای شد ه درگاه هیچو
سبک گشتیم چو برگ کاه هیچو
که حکم سال دارد ماه هیچو

چه گویم حسنه حال اهل را — کسوں آں قد سد کوتاه دیتو
دای یوسف لقا ما گر ره وا — حریراں را ملال جا ه میتو

تو ای حسرم مسارک پی کجائی
که گم کرده است واقف راه میتو

ای عرش فرش درحرم کبریای تو — کوں، مکاں لود همه رسر لوای تو
گر مدحیوں امام جف اصیا ترا — واجب ست ما هست بر همه کس اقتدای تو
ار سر بلندی که لعتر محمدی است — بر سعف حم نام نگ، ار گدای ا
تا صبح حشر سر مه فروستی کند سما — سر مایه اگر سر دار خاک پای تو
جان رده گرد دار لعس دلنوار او — هر کس که دم رد لعسی در هوای تو
حور تیه بر فلک همه تن حسرت شده است — ار شوق سی ا ورده دولت سرای تو
حبل المتیں عروه وثقی دین و دل — هر تاری ار ردای قوای مس ندای تو
گل مشکفد رسعی سما در حریم ماع — ملسل اگر سحر لسراید سرای تو

جامی که میشود ند باں آوران حموش
واقف چه آں کسی ست که گوید ثنای تو

ردیف های هوز

دواع مرسر مهم ار یاد رحمت گل گفته — حوں لساغر کسم ار شوق لعت گل گفته
مارد دل که سیاد گل رحسار کسی ست — همه شب لوش کسم لعمه ملسل گفته
ستان معشوقیت الیتوح کواهد کرد — گهی سوی مس امداد تعافل گفته

پیش او شکوه آن کمال مسلسل رقم — کرد باطل همه را بایه تسلسل گفته
روزگاریست که در وادی بیتابی دل — میکنم شاد دل عمر ده کامل گفته
همی دانکه تسلیم چو ینا رسکے — حال بسر دیم دریں میکده قلقل گفته

میکند دست تمنای پریشان واقف
هر شب از یاد سر زلف تو سنبل گفته

مهر و وفا رس رستان حور و لبیں همه — لیس آنچنانکه گفتم و ایستان چنیں همه
تو لیو سفی و جمله مکویاں سرادرت — رو در پی همند پیش تو سر بر زمیں همه
با مهربانی تو ام ای ماه باک نیست — خوبان اگر ستوند مس چشمگیں همه
دیوانه نیستم ولیکن برای ما — دانرد سنگ در لعل و آستیں همه
چوں مگذری بایں گدا زار آفریں نماج — مگوسد سر و با لقدت آفرین همه
هرگه بعزم خانه روان کردی زریں — همره شوند سرو گل و یاسمیں همه
سرمایه المناز تو وی دیگران گدا — خرمن از آن نست متاع چنیں همه
پیش متاں حدیث گل و لاله سر مکن — هستند خود پسند همه خویش بیں همه
رحمی نمیکنی تو و گرنه بر آر دم — غمگیں همه حزیں همه اندوهگیں همه

واقف ندیده روی دل آرمیکس در بغ
گردید ایں فلک زده روی زمیں همه

سری دارم ار سنگ سودا شکسته — بسنگ ملامت نصد جا شکسته
پس سینه دارم دل تیره روزی — ز سودای زلفت سراپا شکسته
مرکویید گر جان چو سر ایم — که اینجا مرا خار در پا شکسته

همت آن طلعت زیبا که تا ریست — که ضعف و سعف عیش تمنا شکست
ز سنگ جفا جسته تند سیه پاس — تا هم ز دست همت دل پا شکست
تا می سنگدل از کجائی که یکدل — ما مده است از دست تو پا شکست
چو گویم قدم رنجه چشم نگوید — در بین جامه اشک تو میا شکست

بر شکست ز سرعت واقف این بحر
آنکه تی کجا رحمت این پا شکست

ناصح فریب هر کس نادیده — خنک کریز لشکر خونخواران دیده
جمع است خاطرت که ز سودای طره — در عمر خویش خواب پریشان ندیده
مرجان سیده ام چه ملاحده میرفی — آن لعل را یاک گریبان ندیده
از جا مرو ز ره منشین کام از تمنای دل — آن سرو را که در لب جویان ندیده
مسعم کجی رحیب دریدن از آنکه تو — دل سوزن و گشیدن اما ندیده
آنی که دل ز دست بخوار آن صنم — حقت بحا مست که او آن ندیده
زاهد ستیزه صفت میوه بهشت — رحمت بر تو سیب زنخدان ندیده
مرهم همی مدان مس ای همنشین ولی — معذوری آن لب نمک افشان ندیده
ای بید گو بیا میین یوسف مرا — گر تو مانک لصورت انسان ندیده
ای دیده بیگریش که چو بیم است دیده — در پیلویش دلی ست سمدان ندیده
ای دل بماتم تو نشستم بکام عمر — جان داده و هیچ رجانان ندیده

واقف مکوی عشق دلیرا ریدرا
آنجا سخن طمیده عزیزان ندیده

ای دل بعشق کار نداری چه کاره
یاری درین دیار نداری چه کاره

بیگانه گشتی از رخ یار آشنا بدی
تو هیچ روزگار نداری چه کاره

گفتی ز شوق عشق تو کارم گرفته است
گر سینه ات فگار نداری چه کاره

ای گل سزد این همه ز رعونت چیدنت
تو رنگ و بوی یار نداری چه کاره

عهدی نه بسته که نشکستی از وفا
مرقول خود قرار نداری چه کاره

گیرم که چشم مردمی از روی اعتبار
گر درد انتظار نداری چه کاره

شد سر نشیب آن لب آسوده دلا
شوریده ای درین بهار نداری چه کاره

چون گل به پیرهن ز هوس چاک میزنی
از عشق حار خار نداری چه کاره

هر کس که دید حوادث این روزگار گفت
تو هیچ ننگ و عار نداری چه کاره

واقف ز ننگ و حرمت ره میدهند
در سر نهی یار نداری چه کاره

سر دوستت بما خوش آمد
ای قیامت بلا خوش آمد

بوی یار من از تو می آید
مرحبا ای صبا خوش آمد

تو بلای دلی و دشمن جان
دل و جان را چرا خوش آمد

دیده و دل فدای خوشا دیدگو
از کجا تا کجا خوش آمد

تا چه دیدی در بزم او واقف
که تو امروز با خوش آمد

ای دل اگر ز غم قدری هست بس مده
از خون مگر بما حضری هست بس مده

ای لاله داغ کسی حوصله سوز است
ای لاله اگر جگری هست بس مده

دل تنگم و سر گشته طرم نیست درین باغ — در مشت تو ای عنچه زری هست بس ده
می هم شده ارگریه بسیار مرا چشم — ای ساغر اگر تشنه تری هست بس ده
عشق آمده تسخیر علم کرده بسویم — ای عقل تو اگر سپری هست بس ده
سیمد که ی حاصل ازین ملک ترا هم — ای بخل اگر تنگ دلی هست بس ده
خواهم که دل سوخته را یار بسوزم — گر دل سنگت شرری هست بس ده
تا کی رغم دوری آن شمع توان سوخت — ای پروانه تو بال و پری هست بس ده
از ستیزه تو تشنه هم ست جواب مکرر — ای بلبل بی طاقت اثری هست بس ده

بس داری دل داستوانم کرد خموش — واقف اگرت گوش کری هست بس ده

دل پریشان دیده حیران کرده — جان من این کرده آن کرده
دیده گریان سینه بریان کرده — ای سرت گردم چه احسان کرده
دور گیتی را مکدر کرده — لطف ما سینه ریشان کرده
از کجای آئی ای طوفان هوس — عالمی را خانه ویران کرده
مرغ جان در قفس افگنده — صید گاهی را بدام کرده
کرده در صد دل هزار رخنه — چشم کافر را نگهبان کرده
ستوحی و بیباکی تو را داده — سر بگیبان این و آن کرده
کی دهم از دست آسان میرود — عارف دین دل و جان کرده
خاطرم امروز پریشانه است — تو مگر گاکل پریشان کرده
خاکم از نشاه می سجده ریز — تو مگر تشنه عریان کرده

سایهٔ سرمی فگن ای سرو ناز — چون مرا خاک یکسان کرده
جان و دل و تن را بیاد ای حور عشق — مردن و شوار من آسان کرده

ای که داری لعل عیسی دم بگو
درد واصف را چه درمان کرده

صد امیدم یکجا سردی نشان نزده — بی گل آرام دلی دیگر اضطراب نرده
چه مستی است بحکیم نال تعالی الله — که نشست دست به پیمانه تراب نرده
درد آمده در دل بعکس دارم — که حبیبه چو مه شبی در ده خراب نرده
ز تاب روی او دل می برد بیاد — بلی سایه کشد رخت آفتاب نرده
تمام جوس خروشم ز رشک هم چو جرس — که نسیل اشک منت بسته رکاب نرده
نگارس عرق آلوده میرسد بسیمد — گل هست که بر چهره اش گلاب نرده
ز حسن عامت چشم بس است در نگاه — حریم او که چنین خفته است و آب نرده
حساب روز حسابش نگر بحاطر هست — که نمره ات ندهم تیر بحساب نرده
بحوان صفا نرم همنشین که در دل من — نشسته است خیالی که راه خواب نرده

قصیده حوال خلیلی رد و عمر واصف

صلای گریه بحوهیں تسبیح و سجاده

تیر بازی گران کمان بسته — پهلوی کس ز ما نه خسته
بیچوی ار برای بالیدن — ار عدم آمدم کمر بسته
درد دلم بیچه طلع عالمے — با تو آمروی تست پیوسته
پیشکش داد و بیم ما دامی — کرد ما را شکسته و خسته

رام مسان عزال کی گردد
کہ ریتوی رحاطرم جستہ

واقف این ہر دو پیر جوش دارم
دستہ گلرخان و گلدستہ

گر ساشد کسی ما ہمراہ
لس بود سدہ راحدا ہمراہ

دل کہ میرد دراں حالت ما
یک قدم ہم ست ما ہمراہ

سیکشد ریشک سایہ رحاکم
کہ ما و میر و چہ ایہمرا

حر دل مں کہ رفت در قدمش
کس نرفتہ است ما بلا ہمراہ

گر دمں مار در گہ تو سامت
بار ہا یامت با صا سمرا

ستدانیں لحد بس ار مرگم
غم عشق ست تا کجا ہمراہ

سر عشق می کسی واقف
ماش تا سار مت حدا ہمراہ

ای خدا آگہی بار حال مں رارتں دہ
عیسی ا ما ک حری ایں علم اسیارتں دہ

ورد سیدر دہی او راز کوم در داں کن
حاں محروں س لا مر دل بیارتں دہ

دو تہ رو نرتں بکانات عل عاشق کیں
یار مرحو و حا حو دل قرارتں د

دلتں ار سوسۂ عشق ہستوش گردان
غم یارس دہ و اندیشۂ لعا تں دہ

عالہ سراری عشاق ندانستہ کہ چیست
و حشتی در تب غم ار درد دیارتں دہ

ای سرد گرچہ دل از کار نشیریں سحی
قدری جاشی و دلگتارتں دہ

تا شود ما حر از حالت ہستی شوق
و سیدم تشنگی سرت دیدارتں دہ

تا بداند کہ جہا میرد از کیسۂ مں
ہوں کس از عشق دلتں ہیچ تلف نکارتں دہ

تا بکی خون جگر بار عقیقش بچکد
سرو کاری نغم عشق مگر خویش دهد

هنر سیاره در سیه ما حمد
گربه زار الهی کشت تا رش دهد

تا که حال من سلسله پر ما معلوم
دل سودا می در زلف گرفتارش دهد

مست و بیحرکت ای شمع چرا بسم الله
گر مزا هست مرسمل با سم الله

مرمزارم که را خلاص ستدم بسمل تو
یکره ایشوح بخوان فاتحه با سم الله

دوه چه حلی که سار بچه بمودی بسمل تر
اول آن را که بیا موخت ترا سم الله

تیغ در دست بی کشتن ما می آئی
حاضریم ارده تسلیم رضا سم الله

هست کرما مرسانا بخا بیشه شان
بیکه بسمل شدن از نازتما سم الله

یا صبا آرامی بیاریم و تو لشکر کش ما
باری ار داد به جنگ بما سم الله

جنگ کردن چه مناسب که دو فرا غیبت
لطف فرما و در صلح در آسم الله

ما دکی سر بده ای جنگ کما دار شست
سسه کردم سپر تیر بلا سم الله

بت من چند بگوئی که بهم در شما مت
ار حد خواستم این را مد عا سم الله

بچه گل دختر می باز خوریست در بعل است
بهر این غمزه فالی بکتا سم الله

تا زلوی تو شنود پیش غزیزان و طن
تا زکن پیش صا سند فا سم الله

گفتی از لطف در آغوش تو ما خواهم کرد
چیست تا خیر درین لطف بجا سم الله

چند از جا بر دا بدیر کا ه مرا
هست گر حد ای کا ه رسا سم الله

خدمت پیر خرا بات گرت مسئله رست
نیست تقصیر درین کار روا سم الله

ز ا هل صحبت ا گر سر رفتن داری
هست موجود همان کفش و عصا سم الله

عشق گسترده عجب جوان جلیلی واقف
دست از جویش نتوان داشت ولیکن الله

رحیم می رسد آن نامزد بدیده و دل
خدا آمد که ار مرد و چه بیند

به آهنگ محب مالد مطیب
گر بلبل جان من سپیده

دل از بس با توان بیند در راحت
نعند حرز تعویل آهی کشیده

سر انگشت این نصیب بد گریبان
ز من گذشته غیری را رسیده

دلم از وصل آن سیمین بر آسود
نشود سیماب از سیم آرمیده

قدش دیدم قیامت می نشست
نشیده کی بود با مد دیده

کس آواز فنا چون من نیارد
چو تسلیم این ره طی کردم بدیده

چه خواهی کرد چون با من نیامد گریه
بحسرت تا گریبان در دریده

سخن واقف مرا تصدیع میداد
خموشی عرض نفسم یاد من رسیده

شود سالک ز بیخودی رسا آهسته آهسته
رود از دست چون رنگ حنا آهسته آهسته

دل از خلوت کدر کسب صفا آهسته آهسته
صدف گوهر بیابد قطره تا آهسته آهسته

تمام شب لسان الغیب می جلوه میکردی
ندانستم که کردی کی مها آهسته آهسته

مصاحب مشربان یکبار است کی شوید
مدر یا میتوان مدت آشنا آهسته آهسته

سها لکم توان آمد که بیمار تو ام حسنا
ستنا ز آمدن تو لیس بیا آهسته آهسته

بحوا هم مدعا چون سیلاب گفتن سر گذشت
کم پیش تو عرض این ماجرا آهسته آهسته

مساد ار عرض احوال پریشانم شود دیگر
یقین دانم سخن را ای صبا آهسته آهسته

قاصد وصل این سپید سیاه ... شام مجلس ز شمع کیمیا آهسته آهسته

... دارد گر اثر من بردارم است ... آهسته آهسته

گر گردد کار گر واقف ما آهسته آهسته

... گل شب سراز خواب دیده ... که پیش از صبح پیراهن دریده

... دارم در نظر کحل الجواهر ... کشم زان خاک پاست کشیده

... دارد اشک حیرانم که این لعل ... ز خونم زاده در رویم دویده

... کلامم سکه دارد طول امل را ... دهم عرض عمل گر دد قصیده

... پیامش نیست مرقطع محبت ... خط مکتوب او باشد بریده

... چاک سینه ام پیکان نماید ... مرا مگ دانه انار کمیده

... لباسش چیده شد از خط چو واقف ... عبث بر لعبت رعبین برخویش چیده

... لب بسته دارد چه فائده ... کمر دارد این خلق جمع چه فائده

... دل نمی کسی دل پاره پاره ام ... صد رقعه گر کنم بتلتا چه فائده

... است تا است جامی کسی نمیرد دست ... گریبانم تحمل او چها چه فائده

... قیامت آر نفس بر دمی رسید ... چشمت ز خواب ناز نشد وا مفائده

... کان لیلی و مجنون حکایتی ... از قصه تنگ مرد ما را چه باکده

... ما ران سار شاهان متیم را ... مجنون سرا ز آمده پا چه فائده

... سیه مست ما کرده ... گیرم که هستی آمده سیما چه فائده

... واقف از سر ف سیاه او ... بیرون سود نیست این همه سودا چه فائده

دیدل جای مشق کشیدن چه فائده — چون کشتن زنده چکیدن چه فائده
آماده ملامت خلقی شدن چه سود — تسلیم جید شدن یار کرده
بیجوابی فراق کشیدم تمام شد — رجواب هم وصال ندیدن چه فائده
تسلسل حوتی گرداندن دهر — دانگه پرورش دسیدن چه فائده
در بیع عرف کردن نقد وفا دهر — حسن جفا دهر کشیدن چه فائده
مردن ز حسرت شکر لبه نعمت — دار یار ربر چشم چشیدن چه فائده
دبال چشم آهوی لیلی طبیعتان — محمل صفت رحوبش سیدن چه فائده
بیحاصل است عمر بسر دو دلمتان — در پیش تمثال چو سرو خمیدن چه فائده
هیچ ست چون رهان تمثل هیچ دان بجاه — از هیچ کام دل حاصل سیدن چه فائده
از شوق این که اس یاری عنایت — دلوانه وار جهت ریدن چه فائده
تا آرزوی دل بکنار آیدت دمی — از همدمان کنار گزیدن چه فائده
بدنام شهر گشتن از رسوائی کو مکو — محلت عمر وزیر کشیدن چه فائده

ما کی بحول خویش کسی دست یابد
واقف رسلام بطلبیدن چه فائده

ردیف یای تحتانی

چه باشد گر بیکدم سوی جانم — نشینی جانب روزان بنشینی
اگر چه در ابجشم من نشینی — بجا بسته روی دل نشینی
قدم بر چشم کس نگذاری ارباب — تو ای سرو از کدامی سرزمینی

ترس میرم اری سرکش تهی شد — کی مدارا میورم در کینه
مدارا اختیار همت ایجاد — تو گهر آسان گهر میبینه
سراسر دوست میگویم ترسم — که او صبح آچنان سازم این چینه
عجب معجونی از تیزی و تلخی — محب محمد عجب مهر و کینه
عماری گر بجا طرداری آرت — رود زانسان که گردن میبینه
بنازم همتی سرو قامت راستی — بسالامت قضای مار بینه
عمالم فتنه از خود تو رخاست — تو گویا فتنه العالم لعینه
تو یارا کجائی تا شد اصد قرن — تو ما اغیار روز شب قرینه
تمامی سحر آنت آفرین جان — بچشمت ختم شد سحر آفرینه
مکن ارحا ائی ای غم یار — تو مارا مونس جان حزینه
ور میبودت بخواهد با جان سر — که دل بردی مکوں از فکر اینه

مردن کشته نرد یک در عشق
چرا واقف مکردی دور اینه

مدل کردا بین مایین نرم رسیدی — باری جبری ده که چه گفتی چه شنیدی
نسی خط اغیار چو تعویذ سازد — عمامه مالود که ما خوانده دریدی
عمر تو دلا در قفس سینه بسر رفت — یک روز اسیرانه صفیری نکشیدی
ای اشک ترا داده دین قطره زدن چیست — بسیار دویدی و سجائی نرسیدی
نالیست ترا رده و دویدن بیاں طفل — از چشم من ای اشک چرا دیر چکیدی
صد بار ترستی بکمین دل ما حیف — نیری نکشادی و کمانی نکشیدی

تو غداری سر و فا داری — حاش لله کی کجا داری
نازکم کس بر شاه نمی آید — همه یاری که با خدا داری
دل مدر ما فگن در بن دریا — چه تو موج بر آسمانا داری
خاره ات ای کمان یار آماد — گوشه خاطری کجا داری
یا بیا ابدال بیر سد بر بس — کسر بس سر کجا داری
رفت تر باد خاک من در عشق — این بود معنی هوا داری
بگذر ای سیل اشک از سر من — شور کم کس چه ما جرا داری
می خرابی نیست پروایت — که چه دلها نزیر پا داری
در پس پرده شمع فانوسی — چه ملاحس خود نما داری
به تفرج چه بهر وی سوی چمن — دل یک شهر در قفا داری

ما تو واقف دعای کس چه کند
تو بلا بر سر بلا داری

داغ کردی دلم چه می پرسی — سوختی حاصلم چه می پرسی
جنون رسانه عقل درست — سخت ناقابلم چه می پرسی
می ازمن تراسجون که نشناند — چون تو می قاتلم چه می پرسی
هم جان برای مانگ خرس — حصه محملم چه می پرسی
پیدر و زن و مست خون لی لو — از دل بسملم چه می پرسی

من چو واقف سر راه شدم
واقف ارمه لم چه می پرسی

تو تا کی حال دل پرسیده ماشی | بطفلی مرهم بسمل ندیده ماشی
مسرت گردم بیا مردیده مستیں | تو تا کے گرد دل گردیده ماشی
مرام از دست آن ساعت که از ما | نقشلم آستیں مالیده ماشی
بپرس از خشلتگیهای تو لم را | گهی خواب پریشاں دیده ماشی
مسای زلف از تو در رشکم که تا چند | بآں موی کمر پیچیده ماشی
مشو عاشق که خواهی دید نقصاں | نخواهم هم بهوس کاهیده ماشی
ورق گردانده رنگ روایت ای گل | نزاوراق دلم گردیده ماشی
مرا از گریه فرصت نیست یکدم | تو گر خندیده گه دیده ماشی

تواں احوال واقف را نشنیدن
چس افسانه خود نشنیده ماشی

اراں بیگانه خوی با من بیگانه چون باشی | کرمی نترسد برادر از مار آشنا باشی
صبا ای بی هدایت تا نیاری می آئی | نشنیدی ما زدل گم گشته بس بی مبالاتی
رقیبا رشادی مژده وصل تو می گیرد | که عیادت میکند بیمار خود را مرحبا باشی
چها در خاطرم از مژده وصل تو میگذرد | چو آں مفلس که در گوشش رسد از گنج یغمائی
مصد امیدواری تا مدارش میکنم از تا مصد | نه محرومی نمی یابم دراں از نا امیدواری
هواداری همیگوید پریشاں حالیم مالا و | مگر گوید بگوش سامعه نرگس صباوفی
شتاب از راه مسلماں مائیی کز می ماید | تواں گفتن برائی هدهد از خیر سبا آوری
بلب خود گذاری دارد از مهر تو پیمانها | سخن کوتاه سر مست ما را با شما آوری
نشسته پیش او واقف سخن از خود چه گفتن | گفتم از ما سخن چون او پرسیدیا آوری

ای سرو صبای ما چرا جا بر داری
آئینه ایم لیکن ما را نظر داری

با ما که همچو لیم آشفته و سیه بخت
حرفی ست و شکنجی کار دگر داری

گیرم که شد چو اعجاز روشن سرم دولت
کو مسلخت و چه غم صاحب تر داری

مپسند سعد و عاقل گرم نظاره تو
پروای مرگ همچون شمع سحر داری

پیش عقیق آل لب خضر العطش بگوید
از صبر لاف کم زن ای دل جگر داری

نگذاشتیم یک مو از جستجوی وصلت
تا عهده ست تا چه تابد کمر داری

واقف درین بیابان یکسان چو بید مجنون
چون شمع گشته سر سر یک نوحه گر داری

دل رس سرود عامه گلگونی
کس اشتیاق کس ز مخاطره

کو بهر جلوه میکشد خونی
هست در هر چم ملاطمونی

گلای جواران گوی سبکدوشی
پیغام حاجب پیچ معونی

پرجوانست جاذر نخیه
آو در خوصه ست محونی

دل سر تنکی سدو چکید از تیغم
میکشد با تو قطره بخونی

بنده پرور سد آیمان گردان
کز هر یدو ان تدو بهانونی

واقف از شهر دل گروه مسدم
بعد ازین دل کشم سها هونی

بتی نغمه طلق خندان جبایی
یا آدمی نمس نما بارد ایتی

بروز روزگار چو گه چکاسیتا
در صحبتش آور مرتعا بیت کایتی

بن چراغ گوید رس مرده حاطب
بتهوان نیم رسانه دسته حمایی

کجائی کہ تشنہ تمنوا یم وصل
تا صبح انتظار کشیدم نیامدی

سرور سروری سوی ما نمی کنی
گر سر نہ راستی طلبیدم نیامدی

تا آمدی طپیدن من لطف دیگر است
تا آرمیدن تو نطپیدم نیامدی

پیچیدم و دم نیکہ ترا میخواہی
چہ کردہ ایم کہ از ما کرانہ میخواہی

ترا تا ہوی نسبت تو میتوانی کرد
کہ ارزانی رسیدن ما نمیخواہی

فتادہ است نگہای ہر دمی بہ تو
تو خار و خس رہی آشیانہ میخواہی

کہ ست جان و دلی تا نہ ترسک بیاد
اگر اقامت آن آستانہ میخواہی

بیا کہ در برت من مستت استخوانی ہست
اگر برای جدائی بہانہ میخواہی

مرا کہ جملہ دعا ہای ما سر مہر ست
چرا مسلطی و چیرا نمیخواہی

نیوہ مسیح ستم حصور م کہ مسدار
چہ سود ریں کہ مرا عائبانہ میخواہی

چناں مقید اسباب گشتہ عاقل
کہ بہر جواب ندم ہم فسانہ میخواہی

سراچہ حظ ز اسیری کہ دیس و قفس
فتادہ و ہماں آب و دانہ میخواہی

تا کی بکیج میکدہ و ما و اکند کسی
کہ سرم ستر نی کہ دلی و لکند کسی

التو حی نہ آہ چہ سود اکند کسے
وحشت نمید ہی کہ گرد و اکند کسی

تتواں گرفت دامن یار عزیز را
مردانگی مگر چو رلیحا کند کسی

ای من بمال و جان دل دیں نمیتوی
ما چہ تتو دشمنی چہ ترا کند کسی

مرد تلخکامی ہجر تو ہستیم
سر تو چگونہ بر ہر گوا کند کسی

ز مسند ار نشیند چون بتان رخصت نمی دهد که مرا یک کسی
قاصد چنین شتاب مکن پاس ما نمی تا نامهٔ بخون دل ما نکند کسی
مرهم مگر ز دشنهٔ رقیبان شود مرا این درد را دگر چه مداوا کند کسی
سرم رعم چو غنچه جا بحلش آه آن زمان که در دل ما در نکند کسی
جز اشک این معدله مدارید گفتگوئی بر روی زرد ما در رگ ما چه لازم است
چون شمع نه که گریه لبها نکند کسی
صورت پذیر نیست ستمگری تو خواب سر گر ز مخمل و دیبا نکند کسی

واقف اران دهن که مثل متل شده است
از هر لبوسه چه تقاضا کند کسی

مرا ای بخت بد در آسایش خواستی کردی دل دهام گرفتار بلا میخواستی کردی
بکار خود نه من تقصیر کردم نه تو کوتاهی دعا میخواستم کردم جفا میخواستی کردی
سیه ام دگرای عشق از نامم چه میخواهی تو مادل هرچه کافر ما جرا میخواستی کردی
شکستی در دلم خار جفا و اسوختم از تو مرا همچون خود ای گل بیوفا میخواستی کردی
بخاک و خون فگندی همچو من صید دل خود را حریم خویشتن گر کربلا میخواستی کردی
مدام جستم فراغت چه دیگر در نظر دارد مرا از صدمهٔ غم تو توانا میخواستی کردی
بخاطر آنچه اکنون آید آهم میتوان کردن بدرد و داغ دل مرا مبتلا میخواستی کردی
بسوزد از سر گرانی سر عاشق همی آئی سر شوریده اش بار تن جدا میخواستی کردی

ز سودائی سر زلف خود ای پیر و قف را
پریشان کرده ما در صبا میخواستی کردی

قصهٔ من شنده مشهور تو هم میدانی — سر زمان همه مذکور تو هم میدانی
عشق از کوی تو مقدور من آمد سوی — گریه ام مردمک روز تو هم میدانی
وه چه شاهی بکه زیبد تو در کشور دل — نیست یک حارگ مغمور تو هم میدانی
بود دل ملک سلیمان ولی تازه دری تو — تنگ تر شد بر دل مور تو هم میدانی
شرح بی مهریت ای ماه چه تقریر کنم — روز من شد چو شب دیجور تو هم میدانی
من ز سر دیک تو خود دور بر تم گر بگذد — دل بطپیدن رتوام دور تو هم میدانی

واقف ار من و عشق همه بیرحمی هم
هست تلخ و ترش و شور تو هم میدانی

عجب بیرحم کافر ماجرائی — بلائی از بلاهای خدائی
بکسانی بست از حج بی ره دی — بعربیه من و قفره مدکجائی
غلط کردم عطا کردم خطا کردم — که کردم ها تو سیده دم آسمائی
چو برگ لاله میسوزد دریں باغ — خدا ہر جسم را داغ خدائی
ورا یکتام گر بر لف او داد — کند تا صبح محشر مشکسائی
کنم خونم بدل جانا بایں رنگ — مرا مردل بدست حنائی
همه اعضای تو رحم است چون سیم — بیدانم کر سنگین دل چیرائی
بدام لف او آن دل که افتاد — بحمد یکدست افتد رهائی

ترا واقف زیری نیست تم ستد
بنه بر طاق اکنون مسند آئی

ز سی گیا لوسه کرم هفته پرداری — ز سر کتار تو ار لوره ترکی تاری

کبوتری کہ پرد در ہوای کوی تو ما
دلم کہ در حرمت کوی یار می پرسد
ز اشک پاک مگردان تعجبم کہ چیزا
نمودہ لاغری عشق تا ر طرف زدم

مدام عمر بود در طلب پرد
کجا بر یست کہ در کعبہ میکند بارے
دو دیدہ گرم سرو یم برای حمار
نوازشی نکنی شوخ مرچو اسا

نظر چہ آئنہ گاہی بحال واقف ہم
ز شوق روی تو گردد ہست حاجب دار

دل را بہ رہ بتان مگذاشتی و رفتی
جان را بداغ حرمان مگذاشتی و رفتی
چشم مسلسل ہمہ جانان سر روی
این خانہ را بطوفان مگذاشتی و رفتی
خود مگر بطورت شوق ملاقات ابلو
ما را دریں بیابان مگذاشتی و رفتی
بے دانشم دل را بے سامان تو ہاشم
این خانۂ تو ویران مگذاشتی و رفتی
چون حوش لشکر غمی ہر سو بتاخت مرسے
دیوانہ را بطغیان مگذاشتی و رفتی
با کہ ربط مسلسل بودہ ہست تا تو ای گل
حالان دریں گلستان مگذاشتی و رفتی

ہر چند از سر عجز و واقف ہر طرف کیست
او را ہماں پریشان مگذاشتی و رفتی

دلی دارم چہ دل از راہ و شرم بوالہوسی
کہ از سود و زیان من ندارد ہیچ پروائی
مرا تا چند گوئی کز سر کویم برد جائے
اگر می لو دہائی من ز سر بیسا تم پائی
دل دہان در از ل تقسیم چون کرد با شوق
دلی نی مصر بخشید و دہان نا شکیبائی
اگر بحث حوان داری مدہ دستی دا تا
کہ چون پیر مغان یکبر بخواہی یافت تا پیر
چو در دست امور آنچہ خواہی از خدا میکن
دلی دانستہ باش این کہ در سر ہست آنرو

تو گر ز حجت اغیار من نمی گذری — ز ما ستسته رویان هم نسیم نتوان برد
چو سرو بر لب جو پای در گل اندیشم — ز بس استادم امید انتظار می آید
بیا که آید سرم ز پیچ و واپس نگردد — گمان مدار که من چون غبار دامن گیرم

بیا با ما سیاهی همرهان واقف نمی گیرد
چرا در خانه بنشینی مولی هست خواهی

تو کعبه می بپوئی یاران ثمر بیاران داری — سر خود نگیری ای دل پیمانه یار ای
ز من ای فرشته خوبان همه یار را بگویید — نه توئی که خواهشم تو نه من چه یاران ای
تو محب خدا نئی کی که گفته قبیلان — بجوئی مزار و زاری بکنار زاری
تو چه پیر کار دیدم مگر و متی السن باس — بهر که خواهی ای دل مرا اختیار داری
تو سرلف رو بکاری همه را سیاه کردی — تو یکی نهیبی خدا را که چند و چند کاری
چو حوری مداد و روزی تو و صف دلبران — تو کجا حریر و دیبا شب انتظار داری
دل حال صبر و طاقت همه برد و غارت — نخندگی که اکنون تو من بیکار دلی
ز تو ما بیاس مروت که بهای مرهم ما — تو نمک در بیع طالم دل فگار داری
سر تو تست خاکی شدم و ساد رفتم — بیه کم هنوز در دل تو من خمار داری
مسپار کار ما با بسپرد مدار ما — ز خدا هر آنچه باید تو مسلم شمار داری
تعمد اگر گزار تو مسلم نزنجد — ز بس ست این که گاهی سلم گزار داری
نشدی چو شمع مالین من حسته چه خیال — شب گور گر چراغم بسر مزار داری
بچه دستگاه امل علی و عمال اورا — تو بعیر خورد و خواب به قدر بسار داری
هست مسال ملسل تو شه اسیر چون ما — که من ار قفس نیستی تو نه حسار داری

اگر آں ملامی جاں را نگرفتہ درد دلما
سر بر لف تست ہمیشہ چہ در کمار دارد

محرم کعبہ واقف دل تو در و بیابد
سر ہمت تو کردم سر کوی یار داری

اگر صد بار از درد تو آہ دل حزیں در دے
نہ کاہد بوسہ گاہ غیر شد ترسم کہ از جبیت

امید جون ہمگر بر در دہ دوم دل را بیں قاتل
عماں اختیار از دست من بیروں شود آخر

سیر دم دل بدست آں نگار سادگی اما
کہ از سودای لیلی طلعت مجنوں شود دردے

لطفلی حسن در افروں دادہ دیدہ ام لیکن
مدانستم کہ ایں ہم عاشق دلدار دردے

کہ ایں بیچارہ در جوئی ز مہر افروں تبع دردے

بہاری ہست در خالہ حرام اگر دست
رہ نم طرف دامان کسی گلگوں تبع دردے

دگر ای باد صبا روح فزا می آئی
لوی کیسوی کہ داری رکجا می آئی

حامہ مدعیاں طرفہ حراست رشک
ریبکہ گاہی تو لو برائہ ما مے آئی

سکر اں نشہ ز اعصار گرفتہ ست ترا
ہر قدم جانب من بہر لقا می آئی

ای خوں مسد بدار یک نفسے کہ ہست ترا
تا کرا کشتہ تو ای سرو خرامی آئی

ہزار جہد نہ دم را مدل تو چہ کنم
کہ بصد فتنہ و آشوب و ملامی آئی

داری سر زیر انی مس چوں سیمل
اخر ای گریہ بایں رو چرا می آئی

بردی از جلوہ مستانہ ز خود دل ما
کہ تو چوں نشہ ای ہوش ربا می آئی

ایں دل سوختہ بر آتش کیں یاد داری
نگاہ لطف نا دلگاں کجا داری

همیشه بر سر راه وی یار عاداری — سپار آنرا که خونت را قصد آزاری
قبای عشق عاری کن که عار داری او — ندارد عار گر عاشق شود عاری
مریز سایه تیغ شهادت است بخونت — تو کشته باشی و او بر سر مزار داری
در آستین هوای تو چون کسان سودا — که رو بکعبه و دل بت پیمان داری
سر برسر هوس یار رو که سر بسر ی — ستمدیده ام تو ای ستمگر یاری
رقیب مصرف عهد و وفا بی قسمت — سزای ماست اگر جور گر جفا ی
هزار طعنه ز رقیبان رود بسر و امروز — تو را رسد که بسر کل بیا حساب ری
تو پیروی دگران گر بدل ز ما گیسو — حذر کن از دو دل خلق و خونبهاداری
تو حلوه مست کجا مسکی بچشم کسی — چنان کنی بسه هم تیغ و در ادا ای

تو مسلمی چه کنی گر بسوختش واله
که است لات گر بتم که لو یاداری

کاروس سخت ست یاران یاری — یاری غم خواری دلداری
بس که کردم گریه در دل عاد — میکنم اکنون جگر افگاری
دل و صلت خانه ویرانش رسید — صحبتش جراحت کاری
پیش روی او بهار سرو و لاله — لاله و گل را خط پیراری
نوالهوس ما مس طرف گردیده است — ای خضاب عشق خاتم داری
سیر کن بیع و شرای مس و عشق — قیمت صد زار یم پیراری
تا شدم از باطن او باخبر — میکنم با غیر ظاهر داری
صحبت از ما دم مزن اقضا بید — رهبر ما من طرب زاری

ارمس ای چشم سرچه میخواهی | دیگر ای پرده درچه میخواهی
پرده ارروی کار دل مگس | ار شم ای بحسرچه میخواهی
شده بر پا قیامت ار قد تو | دیگر ای فتنه گرچه میخواهی
تا توام جنگ میست تیغ مکش | مس فگندم بسرچه میخواهی
جگرم را بدان تجسر مسوز | ارمس ای جگرچه میخواهی
تنگ در مس گرفته صیاد | آه ریس مشت پرچه میخواهی
دل ربودی و جان نمیگیری | مس مدانم دگرچه میخواهی
تا توان سر ربودی گردیدم | دیگر ای سو گمرچه میخواهی
سر بپیر سیا مگو تا کی | کهار ریم ار بسرچه میخواهی

این جهان ست مختصر واقف
تو ار ریں مختصر چه میخواهی

تراداده در حسن چشمگاهی | رگوشه حوالی سپیدان نگاهی
مبادا کسی چون تو ایمن دلیری | شود روی سودای ما تلخکامی
چو در جستجویت بسر سیمه گردم | رود دل سراسیمه در جای آهی
رسیدا مالیده رویان آستیں را | مسگر گرفته تو اماں او دا دخواهی
دراو صاف مس ست ار کس نگیرد | شیود مدرده چاره سال تباهی
مسو مهر در کشور عشق مودم | شتب تیره بهست تا روز ساهی
ز مژگان آں شوخ ریزش کردم | کرمس یک تن نیرو دا ں سیاهی
بسد قبول ست هر جا دلما | ار ریم چون ار دلش سنگ کاهی

خدا دیگه دارا می بیرت — ما داریم حسرت دگه تو بیا می
سرت قدر من میست کو در بندت — که سر آه آهم کند داد و اهی
هم ار علو دگاه گاه قدرست — که سوزن کنم مسرح گاه گاهی
سیار تن چه سود لکم بی یار است — کجا می قرو شند همچو ماهی
چه کاهید و ایدل ار ماحصیان — که مردار بخشند کوهی کاهی

رس گریه ها می های ست واقف
دران سیو فا حسد و فا ه فا سی

تو چون با عیر پیان تاره کردی — دلم را داغ حرمان تاره کردی
نسیم پیرهن وقت تو حوش باد — بحسرا ح پیر کنعان تاره کردی
صا ار رلف او لوی رسا ند — دماغ ایس پریشان تاره کردی
طبیب مس حرا ک الله حیرا — کس دردی بدرمان تاره کردی
عداک الله حنائی دست یارا — محون سیگیا ها ن تاره کردی
مرا تیری روی الحمد لله — جگر را رآب پیکان تاره کردی
لو بد بوسه دادی زنده مالی — تن لو سده را لحان تاره کردی
گریبان چاک کردن دل هوس داشت — گلد ستی داس افتان تاره کردی
لسر سودای ایرس ع دران لف — سخط عنبر افتان تاره کردی
قد لی ر لت سای تیر مسرو — بیک تحریک مرگان تاره کردی
حراحتهای دل رد و ربهی داشت — بان لمهای حندان تاره کردی
محون رد عوطه ها ار رشک یاقوت — محون رنگ لب ریان تاره کردی

برافکندی نقاب از چهره و جلوه تازه کردی
مبارک ای کهن رسم مبارک
که بعد از چند سال آن تازه کردی
بهار آمد چو سال آبادان دل
چو گل چاک گریبان تازه کردی
بخوانی شد دلا افسرده دیگر
که با پیمانه پیمان تازه کردی
دمم مردن سالیم رسیدی
نه جان تنها که ایمان تازه کردی

تو کردی شاد واقف روح مجنون
که تسخیر این بیابان تازه کردی

هزار کوه الم هست لالهکاری یکی
هزار حیف نمیدانی از هزاری یکی
هزار کار بیاموختم ولی در عشق
ازان هزار نیامد مرا بکاری یکی
چگونه راز نپوشم مرا دهان آماد
شکست سنگ بکف شیشه شکباری یکی
مرا چه باک که دارم دو دیده خونبار
دل فگاری یکی جان بیقراری یکی
دو چیز باعث شوریدگی من باشد
پیام یاری یکی آمد و بهاری یکی
زمان چشم و دلم غافلی از دو سلطنت
یکی نعمته کند گریه آشکاری یکی
زلخهای دل من چه می بری یکی
یکی رسید بگریبان و در کساری یکی
شده است موجب سر در پیم زمهر تو
جفای یاری یکی حور روزگاری یکی
چه گلها که نشاندم درین امید
ولی همه نرسیده ز دست باری یکی
هزار نامه که نوشتم بدل پیش
برای خاطر من هم نگاهداری یکی
بیا و رحم بشنوای نگار یکی
که آه کشکه از سار سد سیاری یکی

ای روزگار پیش تو شکوه تا کی
که هست توئی تا هوئی و هو کی

صاحب یار واقف همدم غار کوئی
که هست مرد ره لبیت در انتظار یکی

شکوه آن بیوفا بسیار دیدم دیدنی
از نگاهی در دل هزاران مار دیدم دیدنی

با تو روی گفتگو بسیار دیدم دیدنی
زهر بر رخمی لب اظهار دیدم دیدنی

در گلستان لوحه قمری و سرو سیمین
در عجم آن سرو گل رخسار دیدم دیدنی

یار را عجمانه مست و مس دیوانه
گفتگو با در و دیوار دیدم دیدنی

سر بر آستور و سگ بر رخم ستور امدادی
این همه بران لعل شکربار دیدم دیدنی

گوچه گردی کاستی دیوانگی شوریدگی
این همه بران لعل شکربار دیدم دیدنی

رهدمی صورم ولی دل بسته زلف بتان
سبحه در کف در بغل زنار دیدم دیدنی

میفروشم جان لوی میخورم از لعل یار
طرفه سودائی ندیدم مار دیدم دیدنی

ماچیین بختی که در خواب بیت ارزیدنی
آرزوی دولت بیدار دیدم دیدنی

شکوه بسیار است اما حضرت اظهار نیست
لب خموش و دل پر از گفتار دیدم دیدنی

چشم حاکی دیده ار لور جام عاطی
آفتابی در بغل لوار دیدم دیدنی

دیدنی میخواهم از تو کز برای دیدنت
چشم خون بار و دل افگار دیدم دیدنی

نالهٔ نی بستی و یاری حواب و خمار
این همه واقف چه بسیار دیدم دیدنی

بسیار پریشانم زد کوته تنهائی
ای گریه کجا رفتی رحمت می آئی

دیدی که چها دیدی از فرقت او
ایدل نکنی دیگر دعوای شکیبائی

تا عشق دو چار شد این جا چه گمان دید — دیوانگی و مستی و رسوائی دید
ای مهر تو نامده گل بی تو شکفته — جوش مژه تو مسلسل ز دعائی دید
وارد قدم این محال بلند ای پسرو — آن به که کسی کوته از اینجا نرسید
گر زلف نگشت گرد ماحول پریشان — در تاب مشو جان من از گفته رسولی

یعقوب صفت واقف از هجر پریرو
ضعفی که دارد داد در قیمت حیائی

من کسم از شوق تو سر گرم شتابی — در خانه خود همچو مگه بی سر و پا بی
عمر پست که در بزم تو هستیم ولیکن — ستر مسده چو نشیم بطی حبابی
بیجا نشست رها کن عمارت گری خویش — تا هست چو دل بیدوی ما خانه خرابی
مرده است هر دو سر لب یار بی باغ — مرتبت سلسل لعلش به گلابی
رفت از برم آن یار عزیز این چه بلا شد — بیهات چه دانا مده ای عمر شتابی
ای جاده صفا نکهت گل فیض بکارم — باید بس دل سوخته را لوی کبابی
تا عهده دیدار بجواب از تو گرفتم — ستد بر سر موی ز تن من رگ خوابی
این روز که از خاک وطن در فتادم — یک روز نخوردم بسراغت دم آبی

واقف بجز اوراق دل سوخته ما
در خانه ما نیست بجز دفتر کتابی

ماه سود بایں چنین که توئی — نیست یوسف چنین حسین که توئی
گر دلی بی کمند نگذاری — با چنین زلف عنبرین که توئی
دل سیران در زمانه بسیارند — نه چنین شوخ و نازنین که توئی

در جهان سرو تا مثال بستا | ۔ چیں مارا بہ آب بیں کہ توئی
دل عاقل کباب سودا ہی کہ | ۔ با چیں جوی آتشیں کہ توئی
عقل و دیں را دوست گمراہی | ایں چنیں خصم عقل و دیں کہ توئی

چون تو سیر جہاں نشتم واقف
۔ چیں چناں در آستیں کہ توئی

مہ عیادت رمستکیں بیامدی | بیمار حولش را سر بالیں بیامدی
مدت مست آنچہ تیز بیدار ساحت | تا زم ترا کہ ارس تمکیں بیامدی
می آمدی کہ تا بہ بری دیں و دل ز بس | چیری ما چو چوں دل و دیں بیامدی
صد رہ سوی خویشتنی ما بس نہ بود | یک رہ بکلبہ ام ز برکیں بیامدی
صحی ما بم رمی دہ و رستید از فنق | سر بر است تا تو پائیں بیامدی
مشکل کہ بعد مرگ بحالم گذر کنی | در زندگی مرا چہ سالیں بیامدی
میخواستی کہ رنجہ کنی سوی ما قدم | سنگ بہت تندان اسکیں بیامدی

واقف سپر زمان جہانی تو در بتاد
سر خاک آں جہانش دیرین بیامدی

یا بزمن گر حری داشتی | کی مرقبیاں لشکری داشتی
یار بر بسم می رسید | در دسر گر قدری داشتی
نست نکنیم کمر ار مالہ ام | کاش فلک گوش گری داشتی
دیدہ ایں مسکدلاں سر بسر | دود دلم گر اثری داشتی
شہر ز جور تو نگشتی خراب | در سر اگر دادگری داشتی

ای چه می‌ستیز چو کبوتر اگر — تا نه‌ی من بال و پری داشتی
گفت پریشان دل من بی‌سبب — کاش سر زلف تو سری داشتی
کار جهان را همه درهم مساز — بیهوده جهان گرد گردی داشتی
آه کجا بنده که همدم شوی — هم نظری هم گذری داشتی
نرم شدی آهن سادی چو موم — گر دم گرمم اثری داشتی

دل ز تو هر دانه دلی سوختی
واقف ما گر جگری داشتی

چه باشد گر ای مرغ گلشن هم نفس گردی — چه باشد گر دو روزی با سیه‌روزان هوس گردی
ز هستی ننگ گردی ای پسندیده پریان — ز بام لال می‌ترسم گر فتار مگس گردی
همه راه محل میکنی داری نه صد افسون — گمان دارم چه میخواهی مگر جاسوس گردی
دلی میکن ز دنیا خالی طبعهای مردم — مبادا همنشین جای خس گردی

چه داری آرزوی همدمی با ما ز واقف
تو بی‌سرگی همان بهتر که با ما خفته گردی

جهان گرد بهم و درد آگه جائی — دو چار بس نشد درد آشنائی
مگر دل گریه سر کرده است جائی — که می‌آید بگوشم های های
کشیده خوان نعمت های دردت — نخوردم لقمه‌ای از دست هائی
خبر از عالم بالا گرفتم — ندارد همچو بالا بین بلائی
روان سازم اگر از قید قولش — بدست گریه‌ی چون من نیائی
سپند گردم چنین محو نگهزن — نگاهی خنده حرفی ادائی

یار و یار را هنگامه گرم است | از درد ستانی دارد دستی

در بزم نگاهان واقف مدام
سحر آئینه صورت آستانی

سیده را میست تماشا مجوری | دور دار ای حدار دل دوری
گفت یارم رس کس دوری | گفت والله لیس معذوری
گفته دارد هر لب تصویری | گر بگویم نمی سرد ستوری
میست نی کرمی کی الله | آه سردم چو شمع کافوری
در تو راری می کند تاثیر | آه از نی زری و نی دوری
همه خوبان لعل تشان خوبند | تو چرا مر خلاف جمهوری
مرد باید مرای عشق که هست | کار هر دار و مار منصوری
ملتفت ما یار کس نستوی | تا نباشد زمار و ستوری
وادی عشق سیر کن که دراں | نیست مور لنگ تیموری
مرد افسون چشم مست کسی | مردماں را زراه مستوری

سیده در دیار ما واقف
از کل ما تمی گل سوری

خاتم لب رسیده را چه میکنی | ای بیوفا تملق بیجا چه میکنی
اکنوں کہ کس نگفتن تو را نمیکند | ای بیگانه کشف تو محابا چه میکنی
با ایچه داشتیم سزاوار تو ما نیستیم | گر گیری چه یا نه هست تقاضا چه میکنی
مرد یک نریا لتموراری دلم | حال مرا در دماستا چه میکنی

ای مالهٔ قصب گسسته بهانه مکن
نوری اگر از آن دل سنگین کمی خون است

واقف میالتهر تصحیح به یکی
غلطان در انتظار تو دیوانه ایستاده ام

بارب ای چرخ کجا دارمانی
تا کی در بدر غم گردانی

که تو در حس نداری ثانی
اول صفحهٔ دستان بی سخن است

مرکز دائرهٔ حیرانی
نقطهٔ خال تو دیدم گفتم

این گرانی تحمل ارانی
ما ارمن سرم رقیبان رفتیم

میکشد هر دم ز زمان جانی
شمع را ماله چه لسمت در حس

سرده ام کوفت چوگانی
حس میدان دوا اوج تحقق

تو که در خانهٔ خود مهمانی
این همه فکر اقامت بیجاست

پیش زا مدم که تو وی شیطانی
حیثم بکشای ز خواب غفلت

انگذارا ز فکر مرجع حوانی
ستد چو چشم ز دوجهان بر هم

سحر ما دو هوا مبدانی
گر بگویم که هوادار تو ام

ایچه دیدم ز تو یار ما لی
تست نیز ار رحان هر که تنید

واقف ار گریه نخواهم نس کرد
کو ستود کشتی من طوفانی

ستم کردی جفا کردی چه کردی
بهرم مبتلا کردی چه کردی

عاتبت کردی جفا کردی چه کردی
ردی تیر ای کمان ابرو بانیا

گرفتار بلا کردی چه کردی
دلا خود را دران زلف چو گیسو

بگرم این کی ۰۰ ۰ بکنیت
سرم از تن اگر نیفتد کی

دل وحشی طبیعت را رستم
گر نیفتی ورا کنی چه کنی

بسمار بگفتار تو کردم
چها گفتی چها کردی چه کنی

بکار مرد مبکار ایستوری
نگاه آخر تا کی چه کنی

ملامت یار را واقف گر کرد است
سر این حرف را کردی چه کنی

بکش سیدان هر کس سپاهی
چه جوابی دلاریں داد خواهی

مرا گفتی میا قربان من شو
آلهی من لف بافت آلهی

عنت گر سیم بر بخت تیره
گر نیتان شستن از رنگی سیاهی

حدار الامل الکون کس تواں کرد
گساب از نالات شد مرد راهی

گهر چیتی سنا گوش تو گردد
بجود بیچوں چراغ صبحگاهی

گدامی کوچه عشقم محنت نیست
گر آمد از دمام لوی شاهی

جهاں تاریک شد از آه واقف
گر شب میرد روز سیاهی

کند دریای حسنت چوں تلاطم
شود آئینه را کشتی تباهی

مرد واقف تجسس کس را چرا
که ماند دار و داد حسنت را هی

ای دل تو چه انتظارت داری
پیوسته مرا چرا بت داری

ره بلوی ما جدا شو ایدل
مارا بچو رو حواب داری

دمسال که مردی نانم
ای غیر عجب شتاب داری

ستاره روی بجانب عمر — زین شیوه مرکباب داری
سرسیه مس شمرد دل تیر — اندیشه گرار حساب داری
مگذر ای دلف از میانش — سر هیچ چو هیچ دتاب داری
در صلح و رنگ مسکی لیک — در جنگ محشتاب داری

لب تشنه توں ماست و واقف
نیعتش با وصف آب داری

مسا مار لف یار مس چه کردی — رمی سر هم فرار مس چه کردی
مگذر کر نگردے با تو گویم — که با شست غبار مس چه کردی
به شستی گرد کیں خاطر یار — مگوای گریه کار من چه کردی
ک خاک مرا بر باد دادے — چه کردی شهسوار مس چه کردی
ردی سر خنده بر گریه مس — بخشم اشکسار مس چه کردی
و همی با تو میگویم بصد سوز — که با شب دمای تار مس چه کردی

فلک ی عار واقف دار یستم
چه کردی گا عذار مس چه کردی

بحر آزار دل کاری نداری — مگر یار دل آزاری نداری
تغافل میکنی در کار عاشق — مگر با خود خودی کاری نداری
عدا هم میکنی هر لحظه گویا — بغیر از مس گنهگاری نداری
بهر کس یوسف مس عشوه و ناز — رمن بهر خریداری نداری
دلا لسیاری سوم بجالت — که غم داری و غمخواری نداری

بگفتی ار کسان داری بدل یاد — بحمدالله بس یاری نداری
دعا گفتی که دارم یاد دادم — بسرت گردم بلی آری نداری

بسید ام ترا واقف بچالست
که دل داری و دلداری نداری

بیستم غم میکشم آزار کجائی — ای دارو ئی درد من بیمار کجائی
گفتی چو دهی جان ستو دیدار نمایم — جان میدهم از حسرت دیدار کجائی
اغیار بپرسیدم آیند بس از درد — چون گریم و گویم که تو ای یار کجائی
بیرحم مبالید بکسی گوش دلم را — مشتاق توام یار ستمگار کجائی
از گریهٔ این چشم و دل سوخت مگر سوخت — ای سایه فگن از سر هوادار کجائی
از حسرت دیدت چو بدهد جان شیدم — قربان سر مست تتوح کما مدار کجائی
هر دم دل بیطاقت من آرد بهر آن — چون میشود ای مهر نگهدار کجائی

تو محرم رازی که ز ما حال توان گفت
دریاب مرا واقف اسرار کجائی

چه شود گر تو یارمن باشی — یار من هم گسارمن باشی
چه شود گر ز روی دلسوزی — شمع شبهای تارمن باشی
چه شود گر بیک دو پیمانه — چاره ساز خمارمن باشی
چه شود گر تو ای وفا دشمن — قاری و دوستدارمن باشی
چه شود گر شبی ز روی رقیب — تا سحر در کنارمن باشی
چه شود گر پس از هلاکتش — تو حریف مزارمن باشی

ناله زار من اگر شنوی
واقف ار حال زار من دانی

زلف خوبان بلاست پیدائی
چه بلا از تو راست پیدائی

حرفهای دروغ مدعیان
وای من گر دروغ است پیدائی

دلبرم رفت وعده داد چندان
که سراسر وفاست پیدائی

گفت حال می سر بدست مدست
چون عاشق حماست پیدائی

حربه مردان نمیکند پنجه
عشق مرد آزماست پیدائی

اینکه من میکنم ز هجر تو جفا
از مهر و وفاست پیدائی

بت من آیچنان دل آشوب است
که بلای خداست پیدائی

یکنفس یار دانه با من
گل باغ حیاست پیدائی

خیزم ار جا بدست یاری آه
تا آهم عصاست پیدائی

زلف یارست در هم و برهم
نسخه حال ماست پیدائی

سیل اشک ار سرم نمیگذرد
سر ما جراست پیدائی

شده از گشته پشت دوتا
عرصه کربلاست پیدائی

عهد یاران عهد ما واقف
پود بی تار و پود هواست پیدائی

غبار رهش ای صبا گر بیابی
مرا بر سر دیده جاست گذاری

بنامروز دل مرغ جولان شوق است
که آتش عنان باد در نی سپاری

چو سیماب مشکل که نشکیبد از بیقراری
جبلی است در طبع من نیست کاری

مداری بما تشنه بیتابان ترحم
تو دانی مسکین دل ما کجا می‌پای

نظر کن بحال دل درد مندم
مرا آخر تو هم بیمار داری

اگر کشک بیشت مدعی حرامی
تو ان صدره گران مرا کو سزای

فگن ناوک جویت بسینه بس
چه کردم کان مرا می‌مرآری

بسرو قدم آرید آن سیمتن را
که سیماب گردیدم از بیقراری

سر کوست کویت گردد کعبه ما
سر پرست او صف لی اختیاری

ز سر پنجه گذشت دستم بیاک اشکم
قلم بر بس چیدگشته یاری

بکوشش بر قیمار تا قدر ساعت هست
تو هم غوش آدمی شمار کی

رک میهی زلف دل ابرو و اوصاف
بعطلت چرا عمر را مسگذاری

در دیده و مردم چرا مردمی جا مسکنی
حرفی بجای کو میت بسیار یا مسکنی

با دیده سوزان گی آتش بخرمن کی کند
دستم هدمی مسکند تو ایچه با مسکنی

با عاشقان چونین مگر صلحت نباشد مستر
کز بهر جنگ ای کیسه در لفریب ایکنی

دوران فرصت کم بقا تو دیر پیدا میرا
در گشتن عاشق چرا امروز فردا مکنی

ز جشم جادوای جو دو از لعل روح افزای
گه زنده داری مردگان گه مرده را گه مرده ها

چون خط ستاره دیده بیان با دلبر ان
تسنا پیش لعوی کاشکی ایلی کی

با میکنی صد قاد رزم چیزای بیوفا
با لنگ یک صد جس او ما را رسد با میکنم

تا کی رنجها خورد کم زین ست بهر مرا
گر بهر دل آزار دم با غیر ایا میکنی

واقف تندی مکن با دوستان ورنه دلی
از پیله چلی در تو بیزار آید رسم

ای آشنا بیگانه‌ای کز آشنایی می‌گریزی / ای آشنا بیگانه‌ای کز آشنایی می‌گریزی
ای مهتاب عالم‌گیر کز هر ذره‌ای می‌گریزی / از تاب خورشید آتش‌دست بسوی می‌گریزی
هر گه بسوی کس نمی‌بینی دو چشمان سیاه / چون آهوان وحشی از هر سو رمیدن می‌گریزی
سنگی به دست داری و سگی در آستین / هر شیشه‌ای که بینی از سنگ و سگ می‌گریزی
ای کعبه روز راه است مارا ز تو گریزی / گر ای ابله رکه رکه بگذری می‌گریزی
چشمم ز گریه بند است بنشین و بار بستم / از آستان نمی‌رو تا بر سر نمی‌گریزی

از رفتنش بجهره واقف پیر بهنگ
ای ای سیاه بخت به می کعبه می‌گریزی

ربس در ره مده رندان عالم / تو هشیار این جماعت را مدام
رقیبان از کوی او تند تا نیم / که در راه حرم ما شند حرام
رسانک آن ره‌زنان چیکوم / که دارد صده بر نظم و نظام
نه تنها کوشی تا حور گیرند / کنند هر لحظه نازل تحکامی
بکرمام اول آستانکس / مرا این بس نگیرند تنگنامی

محوی صرف مسکر و مدد واقف
که رهن باده سازد مسجد جامی

نم صاحب من از نگاهی گاهی / سنگوکس نیتوان از صده گناهی گاهی
شتم ز دل حیران رود آهی گاهی / که فرستاد بکردی به نگاهی گاهی
سیال تو مرا دست و دلت عجب / می بستیند بگل و لاله گاهی گاهی
ارد ای سرمه خورده مارو / دیده چون ست بس چشم سیاهی گاهی

مس کاهیده تیرا زنظر دور لقاد — چشتم زکار رفته ما چه کاهی گاهی
روز رزم چو کمان میکشی ای ترسم — چهدار شست دلم ناوک آهی گاهی
محتسب میکده را ساخته ویران چندین — سیگر چشتم ماں خانه سیاهی گاهی
هیچ نقصان نشود گر توام ای ماه تمام — نصف دل خویش کسی را بدهی گاهی
نقد هیچ حلال در دوستی است روی — گر روم از پی کم گرده کلاهی گاهی
میدهی نگذارد که نویسم مکتوب — پیغمر ستم راه فاصد آهی گاهی
چه ستمگر باغ و خنده کرد تن تنهید — گفته پیرزدام ز طاعت ماهی گاهی

واقف ان عهد شکنت سیگاهی چو چرا
می گرفتیم بجانان سر راهی گاهی

درد کاکه جرگاه ندارم رسا متحا — یک ساعم رحمت هم طرف طاعتی
از دل و هم چه پرسی که چه حالت — روز فیامتست اران روز رساعتی
پیر انه چاره کنا با ز تو چشم — دل یکیست و شعله هزاران جاعتی
چشت بگفت میکه لا امداد — من سوختم دلا تو چه داری مساعتی

واقف ز عشق شعر تو شیفته ایم
دارم ز اهل بیت امید شفاعتی

تو ئی که رحم بحالهای ما نکنی — تو ئی که هیچ دل ارزد هم با نکنی
تو ئی که شوخی صحبت بیده آرام — دل قرار گیری بدیده جا نکنی
تو ئی که هوس عریزان بوده پامال — سر پا نظر ارزد بکسر با نکنی
تو ئی که در طلب است مسیحی — دلا چه سود که یک خسته ادا نکنی

تو ئی که شیوهٔ بیباکیت گذشته ز حد — ستم بخلق مکن ترس از خدا نکنی
تو ئی که عادت بیگانه پروری داری — تو ئی که جانب یک آشنا روا نکنی
تو ئی که ساحتهٔ بیدم کشتهٔ خلقی را — تو ئی که کار کسی را بمدعا نکنی
تو ئی که حسن تو آنگه حدالصیت تو کرد — تو ئی که حق فقیران خود ادا نکنی
تو ئی که راه وفا کرده غلط صد بار — ولی سراه حیا یک قدم خطا نکنی
تو ئی که جنگ ترا صلح در قفا سود — ز هر که رنگ ستود خاطرت رضا نکنی
تو ئی که عهد تو پاداز نیست همچون گل — مدست هر که بیفتی ما وفا نکنی
تو ئی که مشتری حرفهای تلخ از خلق — ولی ازاں لب شیرین شکر عطا نکنی
تو ئی که کرده خدا دادشاه حسن ترا — تو ئی که لطف بحال من گدا نکنی
تو ئی که بر دل واقف که تنگ گرفتاست — بلا فرستی و امید لیک ادا نکنی

تو ئی که ساخته دردمند واقف را
تو ئی که چاره آن دردمند را نکنی

از خودی بس که گرفتار خودی — عاقل از حال دل افگار چه دی
ظرف در چشمهٔ آئینه مثالی — چه قدر تشنهٔ دیدار خودی
بینی آئینه و حیران عملی — عندلیب گل رخسار خودی
یکنفس آئینه از کف ننهی — بس که حیرت زده در کار خودی
سوخت جان خیداران را — سر گرمی بازار خودی
در دل واقف سیکے — نالهٔ هر کس بیمار خودی

متفرقات

غمزم بسر رسید تو هم بوفا میا — صحت هست مال جمع مرای
ای عقل تا کیم حد ساری سر درد — ای عشق نشکارق دارم بیا
بحرم عشق بردارم کشتی — مراک الله فی الی یا تیرا

ولہ

جیان دارم ارد و ریت اضطراب — کرماهی آتش سمندر آب
جو آب صاف مده ساقیا سرت گویم — تواں شکست خمار مرا بدرد تر به
سر بحیره هر که بر سر قتا دارد عشق — نیستم آرزو گردستم بیگر طبیب

ولہ

مرا در هر سر موار تو درد یست — ترا جو دیک سر موردش نیست
گرچه یک اردن هست دانهٔ حال — دیک تخم هزار من سودا است
ازدواج تو سیه بارچ باج است — در لاله گل مرا فراج است
با صبح خاموش کن چندار ا — این لحظه کرا دل و دماغ است
سیار پرسش ره پهلو یم نشاهد — علاج درد پهلوئی ش این است
بلا کش هر کس او در زمانه سیار است — ن نگ عمر و او را نشانه سیار است
اگر بهشت ستود خانه کرمن دارم — بی نیامدن او را بهانه سیار است
هزار زخم تو ان م ز تیغ او بر داشت — ولیک دل نتوانم بر آزرده داشت
بیاد دهنی و فمری جیان اسیر تو شد — کر طوق بندگی سر وار گلو بنداشت

ارچه میرانی مرا ار کوی خود دلتنگ نیست
یاد من لنگ ارد فاشد ور دلیل لنگ نیست

مرا گشت و کیس ارل او رفت
چه کیس ملک چیستش را سر و برفت

ستدم پیر و ماست رنگی و را
سیاهی رمو رفت و از رو برفت

ستدم مومی ار حسرت آن کمر
حیاتش رسر یکسر مو برفت

چون پیچید رعصه تاک نحود
دخترش در کتاکش افتاده است

ارد ہاں تو لوسہ یا دسنام
ہرچہ ما سد لطیفۂ غیبی است

الکی مارہ مانۂ شوقم
کہ نحوں حکایۃ سعد دست

آں دل کہ رو صل بعدہ مات
تاریخ وفات او صدائی است

در دیار کہ عشق سکہ رند
درہم داغ ایُّ الوقت است

یا مس از ہمرہاں درس وادی
سایہ ام در ظلہ ماندہ است

الق عمر میرود دلتنگ
صبش بعض تاریاد رہ است

نحوان درد سر وحم چو گمذرم رجہاں
کہ گفتہ اہ سرگاں گوستہ راہ صلوب

وله

مست عشق لو ہر کی مالد
مرع دماہی کباب میگردد

معتبر نیست خط حوبی مہر
تا مہر لو مریں نشود

ارآں عاشق چہ پیری لدت عشق
کہ معشوق دل کاری ندارد

نور نگو شتی چہ سحن میگوید
حال حستم ترمن میگوید

گل رماں گشتہ ہمہ تن گویا
وصف آں عنچہ دہن میگوید

سحت جو سریر امروی داری
تا تو تمتیر مرمے آید

چشم شوخش لعبتی زیبای
حکمت العین درس میگوید

مرد یاران رقیب کافر مرد
همه فی النار و السقر گوید

خوش چشم سوی بیران داورش
دلبای مردمان مدهاوام میجوید

سیر گردیدم رویدان او
اتفاقا نگرد و یار شود

قالبون لسناط می لوارد
هر کس که رمانه سار باشد

چون گویم حقا که کم کن
یار بسیار خوب می گوید

ره سد رسیت انتان لعود دای ناس
ه س دوست تو در هر کس خدا دوست نی

فلک چون درد ها سیکرد تقسیم
جدائی را مرا می من جدا کرد

دل جانا رعالم دگر است
سبک و اهس چیس میاشد

وله

بزم سحر چون کنم وله دیگر
هر لحظه من حور کنا کافر دیگر

کارم نشد ای تنوع یک جو بارت
قربان حیای تو شوم جیره دیگر

وله

دل خود میبوریم در دیا
هیچو مهان نخانه مفلس

وله

دلم عمدیدا عشق است گذار بیانتاوش
کس دیرانه دارم کنتوان کرد آبادش

نشد بجا شته محتاج حس دلدوزیش
حواب صاف با آئینه میدهد دلیتا

گلی سیاح سیای که در جیال تو من
شاب دیده چو شنم نشسته ام ها بیتا

زاهای عشق کی شود اصلاح کار من
باید بکار طرح ستمکار دستانش

لبی نظر نمودیم از لطف نگاهش — روزی که شد تغافل دانا نظاهش

وله

ای از تو رنگ و بوی گرفته بهار قرص — دارد مذاق تو لاله و گل صد هزار قرص
سهل است نظر کرد و ام پیچ و تاب — هر کس بود ز چشم تو خواهد هزار قرص
اکنون لسان ارادا میکنم بچشم — آبی که داده بود مرا روزگار قرص
چون عرض حال کنم یار میکند لعاس — چون گویمش که نظر کن بمن کند لعاس
سیاه من ز لعل تو بهت بر سوال تست — کی بهت خط کند که بدان بهت دهد جواب

وله

رشک همزبان بلوا زبس که گریه میکند — جمع گردیده بهت لحظه تا مدام جمع میکند
نیست سوده گذار ارمس چو می بر بیکس — گریه می آید بیاد زار کسانم جمع میکند

وله

شب که در کلبه من اود چراغ — یکدم ار گریه نیا سود چراغ
نیست عنوان غم عشق ایاز — سر سر تربت محمود چراغ
حال آن شعله ز رخسار ز خط — شد چنان تیره که ارزد چراغ

وله

تن شد از سنگ خاکی او مرا فرد رنگ — میتوان گفتن صبر میدان مرا فیروزه رنگ
هر چه آن رشمی کرد و آرد بسوی پشتدان — دستگاه خدمه مرس میشود هر دو رنگ
حال خود بر کاغذ ابری نوشتم سوی او — بسکه اردو مرا قلش گریه کرد هم رنگ

وله

چو میم در کشش تیغ از مقابل — ز شادی مرکب دل رقص بسمل
به میتم تا چه خواهد کحل شگفتش — سزاوار گل می‌رسم صد هزار دل
مدارا بر ستمگر واقف آید — نشاید رنگ امنت میطپید دل

حدیثه ای بعرفه مستانه دل — حدا آباد دارد هانه دل
تمامی شب مرا بیجواب داد — طبیب سامی سیمانه دل
مرا آرزوست این شکر کلامان — عجب هر بیست دیوانه دل

دارم دلی ار ره تیما و تو عاقل — عاقی ملک ار حسرت دیوانه عاقل
تا کوی من آمد ورکه ار کوی تو بیدل — گر بیست بحالم درد نوار نوه دل
جانه جو دراساری امت آسوده دل — طره آتشاری ار عشق او آوه دل

وله

سده پروری یک دیدن — اینقدرها متوان رسیدن
تم دل بسوئی نوای مهربان — من اندک نومتم دسیار دل

وله

حون ما حق رحیق ارس که اشکار نو — نوی حون آید چو قمات اره دیوار نو
نه اشک کارگر افتد نه آه در دل تو — دگر چکونه توان کرد راه در دل تو

تمنع رسانید مرا نوی او — باد صبا سلمه ربه

وله

سوخت ار کبری نمای شمع — رحم مے آیدم به پروانه
در عزی چه میتوان کردن — غیر ازین گریه غریبانه

ولہ

گرچہ دارد پرسد عالم ز بیدادش حق تعالی دارد او را در پناه
گشتہ گرفتار قد المتہ للہ تا بسینہ آب دارد تو المتہ للہ
آمدہ دام از گرد راہ تو المتہ للہ در سایہ دیوار تو المتہ للہ

ای کہ از دیر و در بیرون بلا داشتہ ارزنی یکدل نویدی نامہ داشتہ
لب حاجتش لوا اضطرار مسیحا دارد چشم بر لبش ہمہ بیمار چیزہا داشتہ
دل شکوہ ہا داشت از ذلف حالی خط آمد و گفت این قصہ کوتاہ
در باغ جلوہ گر شود کوتاہ کس نماند دارد ذوق رلفت تمنا در دشتہا
در آرزوی وصلت مانیم و آہ و نالہ گر ازیم و سایہ حوالہ

ولہ

خانماں و مار بسر گرانی مائیم و بیار و جاں فشانی
رحمی ار حال این کس بپرس شکرانہ این کہ لو حوانی
دل جمیا مدہ مریانی تنہتوان آمدن بمہمانی
کم لت حسنت ار دمیدن حلے تو ای الآں بہ بہا آنی
در میان دو مشکل افتادم ماندہ ام در طلسم حیرانی
من ز تو احترام تو ام لو مس احتلاط تو اوہ
منظور او گر دیداری و سنا ای ای سنا دیدکہ ای آمدہ چہ کار
جامۂ شیر و شکر بوسیدی از جلاوت ندلم چہ پوشیدی
چو رحم ار حمدا حوں گریم حال من چہ پرسی نشاطم استنا ایں ہمہ کار طلل

بگویم آنچه من آورده ام از کوی پیدائی	نه سر شوری نه دلمی مثل دیوانه گرفتاری
درین محفل که تا از لطف ساقی چه ها گردد	نصیب قسمت که باید رقم یا جرعه و دردی
کردم جگر کباب تو مهمان می شوی	آخر چه کافری که مسلمان می شوی
زان پیشتر که منتشر مکافات خط شود	کسالم چه ار کرده پشیمان می شوی

بر چشم نرم نظر بداری	از درد دلم خبر نداری
ای دل ار صد لاف کنی	این گرده و این جگر نداری
تا آنچه کنی مهمان	ار چه تقصیر آشنایم سوختی

یارب تا کی دیده ما سر چشمه کس	نحسه دم از درد تو سرچشمه هست سائلی
بعد دام از صد و قتل دادی	ولی رسم آمد و میرم رستادی

خاتمة الطبع

پس از حمد و نعت مر طبع سلیم کلیم کلامان و جنت مقام ارباب سخن فهمان صیقل پذیر باد که درین قرب زمان دیوان فصاحت بنیان بلاغت عنوان متقارب بدیوان واقف که در هر همه استعاره از گیتی لاله عذاران معانی نما یود ارتفاعات در سحاب گلمدیست و آتشین رویان گلزار استعارت ما پر تو آفتاب لطافت زیبائی تمدی ار رنگ آرائی حسن ما طبع سمو کامل نسیخ نور العین بتالوی لاهوری تخلص واقف صاحب افکار صائبه رند شعرای هستند که مسند قصائد قصه تا که بستانی کرده حاسد شرق دار السلطنه لاهور ست تا این اینیانه استعداد طبع تامی منشی کامل تمام کا پور باهتمام منشی بشیشر دیال رماه و سمر ۱۲۸۳ هجری مطابق ۱۸۶۶ عیسوی طبع یافت

74

کلیات ناسخ دو دیوان
کلیات آتش
کلیات نظام
کلیات
کلیات میر تقی
کلیات مظہر
۱- جلد اول و دوم یک جائی
۲- جلد سوم و چہارم یکجائی
کلیات
بہار ستان سخن آئین تین استاد
نظم و نثر
۱- جواہر
۲- مجموعہ
۳- مجموعہ
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان
دیوان